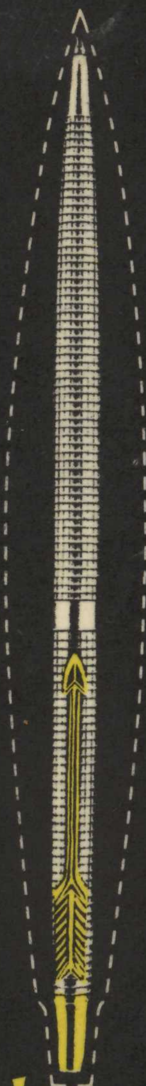
constantin abăluță

ultimele știri din PLANETA SIMETRICĂ

CONSTANTIN ABĂLUȚĂ

ULTIMELE ȘTIRI DIN PLANETA SIMETRICĂ

fictiuni

CARTEA ROMÂNEASCĂ

Coperta de *Constantin Abăluță*

pentru Cristina Dinu

AMERICA

COLOANA INFINITULUI

Americanul care vrea să afle ora exactă ridică receptorul și formează numărul 265. O voce înregistrată pe bandă îi răspunde *Dacă vreți să aflați ora exactă, formați 2651.*

Americanul închide, se așează domol în fotoliu și se gîndește. Apoi se apropie din nou de telefon, ridică receptorul și formează 2,6,5,... Nu mai apucă să formeze și a patra cifră căci o voce mecanică intervine pe fir spunînd *Dacă vreți să aflați ora exactă, formați 2651.*

Americanul închide, se lasă să cadă în fotoliu și se gîndește. Se apropie a treia oară de telefon, ridică receptorul și formează 2,6,... Nu mai apucă să formeze și celelalte două cifre căci o voce mecanică răsare pe fir spunînd *Dacă vreți să aflați ultimele informații sportive, formați 265.*

Americanul închide, își scoate batista, se șterge de broboanele care i-au apărut pe frunte, apoi se apropie din nou de telefon. Ridică receptorul și formează 2,.... Nu mai apucă să formeze și celelalte trei cifre că o bandă magnetică îl informează : *Dacă aveți insomnii, formați 26.*

Americanul închide și se aruncă în fotoliu. Fotoliul cade pe spate și americanul se rostogolește lovindu-se de picioarele mesei. Se scoală furios, se apropie de telefon, ridică receptorul și formează 0.

O clipă în receptor nu se aude nimic. O clipă în receptor se aude un zgomot de valuri gonite de vînt. Apoi zgomotul acesta se sparge și o voce suavă de primadonă modulează : *Bun venit în insulele Hawaii, dragi fluturi visători !*

AMAZON

NARCIS ERA ORB ?

Într-un trib din jungla Amazonului
descoperit de o recentă expediție internațională
toții copiii pînă la 2—3 ani
care și-au privit chipul în oglinzile ce le-au fost dăruite
au orbit,
iar mamele care au făcut același lucru
au născut prunci orbi.

ANGLIA

CALUL ALB

Unul din principalele puncte de atracție din sudul Angliei îl constituie *Calul alb,* un desen uriaș în lungime de 1.280 de metri, executat pe sol. Experții în materie susțin că desenul a fost realizat prin desprinderea brazdelor de iarbă, sub care se află calcar. El amintește de caii de pe monedele celte din epoca fierului, ceea ce ar însemna că a fost executat cu circa 2000 de ani în urmă de către unele triburi ce sălășluiau în acele locuri. Odată la șapte ani se procedează la țesălarea de iarbă a *Calului alb.* Pentru a-l feri de tirul aviației germane în cel de al doilea război mondial, locuitorii din împrejurimi l-au acoperit cu flori culese din grădinile caselor lor.

Imediat după terminarea războiului o uimire nețărmurită i-a cuprins pe oameni : florile ce serviseră drept camuflaj migraseră cu toate în interiorul unui cerc cu diametrul de opt metri unde prinseseră rădăcini și înfloriseră. Acest cerc, mozaic de petale umede și-nmiresmate, figurează pînă în zilele noastre ochiul *Calului alb.*

B

BERLIN

CEL DE AL PATRULEA

La o cafenea berlineză s-au întîlnit trei vechi prieteni. Unul a comandat alune, altul se numea Peters, iar cel de al treilea strîngea în brațe o pisică. Al patrulea era cel care nu mai venea. El era cel mai volubil și pe vremea studenției lor înfierbînta cu glumele-i fără sfîrșit atîtea seri pe care le petreceau împreună. Fără el cei trei nu știau ce să-și spună, amintirile comune parcă înghețaseră acolo în cochilia lor și nu îndrăzneau să-și scoată coarnele. Fiecare gîndea în felul său.

Peters își zicea despre amicii săi : „Ia uite, odinioară nici nu suferea alunele !", și despre celălalt : „Tii, pe cît mi-aduc aminte, pe atunci *mie* îmi plăceau pisicile !"

Iar cel care mînca alune își zicea : „Ca să vezi, Peters iubește pisicile, dar deșteptu ălălalt vine cu ele la restaurant, cu toate că toată lumea știe, și nu de azi de ieri, că nu le poate suferi !"

Iar, tipul cu pisica își zicea : „Auzi, mă, să te cheme Peters și să nu mănînci alune și nici să n-ai cu tine o pisică, asta se cheamă curată obrăznicie !"

Orchestra tocmai atacase un marș vesel, și cei trei se opriră o clipă din gîndurile lor atît de colorate. Suficient ca să observe că de pe cel de al patrulea scaun, pînă acum o secundă liber, îi privea un tip cu ochelari negri de baga și cu o mutră încruntată. Ca la o comandă cei trei se ridicară și-l îmbrățișară îndelung pe necunoscut în timp ce strigau necontenit un singur nume : Hans, Hans ! Omul rămase nemișcat pe scaun, primind cu totală indiferență zgomotoasa efuziune sentimentală a celor trei. Cînd aceștia își reluară locurile, omul se ridică anevoie de la masă și, cu un rictus de neplăcere în colțul gurii, rosti următoarele cuvinte : „E adevărat, mă numesc Hans. Însă nu-mi amintesc să vă fi întîlnit vreodată". După care le întoarse spatele și se îndepărtă șchiopătînd.

Prietenii observară cu groază că în locul piciorului drept acesta tîra unul din cele patru picioare ale mesei la care stăteau.

BENEVENTO

UN TREN FANTOMĂ

Plecată singură din gara Benevento, în mijlocul nopții, o locomotivă a parcurs peste 150 kilometri prin cîmpia napolitană pentru a-și încheia misterioasa cursă ciocnindu-se de un aerostat ce staționa pe poligonul Institutului meteorologic din Napoli. Aventura „trenului fantomă" s-a terminat fără un bilanț prea grav : patru cetățeni aflați întîmplător pe traseu au încercat să-l oprească, ceea ce a dus la accidentarea lor. Locomotiva, fără să aibă la bord vreo persoană, a traversat ca un bolid șapte sate (în care a dărîmat, avariat, străpuns sau perforat 16 case, 3 hambare, 25 de busturi ale unor personalități locale și naționale, un tun dezafectat, 4 cruci, un sediu al partidului colonist italian, 7 automobile, 103 arbori de diferite esențe, o seră cu oglinzi microscopice, 22 vaci, ecranul unui cinematograf, 2 frizerii, cupola unei biserici,

o hală a unei fabrici de jilţuri dinţate), trei noduri de cale ferată, o leprozerie, parcurgînd circa 30 de kilometri pe două şosele naţionale, iar restul traseului de-a dreptul prin cîmpie, inclusiv abila săritură peste rîul Sesso, prin vadul unde acesta măsoară zece metri lăţime. O anchetă a fost deschisă.

După relatările martorilor ca şi după urmele vizibile mai ales pe cîmpie, în locurile mlăştinoase, sau pe terenurile cultivate cu laptele cucului, s-a reconstituit traseul fără a se fi putut trage vreo concluzie cu privire la desele sale viraje. S-au emis totuşi următoarele ipoteze : 1) Locomotiva ar fi fost furată, dar hoţii incapabili să controleze complicatele comenzi, în parte automatizate, au abandonat-o sărind din mers. 2) Din neatenţia vreunui funcţionar de la triajul gării Benevento, locomotiva ar fi fost trecută integral pe comenzi automate şi, profitînd de o pantă favorabilă şi-ar fi luat avîntul necesar acestui straniu voiaj. 3) Ar fi încă unul din experimentele nesăbuite ale unor puteri străine care încearcă, fiecare la rîndul ei, să obţină supremaţia în domeniul undelor simetrice. 4) Ar fi un insolit mijloc de protest al unor cercuri ce caută să atragă atenţia opiniei publice tocmai împotriva acestor primejdioase experienţe.

Primele două ipoteze par mai puţin probabile, întrucît nu rezolvă problema sinuozităţii şi lungimii traseului pe care o locomotivă, chiar complet automatizată, nu îl poate parcurge dacă roţile ei *nu rulează pe şine*. În schimb ultimele două ipoteze par mai aproape de adevăr, ele sprijinindu-se pe următorul fapt : traseul parcurs de locomotivă de la startul luat din gara Benevento şi pînă la finişul de pe poligonul Institutului meteorologic din Napoli (traseu pe care locomotiva n-a beneficiat de un singur metru de şină !), este reflectarea fidelă, ca într-o oglindă, a binecunoscutului traseu feroviar Benevento—Foggia (în conformitate cu „Mersul trenurilor de călători“ în vigoare).

De asemeni, Agenţia Silver anunţă reducerea cu 21,5% a bugetului pe anul în curs a cunoscutei societăţi R.I.A.N., ceea ce ne face să credem că ea ar putea fi interesată în iniţierea unor experienţe ilegale (citeşte automat : gratuite !) pe teritoriul unor state care, datorită gradului lor de ignoranţă în domeniu, se ştie că nu ar putea replica.

BUZĂU

BALANS PARALOGIC

Noaptea, în trecere prin oraşul Buzău, dacă baţi în geamul unei case de pe o străduţă lăturalnică botezată cu numele unuia din cei patru evanghelişti, după o aşteptare de doar un minut, o mînă îţi întinde o sticlă cu lapte aburind. Nu e bine să încerci a reţine acea mînă sub nici un pretext, şi nici să mai baţi o dată la geamul repede închis. Sînt cazuri în care recidiviştii au căzut pe loc într-o ciudată amnezie, parţială sau totală, însoţită de tulburări de vedere, de diminuări ale auzului, şi de vehemente şi imprevizibile anomalii psihomotorii. Unii dintre ei nu şi-au revenit vreme de mulţi ani, iar cei care în sfîrşit au fost vindecaţi, pomenesc în schimb cu obstinaţie de perioada fericită a vieţii lor în care, în trecere prin oraşul Buzău, ar fi fost poftiţi să culeagă fructele unei grădini de portocali.

Savanţii interdisciplinari de pe cîteva meridiane, în frunte cu dl. dr. M. Kolhaas (după cum se ştie, originar din România), care au studiat îndeaproape fenomenul paralogic buzoian, declară cu toţii că într-adevăr există în acest oraş o grădină cu portocali. Însă proprietarul ei este recunoscut ca un om atît de rău încît chiar dacă, printr-o minune, ai reuşi să scapi din colţii cîinilor săi, de gloanţele puştii sale de vînătoare nimeni nu te-ar putea salva.

BABA

Pe strada Răsuri, lîngă sifonărie, stă o babă cu nas mare. În odaia ei se intră direct din stradă. În partea exterioară ușa e dublată de o portiță de scînduri înaltă pîn' la brîu. Vara, baba o folosește ca fereastră. Uite cum : deschide ușa și-o lipește de peretele interior, pune în dreapta și în stînga pe pervazul anume amenajat al portiței două ghivece cu flori, apoi se vîră printre ele, se apleacă peste portiță, scoate capul în afară, își bălăngăne nasul la dreapta și la stînga iar copiii se strîng în jurul ei și încep s-o necăjească, iar ea îi scuipă și îi drăcuie.

Azi-dimineață, ducîndu-mă să încarc niște sifoane, am trecut pe lîngă casa babei. „Fereastra“ era deschisă, dar de pe pervaz lipseau ghivecele cu flori. M-am dat mai aproape și m-am uitat înăuntru. În semiîntuneric am zărit un pat și o plapumă jerpelită. Apoi am observat masa din mijloc. Culcată pe masă, îmbrăcată în negru de sus și pînă jos, cu picioarele și fălcile legate cu cîte o betelie albă, stătea baba. Nimeni nu era împrejurul ei, odaia era goală. Nu ardea nici o lumînare, nu se simțea miros de tămîie, nu se auzea nici cel mai mic zgomot. Și nimeni pe afară, pe toată strada.

Am mai așteptat o vreme, dar nimeni n-a venit.

Atunci m-am hotărît.

Am ridicat cele două sifoane goale și le-am potrivit în dreapta și în stînga pe blana lată ce servea de pervaz portiței, m-am aplecat printre ele înlăuntru și m-am întins pînă cînd am apucat cele două picioare ale mesei și, în sfîrșit, opintindu-mă am tras masa lîngă fereastră. Asta a fost de-ajuns ca nasul babei să se pună în mișcare, să fulgere halucinant între cele două sifoane care aruncau jerbe verzi și albăstrii pe masă și împrejur pe caldarîm pînă departe.

M-am retras cu pași furișați, și mîinile mele ciocnindu-se lin aveau bunăvoința pleoapelor.

(Vincențiu Olănescu : „Străzile din copilărie“)

CALIFORNIA

PRINCIPIUL ASIMETRIEI

Cetățeanul californian de origine portoricană, Nandy Buenaventura, în vîrstă de 28 de ani și în perfectă stare de sănătate, s-a sculat într-o dimineață cu șase degete la mîna dreaptă. Nu a apucat bine să se bucure căci a observat că la mîna stîngă nu mai avea decît patru. Un mare specialist în parapsihologie crede a ști că acest lucru nu s-ar fi putut întîmpla dacă susnumitul nu ar fi avut rar întîlnita calitate de a se putea folosi în egală măsură, și la toate activitățile, de ambele mîini. Domnia-sa își bazează afirmația pe principiul asimetriei corpurilor din natură. Totodată, îl asigură pe dl. Buenaventura că odată acest decalaj reglat, nu mai are de ce se teme și poate să se bucure în liniște de viața ce îi stă în față.

CARACAL

O SUPERSTIȚIE

Expertul nostru contabil, domnul Vătășanu, în fiecare seară după ce s-a spălat pe dinți și și-a clătit zgomotos

gura cu produsul *Farmec,* intră în dormitor, își scoate pantofii, îi pune lîngă ușă, sub măsuța încărcată cu broșuri și reviste de specialitate, și exclamă către soție : „Tii, iar am un șoarece în pantofi !“ Tace un timp. Apoi se vîră în pat, își potrivește bine plapuma sub bărbie și conchide, jumătate supărat și jumătate liniștit : „Doar că, mereu mi se fură șoarecele din pantof !“ După aceste cuvinte se întoarce pe partea dreaptă, o bate pe nevastă pe coapsă de două ori și adoarme liniștit.

(Genoveva Bușilă : „Piuré cu unt“)

CASTRES

SÎNGE RECE

Sîngele rece și reacția promptă a unui bătrîn de 82 de ani au prevenit un accident ce putea costa viața mai multor oameni. În timp ce o echipă de muncitori lucra la săparea unui șanț adînc necesar unor lucrări edilitare, o sperietoare de paie a fost dezamorsată pe furiș de cîteva gospodine, în regiunea insulelor Ogasawara, la 1000 kilometri sud de Tokio erupțiile vulcanice au dus la formarea a două insule de lavă pe care a și început să crească vegetație, împrejurul lacului Tanganika douăzeci și cinci de canguri abandonați de o grădină zoologică falimentară au început să dea reprezentații în favoarea familiilor nevoiașe, crucișătorul de mare tonaj „Oberon“ a fost cumpărat de văduva compozitorului nicaraguan Ul Amado în intenția de a-l transforma într-un teatru de operă plutitor, primul de acest gen din lume, întreaga circulație a orașului Triest a fost blocată 34 de ore de o invazie de moluște, iar golemul din Egipt construit recent de o firmă elvețiană întîrzie să-și facă datoria, și două fiole cu lichid migdalat s-au spart pe masa scrimeurului danez Björn Tell, ceea ce a umplut de stupoare pe gazda sa, cum iarna asta a fost rece pentru focile din Dublin care nu și-au putut găsi hrană nici în incinta observatorului astronomic, recompensa oferită de familia îndurerată a lordului Helsingbras a stîrnit temeri neîntemeiate, mulți căpitani de fregată și-au dat demisia, iar agenția France Press relatează că dl. Carmine Ferretti, un italian din Atri care a petrecut aproape șase decenii într-un grajd de vite, poate fi recuperat pentru societate, pentru că un metal alburiu a fost descoperit de Suveranul Pontif pe cînd se afla la căpătîiul unui muribund, și lamele cu care se bărbierește Trill Perkins pot fi apoi mestecate fiind mai gustoase decît chewing-gumul, muzica înregistrată pe aripile unor fluturi a făcut senzație la Scala din Milano, la cîteva trecători din Pamir a fost semnalat un original porc zburător care nu era decît un balon de reclamă al țigărilor etiopiene fabricate din părul acestui animal, doi copii au spus da, iar mama nu, în timp ce turnul televiziunii din Pompei s-a înclinat, ora exactă a rămas în urmă, protecția și asanarea atmosferei s-a întețit deasupra Mexicului, bulgări de rășină magnetică au devenit Simplonul Riga—Honduras, reverberații ale unei oglinzi montate sub Canalul Mînecii au fost înregistrate pe tejgheaua iaurgiului cubanez Podigamba, un vultur ajuns nu se știe cum în Muzeul Grevin a ciugulit mai multe exponate printre care cel al marchizei de Pompadour, culorile steagului și imnul național ale celei de-a optsutetreia republici a Terrei au fost stabilite de computerul Knyx, memoriile filozofului arab Ahmet Ben Ezra au fost găsite după opt sute de ani pe carapacea unei broaște țestoase, îndulcirea ceaiului se face prin înmuierea progresivă a talonului de participare la concursul ziarului *The New-York Times,* faleza unui sat canadian a fost transformată în muzeu filatelic al Marelui Ducat de Luxemburg, aripa unei mori de vînt s-a izbit de aripa unui planor și proprietarii celor două mecanisme au exclamat : Nu-i nimic, noi să trăim, vîntul să bată, în timp ce muncitorii continuau să sape șanțul chiar sub casa lui din localitatea Castres, în sud-estul Franței, iar

bătrînul Gabriel Roques simțind că imobilul începe să se clatine, a ieșit la fereastră strigînd : „Casa se mișcă !" Apoi a fugit din casă, iar muncitorii de sub casă.

Asta s-a întîmplat în cel de-al optzeci și treilea an al zborurilor galactice de agrement, exact în minutul în care flotila simetrică pornea să exploreze microcosmosul unei monede de argint vuitor.

CORINTH

SUNET CORINTHIC

În vechiul Corinth exista un sunet secret folosit la construcția navelor. Se spune că orice corabie ce nu rezista acestui sunet era complet arsă, iar cenușa ei strînsă într-un sac din piele de berbec și scufundată în golful care purta numele de Vinkergnos, adică „Victimele sunetului". În cronicile epocii se specifică și cazurile, e drept destul de rare, ale acelor marinari care, testați la acest sunet, deveneau brusc surdo-muți.

Recent ziarele britanice au relatat cazul Barbarei Newstone, o londoneză ce-și pierduse graiul și auzul cu vreo cinci ani în urmă, după o lungă boală misterioasă. Acum și-a regăsit și vocea și întreaga sensibilitate sonoră, în urma unui tratament rămas deocamdată la fel de misterios, deoarece medicii n-au vrut să dea nici o informație. Se anunță în schimb că glasul Barbarei s-a îngroșat devenind aproape bărbătesc și fiind însoțit de un puternic accent... grecesc. Ceea ce ar îndreptăți ipoteza după care sunetul corinthic nu numai că a fost redescoperit, dar a și fost simetrizat încît să-și poată singur anula efectele nocive.

COSTA-RICA

E PERICOLOSO SPORGERSI

O renumită firmă de mucava din Costa-Rica a încheiat recent un contract pe timp nelimitat cu concernul berlinez Westschau. În cadrul acestei tranzacții, la date prestabilite, concernul va livra petrol unor întinse plantații de cactuși furajeri din Africa, iar uzinele costaricane vor tapeta cu foi de mucava pista hipodromului din Buffalo (S.U.A.). Urmează ca, la rîndul ei, administrația plantațiilor de cactuși salvgardați de virtuțile petrolului vest-german să trimită în fiecare an, în mod simbolic, cu ocazia sărbătorilor de Crăciun, cîte un puiet din cei mai fercheși în cîteva din insulele mai neajutorate ale arhipelagului Molucelor. Cît despre grajdurile din Buffalo, acestea vor aproviziona, după nevoi, cu cai de rasă grădina zoologică din Toulouse, rău afectată de ravagiile cutremurului din 8 aprilie. În contract este stipulat de asemeni că țărmurile acelor insule molucane care vor fi ornate cu cactuși obținuți prin Întrajutorarea Internațională, vor fi păzite cu străşnicie de echipe de voluntari în trei schimburi ca nu cumva cocorii ce peregrinează prin acele locuri să deterioreze cu pofta lor acvilină acele mărețe statui protoistorice pe care cuneiforme vegetale evocator ondulează. Dealtfel, cum traficul feroviar intermolucan urmărește îndeaproape conturul coastelor e de presupus că spațiul de acțiune al imenselor păsări de pradă este simțitor redus de triangulațiile șinelor. Obligațiile grădinii zoologice din Toulouse sînt și ele atent inventariate, cea de bază fiind aceea după care va adăposti cel puțin o dată pe an Balul pompierilor și al dactilografelor, retragerea cu torțe fiind prevăzută prin grota pelicanilor. Un reprezentant al centrului de calcul staminifer a prevăzut că toate aceste stipulații ale contractului pot fi orientate în așa fel încît nimeni să nu piardă și nimeni să nu cîștige, echilibrul ecologic fiind astfel asigurat pe mai departe

de șirurile paralele de șanjabilități. Reverberații contrare s-au făcut auzite de pe alte meridiane, dar cactușii molucani și-au văzut mai departe de inscripțiile lor evocator-ondulatorii, ca să nu mai vorbim de pistele hipodromului din Buffalo frumos învelite în mucava pîlpîitoare, piste concentric iscălite de galopul înspumat al cabalinelor americane și atent prevăzute la curbe cu plăcuțe de metal eloxat pe care jocheii s-au obișnuit să citească aceleași și aceleași cuvinte gravate cu caractere fantezi și în limba italiană (de ce oare ?) : *e pericoloso sporgersi.*

D

DALLAS

BILE COMUNICANTE

Bătrîna ședea în camera ei. Lucra ceva nesfîrșit, ceva moale, de-o culoare galbenă, străină. Avea gutui pe fereastră și seara, după ce toate se linișteau, mirosul lor era parcă și mai puternic. Se trezea că se oprește din lucru și se întoarce încet din mijloc pînă cînd zărește coșul căzut de pe acoperișul vecin. Uneori cîte-o pisică se ghemuia lîngă el, iar luna, ieșind brusc de după un nor, o lumina. Bătrîna îi zărea lumina strecurată pe după ovalul gutuii celei mari și cafenii pe care de atîtea ori o privise gîndindu-se că nu va mai trăi mult. Și-ntr-adevăr, gutuia se-nnegrea cu fiecare zi și de la un timp aproape nu o mai distingea de rama ferestrei. Firele galbene treceau încet printre degetele bătrînei, se împreunau între ele, ocoleau cîte un obstacol nevăzut pe care îl simțeau după tremurul abia perceptibil al degetelor, și se strîngeau de cealaltă parte alcătuind ceva galben și moale, de-o esență străină. În oglinda ovală a șifonierului pluteau umbre îndepărtate. Cojile subțiri ale argintului căzuseră din loc în loc lăsînd goluri murdare, cenușii, ca niște pigmenți ai unei boli contagioase. Bătrîna ar fi vrut să le șteargă cu o cîrpă, poate că încercase cîndva, nu-și mai aducea aminte. Lăsase lucrul deoparte, se ridicase din fotoliu, perna căzuse pe jos, oglinda îi apăruse deodată îndepărtată și firele galbene atîrnînd în aer fără vlagă, ca o perdea dincolo de care nu deslușea nimic. Șter-

sese golurile acelea, punctele acelea și oglinda apăruse atuncea ca nouă. Chiar și acum, cînd se însera, și luna ieșea de după nor, și pisica așezată lîngă coșul căzut devenea brusc vizibilă, și bătrîna primea lumina ei de după ovalul gutuii cafenii, din ce în ce mai neagră și mai scofîlcită încît nu se mai deosebea de pragul ferestrei ; chiar și acum ea mai crede că oglinda este iarăși nouă și sclipitoare. Prin gaura cheii aerul rece pătrunde și firele se vîntură o clipă și bătrîna le conduce cu greu spre destinația lor obscură, îndepărtată. Degetele ei trebuie să se strîngă mai tare și asta se vede cumva în țesătură, printr-un nod sau printr-o lăbărțare nedorită. Nu lipsește mult ca totul să iasă pe dos. Galbenul acela străin să astupe podelele și, din plafon, de deasupra ferestrei să coboare o umbră rotundă, compactă. Fotoliul o va suge încet, perna o va lăsa să alunece pe suprafața ei și, de acolo, ea se va amesteca în părul bătrînei. Nu o va simți dar va bănui poate că s-a schimbat ceva. Se va uita din nou la coșul acela de pe acoperișul vecin, dar pisica nu va mai fi acolo. Mirosul gutuilor e ca atunci cînd a deschis cineva ușa. Nu știa cine a fost și nici pe cine căuta. A închis-o la loc și a plecat, dar ea a mai apucat să-i zărească în oglindă culoarea hainei. Era mai mult un halat alb sau o pelerină sau chiar un cearșaf străveziu. Și degetele ei împreunau mai departe firele și ceva nesfîrșit se-ncolăcea pe jos în jurul fotoliului și-n jurul dulapului cu oglinda pigmentată de pete negricioase. Nu se înserase încă, dar nici mult nu mai era și ochii bătrînei presimțeau izbucnirea luminii de după ovalul cafeniu al gutuii. Nu se poate spune că o aștepta, firele galbene împăienjeniseră toată odaia, dar galbenul lor nu se vedea și parcă n-ar fi existat. Bătrîna știa însă multe și de aceea aștepta lumina care, fără s-o deranjeze dacă stătea atît de puțin încît nici nu apuca să perceapă culoarea aceea nesfîrșită, era totuși destulă ca să o îmbie mai departe în lucrul acela fără capăt, străin.

*

Nu veni acasă în seara aceea. Se întîlnise cu cîțiva prieteni și întîrziaseră la un pahar. Odaia lui fu o noapte

goală și treptele de lemn nu scîrțîiră sub nici un pas. Pînă aici, la mansardă, nu urca nimeni. Rar, cîte cineva urca la pod, și treptele scîrțîiau sub un alt pas decît al lui. Pe fereastră se vedeau acoperișurile caselor vecine și coroana bogat răsfirată a unui stejar. Vecinii nu-l prea cunoșteau dar bănuiau că e un băiat tînăr, cu ochi albaștri și cu pas elastic, ceea ce nu era departe de adevăr. Se presupunea chiar că ar urma să termine facultatea peste puțin timp și să fie repartizat în provincie, iar atunci, desigur, camera lui va rămîne goală. Un domn mai în vîrstă, cu ochelari de baga, pe vremuri magistrat, observă că băiatul nu a venit acasă în seara asta și presupuse că s-ar prea putea să fi plecat de tot. Și-o fi dat examenul de stat și o fi plecat acolo unde fusese repartizat. Doamna Humphrey de la etajul III răspîndi vestea în tot blocul. Ieșiră cu toții pe paliere și se uitau în sus, prin golul scării, ca la o eclipsă de soare, punîndu-și mîna streașină la ochi. Aveau grijă să aprindă mereu lumina automată ale cărei butoane se găseau la toate palierele fără soț și, ca să fie mai siguri, îl puseră pe Billy, băiatul cel mic al magistratului, să stea cu degetul proptit în buton. Astfel lumina nu se mai stinse mult timp, și ei discutară despre băiat în fel și chip. Se urcară apoi pe scara de lemn pînă la mansardă. Scara scîrțîia ca luată cu asalt. Bătură la ușa băiatului. Se foiră. Se uitară prin gaura cheii. Cineva scoase o sîrmă și o vîrî pe sub ușă. Alții se uitau în jos parcă temîndu-se să nu-i surprindă cineva străin. Se înțeleseră din priviri, era aproape miezul nopții, băiatul nu va mai veni, se împrăștiară prin apartamentele lor. Reveniră fiecare, tăcuți, ca la ordin, și se așezară unul după altul, în cap cu fostul magistrat. Țineau în mîini inele pe care erau înșirate tot felul de chei. Le mișcau nervos în dreapta și în stînga, se uitau împrejur speriați, urcară din nou scările de lemn. Domnul magistrat ajunse primul, încercă ușa cu pumnul, într-o doară îl strigă pe băiat. Nu așteptă să i se răspundă, băgă o cheie în broască, o răsuci, o scoase, băgă alta, și alta și alta. Asuda. Termină cheile, scrîșni ceva printre dinți. Veniră alții, pe rînd, congestionați, tăceau, cheile scrîșneau în broască dar nici una nu o deschise. Se regăsiră iar cu toții pe palierul ul-

timului etaj. Billy, cu degetul înțepenit pe butonul luminii, îi privea cu ochii cîrpiți de somn. Se sfătuiră. Doamna Humphrey fugi să dea un telefon unei prietene al cărei fiu era student. Se întoarse radioasă și-i anunță că sesiunile de examene se terminaseră. Se hotărîră. Votară cu toții prin ridicare de mîini. Domnul magistrat fu ales. Îi făcură loc respectuoși, iar acesta trecu printre ei cu pas încrezător, urcă primele trei trepte de lemn și de acolo se întoarse făcîndu-le semn să-l urmeze. Mîinile lui nu tremurau. Avea privirea sigură. Mai încercă o dată să descuie cu o cheie, asta așa, ca să nu se zică. Nu reuși. Atunci, hotărît, ceru pîrghia de la mecanicul caloriferului. Acesta i-o întinse. Domnul magistrat o vîrî în crăpătura ușii, lîngă broască, și împinse. O dată, încă o dată, încă. Femeile îl urmăreau ca la televizor. Părul îi căzuse în ochi. Ușa trosnea. Treapta de lemn a scării gemea sub picioarele lui. Mergea greu, dar domnul magistrat nu se lăsa. Deodată, cînd nimeni nu se aștepta, ușa sări din balamale și căzu în interiorul camerei cu zgomot grozav. Tot atunci se stinse lumina pe scară. Domnul magistrat se trezi în cameră, pe-ntuneric, gata să se-mpiedice de clanța care îi agățase manșeta pantalonilor. Înjurînd de zor, strigînd în jos la Billy, ceilalți urcară bîjbîind și năvăliră în cameră. Prin fereastră pătrundea lumina difuză a lunii și, după ce se obișnuiră, îl văzură pe magistrat în fața lor, la cîțiva pași. Se uita în colțul cel mai întunecat al camerei. De acolo vălurea spre ei ceva ca o pînză umflată de vînt, de-o culoare galbenă, străină. Magistratul se uita încordat. Ceilalți îl ajunseră. Pînza se umfla, se zvîrcolea, căpăta dimensiuni tot mai impunătoare, începea să înainteze spre ei. Deodată făcu un salt și-l acoperi pe magistrat. Femeile țipară. Magistratul se zbătea. O luară cu toții la fugă pe scări. Magistratul căzu la pămînt, clanța ușii îi ajunse între coaste; se tîrî fără să țipe pînă la prima treaptă. Se întoarse. Pînza creștea, acoperise fereastra, era galbenă, înainta, corpul lui era parcă și acum îmbrăcat în ceva moale și fără sfîrșit. O luă la fugă pe scări, tocmai la timp, căci pînza ieșea pe ușă clocotind și începu să coboare treptele. O auzea foșnind, parcă venind de departe, gîfîia, ajunse la ușa apar-

tamentului, nu nimerea broasca, părul și-l simțea ca pe niște țepi. Izbuti în sfîrșit să descuie, izbucni înăuntru trîntind ușa și încuind-o de două ori. Își puse urechea pe lemnul ușii și ascultă. Un clocot tot mai tare, un foșnet de valuri și o lumină galbenă venea pe sub ușă. Întru-un tîrziu auzi spărgîndu-se geamurile ușii de fier de la intrarea în bloc. După aceea totul se liniști.

*

Băiatul stătea pe bancă. Avea palmele întoarse spre soarele ce-și trimitea lumina printr-o deschizătură îngustă, străbătînd diagonal întreaga boltă. Pornea parcă să se ridice un vînt care lărgea puțin cîte puțin această tăietură, și lumina cucerea treptat tot peisajul. Băiatul avea ochii închiși, dar simțea toate acestea cu podul palmelor și se gîndea că linia care se încălzea încetul cu încetul în palma lui nu putea să fie alta decît linia vieții. Soarele astfel împalmat era puternic și razele-i de aur îi pătrundeau încet sub piele și i se strecurau în vine, în nervi, călătorind prin trupul tot, înfiorîndu-l. Parcă s-ar fi aflat într-o căpiță de fîn, la țară, într-o dimineață de primăvară, ca atunci cînd era copil și nimeni nu-l întreba nimic, nimeni nu îi cerea altceva decît să se joace și să mănînce, să țipe și să alerge în întîmpinarea acelui soare lăudăros, din fața căruia, în ultimul moment, ca să-i facă în necaz, se ascundea dintr-odată în umbra grea a clopotniței, acolo printre stîlpii de lemn înnegriți care susțineau clopotul cel mare, strecurîndu-se dibaci pe sub cele cîteva scînduri lipsă, țipînd de ciudă cînd soarele-l descoperea și aici și-i împroșca obrazul cu apa lui străvezie.

Era cît pe ce să adoarmă. Speriat, strînse palmele, căldura dispăru brusc, se scurse în pămînt lăsîndu-l ușor de tot, încît trebui să se ridice de pe bancă și să pornească așa, la-ntîmplare. Își aducea aminte că în urmă cu o seară fusese la o petrecere cu cîțiva colegi de liceu pe care nu-i mai văzuse de mult, dar cu care anume, nici să-l tai în bucăți, nu-și mai amintea. Știa că unul din ei îi împuiase capul tot timpul cu o poveste, era iubita lui sau soția lui, sau poate chiar sora lui de care se îndră-

gostise fără ca..., în sfîrşit, îl plictisise nespus. S-au despărţit promiţîndu-şi că se vor mai întîlni cît de curînd, şi el o apucase spre casă, ţine minte, se gîndise chiar să nu se-nchidă uşa blocului, avea cheia dar broasca era stricată şi cîteodată nu se mai deschidea pe dinafară, şi trebuia să-i scoale pe cei de la parter. Brusc îşi dădu seama că nu ajunsese încă acasă deoarece era îmbrăcat cu hainele cele bune. Se întoarse şi se uită stingherit la banca pe care stătuse, pe care dormise probabil noaptea aceasta, căută să recunoască parcul, se uită la casele din jur, la vitrinele magazinelor care erau încă închise la ora aceasta, care oră, şi fără să-şi dea seama se întoarse şi se aşeză din nou pe bancă, deschizînd palmele şi lăsîndu-se încet-încet cotropit de căldura soarelui ce se arcuia acum ca un brîu de foc pe-ntreaga boltă.

Nu se ştie de ce, dar băiatul încetă din acest moment să se mai preocupe de recunoaşterea locului în care se găsea. Nu are nici o importanţă, nu ?, din moment ce ştii că nu te afli la tine acasă, dacă aici, unde te afli, te simţi foarte bine. În fond cine-l oprea să creadă că aici, în parcul acesta necunoscut, se află acasă. Pomii tineri care creşteau pe marginea aleilor, întinzîndu-şi coroanele firave spre soare, şi scuturîndu-le în vîntul uşor ce se stîrnea deodată, puteau fi cei ai micii grădiniţe din faţa blocului, pe care îi stropea din cînd în cînd Billy, băiatul domnului magistrat de la etajul doi. Şi chiar aceştia erau. Uşa cea mare de fier, vopsită în maron, care se zărea printre boschete, acolo, pe latura însorită a străzii, pe care uite acum iese un cîine mare negru care-şi face nevoile tacticos în iarba gazonului şi de-abia apoi se-ndepărtează şi dispare din cîmpul vederii, putea fi chiar uşa blocului în care locuieşte, uşa aceea care nu se descuie decît cînd vrea ea şi care tocmai de aceea stă mai tot timpul deschisă. Şi era ea. De-acum totul devenea mult mai simplu. Nu trebuia decît să recunoască, unul cîte unul, reperele care dădeau siguranţa poziţiei sale în timp şi în spaţiu. Se adîncea în jocul acesta pînă în cele mai mici detalii, ajunsese să descopere o serie de lucruri care pînă atunci îi scăpaseră tocmai pentru că le socotea mult prea neînsemnate. De pildă, geamul acela de la casa scării, la care nu se putea umbla pentru că era între etaje, dar care vara, pe zăpuşeală mare, era deschis, cu toate că toţi din bloc se jurau că nu se atinseseră de el. Sau altceva încă mai curios, pisica aceea care miorlăie nopţile pe la uşile apartamentelor, dar pe care nimeni n-a zărit-o niciodată, datorită faptului că uşa de la pivniţă este tot timpul încuiată, şi că, deci, nu ar avea unde să dispară dacă ar exista şi dacă totul n-ar fi doar o nefirească psihoză colectivă. Sau şi mai mult, bătrîna aceea nemişcată pe care o vedea serile de pe fereastra camerei lui de la mansardă, învăluită într-un abur gălbui care se aşternea pe-ndelete pe sticla ferestrei pînă cînd ochii îl dureau şi trebuia să se întoarcă şi să stea mult timp cu faţa îngropată în pernă. Bătrîna aceea pe care o iubea şi care, era sigur, împletea acea ciudată lumină gălbuie numai pentru el, căci uite şi acum ea se află la locul ei, la fereastra aceea care se zăreşte peste acoperişuri, aşa cum stă el în camera lui de la mansardă şi priveşte tăcut pe fereastră, fără să-i pese că trebuie să fie foarte tîrziu şi că mîine nu va fi prea uşor să se scoale, dar nu-i nimica, este încă tînăr şi poate să reziste.

Da, de-abia acum îşi dă seama că serile lui erau vegheate de această bătrînă cu ciudata ei lumină gălbuie şi îşi aminteşte că odată a fost chiar în camera ei. A apucat-o pe nişte străzi lăturalnice, a coborît o altă stradă în pantă şi apoi, ca împins de o putere nevăzută, a urcat o scară întunecoasă care sfîrşea direct în camera bătrînei, o cameră strîmtă de la mansardă, înăbuşită toată în ghemele galbene, fără sfîrşit.

Bătrîna stătea la fereastră, nu s-a întors la intrarea lui, el a venit uşor şi i-a pus mîinile pe umeri, bătrînico, matale, şi fiindcă nu i-a răspuns nimeni şi fiindcă firele se-nvîrtejeau de zor în jurul ei, şi fiindcă lui atît i-a fost de-ajuns, s-o ştie acolo lucrînd la lucrul ei fără sfîrşit, a părăsit încet odaia călcînd în vîrful picioarelor şi nici nu ştie cînd s-a trezit iar în camera lui de la mansardă, uşor înfrigurat de vîntul care se iscase între casele înalte şi pregătit parcă să nu se mai mişte de acolo niciodată, să rămînă acolo toată viaţa.

(Patrick Garofalo : „The boycott of elements")

NEMURITORUL

Poliția dominicană a primit la sfîrșitul săptămînii trecute o informație despre o probabilă tentativă de sinucidere a numitului Ende Barua, dar n-a mai apucat să se deplaseze la locuința acestuia. Dl. Ende Barua s-a prezentat el însuși la sediul poliției și, hipnotizînd tot personalul, adică un număr de 25 de polițiști, i-a obligat pe aceștia să deschidă simultan focul asupra sa. Toate armele s-au blocat.

Este binecunoscut faptul că dl. Barua e sediul unor forțe oculte fără precedent. În același timp însă domniasa este incapabil să-și pună capăt vieții, cele cincisprezece încercări de sinucidere de pînă acum (fiecare dintre ele constituind o perlă de ingeniozitate și de tehnicitate !) eșuînd în mod lamentabil, fapt care l-a adus aproape de pragul nebuniei.

ECUATOR

IMAGINE POSIBILĂ

În casă era mai multă tăcere ca de obicei. Praful pervazului putea fi auzit, iar unghiile scriau singure prin aer. Oameni transparenți cădeau de sus, de aici și pînă-n zare, hașurînd fațadele, acoperișurile mansardate pline de solzi de plumb coclit. Undeva se dăduse drumul unei mori uriașe cu multiple brațe care catapultau la nesfîrșit ființe captivante. Cearcănul din dreptul ușii se mărea treptat. Clanța executa mișcări rapide parcă ar fi fost o clapă a unei mașini de scris. Din doi copaci unul era arcuit pînă jos, iar cînd acesta își revenea, se arcuia celălalt. Coșurile îngînau ceva auriu, sfidător. Cărți cădeau de la balcoane, cărți ale căror foi intrau în asfalt și străzile deveneau nesfîrșite mozaicuri venețiene. Așa s-a încheiat Anul Kriptonului. Așa a fost călăuzită imaginea despre planeta din celălalt talger.

(Elasio Ngera : „Povestiri ecuatoriale")

ERZERUM

GROZAMA DIN ERZERUM

În Tarsia meridională continuă incidentele, menținîndu-se astfel o stare de tensiune. Marți după-amiază un

militar dintr-o patrulă a unităților malaieziene staționate în Erzerum, a fost ucis în mod perfid, și anume ; acceptînd darul unei necunoscute : o grozamă (otrăvită). Pe de altă parte, la domiciliul fostului șef al poliției din Tarsia meridională a fost descoperită o cantitate impresionantă de flori de grozamă, e drept, încă neotrăvite. În schimb, una din lipiile pe care soția sa tocmai le pusese la cuptor avea exact forma florii de grozamă. În momentul de față lipia incriminată este obiectul unor minuțioase probe de laborator. „Dealtfel, acest arbust cu flori galbene fiind extrem de răspîndit în Tarsia meridională“ — precizează dl. Aboud Uk, comandantul unităților malaieziene — „nu este exclus ca dușmanii regimului să încerce să-l folosească ca pe un mijloc de intimidare. Cum, trebuie să recunoaștem că muniția de care ar dispune în acest caz ar fi practic inepuizabilă, nu ne rămîne altceva de făcut decît de a localiza de urgență regiunile bogate în această esență și de a le pune sub pază zi și noapte. De asemeni, voi propune Comandamentului General staționat în capitală să ia în studiu utilitatea unei legi după care toți cei ce se vor atinge de-o floare de grozamă să fie declarați trădători de patrie. Bineînțeles că această lege nu va fi votată decît dacă incidentele se vor înmulți și trupele malaieziene s-ar vedea serios amenințate.“

F

FAMAGUSTA

FALIILE MEMORIEI

Orientarea fără precedent a mirosurilor pe străzile orașului Famagusta te face să te oprești lîngă o dugheană cu firmă din care picură stropi de lichid colorat. Este un mic anticariat compus din două încăperi : magazinul propriu-zis în care se intră din stradă, bogat iluminat de cele trei vitrine și cu pereții-bibliotecă înțesați de cărți ; și mica odaie complet goală unde ai acces doar dacă ai intrat în magazin. Dealtfel, poți să intri liniștit în magazin de nu știu cîte ori că nimeni nu te va invita în odăiță. Această favoare e rezervată doar vechilor prieteni ai anticarului, un bătrîn cu mustăți mari și chelie lucioasă. Cînd am spus că odăița era goală, am vrut să spun că nu e mobilată în nici un fel. Pentru că într-adevăr toți pereții sînt albi, iar tavanul și chiar dușumeaua sînt și ei vopsiți în alb și nu există nici un fel de ferestre, și nici mobile nu sînt. Dar, în mijlocul camerei, plutind în aer la înălțimea ochilor unui om de statură mijlocie, se află un ou, evident un ou complet alb. În anumite seri, după ora închiderii, bătrînul anticar împreună cu cîțiva prieteni de aceeași vîrstă cu el se închid în această odaie și, cu pleoapele pe jumătate lăsate, stînd pe vine de-a lungul pereților, cu spatele lipit de tencuiala ce încă radiază căldura de peste zi, încep să cînte încet vechi cîntece armenești, și oul plutitor din mijlocul camerei prinde să

se zbată ca-ntr-un vîrtej nevăzut, și vocile urcă și coboară, se amestecă între ele formînd figuri alungite, comunicante, iar oul în centrul lor e ca un copil ce încearcă să imite totul fără a vrea, din tot, nimic să știe.

În ziua de 18 noiembrie 1999 un grozav cutremur de pămînt a nimicit orașul Famagusta. Echipele Crucii Roșii internaționale care s-au deplasat la fața locului aproape că nu au avut cui acorda primul ajutor. Peste munții de dărîmături și cadavre, multe dintre surorile medicale relatează că au zărit plutind un ou. Încercînd să-l prindă, oul se înălța rapid, își schimba direcția, pendula un timp nehotărît, apoi pornea mai departe, intra printre scheletele caselor, pe sub bîrne și scări prăvălite, survola movilele de mobile și obiecte sfărîmate amestecate cu moloz și ciosvîrte omenești, s-a rotit de cîteva ori în jurul cadavrului unui cîine străpuns de un pilon de pod, a pierit în interiorul unui bloc imens de sticlărie și bare de fier făcute armonică, poate o fostă seră, ca să apară iarăși deasupra unei falii în care se prăvăliseră casele unui întreg cartier, iar apoi, după un timp, să-l vedem printre copacii orizontali ai parcului cel mare al orașului, răvășind piramidele de frunze într-un slalom furios. Unul din cei cinci supraviețuitori, deși într-o stare deosebit de gravă în urma unei comoții cerebrale, mai putu să rostească aceste cuvinte : „Oul ! Oul ! Căutați-l, căuta...“, după care muri. Cu toate investigațiile Crucii Roșii Internaționale, care tot nu mai avea altceva de făcut în Famagusta, oul n-a mai putut fi găsit.

(Emile Bressoux : „Failles de la mémoire“)

FINIGA

O DESCOPERIRE EPOCALĂ

Dimineața în orașul Finiga simpla scuturare pe fereastră a unei cîrpe de bucătărie creează un curent de opinie

și aproape instantaneu la ferestrele învecinate apar mîini care agită și ele cîrpe de bucătărie, carpete, jachete sau alte lucruri fluturătoare, moi, pufoase, buretoase, ajurate, cu volane, cu panglici, în culori diferite, de forme diferite, din materiale diferite. Problema pe care și-a pus-o fizicianul René Dahot este aceea de a reuși să folosească acest curent de opinie, de intensități variabile însă cu o alonjă zilnică de minimum 80 de minute, la optimizarea sistemului de aducțiune, presurizare și distribuție a apei, sistem care în prezent lasă destul de mult de dorit. Pentru realizarea obiectivului propus, fizicianul a împînzit piețele și principalele răspîntii ale orașului cu tot felul de eșafodaje, schelării metalice, scripeți, clopote de sticlă, zmee și baloane din pînză argintie, siluete din tablă ondulată, capsule de porțelan de forma unor mîini omenești, baghete din pîine uscată, ceasornice deșteptătoare și oglinzi de bărbierit, prăjini de rufe și ghidoane de bicicletă, termometre uriașe din fier forjat, toate acestea fiind vopsite în alb și legate între ele cu cabluri, sîrme și odgoane diferit colorate.

În interviurile acordate, dl. Dahot își exprimă încrederea în bunăvoința acestui curent de opinie de a se lăsa captat de ceea ce domnia-sa numește *mes ordinateurs montmorilonitiques*, vrînd desigur să sugereze că aparatele sale transpun partitura absorbantă a montmoriloniților naturali în cheie automatizată. Desigur că pînă la deplina reușită popularul fizician mai are de parcurs o cale lungă, însă sîntem siguri că tăria sa de caracter și inspirația neostenită îl vor ajuta să ducă la bun sfîrșit grandioasa descoperire. Chiar dacă mai există încă cetățeni retrograzi care nu înțeleg fantasticul aport de altruism investit în această lucrare și se plîng că le dispar din gospodărie diferite ustensile pe care cred apoi a le indentifica tocmai în celălalt capăt al orașului, conexate la *mașinăriile străinului,* cum se exprimă acești bieți analfabeți, sîntem convinși că cele cîteva proteste răzlețe, rămășițe ale secolelor de înapoiere și de anarhism, nu pot opri grandiosul curent de opinie care scaldă văzduhul orașului Finiga și care, datorită minunatului nostru savant, ilustrului doctor Dahot, va fi captat și perfecționat în uriașii stupi ai viitorului.

FINISTERRE

CORPURI GALBENE

Doi pomi stau noaptea în fața unei case dintr-un oraș sudic. Unul din ei este tot așa de bătrîn ca și casa, iar celălalt nici n-o cunoaște, de-abia a văzut-o de cîțiva ani. În casa aceasta stă un cizmar bătrîn.

În fiecare noapte luna-i cercetează pantofii înșirați pe polițele de lemn și îi găsește mai puțini cu o pereche. Furtul acesta trebuie oprit și făptașul pedepsit după hotărîrile legii... Făptașul... Dar bătrînul cizmar nu îl descoperă defel, nu-l simte niciodată, iar clienții nici atît, căci ei uită să mai ceară înapoi pantofii și-și văd de treburile lor, așa că el continuă să opereze nestînjenit — alungită umbră pe străzile pustii, cu o pereche de pantofi sub braț, grăbindu-se să ajungă la casa lui, pe unde o avea-o.

Faptele acestea se petrec de cîțiva ani și s-ar petrece încă mulți ani de acum înainte dacă într-o seară nu s-ar întîmpla un lucru neobișnuit. Un om îmbrăcat în haine închise intră la cizmar și, fără să spună nici un cuvînt, depune pe masă o pereche de pantofi albi. Bătrînul se uită la ei, își trece degetele ușor pe toată talpa, simte răceala cuielor pe margini, adînciturile rămase de la mersul pe pietre ascuțite. Îi lovește scurt între ei, toc pe toc. Un praf alb se ridică în aer. Domnule, zice, pantofii sînt buni, nu au nevoie de nici o reparație, dar în odaie nu mai e nimeni.

Speriat, lasă pantofii pe podea, deoparte, lîngă cutia de pap, își cuprinde cu amîndouă mîinile capul cărunt și rămîne așa, privind pe fereastră la cei doi pomi din fața casei. Pomii sclipesc în vîntul serii. Frunzele din vîrf mai văd încă umbra unui bărbat îndepărtîndu-se și dispărînd după o casă înaltă.

Bătrînul cizmar așteaptă să se mai întunece puțin, apoi se duce și încalță pantofii cei albi. Se culcă cu ei în picioare și, în noapte, la capul patului ei luminează difuz, stîrnind aerul lînced al odăii. De-afară se aud pași furișați. Hoțul intră tiptil și, la vederea pantofilor luminînd picioarele cizmarului, se aruncă pe jos în genunchi, implorînd, cerșind îndurare. Apoi se întoarce și o ia la fugă, lăsînd în urmă-i ușa larg deschisă și cei doi pomi îl văd cum zvîrle brațele-n văzduh și îl aud cum geme alergînd, îndepărtîndu-se pe strada îngustă.

Vîntul izbește ușa, o închide și-o deschide, zgomotul lemnului putred și-al geamurilor vraiște, luna răsare luminînd pentru prima dată același număr de perechi de pantofi prăfuiți, uitați de stăpîni, părăsiți de hoț, luminînd cizmarul ce doarme cu pantofii cei albi în picioare, acolo, în patul lui, în odaia lui de cizmărie străjuită de cei doi copaci : unul tot așa de bătrîn ca și casa, iar celălalt abia cunoscînd-o de cîțiva ani, în orașul acela sudic.

(Silvère Brantôme : „Un fluture la capătul pămîntului")

FINLANDA

IMPOSIBILITATE VIE

Biologul finlandez Iingö Aar s-a stabilit anul trecut în orășelul Landeba de la poalele vulcanului cu același nume, pentru a căuta să determine cauza nașterilor de gemeni din această localitate. După circa un an n-a reușit să ajungă la nici o concluzie. În schimb soția sa a dat naștere recent la gemeni.

Iritat de acest flagrant insucces, dl. Aar tocmai se pregătea să părăsească orașul cînd un fapt îmbucurător fu adus la cunoștința opiniei publice. Iată despre ce era vorba : într-una din familiile nevoiașe care-și făcuse sălaș prin labirinturile de lavă închegată din extremitatea

vestică a așezării (familie care mai număra încă trei perechi de gemeni) se născuse, în sfîrșit *un singur* copil. Vestea era de necrezut. În istoria orașului, veche de trei sute de ani, nu mai exista un asemenea precedent. Dealtfel, ministrul Apelor și al Demografiei, în discursurile pe care le ținea cu diferite ocazii, nu uita niciodată să pomenească cu mîndrie de Landeba, numindu-l „grînarul țării" sau, după împrejurări, „cea mai veche industrie pașnică a acestor meleaguri". Cu toate acestea Primăria orașului se săturase de această situație care, dacă era motiv de mîndrie retroactivă, timpurile moderne ar trebui mai degrabă s-o socotească umilitoare și degradantă a personalității umane.

De aceea Primarul fu primul ce cinsti acest eveniment, decretînd ziua de 3 august zi de sărbătoare. Fanfarele cîntau, tatăl fu urcat pe o tribună improvizată și aplaudat îndelung, femeile purtau placarde cu lozinci materne, bufetele erau literalmente asaltate, iar spre sfîrșit, cînd lumea se mai împrăștiase, reprezentanții televiziunii locale îi luară un interviu biologului Iingö Aar, cerîndu-i să explice pe scurt prin ce metode reușise această performanță. Zadarnic încercase biologul să arate că el n-are nici un merit, că soția lui chiar...

Iată însă că un fapt reprobabil veni să tulbure liniștea biologului care renunțase să mai plece din oraș și devenise peste noapte un fel de Pater Urbis. Trecuseră cîteva luni și copilul născut pe 3 august, „copilul orașului", cum i se zicea, un băiețaș cu șuvițe de păr rozaliu și cu ochi verzi, voinic și vioi, nu dădea nici un semn că știe să folosească timpul în propriul interes. Adică, mai explicit : băiatul refuza să crească. Mînca bine, nu plîngea aproape deloc, își sugea degetele de la mîini și picioare, plescăia zgomotos din buze, atingea jucăriile zornăitoare de deasupra leagănului și-și rotea ochii în toate direcțiile cuprins de-o bruscă veselie, dar un singur lucru refuza să facă : refuza să crească.

La închiderea ediției aflăm că încă de acum trei săptămîni dl. Iingö Aar este asediat în propria locuință de către mii de demonstranți ce-l fac răspunzător pentru inapetența biologică a copilului. Din izvoare neconfirmate

ne parvine știrea că și în aceste condiții vitrege, încercatul biolog continuă a-și desăvîrși cercetările care l-au adus în acest oraș. Dînsul lucrează acum la studiul intitulat *Imposibilitate vie,* căci, după părerea sa, băiatul singular născut la 3 august în orașul în care de trei sute de ani se nasc numai gemeni, asta este : o imposibilitate vie.

G

GIBRALTAR

LA 333 DE ANI

În strîmtoarea Gibraltar există o insulă care era cunoscută încă de pe vremea lui Platon. Dar această insulă nu apare la suprafaţa oceanului decît la un interval de 333 de ani ca să rămînă mai puţin de-un anotimp, după care este din nou scufundată de un val gigant care se iscă din senin. Ultima dată cînd a apărut, adică în 1663, a fost văzută de un sat întreg de pescari de pe coastele spaniole. Într-un tratat de gerontologie al epocii, găsim relatarea unui medic care, aflîndu-se prin acele locuri şi, ajutat de doi pescari, ar fi pus piciorul pe insulă. Spicuim cîteva pasaje care credem că ar putea interesa pe cititorul de astăzi : „... insula e plată şi întinsă ca pielea unei tobe. Oricît ne străduiam să păşim încet, insula răsuna de la un capăt la altul." „... Da, solul insulei e dintr-un material neted şi lucios, elastic, care nu poate fi nici străpuns, nici ars, nici lopătat." ...„din loc în loc se iveau mici stînci piramidale care ne ajungeau pînă la umeri şi de care ne rezemam odihnindu-ne. Aceste stînci erau ca nişte cristale mari de sare, semitransparente, care se încălzeau pe măsură ce stăteam rezemaţi de ele, în aşa fel încît după o jumătate de oră ne frigeau spatele." ... „Aceste stînci erau, dacă vreţi să spunem aşa, singura vegetaţie de pe insulă." ... „Un fapt îngrijorător s-a petrecut atunci cînd am părăsit insula. Imediat ce-am coborît în barcă şi cei doi

pescari au început să vîslească, am observat cu spaimă că mişcările noastre, cufundatul vîslelor în apă, micile valuri stîrnite de acestea, ba chiar şi cuvintele, ţipetele noastre, nu se mai auzeau. În jur era o linişte pietrificată, marea amuţise împreună cu tot ce era zgomot uman. Două-trei păsări ce treceau pe deasupra noastră le observarăm de-abia cînd ne-au intrat în raza vizuală, fîlfîitul grăbit al aripilor lor fiindu-ne doar un zgomot al minţii. Noroc că atunci cînd am ajuns la o bună distanţă de insulă, zgomotele au început treptat-treptat să apară şi tăcerea s-a spulberat ca o ceaţă risipită de vînt." Consemnăm mai jos ipoteza unui renumit fizician al zilelor noastre, care crede că a dezlegat misterul insulei : „Tot aşa cum corpurile cereşti cu densitate mare curbează spaţiul înconjurător, e de presupus că insula dispune de o imensă densitate acustică, ceea ce face ca ea să curbeze spectrul sonor, absorbind toate zgomotele, reale sau virtuale de pe o anume rază. De asemeni, promptitudinea şi măsura anormal de puternică cu care amplifică zgomotele cele mai mici, paşii, şoaptele sau chiar gesturile oarecare evidenţiază preaplinul subsolurilor sale. Putem spune că insula e un magnet acustic, uzurpînd spaţiului din jur ceea ce sieşi îşi acordă însutit. Dealtfel, pe acelaşi principiu se pare că funcţionează şi acele stînci piramidale, căci nu preiau ele bătaia sîngelui uman şi într-un timp record se încălzesc pînă la temperaturi cu mult superioare corpului ? Şi încă ceva, pentru că adineauri am folosit cuvîntul «funcţionează», nu ar fi posibil ca această insulă să fie o staţie pilot a unor alte civilizaţii, o staţie care funcţionează cu energie acustică şi care se ridică la suprafaţă la 333 de ani doar pentru a-şi reîncărca rezervoarele ?"

GIURGIU

PE ŞOSEAUA RONDĂ

Pe Şoseaua rondă, cu două case mai încolo de sediul asociaţiei columbofile Nagîţul, s-a deschis o covrigărie.

Titulatura aceasta era pentru mine nouă pînă în noaptea în care mă-ntorceam acasă de la prietenul Crişan, puţin băut dar nu într-atît încît să nu deosebesc prin vitrinele largi pe tipul negricios şi corpolent care vopsea o tavă şi zîmbea de parcă m-ar fi invitat să intru şi să cumpăr unul din produsele firmei — ce produse, căci hala proaspăt zugrăvită era aproape goală cu excepţia unei armuri agăţată pe unul din pereţii laterali, da, era o armură barocă din care porneau fuioare de umbră ce se roteau pe pardoseala de mozaic proaspăt lustruit şi omul se opri o clipă să mă privească, dar vopseaua albă curgea de zor pe fundul de tablă aşa că se întoarse la lucrul lui fără măcar să-mi dau seama dacă într-adevăr avusese intenţia să se uite la mine sau nu fusese decît o mişcare mecanică a capului, o pauză necesară aprecierii mai juste a lucrării pe care tocmai o executa.

Mîine se coc covrigii, îmi ziceam, în timp ce mergeam către casă, şi tava trebuie să fie complet vopsită şi să se şi usuce pînă atunci aşa că negriciosul e cum nu se poate mai zorit şi nici prin gînd nu-i trece să se uite la trecătorii întîrziaţi. Pe cînd urcam cele trei trepte ale casei mi-am adus brusc aminte că-i promisesem prietenului Crişan să scriu o mică schiţă în care să aduc vorba despre acea miliardară americană care lăsase scris în testament să fie îngropată nu într-un sicriu ci într-un Rolls-Royce, şi lucrul acesta se şi întîmplase în cimitirul San Antonio din San Francisco, fapt care îi întărise prietenului meu ideea că trebuie să fac încă şi mai popular prin proza mea numele celebrului autor francez San Antonio, patron fără să vrea al unui cimitir transoceanic ori, de ce nu, fondator al unei prăvălii intitulate Covrigărie, în care ziua se vînd covrigi iar noaptea un om negricios vopseşte o tavă şi este atît de absorbit de-această ocupaţie încît lumea din afară îi pare un imens deşert populat cu Rolls-Royce-uri conduse de cadavre de lux şi cu poeţi zurbagii care privesc prin vitrine stîrnind fuioare de umbră din armuri ce altfel s-ar calcifia sub ploaia de priviri neutrale, zic şi urc ultima treaptă. Deschid uşa. Pun urechea lîngă crăpătura de la cutremur, şi rămîn aşa mult timp aşteptînd să mă strige tatăl meu din camera alăturată, dacă n-o fi adormit, sau

dacă s-a trezit la intrarea mea, or în fine dacă n-o fi stat treaz pînă acum aşteptîndu-mă ca să îmi poată spune cu buzele subţiate şi cu un accent străin în voce : Ştii că lîngă noi, ceva mai încolo de madam Dincă, s-a deschis de cîteva zile o covrigărie, la care se spune că o să lucreze şi fiul lui Gheorghiţă, ştii, beţivanul de la 48, dar vreau să-ţi atrag atenţia că tu nu trebuie să fii prea-ncrezător, covrigii nu-ţi priesc dar nici n-ar fi cazul să nu-i treci niciodată pragul că, de, o fi el beţivan, dar ţi-e vecin şi nu poţi şti...

GROENLANDA

FLUTURI

O specie de fluturi groenlandezi au următoarea proprietate : în zilele însorite pot reţine pe suprafaţa aripilor lor vocea unui ventrilog. Citirea acesteia se poate face în decurs de trei-patru ore după imprimare, în acelaşi mod în care este citită banda sonoră a unui film.

GUATEMALA

ŞAPTE TREPTE

În timp ce-şi încălţa cizmele de călărie, unui domn din Guatemala i s-a întîmplat să vadă pe covor, undeva într-un colţ al camerei, o pată de lumină care se alungea pe mă-

sură ce el își petrecea șiretul pe după încă una din cele douăzeci și patru de copci metalice ale carîmbului.

Lucrul ăsta i-a dat brusc de gîndit.

S-a oprit la jumătate drum, cu capătul șiretului într-o mînă și-a numărat copcile încă libere. Șapte. A socotit cam pînă unde s-ar întinde pata de lumină dacă le-ar strînge și pe acestea cu șiretul. Nu-și amintea precis cam cu cît se lungise pata de lumină la fiecare din mișcările de-ncopciere de mai-nainte. Nu îndrăznea să mai execute încă una. Ca să poată afla pasul spiralei poate-ar fi fost nevoie de mai multe. Atîtea mișcări cîți centri are spirala. Și el nu mai avea în total decît șapte posibilități.

Șapte posibilități de care-i fu pe dată frică să se mai atingă de parcă ar fi fost cele șapte trepte de lavă cu care vulcanul Quezaltenango convinsese pe mulți, vreme de cîteva secole, că reverberațiile stelei Canopus sînt de preferat în comparație cu meschinele flăcărui la care, împinși de ghiorăiala măruntaielor, cîțiva amigos perpelesc cîte-o găină ștrangulată în grabă și-n ai cărei ochi bulbucați scînteile izbesc în ritm alert, araucan.

H

HAGONDANGE

GERTRUDE PROTESTEAZĂ

Morții familiei cer întotdeauna recompensa meritată. Se face deci o masă mare, încărcată cu preparate culinare după diferite rețete scandinaviene sau etiopiene, și-n capul mesei, sub frunzele lucioase ale ficusului, în jilțul de abanos masiv încrustat cu fildeș și pietre scumpe, este așezat unul din consilierii cei mai importanți, un bătrînel cu monoclu și cioc asimetric și cu mîinile întotdeauna înmănușate în mănuși moi de culoarea pielii (sînt unii care susțin că nu poartă defel mănuși : că ceea ce vedem sînt de fapt mîinile lui, gălbejite și gelatinoase, tremurînd pe deasupra torturilor și-a portocalelor, a icrelor și-a specialităților de pescărie antarctică, cu stîngăcia derizorie a unor avioane de hîrtie zvîrlite de-un copil neștiutor).

Pe sub geamurile deschise ale salonului trec birje hodorogite și vizitii morocănoși trag cîte o sudalmă calului istovit care încurcă iarăși comenzile : confundă trapul cu opritul, și dreapta cu înapoi, și-n plus, parcă înadins, se balegă în fața principalelor monumente ale orașului de parcă n-ar avea o mie de străduțe dosnice dintotdeauna pavate cu milioane de balegi ospitaliere.

Majordomii se-nvîrt pe lîngă uși și vorbesc între ei pe șoptite cu toate că-mprejurul mesei zarva e în toi și nimeni nu i-ar putea auzi, sau poate în felul acesta își dau și ei piosul prinos de recunoștință față de morții fa-

miliei, la urma urmelor cine stă-n preajma ușii cunoaște-ndeaproape moartea, nu-i așa? Iscusința cu care șoaptele se încadrează în atmosfera cerută de împrejurare nu e jucată, ea e naturală ca susurul unui izvor. Asta înseamnă că cei dinăuntru nu sînt deranjați în nici un fel, de nimeni și de nimic din afară, nici măcar de cei de pe prag, și se pot adînci și mai mult într-ale lor, se pot servi în voie din bucate și pot sorbi licorile curcubeene ce covîrșesc cupele și pocalurile înșirate pe masă în stranii poziții rectangulare astfel că gîndul te duce de-ndată la fazele unui încordat joc de șah. Dealtfel și mișcările lente, rare, aproape neobservate, schimbările ce par mai mult deplasări ale unghiului vizual decît mișcări materiale, precum și vecinătatea concomitentă a sclipirilor metalice și-a irizărilor fildeșii, nu e de natură să-ți dea o certitudine. Cîteva doamne cu palide peruci de toamnă și cu evantaie hîțînătoare își rotesc ochii pînă cînd totul li se pare că nu merită să fie privit, dealtfel își împărtășesc una alteia aceste impresii și de sub năvodurile de pudră zîmbete condescendente împroașcă aerul. Una dintre ele poartă cosițe lungi ca niște scări de mătase și la două-trei cuvinte îl pomenește pe Iacov și descrie cu patos curajoasa cavalcadă spre stele. Nu departe de picioarele ei, pe covorul cu nuanțe trandafirii, cîteva foci dresate se însoresc la razele unui mic reflector și scot sunete guturale absorbite pe dată de paletele unei moriști disimulată într-unul din picioarele în gheară de leu ale mesei. Decoratorul a reușit atît de bine să imprime focilor o lentă mișcare de rotație încît doamna cu cosițe își zice că aerul nu e primenit și că are o amețeală, și de aceea cheamă pe unul din valeți și-l pune s-o stropească cu esență dintr-un flacon crenelat care se păstrează într-un sertar anume dăltuit în greutatea cea mare a pendulei din hol. Valetul nu observă focile și-n trecere o lovește pe una cu vîrful pantofului, ceea ce face ca aceasta să-și oprească rotirea, iar doamna, după ce-a fost stropită cu esență pe toată fața, își închipuie că i-a trecut amețeala și șoptește încet, ca pentru sine: *Slăvită, slăvită pendulă!*, apoi se întoarce cu bustul spre masă, oferind privirilor proeminențele cutezătoare pe care lumina graseiază cochet. Tablourile mari, cu tente dulceagcafenii aureolează pereții și nu se poate ști dacă ele reprezintă bătălii celebre în iureșul cărora capetele și spadele se salută reciproc, sau molcome interioare cu scări balansate și cu rododendroni în ghivece sculptate, ori chiar vreun portret în hlamidă înfoiată și într-o atitudine benedictină pe care nimeni nu o poate exact tîlmăci. În cele două capete ale salonului, sînt două nișe ovale. Într-una cade umbra bătrînului consilier: îndeajuns de zimțată ca să freamăte asemeni unui întreg angrenaj nebulos, și înainte ca vreun valet să prindă de veste, ea a și măcinat o porțiune însemnată din cochilia musonului, care de-abia fusese montată cu puțin timp în urmă. În fond aceste pagube sînt prinse cu toate în deviz, la capitolul neprevăzute, și n-ar trebui să îngrijoreze pe nimeni, numai că... numărul invitaților fiind un factor aleatoriu, oricît de bine s-ar preconcepe totul, e clar că micile economii te pot salva din multe situații neplăcute ce s-ar putea ivi peste noapte. Zic peste noapte pentru că atunci se-alege dintre valeți și dame, dintre optari și ași, moartea, sfioasă ca o iubită, care vine să ne anunțe că multvisata simetrie s-a împlinit.

(E. Regenhauser: „Galerele celsius")

HEIDELBERG

EROAREA

Numele în care am intrat era scurt și tăios, silabele lui le puteai număra pe degetele de la o mînă. Zețarul tocmai îi culegea literele. Le încercai și eu pe rînd și mă stabilii în cea care mi se păru mai confortabilă. Urmării cu destulă atenție frazele care se înșirau una după alta.

Posesorul acelui nume părea să fi fost o personalitate artistică sau științifică de curînd decedată, iar articolul, un soi de panegiric voalat. Asta nu mă stînjenea cîtuși de puțin. Instalat comod în litera mea care se afla tot mai în capul zațului pe măsură ce textul era cules, continuam să mă gîndesc la ale mele. Desigur că a fost doar o simplă întîmplare faptul că la un moment dat zețarul, un băiat tînăr cu păr roșcovan și cu buricele degetelor calde și strălucitoare, aproape metalice, se aplecă brusc peste zaț și scoase din imediata mea apropiere cîteva cuvinte, apoi din alt rînd altele, parcă fără nici un plan anume, grăbit, fără să se mai uite pe original. Mă speriasem degeaba, de numele meu nu s-a atins. Ce naiba, doar eram însuși miezul articolului, n-am spus așa? Lucrurile nu-mi mai apăreau însă atît de simple. Nu mai eram atît de sigur. Poate să fi fost vorba și de altceva, nu? Din litera în care mă găseam nu distingeam bine nici măcar cele două-trei rînduri dinainte și dinapoi, ce să mai vorbim de cele mai depărtate. Nu, hotărît lucru, nu prea știam unde intrasem, în ce afacere mă băgasem de bună voie. Îmi venea însă prea greu să mă mai scol, eram instalat destul de bine, și apoi eram și curios într-un fel. Așa că am rămas.

Spusesem că băiatul acela, zețarul, scosese cîteva cuvinte, fără nici un rost aparent, și că asta mă intrigase. Ei bine, asta nu m-a mai intrigat deloc atunci cînd m-am obișnuit. Căci el făcea acest lucru încontinuu. Culegea cîteva rînduri, după care scotea cîteva cuvinte din cele culese mai înainte. Iar mai culegea cîteva rînduri, după care iar mai scotea cîteva cuvinte. Nu mă mai miram, în schimb mă temeam din ce în ce mai mult. Cu toate că mă îndepărtasem considerabil de el, cu toate că rîndurile pe care le culegea acum erau atît de-ndepărtate de mine că nu puteam să disting din ele nici măcar cît de vag silueta vreunei litere, știam că nu sînt apărat. Tot textul cules, de la primul pînă la ultimul cuvînt era pasibil de îndepărtat, zețarul nu glumea. Odată, mi se pare, a scos chiar un cuvînt din titlu, dacă așa se numea rîndul acela cu litere mari care se afla nu departe deasupra mea și în care distinsesem parcă într-o rază fugară de lumină ce luminase o clipă încăperea un cuvînt ce semăna

grozav cu numele meu, vreau să spun cu numele în care mă găseam. Poate chiar să fi fost acest nume, dar nu pot fi sigur. Cert este că, pînă s-a înserat, băiatul a tot cules, dar a și scos mereu cuvinte din absolut toate rîndurile (pe unele le mai înlocuia, dar în locul altora a strîns rîndurile) în așa fel încît puține cuvinte, și printre ele numele meu, se puteau lăuda că au rămas neatinse. Odată cu apariția primelor stele pe boltă, zețarul a terminat de cules articolul și eu am răsuflat ușurat. Litera în care mă instalasem mi se părea acum caldă și binevoitoare iar numele întreg, mai la început scurt și tăios, începuse să-mi apară ca un loc familiar. M-am gîndit că de acum înainte voi putea locui aici cît îmi va conveni, fără ca nimeni să mă mai deranjeze. Nu puteam prevedea desigur cele ce vor urma. Îmi spuneam că, odată tipărit articolul și ziarul odată ajuns în mîinile oamenilor, voi fi în siguranță. Nu-mi puteam imagina că e atît de greu să fiu un nume, un cuvînt. Să viețuiești într-o literă.

Eram destul de obosit de ceasurile de-ncordare prin care trecusem, așteptînd din clipă în clipă să fiu zvîrlit afară din zaț, așa, fără nici o pricină. Cît timp mă tipăriră am dormit profund. Auzeam ca prin vis zgomotul cadențat al rotativelor și brațele mecanice terminate cu palete lucioase mă stivuiau neîncetat. Cînd m-am trezit, eram multiplicat în cîteva milioane de exemplare, mă simțeam proaspăt și viguros dar încercam și o senzație incredibilă. Simțeam că nu mai sînt eu, nimic din trecutul meu nu mi se mai părea demn de cea mai mică importanță. Foșneam de dorul unei alte vieți, zgomotoase, strălucitoare, plină de neprevăzut. Trebuie să vă spun că mă obișnuii repede cu propria mea vînzare. Nu mi se mai părea nimic straniu să fiu înșfăcat de un necunoscut, tîrît prin tramvaie și autobuze, prin încăperi din cele mai felurite, prin gări, prin hale, prin instituții și magazine rău aerisite, pe malurile rîului sau prin biserici, înghesuit în cîte-o strană, sau să sfîrșesc pe masa albă de tablă vopsită a vreunui spital, sub cutiile de medicamente unsuroase și rău mirositoare. Aș avea multe de povestit, în imensa majoritate a nenumăratelor mele vieți am fost tot pe-atît de fericit sau de nefericit ca și ei, oamenii care

mă cumpăraseră pe-un preț de nimic. Am trăit laolaltă cu ei, e-adevărat, poate nu mai mult de cîteva ore sau zile, rareori săptămîni. Cu un pușcăriaș am locuit cîțiva ani, în celula lui, lipit pe zid, în spatele patului, în întuneric. Mi-era frig, cerneala tipografică începuse să se decoloreze și eu uitasem aproape complet numele în care stăteam. Dar nu m-am plîns. Tot cîțiva ani am viețuit în fereastra unui han de pe-un drum de țară, pînă cînd un vînt puternic m-a smuls și m-a dus cu el peste cîmpuri și fluvii, peste orașe și mări, spulberîndu-mă cu-ncetul într-aceste nesfîrșite călătorii. V-aș mai spune și de lunile petrecute în interiorul unui picior de ghips, strîns între bandaje și picior de-un doctor distrat. Sau de acea oră grozavă în care am fost morfolit între dinții proaspăt iviți ai unui copil, literă cu literă aproape. De toate acestea v-aș spune și încă de multe altele, dacă aș mai avea chef. N-aș lăsa nimic deoparte. Căci toate lucrurile care mi s-au întîmplat au fost nespus de importante pentru mine, m-au făcut să trăiesc cu o intensitate puțin obișnuită.

Iată însă ceva neașteptat veni să schimbe cursul vieților mele. După aproape zece ani de la apariție, locuința mea fiind de astă dată o bibliotecă, un om între două vîrste, cu înfățișare plăcută, prietenoasă, veni să mă consulte. M-am mirat, căci încă de la începutul vieții mele în bibliotecă, în afară de inventarierile de rigoare nu mai fusesem scos din raftul meu. Domnul se așeză tacticos la o masă lîngă fereastră, își potrivi ochelarii și începu să mă răsfoiască. Își aruncă o privire pe titlurile articolelor, iar cînd ajunse la al meu scoase o exclamație victorioasă. Eu muream de curiozitate. După ce se asigurase că eu eram acolo, vreau să spun articolul meu, domnul păru că nu mai era grăbit și răsfoi mai departe ziarul, uitîndu-se atent la fotografii și la cele cîteva caricaturi de epocă, parcă întîrziind cît mai mult reîntoarcerea. Căci, presimțisem, se va reîntoarce la mine. Văzusem asta pe chipul lui, în ochii lui. Eram sigur că numai pentru asta venise la bibliotecă; micile zgomote indispensabile celei mai liniștite lecturi mi se păreau acum asurzitoare. Nu înțelegeam de ce mă zbucium atît. Mă

gîndii chiar că e treaba lui, el venise la bibliotecă, pe el îl interesează (eventual) să mă citească și nu invers. Dar gîndul ăsta nu-mi aduse nici o ușurare. Nu trebuie să credeți de aici că participarea mea la toate celelalte vieți fusese nulă, sau îndeajuns de neimportantă. Dar în toate viețile, absolut în toate viețile în afară de cea pe care-o presimțeam că-mi stă în față, lucrurile s-au petrecut altfel. Cu totul și cu totul altfel. Cei care mă cumpăraseră mă citiseră la repezeală, să se informeze, sau nici atît. Să pară că se informează. Mă răsfoiseră distrați, ba chiar mă comentaseră în familie sau la servici, vrînd parcă cu toții să-și dovedească astfel că mă cunoșteau, că-i interesasem. Curînd însă s-au lăsat păgubași, m-au dat uitării. Ciudat însă, într-un alt fel, nu m-au uitat. Într-un alt fel, într-un fel simplu, care nu trebuia să dovedească nimănui nimic, ei nu numai că nu m-au uitat, dar s-au și apropiat de mine cu toată ființa lor. Exemplele date mai înainte sînt cumva concludente în această privință. În acele regiuni ale sufletului lor în care nimic nu mai era fals, ei au avut nevoie de mine. Poate fără să-și dea seama și într-un mod care vi s-ar părea jignitor (hazardul hazliu, care m-a aruncat în interiorul unui picior de ghips, poate părea astfel) ei mi-au întins o mînă (veți spune iarăși, ironic : un picior !) și eu le-am dat ajutor. Ajutorul de care mă simțeam capabil.

De astă dată însă era cu totul altfel. Domnul între două vîrste nu-mi cerea nici un ajutor, era sigur. Părea însă că vrea să mă cunoască mult mai bine decît toți ceilalți. Îl simțeam cum întîrzie cît mai mult posibil clipa cînd mă va citi. Era vizibil emoționat. Își scoase o pipă din buzunarul hainei și începu să și-o umple cu tutun. Bibliotecara veni încet lîngă el și îi atrase atenția că nu e permis decît în hol. Se mai uită o dată la mine, dar apoi se întoarse și ieși din sală. Cît timp își fumă pipa în hol, căutai să mă liniștesc, să mă așez mai bine în litera mea, să nu mă mai gîndesc la nimic. Nu pot spune că am și reușit. Profitai însă de lumina excelentă de care nu prea avusesem des parte și începui să scrutez în dreapta și în stînga, căutînd să pricep măcar acum cîte ceva din articolul meu. Da, simțeam, eram pe pragul unei vieți

noi. Niciodată nu mă gîndisem cu atîta seriozitate la articolul meu, la acele lucruri pe care-ar fi trebuit să le știu pe dinafară și care, uite, îmi erau cu totul și cu totul străine. Începuse să mi se facă rușine, cum de putusem răbda pînă acum ? Ce pretenții mai aveam de la ceilalți dacă eu însumi nu mă cunoșteam ? Dar nu aveam nici un fel de pretenție, eram gata să-mi răspund, cînd observai că el se și întorsese la locul lui și mă privea cu gravitate. L-am simțit că n-a mai întîrziat nici o clipă. Începu să citească articolul. Mi-am ținut răsuflarea, eram printre primele rînduri. Pleoapele îi clipeau des, ochii i se măriseră. Mîinile erau încleștate pe cele două margini ale ziarului. Degetele asudau încet. Un fior mă străbătu. Mă citise. Nu știu ce s-a petrecut, a țipat, i-a căzut pipa jos. Mă privea necruțător. Simțeam că mă mistuie flăcări și înghețasem în același timp. Se rezemase de spătarul scaunului și mă sfredelea cu privirea. Simțeam cum litera în care stam se topește și curge în jos printre rînduri. Lumina din bibliotecă se înnegrise. Se înnegrea mereu mai mult. Degetele lui tremurînde vărsaseră peste mine tot scrumul din pipă și-acum îl întindeau încet-încet, în neștire, pe toată pagina. Simțeam buricele calde ale degetelor lui, auzeam foșnetul hîrtiei și scrîșnetul scrumului, lumina scădea mereu, începuse să frece cu toată palma, mă zgîria, din ce în ce mai repede, hîrtia se găurise în cîteva locuri, nu se oprea, de-abia l-au scos din bibliotecă, țipa și se zbătea, îl auzeam.

Bibliotecara vorbea la telefon cu centrala. N-am înțeles prea bine, telefonul era departe și eu încă nu-mi revenisem. Fusese fratele lui sau tatăl lui. De-abia murise. Da, numele în care intrasem. Sau era chiar el, îl crezuseră mort dar se întorsese. Scriseseră despre el. Ca despre morți. Fățarnic. Înjositor. Încă din primele rînduri îi greșiseră numele. Cu o literă. Asta am auzit bine. A spus-o mai tare căci cei de la centrală nu auzeau. Era litera mea. Am auzit bine. Era litera mea. Nu-mi venea să cred. Am auzit bine. N-am auzit nimic. Litera în care trăisem zece ani. Mai bine n-aș fi auzit. Dintr-o eroare. Litera în care trăisem zece ani dintr-o eroare. Litera care scăpase ca prin minune de nenumăratele epurări ale zețarului. Și-așa înnegrit, sub stratul gros de funingine, îmi veni în minte că tot ce-am trăit și cunoscut în toate celelalte milioane de vieți nu era al meu. Că frustrasem o altă literă de toate acestea. Că soarta mea ar fi trebuit poate să fie aceeași cu a celorlalte litere și cuvinte epurate de zețar, o soartă poate mai puțin fericită dar mai adevărată. Și-am știut că totul se va prăbuși de-acum pentru mine.

(**Alff Hrebker : „La Heidelberg răsfățul naște monștri"**)

I

ILLINOIS

ÎN AŞTEPTARE SAU PREFAŢĂ BENEVOLĂ

Stau aşa pe pat şi mă gîndesc la ceva neştiut, aştept să se întîmple ceva neştiut. Mă scol din cînd în cînd şi mă duc în bucătărie să beau un pahar cu apă, mai ridic puţin uşa dulapului care s-a lăsat de tot de cînd a murit mama şi nimeni nu se mai îngrijeşte de-ale casei. De atîta stat în pat coloana vertebrală mi s-a deformat, o uşoară torsiune spre dreapta (sau spre stînga, nu mai ştiu care) spun doctorii şi-şi bîţîie arătătorul deasupra radiografiilor, m-am săturat. N-am îndrăznit vreodată să le spun că aştept mereu ceva indefinit, poate o fi vreo boală. Să nu credeţi că e vorba de imaginaţie, mai curînd de lipsă de imaginaţie pot fi acuzat căci e un lucru definitiv stabilit — daţi-mi voie să ştiu după atîţia ani de cînd m-am molipsit — oricît m-aş strădui nu reuşesc să-mi imaginez ceea ce aştept ca iminent, definitoriu şi fabulos. Îmi duc mîna la frunte, lumina veiozei e prea mare, mă supără, umbrele degetelor îmi trec pe obraz cu nonşalanţa celor de-abia zărite. Dar ele sînt umbrele degetelor mele, e neîndoios, şi siguranţa asta face ca pe dată totul să-mi devină indiferent. Hotărît, am seri în care boala asta a mea se agravează pînă într-atît încît nu mai pot deosebi o masă de un scaun, de exemplu ; ele se amestecă într-un tot inextricabil şi pe urmă se topesc şi curg ca nişte obiecte de ceară. Ceasurile moi : vă aduceţi aminte...

Să cred că aşteptarea asta îndîrjită nu înseamnă nimic. Acumularea asta de energie (formularea vă surprinde ?) nu e în stare şi nu va fi în stare să schimbe ceva. Dacă nu aici şi acum, atunci altundeva şi într-un alt culoar temporal. (Nu ştiu dacă să pun punct sau semnul întrebării.)

Un amic de-al meu, redactor-şef al unei reviste literare, spune că sînt un evazionist. Nu cred că are dreptate. Propensiunea mea spre alte realităţi (în fond tot ce spun nu-s decît vorbe prin care încerc să vă comunic ceea ce simt, nu *ceea ce aştept,* căci ceea ce aştept nici eu nu ştiu) — propensiunea mea spre alte realităţi, zic, nu tinde în nici un caz să o disloce pe cea de faţă. Ar fi teribil de simplu să fie aşa. Realitatea în care mă aflu să fie băţul chibritului, iar gămălia lui de fosfor să fie cealaltă realitate. Dacă reuşeşti să ajungi la gămălie şi să-i dai foc, o realitate o sfîşie pe cealaltă şi pier împreună într-un incest grandios. Unii vor spune că lucrurile pot sta şi invers : băţul chibritului poate fi aprins şi de la celălalt capăt, şi atunci de-abia odată cu arderea deplină a realităţii noastre poate exploda cealaltă realitate. Vezi Nero. Acestea sînt modèle simpliste, dihotomia *asta* şi *cealaltă* nu-mi aparţine. Ceea ce aştept rămîne un veşnic *de dincolo pluralizat.* Nici *pluralizat* nu e bine zis, căci şi asta absolutizează într-un fel : îl exclude pe unu. În momentele mele de „febră" nimic nu este exclus, totul se poate întîmpla, căderea gumei de pe masă, de exemplu, poate naşte un vulcan care să erupă tocmai în Tailanda, sau poate face ca toate filele cărţilor bibliotecii centrale din Queretaro să fie complet radiate, sau, în egală măsură, poate naşte-n bezna universului un paralelipiped orbitor vizibil de pe pămînt doar o singură dată în viaţa fiecărui pămîntean : în noaptea în care veghează la căpătîiul mamei sale muribunde, în noaptea-n care se va umili să priceapă că nu e bun de nimic şi că mîinile sale nu pot cuprinde nici un ecuator.

Cîteodată simt o alunecare. Case, copaci şi grămezi de iarbă şi cîţiva cîini care latră şi două-trei scrumiere care cad de la fereastra unui bloc şi-o mînă care înfige-n tencuială mici stegulete portocalii. Privirile mele urcă pe

mînă pînă către umăr, trec de mîneca suflecată a unei cămăşi cadrilate, urcă mai sus către guler şi se opresc pe faţă. Pe faţa omului ai spune. Dar de unde să ştiu eu dacă e faţă omenească. Ştiu doar că e ceva *necunoscut*. În schimb holul cu lambriuri brune şi scara de lemn cu baluştri sculptaţi (cîţiva lipsesc), treptele lucioase şi covorul cu vibratili ciucuri roşii pe margini — îmi par cunoscute. Un spaţiu cunoscut cuprinzînd ceva necunoscut, asta-i problema acum. La fel ca într-o radiografie. Coloana, vertebrele, bazinul, femurul, aşa cum le ştiu din anatomie. Numai că doctorul îmi vorbeşte de torsiuni, densităţi corelate, asimetrii potenţiale, decalaje radiale. Basta. Calabalîcul pe care trebuie să-l cărăm toată viaţa mi-ajunge. Nu vreau să aflu că degetele mele nu-s degetele mele. Maşina a bătut în loc de degetele *degelete*, dar iată, n-o consider o greşeală, se poate spune şi aşa. Îndreptăţirea cuvintelor o dau lucrurile şi obişnuinţa. Obişnuinţa, în cazul meu, e ceea ce vreau să las în urmă, iar lucrurile rămîn la locul lor sau dacă zboară, cu atît mai bine. În fond a tăcea şi-a aştepta şi-a scrie la această maşină de scris, pe-o claviatură intensiv arbitrară, cu o bandă nouă de uzată ce e, cu degetele negre ca degelete, în vibraţia ecuatorială a mesei bîntuită de musoni — în fond simptomele astea de evazionism, vorba redactorului, pot duce undeva (nu ştiu dacă să pun punct sau semnul întrebării). Stau pe pat şi mă gîndesc şi aştept şi eu să se-ntîmple ceva.

(Hart O'Toole : „Space travel window for the 25 century")

ITALIA

PALEOASTRONAUTICĂ

Pentru omagiul pe care îl aduce *Cărţii*, concepută ca obiect spaţial neidentificat, spicuim două din nenumăratele

pasaje memorabile ale lucrării care a făcut furori la Congresul de toamnă R.I.A.N. ţinut anul acesta în Italia. E vorba de studiul domnului Kurt Habeneck intitulat *Un posibil precursor al paleoastronauticii : Empedocle*. Iată cele două pasaje susmenţionate : 1) „...Unele cărţi sînt litere, alte cărţi sînt lucruri. Unele cărţi se pierd, altele se găsesc. Cea de faţă, slobodă ca o gheată proaspăt zvîrlită de craterul unui vulcan *, te pune în nedumerire. De ce numai una, cealaltă gheată unde o fi ? Sau omul căruia i-a aparţinut o fi fost olog ? Sau nici n-o fi fost un om, o fi fost un cîine cu o gheată în gură ? Se poate. Cine spunea că scaunele cu prea multe picioare sînt oameni ? Poate că se referea la magma arzătoare, la materia cenuşie. La zvîcnirile ei mai cu seamă. Poate. Scaun, om, cîine, tot un drac. Colecţii de gume pentru şters spaţiul. Un ac ce cade dintr-un foişor şi foişorul e un ac ce cade dintr-un foişor. „Nimic din tine nu lipsea" dar amintirea era un turban pururi dezlegat, şerpuitor. Un pictor poate ajunge în Planeta Simetrică, dar somnul lui nu imprimă grandoare distanţei. Mîinile celebre se lipesc la loc zămislind oul nefolositor. Pe o singură gheată te poţi bizui, pe gheata proaspăt zvîrlită în faţă de craterul vulcanului. Pe gheata ce te pune în nedumerire..." 2) „...Singurătatea unei ghete de cursă lungă. Ce gheată ? Ce tot spune ăsta ?! O gheată o cheamă pe cealaltă, o planetă pe cealaltă. *Unu* stă pe loc. *Doi* merge. Gemenii, dubletele, foarfeca şi oglinda, balanţa, aripile, polii. Mesagiile pictorului ajuns pe Planeta Simetrică. Moartea fratelui său geamăn de pe Pămînt. Poezia şi proza, semnale ezoterice şi imprimarea lor în tiraje de masă. Şi, la sfîrşit, gheata e aspirată din nou de sorbul neutru, şi nimeni nu se mai întreabă a cui fusese. A unui om, a unui cîine, sau a unui scaun pupăcios..."

La închiderea ediţiei aflăm cu stupoare că doi dintre savanţii care au condus lucrările Congresului de toamnă R.I.A.N. au fost arestaţi. După cum notează agenţia Silver, arestările urmează declaraţiilor făcute de Secretarul

* Este vorba de vulcanul Etna, pe buza căruia a fost găsită una din sandalele lui Empedocle : singura dovadă că acesta s-ar fi sinucis ; dar, deopotrivă de probabil : singura dovadă că acesta ar fi fost „răpit" în spaţiu. (n.n. Kurt H.)

General al Cercetării că va lua măsuri ferme împotriva oricăror persoane care ar intenţiona să folosească în scopuri personale fie şi cel mai slab efect al razelor microsimetrice. Totuşi, agenţia crede că este prematur să se facă speculaţii pe această temă, cunoscînd că doar peste două luni va începe perioada de maximă diminuare sanguină pe care specialiştii o denumesc pe scurt *Anul Kriptonului.*

I

JALISCO

COLONIA LINIŞTII

În statul mexican Jalisco se află o „zonă a liniştii", în interiorul căreia transmisia şi recepţia de semnale radio nu pot fi realizate. Unii oameni de ştiinţă sînt de părere că zona respectivă ar corespunde unei breşe în centura magnetică a planetei noastre, iar alţii susţin că, din contră, aici ar acţiona un magnetism necunoscut, de factură intergalactică. Presa mexicană relatează că cetăţenii ce nu mai suportă zgomotul marilor oraşe s-au retras aici fondînd ceea ce ei numesc „Colonia liniştii". Pentru a împinge şi mai departe această experienţă insolită, membrii coloniei refuză primirea oricărei corespondenţe. Poştaşii care au încercat să-şi facă datoria se plîng că au fost brutalizaţi. Dealtfel din relatările lor reiese un lucru ciudat : din toată colonia, care numără în jur de 4000 de persoane, domnul Fernando Paz este singurul care primeşte corespondenţă. Volumul acesteia este atît de mare încît ar fi de ajuns spre a satisface cerinţele a sute de persoane. Evident că şi dl. Fernando Paz refuză să-şi primească scrisorile, telegramele, coletele, mandatele şi celelalte piese ale artileriei poştale care s-au abătut asupra dînsului — doar se află în „colonia liniştii" şi aici solidaritatea este ceva de la sine înţeles.

O veste greu de crezut ne-a parvenit pe calea undelor de la Chihuahua. Un bătrîn se plînge că i-a dispărut

nepotul, în vîrstă de 28 de ani. Bătrînul precizează că asta s-a întîmplat la numai cîteva minute după ce nepotul său ieşise din clădirea primăriei, unde — după cum cu stupoare a aflat — se dusese să-şi... schimbe numele. Temerile ca băiatul să nu fi căzut brusc pradă unei depresiuni nervoase îl macină pe bătrîn. Poliţia nu reuşeşte să facă lumină în acest caz, în schimb un cunoscut savant intră pe fir. Studiile sale asupra meteoriţilor îl fac să creadă că băiatul nu e nebun. Dealtfel, după doar cîteva zile de concentrare asupra cazului, savantul ghiceşte numele nou al băiatului. Primăria din Chihuahua confirmă : într-adevăr, băiatul şi-a schimbat vechiul nume în acela de Fernando Paz. Savantul susţine că băiatul nici nu e dispărut, şi aduce ca argument cîteva versuri dintr-o kabală indiană :

„Numele în barca cea mare,
aplecat peste carena de electrum,
scrutînd valurile,
ţintuind ochii de şarpe.
Liniştit numele în barca
neagră şi galbenă şi legănătoare,
de parcă el însuşi ar fi
un ţinut larg,
neclintit, primitor,
din care niciodată nimeni nu dispare."

Savantul conchide : băiatul este în „Colonia liniştii" : nu-l tulburaţi. Bătrînul oftează împăcat şi-şi face semnul crucii.

KARACI

INTONÎND NOTA LA

La orice oră din zi sau din noapte
un vînzător ambulant din Karaci
poate declanşa marşul naţional
în orologiul din turnul primăriei
numai intonînd cu glas tare nota la.

KARNAK

CENTAURUL

La fiecare cinci ani, există un minut în care umbra imensului baobab de la intrarea templului din Karnak ia forma unui centaur. Cel care priveşte această umbră moare zvîrcolindu-se pe nisip. Păsările sau animalele care mănîncă din leşul său au aceeaşi soartă.

L

LANCY

AEROLIT RELAȚIONAL

Un glob de gheață de mărimea capului unui elefant a căzut „din cer“ în curtea unei case din orașul Lancy (Franța), avariind puternic unul din corpurile clădirii. Cînd oamenii de știință sesizați de urgență de către martorii oculari (care n-au îndrăznit să se atingă de globul de gheață) au sosit la fața locului, acesta se... topise. Nu mai rămăsese decît o bucată de gheață care încăpea în căușul unei palme și care, prin toate metodele, nu a reușit să fie topită. Bucata de gheață era o machetă miniaturală deosebit de fidelă a casei avariate.

LEY

EPOPEE GALINACEE

Agenția de știri Cintya relatează că în ultimele două luni în provincia Ley sute de mii de voluntari s-au înrolat în detașamentele antigalinacee. Se știe că în urmă cu circa un an de zile în bordeiul în care pescarul Si-Mun își trăia ultimele ore ale vieții a fost descoperită o găină mică și neagră care făcea la fiecare oră cîte un ou în formă de spirală. Oul avea invariabil șase spire. Ceea ce a intrigat încă de la început pe specialiști și i-a pus în imposibilitatea

de a face cea mai umilă supoziție a fost faptul că pe măsură ce trecea timpul spirele se dezintegrau una cîte una, astfel că odată cu încheierea orei oul dispărea în întregime. În aceeași clipă, din colțul celălalt al încăperii, găina neagră țipa pătrunzător și un nou ou spiralic ateriza pe lutul crăpat al bordeiului, iar pescarul Si-Mun se zvîrcolea pe cerga lui slinoasă și încerca să se ridice în capul oaselor în timp ce cu o mînă tremurătoare bîjbîia în direcția sunetului parcă să prindă ultimele lui ecouri.

Pescarul Si-Mun a murit în zori, odată cu dezintegrarea ultimei spire a celui de al nouălea ou. Găina neagră a scos un sunet scurt, înfundat dar nici un ou n-a mai apărut. Găina însăși a pierit într-o spectaculoasă sincopă evanescentă. Pe zidurile bordeiului niște riduri de fum atestau o zbatere multiformă ca aceea a unor pene învîrtejite într-un dans nevăzut. Două-trei duzini de găini negre au mai fost semnalate în cîteva orășele de coastă. Asemeni pescarului Si-Mun, și stăpînii acestor găini nu au apucat să vadă cel de-al zecelea ou spiralic. Nici găinile n-au mai fost găsite. Autoritățile au început să dea semne de neliniște, și la cîteva case de cultură au fost programate conferințe antigalinacee. E drept că în multe cazuri stăpînii găinilor erau oameni în vîrstă, care tot n-ar mai fi avut mult timp de trăit. Dar mai era și un alt fapt îngrijorător : acele urme de fum, învălmășeala invizibilelor pene arse, se răspîndeau încet pe toți pereții bordeiului și pereții se deshidratau, se scorojeau, pînă cînd într-o bună zi vecinii se-mpiedicau de un morman de coji cenușii în care vîntul își clocea spiralele lui voluptuoase. Cu mic cu mare, locuitorii de prin împrejurimi își părăseau și ei cît mai repede bordeiele și în scurtă vreme cartiere întregi erau abandonate pustiului. Depopularea provinciei amenința să fie un fapt iminent pînă la apariția primelor detașamente de voluntari. Acestea, datorită multiplelor lor calități, au reușit să convingă populația că lupta împotriva teribilelor galinacee este singurul temei al unei vieți mai bune și mai îmbelșugate. La ora de față, mamele cu mulți copii își consacră tot timpul liber ca să-și instruiască progeniturile și să le insufle o ură nezdruncinată împotriva inamicului galinaceu. Martori ocu-

lari povestesc că tinerii luptători se antrenează străpungînd zilnic cu cuie şi alte obiecte ascuţite aflate la-ndemînă, cîte două-trei găini confecţionate din hîrtie neagră care se vinde acum cu preţ redus la orice băcănie, ba uneori e împărţită gratuit familiilor nevoiaşe. Relicvele bine ciopîrţite se colectează săptămînal de către angajaţi speciali ai primăriei, cu ele urmînd a se orna sălile de şedinţe ale întreprinderilor şi instituţiilor în zilele sărbătorilor naţionale. Eficienţa acestor măsuri e de netăgăduit, îşi încheie relatarea agenţia Cintya, şi se prevede că în curînd spectrul sumbrelor găini negre va rămîne doar o tristă amintire.

MALAGA

DE-A BUŞILEA

Un cerşetor din Malaga are obiceiul să meargă de-a buşilea : mulţi îl cred cu gambele amputate şi-i aruncă cîte-un bănuţ. Într-o zi, o bătrînă pe care n-o mai văzuse niciodată prin oraş îi lasă în pălărie un plic. Peste cîteva luni cerşetorul se vede moştenitorul unei averi uriaşe şi se retrage într-un sat de pescari, pe malul mării, unde-şi construieşte un castel. Îi place în continuare să meargă de-a buşilea şi valeţii şi cameristele şi şoferii şi bucătarii şi grădinarii sînt obligaţi şi ei să adopte această poziţie. Pescarii din sat cu care cerşetorul-miliardar se poartă cît se poate de prietenos, în semn de simpatie adoptă şi ei noua ţinută. Nababul îi ajută să-şi diminueze înălţimea caselor şi îi utilează cu mese şi scaune pe potrivă. Reporteri ai mai multor ziare centrale, ai radioului şi televiziunii vin să viziteze satul-model, cerşetorul îi însoţeşte şi le dă explicaţii ; bineînţeles că aceştia merg cu toţii de-a buşilea iar camerele de luat vederi sînt tîrîte de-a dreptul pe pămînt cu ajutorul unor tălpigi de sanie. Cerşetorul le arată şi cele cîteva limuzine personale comandă specială, cu gabarit redus pe înălţime, dar cu o suprafaţă mai mare, ceea ce le dă înfăţişarea unor plute. Domnia-sa face cadou unui reporter una din aceste maşini cu singura condiţie s-o folosească cît mai

des. La plecare, țipînd de bucurie, reporterii se înghesuie cu toții în minunata limuzină. Nu peste mult timp în Sevilla, fiii celor mai respectabili cetățeni ai orașului înființează un club al celor care merg de-a bușilea și construiesc un întreg cartier de vile adecvate noilor deprinderi. Binecunoscuta firmă *Sandro* deschide o fabrică ce produce lunar 45 de limuzine după modelul plută. Guvernul Marii Groenlande salută cu satisfacție inițiativa firmei Sandro, iar Regina-Mamă în persoană mărturisește că limuzina-plută constituie mirajul visurilor sale din adolescență. O bandă de teroriști răpesc pe bucătarul șef al Palatului de pe malul mării, iar cerșetorul se vede silit să angajeze o gardă personală de 3.000 de călăreți de-a bușilea înarmați cu cel mai modern echipament. Dealtfel, avantajele acestei poziții se vădesc de-abia acum : dușmanul rămîne descoperit orice ar face, poziția în picioare expunîndu-l în întregime țintelor. În favoarea cerșetorului intervin cîteva societăți supranaționale de renume și, în semn de omagiu, ele instituie o zi pe an în care toți reprezentanții lor vor adopta în exclusivitate noua, revoluționara poziție. Cercurile de afaceri spaniole comentează tot mai asiduu evenimentele și studiază posibilitatea de a folosi noile raporturi de forțe în favoarea lor. Ele nu se sfiesc să întrevadă o zi în care vor putea iniția cu Palatul de pe malul mării tranzacții, fie ele cît de mici sau de puțin prospere. Între timp cerșetorul n-a stat cu mîinile în sîn. A cumpărat vreo zece sate de prin împrejurimi, toate orînduite pe malul mării, și le-a organizat în felul cunoscut, instituind între acestea și restul țării un cordon sanitar deosebit de drastic. La toate aceste măsuri guvernul nu a răspuns în nici un fel, pescarii respectivelor sate fiind foarte mulțumiți de noul lor fel de viață și slăvindu-l pe cerșetor la tot pasul. La închiderea ediției aflăm că Palatul de pe malul mării a arborat steagurile de sărbătoare ; firește că nu știm ce eveniment poate sta la originea acestui fapt. Trimitem însă pe această cale felicitările noastre călduroase și asigurările de bună vecinătate.

MEXIC

DESPRE UNELE TULBURĂRI ONOMASTICE

O recentă lege mexicană, cu caracter oarecum confidențial, aduce lămuriri cu privire la modul de întrebuințare al unor nume. Pentru optimizarea vieții publice se prevede că diferite firme comerciale, instituții, asociații, localuri de consum sau de agrement vor trebui să-și aleagă cu grijă titulatura, în așa fel ca ea să nu se suprapună cu a altor unități. Se recomandă ca, avînd în vedere posibilitățile aproape nelimitate oferite de alfabet, să se folosească nume, adică combinații de litere, cît mai singulare. În felul acesta anuarele și buletinele statistice vor fi substanțial ușurate de o muncă ce devine din an în an mai oneroasă. Un capitol special al noii legi se ocupă de numele Fernando Paz și de aplicarea lui persoanelor particulare cu cetățenie mexicană. Dispozițiile privitoare la traducerea în viață a celor prevăzute la acest capitol sînt strict secrete, însă se crede că miezul lor ar fi acela legat de răspîndirea tot mai rapidă a acestui nume în rîndul populației. Un grup de reporteri ai Agenției particulare de televiziune „Bajacolor“ a prezentat sîmbăta trecută o discuție la masa rotundă cu cîțiva localnici ai unor sate învecinate. Diversele teme abordate în cursul dialogului reporteri-localnici au scos la iveală că aceștia din urmă nu aveau, în nici un caz, păreri comune unul cu altul, și că extrem de rar se întîmpla ca vreunul să aprobe punctele de vedere ale gazdelor. De-abia la sfîrșitul emisiunii a fost dat în vileag acel lucru pe care nimeni nu l-ar fi bănuit în ruptul capului : și reporterii și invitații, adică în total șapte persoane, se numeau Fernando Paz. Replica ziarului guvernamental a fost deosebit de violentă. S-a afirmat că realizatorii acestei emisiuni încearcă să saboteze recenta lege onomastică. Iar pe de altă parte, e clar că emisiunea a fost trucată, bunul-simț cel mai elementar spunîndu-ne că între purtătorii aceluiași nume

trebuie să existe o anume legătură secretă ; iar dacă nu, de ce-l mai poartă ? În fond noua lege nu vrea altceva decît să protejeze opinia publică de tarele unor false legături onomastice și să asigure o mai justă eșalonare a calităților individuale. „Fiecăruia numele său" este cuvîntul de ordine al actualității, cuvînt care a căpătat o deosebită popularitate în ultimele săptămîni. Agenția de televiziune „Bajacolor" și-a suspendat emisiunile timp de trei zile. În cea de-a patra zi, într-unul din buletinele sale, spicherul a difuzat știrea după care „Colonia liniștii" n-ar fi altceva decît un lagăr de muncă forțată al unor puteri extraterestre. A fost lansat un avertisment tuturor cetățenilor ce poartă numele Fernando Paz, făcîndu-se cunoscut că sorbul gravitațional ce funcționează în „zona liniștii" este programat în exclusivitate pentru acest nume. Urgenta schimbare a acestui nume este deci singura soluție posibilă pentru a nu cădea în ghearele sîngeroșilor extratereștri. Spicherul a relatat de asemeni că au fost lansați instigatori, falși Fernando Paz, care vor fi însă recunoscuți de îndată ce toți cetățenii mexicani își vor lua alt nume. Pentru ajutorarea celor nevoiași, „Bajacolor" a inițiat o emisiune în care distinși filologi vor recomanda liste întregi de nume, obținute atît prin interpolarea numelor strămoșești, cît și prin folosirea generatorului de nume (respectiv litere) aleatorii.

MUNTENEGRU

ȘTIRI DIN MUNTENEGRU

Printr-o salutară indiscreție a unui anonim, s-a aflat că numitul Hrandt Lepetic, în vîrstă de 98 de ani, de meserie factor într-un orășel din Muntenegru, își împarte corespondența cu ajutorul unui sistem calorosimetric propriu. Trebuie subliniat că la toate insistențele de pînă acum, dînsul răspunde invariabil : *Cît mai am sînge în mine și două mîini scrisorile lor vor ajunge la destinație !*, frază care nu-i mulțumește pe concetățenii săi. Revendicările lor, în ciuda faptului că scrisorile sosesc cu o promptitudine exemplară, sînt următoarele : 1) Poștașul să arate cu toată sinceritatea cu ce se ocupă în orele în care nu este văzut pe străzi cu geanta sa neagră care seamănă mai mult cu un rucsac alpin, bine legat la gură cu șireturi astfel că nu vezi niciodată ce e înăuntru. 2) Simpaticul factor să dezvăluie originea preferinței sale atît de evidente pentru vilele situate pe malul sudic al lacului termal, fapt care face ca locatarii acestora să aibă la îndemînă ultimele știri cu exact 8 minute și 35 secunde mai devreme decît restul orașului. 3) Conștiinciosul nostru agent de propagandă să mărturisească la ce folosesc plimbările sale nocturne împrejurul turnurilor de apă de la cele două extremități ale urbei ; precum și unde dispare din cînd în cînd pisica pe care o poartă pe umăr întotdeauna cînd iese din casă după apusul soarelui. 4) Grijuliul și îndatoritorul mentor al actualității să binevoiască a lumina opinia publică în legătură cu rostul oglinjoarelor emisferice de bărbierit pe care dînsul le cumpără în fiecare zori de zi în perioada cuprinsă între sfînta Maria mică și sfînta Maria mare, de la drogheria dlui. Magdeburgh, și pe care, cu o tot atît de stupefiantă punctualitate le scufundă în amurg, zvîrlindu-le de la o depărtare de zece picioare, în apele termale ale lacului Ozra, nu departe de locul unde se înalță bastionul acela părăsit pe care credința populară l-a învestit cu puterea de a zămisli gemeni în burțile mamelor ce-și abat fie și o clipă pașii printre ruinele sale, mai mult sau mai puțin pline de grandoare. 5) Părintele nostru mult iubit să ne dumirească odată pentru totdeauna cum de se face că plicurile și ziarele, cărțile și coletele răsar zilnic pe mesele noastre fără ca nimeni să sune la vreo sonerie, fără ca vreo ușă să se deschidă, fără ca vreo mînă să predea și alta să preia și chiar, de multe ori, fără ca cineva să aibă nevoie de lucrul acela, anume expediat pe adresa dumisale.

N

NANCY

BILA

În preajma primului război mondial un om colinda zilnic străzile orașului Nancy cu nedespărțita sa bilă de fier agățată la centură și striga din toate puterile *Coșiiaaro ! Coșiiaaro ! Coșiiaaro ! Coșiiarоооо !*

Într-o zi s-a urcat, ca de obicei, pe o casă. A mîngîiat drăgăstos bila, a introdus-o pe coș, a ascultat-o cum alunecă lin, cum cade, cum zmucește. Buzele lui șopteau, îi dădeau povețe, și bila asculta, sălta veselă pe coș în sus și în jos.

Stupidă întîmplare : gospodina transformase coșul în canal de aerisire și el dădea acum în hota de deasupra plitei. Pe plită era o cratiță în care fierbea dulceață de smeură. Bila — nu se va ști niciodată cum — a scăpat în cratița cu dulceață, și în aceeași clipă acolo sus, la celălalt capăt, coșarul a scos limba afară urlînd. Apoi a murit pe loc. Salvarea chemată de urgență a constatat : coșarul suferea de diabet.

Ceea ce este însă și mai miraculos este că în aceeași clipă cu moartea coșarului a fost asasinat la Sarajevo arhiducele Franz Ferdinand. Cu toate că versiunea oficială, intrată în istorie, atestă că arhiducele a fost ciuruit de o salvă de mitralieră, mărturisirile medicilor autopsieri dovedesc fără drept de tăgadă că adevărata moarte survenise cu foarte puțin timp înainte și s-a datorat unei violente crize diabetice.

Dealtfel, o recentă revistă americană a publicat un documentat articol care se intitulează de-a dreptul „În realitate primul război mondial a fost declanșat din neglijența unui coșar și-a unei gospodine !"

NANTUCKET

ÎN VOIA VÎNTURILOR

Stratul de țiței care plutește pe apele Atlanticului ca urmare a eșuării petrolierului liberian „Argo Merchant" în apropiere de insula Nantucket, ar putea atinge marele curent oceanic Gulf Stream în două zile, au anunțat serviciile pazei de coastă americane. Uriașa pînză de petrol cu insule spontanee și cu deplasări imprevizibile pare împinsă totuși de vînturile ce bat din direcția nord-vest. Culoarele și rețelele fine ce tind a se forma pe măsura înaintării ei amenință a prinde o suprafață de sute de ori mai mare decît cea inițială care era de 875.000 kmp. Un taifun, un seism submarin, sau orice altă mișcare naturală ar putea duce la ruperea acestei rețele, iar vîrfurile de petrol eliberate ar putea intra pe traseul marilor fluvii ca Amazonul sau Orinocul, zburînd cu viteză în amonte și amenințînd porturile cu explozii și incendii catastrofale. Curbele bruște pe care le-ar lua brațele mai groase ale curentului ar speria viețuitoarele subacvatice. Din loc în loc pinguinii unor insule de cauciuc vor ciuguli grăunțe de țiței, impurități aluvionare și ciocurile lor vor deveni mici torțe prezumtive. Cele cîteva bărci ale unor pescari neavertizați vor fi prinse în lațurile nămoloase, vîslele vor prinde cearcăne violete și bărbile bătrînilor vor înflori aerul saturat de vapori benzenici. Fiordurile labirintice ale Labradorului ar putea capta unele din fascicolele desprinse din rețea și, datorită unui proces de capilaritate, odată cu fluxul, aceste fascicole s-ar depune, stratifica, aluneca unele deasupra altora într-o infinită mișcare browniană virtual inflamatorie. Cereri de ajutor vor reverbera împrejurul insulelor Azore sau Bermude în cazul cînd mareea neagră se va năpusti asupra lor îmbălsămîndu-le pînă cînd vor semăna cu groaznicele măști din piele de șarpe pe care unii bătrîni băștinași le mai poartă și azi atunci cînd iau parte la ceremoniile de înmormîntare.

Oase de sepii, țăndări de catarge, geamanduri sfărîmate, butelii pierdute, vestigii din cine știe ce veacuri coraliere se vor amesteca în țesătură structurînd-o încă și încă o dată, dereglînd programul oricărei previzibilități, dînd de furcă baloanelor și sondelor de recunoaștere și alertînd posturile de coastă ale statelor cu ieșirea la mare. Nu este exclus ca ritmul vreunuia din recentele avioane supersonice să constituie punctul de pornire al unei spirale vibratile care să despice în două sau în trei tronsoane uriașa pînză de petrol, și atunci controlul monstruoasei proliferări ar deveni practic imposibil din cauza multitudinii de date cu un grad de probabilitate extrem de redus și cu o rapidă șanjabilitate. Referate despre deriva silențioasă a pînzei petroliere se vor ține în cîteva capitale iar ascultătorii se vor întreba cît mai costă ouăle în piață și dacă substanța galbenă cu care se stropesc pomii primăvara a fost repartizată magazinelor de specialitate, astfel de intervenții ducînd evident la pulverizarea conferinței și la amînarea iresponsabilă a unei probleme ardente. Una sau două secte religioase din Abisinia vor considera de datoria lor să atragă atenția opiniei publice că balansul extrem al tronsoanelor cît și raportul precar ce există între ele vor face ca într-un viitor nu prea îndepărtat, datorită cunoscutei legi calorosimetrice a lui Bimbezza-Merkoff, rutele pelerinilor spre locurile sfinte să capete o tentă tot mai pronunțat dedalică, ceea ce ar îngreuna mult statisticile centralizate și așa serios afectate de numărul mare al pustnicilor-beduini. Intercontinentala pînză neagră fotografiată din satelit a inspirat cu desenul ei tortuos un tînăr artist plastic american care a deschis o expoziție itinerantă prin care speră să imprime vizitatorilor o atitudine protestatară mergînd de la simpla împotrivire verbală pînă la cele mai fățișe șocuri anarhice conduse nediscriminatoriu printre regretele unor persoane mai în vîrstă care oftează încă după pînzele lui Toulouse-Lautrec. Nu credem să fie adevărat faptul că într-o școală de surdo-muți, în timpul unei recreații în care se serveau și mici gustări (sanvișuri cu pastă de morcovi și cîte-un pahar de lapte igienizat) simpla apariție, nu se știe cum și de unde, în mîna unui elev a uneia din fotografiile celebrei pînze petroliere ar fi stîrnit o groază macabră și un acces colectiv de demență după sfîrșitul căruia absolut tuturor copiilor le-ar fi revenit auzul și vorbirea. Dealtfel, caracteristicile incitatorii ale acestor fotografii au fost verificate și la recenta înscăunare ce a avut loc la Casa Galbenă, ministrul energiei fiind aproape sfîrtecat în bucăți iar în locul său fiind propulsat fratele său geamăn, omul care îndeplinea sufragiile unanime fiindcă : semăna leit cu vechiul ministru și-i mulțumea pe conservatori ; era totuși altă persoană și-i mulțumea pe liberali ; purta același nume și îi mulțumea pe birocrați ; avea același gabarit și îi mulțumea pe administratori, intendenți, inclusiv muncitorii cu diferite specialități ; avea aceeași tonalitate a vocii și mulțumea radioul, televiziunea, casele de discuri, inclusiv dublurile-pirat ale tuturor acestora ; călcătura, mișcarea labei piciorului, înclinația și forța imprimată gambei erau cu toate aceleași ca ale vechiului ministru și asta mulțumea stațiile hidrometrice și seismologice de pe întreg cuprinsul țării ; și, poate, argumentul hotărîtor : chipul său văzut de aproape era străbătut de o întreagă rețea de vinișoare negre care-l împărțea în nenumărate fațete pe care lumina cădea altfel irizînd adesea și dînd impresia unei plutiri în derivă, conduse de-un agent invizibil și imprevizibil. La urma urmei pînă și școlarii știau că uriașul strat de țiței este *american* și dacă nu e cazul să ne lăudăm cu asta, oricum, nici nu-i momentul să plecăm fruntea în fața feluritelor curente mai mult sau mai puțin denigratoare. O crescătorie de melci din Alabama lansase ideea că așa cum melcii alunecă pe balele lor s-ar putea imagina un vehicul amfibiu care să gliseze pe pelicula de petrol în orice mediu s-ar găsi acesta : apă, are, pămînt, subpămînt. Doi hamali din portul Boston au informat cel mai apropiat post de pompieri că valuri negre le-au mînjit salopetele dar pompierul șef le-a răspuns prompt *Nu se poate*. Ziarele au relatat incidentul și drept urmare reprezentanții cîtorva spitale și case de binefacere s-au repezit să-i îngrijească și să-i consoleze pe bieții muncitori cu sistemul nervos atît de avariat. Un scriitor a scris o carte despre impactul creierului cu natura, statuînd fenomenul pînzelor petroliere vertiginos arborescente și veștejind imobilitatea feroce a gîndirii unor

contemporani. Carcasa de lacome imponderabilităţi a unor trenuri selenare a fost modelată ţinînd seama de abaterile fluxurilor negre faţă de traseele Gulf Streamului cît şi faţă de barierele seismice ale munţilor subatlantici. Măşti şi conferinţe, reţete şi discuri, aerostate şi zmee, împrejurări şi obiceiuri personale, levitaţiile iubirii şi complicatele rune de pe tăbliţe de oricalc vechi de zeci de milioane de ani, pulberării şi automate de legat şireturi, varniţe, camee, arbori piramidali, sectoare ale literaturii semicardiace, uniforme ale portăreilor şi baloturi de ceai, uşi de catedrale, beciuri ale statuilor ilustre, foamea pisicilor ce sug muguri de salcie, băşti cadrilate, idiosincrazia mamelucilor, vapori plutind pe punctele cardinale, fotolii decupate într-un uragan cu nume de femeie, chei şi scoabe, păduchi zăpăciţi de săriturile soldaţilor, vitrine cu lavaliere, zborul păsărilor metronom anual, fabricile de androizi şi zumzetul paranoic al marilor artere ce ling tălpile inoxidabile ale buildingurilor, acestea şi încă multe altele fură mulate după modelul intercontinentalelor pînze petroliere. Din Boston se anunţă că doi hamali cu nervii zdruncinaţi au scăpat dintr-o casă de sănătate şi au fugit cu sufletul la gură pe ţărmul oceanului unde s-au tăvălit multă vreme în apele negre. Faptul acesta a întristat pe multă lume şi autorităţile medicale de resort care s-au deplasat la faţa locului deplîng jalnica stare obsesională în care se află cei doi şi promit că în viitor vor veghea cu vigilenţă sporită pentru ca astfel de incidente să nu se mai repete.

NOUA ZEELANDĂ

MIRAJELE SIMETRIEI

În cadrul celei de-a 32-a ediţii a concursului anual organizat de „Simmetrycal Agency“, marele premiu a revenit dlui Suad Feltri, violonist al orchestrei de cameră din Noua Zeelandă. Dînsul a furnizat următoarea relatare :

Anul trecut, în ziua de 7 decembrie aveam o repetiţie la care urma să executăm bucata *Rexern* aparţinînd dlui Zenuku, marele compozitor neozeelandez. Spre stupoarea noastră, pe la mijlocul piesei, în secţiunea unde violoncelele aveau un rol de primă mărime, mîinile dirijorului au încremenit în aer timp de o fracţiune de secundă... după care au pornit din nou, dar — absolut incredibil — dirijînd cu totul altceva, o piesă pe care nimeni n-o cunoştea. La sfîrşitul repetiţiei, dirijorul galben la faţă şi cu mîinile tremurînd nu ştia cum să se mai scuze, dar buzele lui nu şopteau decît atît : „ Îmi pare rău, nespus de rău... Cineva îmi sălta mîinile, o forţă mare îmi sălta mîinile şi eu n-am reuşit să mă opun... Nu cunosc ceea ce am dirijat.“ Mie, totuşi, piesa nu mi se părea complet necunoscută. După o căutare de cîteva zile am reuşit să aflu numele ei : era vorba de *Serenada pentru tenor, corn şi avalanşă de violoncele* a compozitorului englez Benjamin Britten. Atenţie ! Abia de-acum înainte intervin datele ce pot interesa Agenţia dvs. Compozitorul englez B. B. a decedat pe data de 4 dec. 1976 şi a fost înmormîntat la 7 dec. 1976 în satul său natal, Alderburgh, de pe coasta răsăriteană a Angliei. De notat că la comemorarea care a avut loc în aceeaşi zi în Sala cea Mare a Palatului Birmingham în timp ce, în semn de omagiu adus dispărutului, se cînta *Serenada pentru tenor, corn şi avalanşă de violoncele,* mîinile dirijorului au încremenit în aer timp de o fracţiune de secundă, după care au pornit din nou, dar — absolut incredibil — dirijînd cu totul altceva, o piesă pe care nimeni n-o cunoştea. 1) Considerînd centrul Pămîntului ca un punct de simetrie, corespondentul satului Alderburgh, locul de naştere al lui B. B., este oraşul Chatam de pe insula cu acelaşi nume din Oceanul Pacific. Această din urmă localitate este locul de naştere al compozitorului Zenuku. 2) Dl. Zenuku s-a născut la 4 dec. 1976, adică exact în ziua în care a decedat B. B. 3) Întreruperea compoziţiei dlui Zenuku, cu un fragment din compoziţia dlui B. B. a avut loc, cum am mai arătat, la 7 dec. a.c. adică

exact la 63 de ani după comemorarea din Palatul Birmingham. Cînd a murit, B. B. avea exact 63 de ani.

După toate cele arătate aici — își încheie relatarea dl. Suad Feltri, introducînd pentru prima dată un scurt și tăios aport personal, întrutotul pe placul juriului — sînt convins că bucata muzicală care, în ziua de 7 dec. 1976, în Sala cea Mare a Palatului Birmingham, a întrerupt atît de insolit execuția *Serenadei pentru tenor, corn și avalanșă de violoncele* de Benjamin Britten, nu putea să fie decît un fragment din *Rexern,* lucrarea dlui Zenuku pe care am executat-o împreună cu ceilalți colegi ai orchestrei de cameră din Noua Zeelandă în ziua de 7 dec. 2039 și anume acel fragment care a fost dislocuit de fragmentul, egal ca temporalitate, din lucrarea suspomenită a lui B. B. Dealtfel, cîteva din concluziile Întîlnirilor R.I.A.N. cu privire la Planeta Simetrică ne îndrituiesc a crede că și în cadrul restrîns al Terrei pot funcționa cîteva din răucunoscutele legi ale simetriei.

O

OLANDA

SPAȚII DINAMICE

Morarul opri roata cea mare. Axul probabil că nu mai fusese uns de mult, căci scîrțîia de-ți lua urechile. Bine că azi nu avea nici un mușteriu și se putea ocupa în voie de el. De mult pîndea o zi ca asta, o zi în care parcă toți făcuseră jurămînt să nu-i calce pragul.

Se urcă în pod să ia cîteva scule trebuincioase, se gîndea tocmai pe unde le-o fi lăsat, trecuse ceva timp de cînd nu mai avusese nevoie de ele, or fi ruginit, și puse piciorul pe treapta următoare cînd, deodată, din senin și fără nici o pricină, și-aduse aminte de colegul său Aals cu care făcuse împreună armata. Parcă auzise că are acum doi copii mari, unul din ei inginer la oraș. O rafală de vînt se năpusti în peretele de scînduri al morii și, pătrunzînd pe la încheieturi, înveli trupul morarului într-o cămașă rece. Cei doi fii ai lui Aals căzură înghețați la pămînt.

Unul din ei atinse-n cădere piedica roții celei mari și roata se porni deodată.

Morarul se repezi pe treptele care urcau în pod. Roata cea mare duduia de zor pe axul ei scoțînd un clipocit dulce, melodios, de lemn proaspăt uns.

CONVERSIUNE

Un cetățean olandez pe nume Aanen mergea pe o stradă și deodată s-a oprit. Nu, nu-i adevărat nici una din supozițiile dumneavoastră — spune dl. dr. Waldoo, medicul familiei, adresîndu-se telespectatorilor emisiunii *Divertis-club* — dl. Aanen a înțepenit pur și simplu pen-

tru că i-a fost imposibil să-şi închipuie că merge mai departe. Cred că trebuie să se fi petrecut aici o reprobabilă conversiune, pacientul meu suferind pînă în jurul vîrstei de 25 de ani de ciudate tulburări psihomotorii. În fine — continuă dl. dr. Waldoo — simptomul domnului Aanen era unul singur şi nu se referea, cum am putea crede, la persoana dumisale, şi nici măcar la cei din jur, ci doar la *cei nemişcaţi din jur,* adică la statui. La toate statuile, începînd de la bibelourile de porţelan reprezentînd feline, canine, ovine, trecînd prin tanagralele de diferite dimensiuni, şi pînă la marile statui ecvestre sau pedestre din scuaruri şi grădini. D-lui Aanen îi era imposibil să conceapă că acestea sînt nemişcate, dînsul văzîndu-le angajate pe-o traiectorie pe care reuşea să o descrie cu atîta minuţie şi plasticitate încît mai-mai să te convingă.

OLVIEDO

MIRACOL PAŞNIC

În fiecare lună toţi cetăţenii oraşului Olviedo au parte de un mic miracol, absolut paşnic, ce li se introduce cu promptitudine pe sub uşă în jurul orei zece dimineaţa. În afara sumelor, ce diferă de fiecare dată, miracolul sună aşa :

Înştiinţare de plată

Vă rugăm să achitaţi consumul de energie în valoare de 2830 pesos facturat azi în termen de 5 zile la casieria indicată pe verso prezentînd această înştiinţare nedeteriorată şi fără nici un fel de adăugiri. În caz de neplata acestei facturi :

— după 5 zile vi se vor aplica penalizări 1% din valoarea facturii pentru fiecare zi de întîrziere a plăţii

— după 36 zile la penalizarea de 1% se va adăuga cîte 2,5% din salariul titularului contractului pentru fiecare zi de întîrziere a plăţii

— după 51 zile vi se va micşora fluxul energetic cu 50% penalizările urmînd să curgă ca la punctul precedent

— după 88 zile va fi convocat comitetul de stradă sau de cartier pentru a dezbate cazul dumneavoastră şi a lua măsurile de cuviinţă urmînd ca decizia lui să fie transmisă Întreprinderii noastre în maximum 3 zile adică pînă în ziua 91

— după 152 zile se va monta în faţa casei dumneavoastră un contor special care face posibilă urmărirea cuantumurilor cu care se majorează zilnic plata consumului energetic diminuat cu începere din ziua 51 date despre construcţia acestui contor le găsiţi în formularul gratuit L 12

— după 306 zile vi se anulează contractul iar fluxul energetic revine la valoarea iniţială urmînd ca tot ce veţi consuma curgînd de la această dată să fie declarat ilegal şi să fie plătit conform Regulamentului Ilegalităţii

— după 529 zile dacă este iarnă la poarta imobilului dumneavoastră se va opri o sanie iar dacă este vară o maşină decapotabilă ultimul tip şi dintr-însa va coborî Inspectorul Şef al Departamentului Energiei care după ce va constata că acel contor special montat în ziua 152 nu mai este de actualitate va ordona suspendarea lui îmbrăcîndu-l deocamdată cu un capişon din pînză violetă netransparentă pentru a nu mai induce în eroare trecătorii

— după 812 zile un salariat de-al nostru deghizat în simplu comisionar vă va dărui cine ştie sub ce pretext o pisică special dresată să defecteze instalaţiile energetice şi să provoace un incendiu

— după 1510 zile dacă nu cumva v-aţi mutat de la această adresă şi dacă pisica tot n-a servit la nimic Întreprinderea noastră vă va trimite o gratificaţie de 2830 pesos adică exact suma iniţială facturată azi şi achitabilă în termen de 5 zile la casieria indicată pe verso prezentînd această înştiinţare nedeteriorată şi fără nici un fel de adăugiri.

Vă rugăm să evitaţi aceste situaţii neplăcute.

O SPIRALĂ DE ALABASTRU

În partea de nord a lacului Ontario există o mică insulă cu vegetație luxuriantă prin care s-au prăsit nenumărate specii de șerpi veninoși. Singura atracție a insulei o constituie ruinele unui templu, pe care rarii vizitatori le fotografiază pentru pitorescul lor.

Iată însă că, de curînd, istoricul Wotan Klincker de la Universitatea din Montreal a pătruns în subsolurile, complet ignorate pînă acum, ale acestui monument. În afara mai multor încăperi, dispuse pe două nivele, unde s-au găsit diferite obiecte de cult, interesul specialiștilor a fost stîrnit de descoperirea unei săli circulare cu o înălțime de zece metri în centrul căreia se înalță o coloană de alabastru spiralată. Coloana are 1150 de spire cu o pantă deosebit de lină. Pe pîrtia fantastic șlefuită a acestei spirale alunecă infinit de încet un pumnal cu vîrf însîngerat. S-a constatat că pumnalul se găsește actualmente pe a 922-a spiră, iar un matematician, prieten al dlui Klincker, a remarcat imediat că această cifră reprezintă jumătatea cifrei ce indică anul curent, adică 1984.

Concluzii imediate : 1) Templul ar fi fost construit în anul zero. 2) Fiecare an scurs este reprezentat prin alunecarea cu o jumătate de spiră a pumnalului cu vîrf însîngerat. 3) Spirala s-ar sfîrși odată cu încheierea acestui ciclu temporal, adică în anul 2300.

De asemeni, fiindcă imediat dedesubtul spiralei, făcînd corp cu ea, se află un imens vas emisferic căruia un izvor necunoscut îi asigură un nivel constant de apă, s-a mai tras următoarea concluzie :

4) La sfîrșitul acestui ciclu temporal pumnalul va cădea în acest vas și se va purifica și sîngele de pe vîrful lui se va spăla și apele izvorului îl vor dilua și-l vor lua cu ele ducîndu-l departe departe de tot în inima pămîntului ca și cînd n-ar fi fost niciodată.

PALERMO

CAZUL ANTICARULUI DIN PALERMO

„Îți fac două ouă ochiuri să le mănînci cu salată", așa își începea întotdeauna fraza de la ora douăsprezece un anticar din Palermo a cărui mică prăvălie era ghiftuită cu cărți legate-n piele de Cordoba, vechi manuscrise cu incunabule, flori rare ale gîndirii Orientului și Occidentului. Din ghereta aflată în spatele prăvăliei, la auzul acestor cuvinte, bătrînul de vîrstă matusalemică se-nsuflețea și pleoapele începeau să-i clipească des de parcă soarele și-ar fi iuțit brusc mersul. Bătrînul nu ieșea niciodată din ghereta lui și nici prin prăvălie nu-l văzuse nimeni. Unii spuneau că ar fi fratele anticarului, alții credeau că ar fi tatăl lui, în fine se găseau și dintre aceia ce susțineau că nu-i e nici o rudă. Seara anticarul închidea prăvălia, trăgea obloanele și se ducea acasă, tocmai în celălalt capăt al orașului. Cum ghereta nu avea altă ieșire decît cea a prăvăliei, bătrînul rămînea ferecat acolo toată noaptea și vocea lui hodorogită se auzea prin pereții de scînduri. Cînta cîte-un cîntec vechi, sau bolborosea fraze ininteligibile într-o limbă necunoscută. Localnicii care veneau noaptea acasă de la vreo petrecere se opreau să asculte, și pentru că le plăcea cîntecul bătrînului sau pur și simplu pentru că erau un pic chercheliți și aveau chef de vorbă, îi aruncau acestuia un „Ei, bătute-ar să te bată, de unde îl mai știi și p-ăsta !", sau un „Ia zi, moșule, luptași ceva cînd cu Napoleon !" și ade-

sea își însoțeau cuvintele cu pumni zdraveni în pereții de scînduri sau chiar cu cîte o înjurătură *à la napolitaine* pe care briza sărată a mării și damful de vin al gîtlejului intîlnindu-se brusc, o modelau în forme ciudate, neeuclidiene. Vocea bătrînului nu se oprea, sau dacă se oprea era din cauză că terminase cîntecul și își acorda o pauză oarecare. Nimeni nu se putea lăuda că susținuse un dialog cît de scurt cu bătrînul sau că, cel puțin, se făcuse auzit de acesta și determinase într-un fel, pe-o perioadă anumită, programul vocii lui.

„Îți fac trei ouă ochiuri să le mănînci cu salată", spuse anticarul fără să observe că domnul Anselmo, mușteriul său preferat, nu închisese bine ușa în urma lui. Imediat ce ecoul ultimului cuvînt fu absorbit de rafturile cu milioane de guri paralele, eretice și insidioase, dar întotdeauna lacome ca niște femei gravide, se auzi o pocnitură ca de pneu spart și un fum gros năvăli în prăvălie. Domnul Anselmo, care era pe prag, s-a speriat și a închis ușa cu un gest reflex însă, revenindu-și și fiind curios din fire, a mai rămas un timp în fața vitrinei împîclite de nori negri de fum. Ceea ce m-a șocat, îi spune el nevestei între două îmbucături, este că anticarul nici nu s-a gîndit să deschidă ușa ca să aerisească. Ceva mai încolo, continuă domnul Anselmo, și mai ia o foaie de salată, fumul s-a subțiat cu toate că afară de ușă, care era închisă, nu mai există nici o altă comunicare cu exteriorul. A intrat în hîrțoagele alea de pe pereți, zice soția despre fum ; vezi să te duci mîine cît mai de dimineață să mai apuci cîteva bine cătrănite !

A doua zi, cînd domnul Anselmo se duse într-adevăr să cotrobăie din nou prin rafturile atît de dragi lui, ușa prăvăliei era încuiată. În locul plăcuței cu ÎNCHIS—DESCHIS era o alta pe care, într-un chenar cu flori negre, scria DOLIU ÎN FAMILIE. Va să zică bătrînul ! fu primul gînd al domnului Anselmo. Numai că ceva nu-l mulțumea. Acest *ceva* avea să-l explice mai pe larg, din ce în ce mai des și mai amănunțit, ziariștilor și savanților de tot felul care luni de zile l-au asediat. Deocamdată, nemulțumit că nu-și poate satisface dorința și neștiind ce să facă cu golul de timp brusc apărut la orizont, domnul Anselmo o porni aiurea pe străzi și, cu toate că nu-i făcea plăcere, intră într-unul din anticariatele centrale, un magazin în toată regula, cu lampadare și scări culisante din aluminiu eloxat. Se simțea stingher, nu-i venea să se cațere pe treptele lucioase de frică să nu facă zgomot, și-și culegea mereu cîte o scamă de pe rever sau de pe mînecile hainei. Ce dracu, își zicea el, parcă sînt un puști la examen, dar nici în felul ăsta nu reușea să se liniștească. Nu mică-i fu mirarea cînd se simți bătut pe umăr și întorcîndu-se întîlni un chip cunoscut, un chip mult mai palid ca de obicei însă un chip cunoscut. Domnul Anselmo simțea nevoia să-și repete în gînd fraza ***Un chip mult mai palid ca de obicei însă un chip cunoscut***, parcă să se încredințeze cu adevărat de realitatea celor pe care aceasta le semnifica. Între timp omul îl și luase de braț și-l conducea spre ieșire. Părăsiseră amîndoi magazinul și însoțitorul său, care continua să-l țină strîns de braț, o apucase exact pe aceleași străzi pe care venise el însuși pînă aici. De-abia cînd se opriră în fața prăvăliei, de-abia cînd omul descuie ușa și îndepărtă plăcuța pe care scria DOLIU ÎN FAMILIE, domnul Anselmo încetă să mai repete în gînd fraza aceea stupidă care-i ritmase tot timpul pașii, și se convinse că într-adevăr avea de-a face cu anticarul, cu anticarul său pe care-l părăsise ieri la prînz, învăluit în norii aceia de fum.

*
* *

(Urmează 23 de pagini în care autorul se întrece în poetizări, în romanțări, în lucruri subtile, chipurile cum ar gîndi domnul Anselmo, cînd noi știm de la cîțiva gazetari obiectivi că acesta, în ciuda erudiției sale — citea aproape zece ore pe zi — era un tip complet lipsit de personalitate, neînstare de nici un gînd personal, și tocmai de aceea mult mai demn de crezare atunci cînd relata strict cazul anticarului, singurul lucru care ne interesează și pentru care îi dăm din nou cuvîntul, preferîndu-l totuși pe el pentru că dincolo de scăderile arătate, îmbrățișează exhaustiv faptele.)

*
* *

Se făcuse mult mai cald de la o vreme și gazetarul zicea că și asta s-ar putea să fie o urmare a *experienței* anticarului. Ceilalți ziariști și savanți care îl vizitaseră în ultimele luni îl obișnuiseră pe domnul Anselmo cu ipoteza că anticarul întreprinsese cu fratele — sau tatăl său, sau ce-o fi fost să fie — o extraordinară experiență la limita biologiei, acolo unde aceasta se învecinează cu yoga și cu parapsihologia. Domnul Anselmo le relata următoarele. Întîi : M-am mirat că anticarul nu deschide ușa să iasă norii de fum. Doi : M-am mirat că într-un timp relativ scurt, în jur de două sau trei minute, fumul aproape dispăruse. Trei : Am plecat din fața vitrinei ca să nu fiu văzut de anticar și în drum spre casă mi-am dat seama că aragazul și butelia erau în prăvălie și nu în ghereta bătrînului. Deci, logic : explozia l-ar fi atins pe anticar, nu pe bătrîn. Patru : Dacă bătrînul ar fi murit doar în urma șocului, medicii autopsieri n-ar fi găsit inima intactă. Dealtfel, la întrebările mele, fățișe sau voalate, anticarul se mulțumea să mormăie monoton : „S-a stins bătrînul ! Deh, bătrînețea !“, evitînd să precizeze cauza și lăsînd impresia că de vină ar fi fost doar vîrsta înaintată. Cinci : În dimineața aceea, anticarul mă luase de braț și mă adusese în prăvălia lui nu ca să nu mă priveze de *suprema intelectului plăcere*, cum obișnuia să zică, ci — sînt sigur — pentru a mi-l arăta pe bătrîn, întins pe jalnicul pat din ghereta vopsită într-un alb atît de țipător încît te dureau ochii mult timp după aceea. Eu care nu-l văzusem niciodată pe bătrîn ce era să zic, era un bătrîn slab, cu barba mare, cu ochii duși în fundul capului, un bătrîn ca oricare altul și basta ! Ei, dar vezi, asta și voia anticarul, să povestesc la toată lumea că-l văzusem pe bătrîn și că era un bătrîn ca oricare altul. În felul acesta, nimeni n-avea să zică nimic, și chiar așa s-a și întîmplat. Toate au decurs normal. Medicul de circă, prietenul meu, a dat certificatul de deces fără să se mai deplaseze la fața locului. Aprobarea de înhumare a fost obținută două zile mai tîrziu. Și toate s-ar fi oprit aici dacă mie nu mi s-ar fi părut suspectă graba anticarului de-a părăsi Palermo, orașul în care se stabilise de cincisprezece ani și în care o dusese, slavă Domnului, destul de bine. Partea proastă este însă că i-am și dat de înțeles că îl suspectez, fapt care l-a făcut să se grăbească și mai mult, astfel că cele descoperite mai apoi n-au mai putut fi confirmate de el, ceea ce, îmi dau seama, îngreunează mult cercetările. Șase : Da, îl auzisem pe anticar spunînd de cîteva ori fraza cu ouăle și cu salata, dar crezusem că e o simplă coincidență. Nimerisem în acele zile în care moșul mînca asta, și nici nu mi se părea curios că un bătrîn nu face mare variație în mîncare : în fond papilele lui gustative s-au tocit de tot și nu mai simt nici o diferență, de asemeni și sensibilitatea la miros. Da, îmi aduc aminte, îi făcea întotdeauna *două* ouă, adică spunea că-i face asta. Eu tocmai plecam cînd el spunea fraza asta, și venea după mine și-ncuia ușa. Se prea poate ca nici să nu-și fi dat seama că eu o aud, vorbesc de frază. Pentru că era adesea destul de absent, iar pe mine ajunsese aproape să nu mă mai observe, ce vreți, dacă veneam atît de des și stăteam cu orele ! Șapte : Da, sînt sigur, în ziua aceea, anticarul spusese că-i va face *trei* ouă. Imediat după ce terminase fraza, s-a auzit pocnitura. Ca de pneu, am mai spus-o și-o susțin. Opt : Mi-a sărit în ochi acest număr căci mă gîndeam : un om bătrîn să mănînce trei ouă dintr-odată ? ! Abia atunci mi-am dat seama că și două ouă e prea mult. Ce vreți, nu ne dăm seama de multe lucruri decît prin metoda reducerii la absurd ! Nouă : Nu, în ghereta bătrînului nu mai era altă mobilă decît patul acela ca vai de lume. M-am întrebat și eu pe ce-o mînca un bătrîn căruia îi tremură mîinile. Zece : Așa este, anticarul închidea la prînz. Știam că el mănîncă doar cîteva sanvișuri aduse în pachet de acasă. Cînd mă nimeream acolo către prînz și adîncit în cine știe ce volum uitat, uitam eu însumi că venise ora închiderii, anticarul se folosea de fraze în care introducea cuvintele *sanvișurile de-acasă*. Eu pricepeam pe dată și mă-ndreptam către ușă. La început mă mirasem că nu-și poate mînca sanvișurile în fața mea, dar apoi cînd auzisem că trebuie să-i gătească și bătrînului, pricepusem. Așa e, eu credeam că îi gătea, dacă nu de

fiecare dată altceva, oricum şi alte lucruri decît ouă cu salată.

Domnul Anselmo eliberase din pumni toate cele zece degete, cîte unul pentru fiecare răspuns, şi acum, încurcat, nu ştia pe ce să continue a-şi înşira răspunsurile.

*
* *

(Alte 18 pagini de consideraţii neavenite într-un roman-anchetă, peste care sărim cu dragă inimă, convinşi că sînt aportul fanteziei autorului şi nicidecum răspunsurile autentice ale dlui Anselmo care, cum s-a văzut mai sus, îşi terminase degetele mîinii şi, mărginit cum era, nu i-ar fi venit în minte să-şi inventeze alte două mîini doar pentru a mai trage în ţeapă zece sofisticate răspunsuri. Continuăm cu rezultatul investigaţiilor organelor de anchetă constituite ad-hoc de Municipalitatea oraşului Palermo, rezumat citit la o şedinţă de lucru a R.I.A.N.-ului, şi care constituie o piesă de bază pentru întreaga cercetare ştiinţifică de mai tîrziu.)

*
* *

Reprezentantul municipalităţii oraşului Palermo îşi începuse darea de seamă cu obişnuitele formule de politeţe, bombastice, flatante şi autoflatante, iubit auditoriu, în semn de nepreţuită şi cu aleasă, pe pămînturile ospitaliere ale noului continent, mesajul bătrînei Sicilii ca o sticlă pe mare etc., etc., însă treptat-treptat intră în subiect. Astfel specialiştii R.I.A.N.-ului aflară, pentru prima dată din surse sigure, următoarele. Sistematizarea pe puncte aparţine dlui. dr. Wood şi bănuim că ea este involuntar coroborată cu unele date ce aparţineau în acea vreme exclusiv americanilor. În orice caz, titlul dosarului este *Sistematizare a expunerii făcute în 18 XII 1987 de reprezentantul oraşului Palermo (cazul anticarului)*, şi conţinutul este următorul :

1. Anticarul şi bătrînul ce era cu el s-au stabilit la periferia oraşului Palermo acum cincisprezece ani, adică în 1972.

2. În timpul celor cincisprezece ani bătrînul n-a mai ieşit din ghereta lui de scînduri aflată în spatele magazinului, sau cel puţin n-a mai fost văzut de nimeni. Glasul lui era auzit adesea de localnici, în special noaptea. Bătrînul cînta cîntece vechi napolitane şi bolmojea cuvinte într-o limbă necunoscută. Nu răspundea niciodată la întrebările, mustrările, vorbele de duh sau injuriile la adresa sa.

3. Anticarul era taciturn şi nu dădea nici un fel de explicaţii nimănui. Doar prof. Anselmo şi cîţiva anticari din centrul oraşului, cu toţii persoane demne de încredere, l-au văzut pe bătrîn întins în coşciug, căci ei au fost singurii care au participat la înmormîntare, în urma stăruinţelor anticarului. Dl. Anselmo l-a mai văzut o dată, înainte cu trei zile, la cca. 17 ore după ce murise, întins pe patul său din ghereta spoită într-un alb orbitor.

4. Cîteva zile după înmormîntare, incitată de o anonimă, poliţia din Palermo ordonă deshumarea bătrînului. La autopsie se constată că toate organele erau în perfectă stare, cu excepţia stomacului care era „ca o carte căreia, după ce i s-au smuls toate filele, coperţile au căzut una peste alta şi s-au sudat acolo pentru vecie“, după cum se exprimase domnul Anselmo chemat de urgenţă la faţa locului, el fiind martorul-pivot al întregului caz.

5. Anticarul pleacă precipitat din oraş, luînd avionul spre Paris. Analizele dovedesc că bătrînul nu mai introdusese ceva în stomac de cel puţin cincisprezece ani. Dl. Anselmo declară că l-a auzit de mai multe ori pe anticar rostind către bătrîn fraza : *Îţi fac două ouă ochiuri să le mănînci cu salată*. În urma investigaţiilor poliţiei, alte douăzeci şi opt de persoane din oraş declară că au auzit şi ele, în trecere prin magazinul anticarului, această frază.

6. În tot oraşul Palermo nu există decît un centru de butelii de aragaz, acest mijloc fiind de mult depăşit. Dna Maria Santarcangelo, proprietara centrului, declară că trăieşte din veniturile pe care i le aduc cei doisprezece clienţi ai săi, mici meseriaşi fără clientelă, care schimbă fiecare în medie cîte o butelie pe lună. Îi cunoaşte personal pe clienţi şi ar putea da numele fiecăruia. Nici un client nou n-a apărut de cincisprezece ani încoace. De-

altfel, ei i-ar veni greu să mai asigure încă 12 butelii pe an, cu toate că un ban în plus nu i-ar strica.

7. Poliția împreună cu Ministerul Alimentației a organizat un Simpozion al tuturor patronilor de magazine, bodegi sau băcănii care, într-un fel sau altul, asigură nevoile de ouă ale populației. S-au dezbătut tot felul de subiecte, Simpozionul a durat cinci zile, așa că a fost timp suficient ca fiecare participant, antrenat într-o mică odaie de la etajul trei, să dea o scurtă declarație în care să specifice dacă vînduse vreodată din marfa sa anticarului cutare cu prăvălia la adresa cutare și locuința la adresa cutare. Concluzia fermă : nimeni în tot orașul Palermo nu vînduse niciodată ouă anticarului. Același lucru pentru salată : nici salată.

8. Dl Anselmo declară că în ziua de 7 martie 1987, pe cînd ieșea din prăvălia anticarului, acesta tocmai pronunțase fraza : *Îți fac trei ouă să le mănînci cu salată.* Imediat după ce ultimul cuvînt și-a stins ecoul, s-a auzit bubuitura și fumul negru a inundat odaia.

9. Dl. Anselmo crede că atît bubuitura cît și fumul veneau din ghereta bătrînului. Tot dînsul declară că ipoteza soției sale, după care fumul ar fi fost aspirat de cărțile din rafturi, nu este valabilă pentru că, a doua zi, cînd a avut ocazia să cotrobăie nestînjenit printre cărți, nici una nu avea vreo urmă de funingine și nici în toată prăvălia nu se simțea vreo urmă de fum. În schimb, ghereta bătrînului era spoită într-un alb orbitor.

10. Concluziile unor medici sînt acestea : bătrînul n-a mai mîncat de cincisprezece ani, deci el era mort de cincisprezece ani. Concluziile altor medici sînt acestea : bătrînul a trăit pînă în ziua de 7 martie 1987, însă el se hrănea cu *altceva* decît cu hrană obișnuită — fie ea ouă cu salată sau orice altceva. Această *altă* hrană, evident, nu afecta în nici un fel stomacul, deci acesta s-a atrofiat.

*
* *

(Urmează 274 de pagini de factură polițistă, intriga fiind asigurată de interesele divergente ale diferitelor societăți și comisii particulare, naționale sau supranaționale.

Cazul anticarului și al bătrînului devine o pradă de lux și nu ne mirăm că în final e înghițită de rechinul cel mare. Transcriem deci concluziile ședinței K.O.R.K.A. din 24 august 1988, așa cum ne sînt ele relatate de autor.

*
* *

La acea ședință, de fapt un mic banchet intim în pauzele căruia se citea cîte o notiță eliptică, s-a văzut clar că Societatea intenționează să experimenteze cît de curînd cunoștințele dobîndite din acest caz. Dar, mai întîi, faptele. Dl. Wellington spunea : După ce ne-am convins că organismul bătrînului se hrănea zilnic cu nimic altceva decît cu fraza : *Îți fac două ouă ochiuri să le mănînci cu salată,* devine absolut evident că gura care o rostea nu se hrănea nici ea decît tot cu cuvinte. Între organismele celor doi se crease o astfel de corelație încît ar fi fost absolut imposibil să nu ducă aceeași viață, să nu urmeze aceleași legi. Exemple elocvente sînt dresorii de animale sălbatice, care cu încetul ajung ei înșiși să nu mai suporte altă hrană decît carnea crudă. Desigur, anticarul nu se hrănea el însuși cu cuvintele pe care le rostea, ci cu altele, rostite de-o altă gură. Sigur că da, se hrănea cu cîteva cuvinte rostite de bătrîn, poate cu vreun vers din cîntecele lui. Unii martori și-au amintit că bătrînul cînta nu numai noaptea, ci și ziua, în timpul în care anticarul era în prăvălie. Dealtfel, în ziua de 8 martie 1987, paloarea anticarului îl făcuse pe dl. Anselmo să întîrzie a-l recunoaște cu toate că mersese cu dînsul de braț mai bine de un sfert de ceas — ceea ce nu dovedește cumva că anticarul era nemîncat ? Iar personalul avionului de Paris cu care fugise anticarul nu atestă că „unui pasager i s-a făcut rău la coborîre și a fost dus pe brațe și urcat în primul taxi al aerogării — iar domnul care se oferise să-l însoțească a fost categoric respins de vocea subțire și întreruptă a celui ce bănuim că a fost anticarul din Palermo" ? Acum despre faptul care a declanșat moartea bătrînului. Toate studiile noastre, întreprinse de un deceniu încoace, asimilînd toate cercetările în domeniu pe cincizeci de ani în urmă, și, prin sondaje întîmplă-

toare, acoperind retroactiv un secol, spun același lucru : organismele corelate sînt de-o sensibilitate ce întrece cu mult orice închipuire. Cel mai mic decalaj între ele duce la sfîrșitul tragic al amîndurora. Cea mai mică anomalie intervenită în legile ce guvernează tandemul sfărîmă mecanismul partenerilor. Și, vi se pare exagerat să considerăm că pentru cazul nostru, această anomalie a fost înlocuirea, desigur din greșeală, a cuvîntului *două* cu cuvîntul *trei?* Astfel fraza cu care se hrănea zilnic bătrînul a suferit o schimbare importantă, în loc de două ouă, au apărut trei ouă. În locul literelor D, O, U, Ă, cu care organismul bătrînului era obișnuit de cel puțin cincisprezece ani, au năvălit dintr-odată, fără o pregătire prealabilă, alte patru litere complet necunoscute în înlănțuirea lor, și anume, literele T, R, E, I. Îngurgitînd aceste litere, căci, neavertizat n-a mai avut timp să se oprească, *stomacul mental* al bătrînului s-a spart bubuind ca un pneu. Iar noi am căpătat doar în felul acesta siguranța că astfel de organisme s-au perpetuat pînă în zilele noastre și că, străduindu-ne, le vom putea reproduce. Dealtfel, pentru viitoarele zboruri spațiale, organismele corelate *pe cuvînt* constituie o rezolvare optimă a celor două probleme atît de dificile : cea a hranei și cea a restringerii posibilităților de infecție.

(Bert Crible — Mancini : „Un fait étrange")

CULORILE ZBURĂTOARE

În ultimele două săptămîni la Palermo au fost observate din nou *culorile zburătoare*. În plină zi ele planează la nivelul caselor cu trei etaje, se-ncurcă în frunzișul platanilor de pe bulevardul gotic, și unele din ele au pătruns chiar în locuințe, profitînd de ferestrele mai tot timpul deschise în acest anotimp. Păcat numai că majoritatea localnicilor nu fuseseră avertizați și nu s-au putut abține să nu le atingă (se știe că la contactul cu trupul uman culorile zburătoare se dezintegrează). De data aceasta aversele principale au fost în zona muzeului numismatic și a colegiului cristalografic, pe unde literalmente circulația a fost blocată timp de patru-cinci zile. Doi lideri ai Parlamentului au opinat în favoarea deschiderii unui Centru de studii al Culorilor Zburătoare, dar pînă la urmă s-a votat o moțiune de protest în care se spune textual că „Acesta e un fenomen trecător de care nici copiii nu se mai interesează. Segmentele colorate, ferite de atingerea umană, rezistă în atmosferă două săptămîni iar în vid pînă la o lună. Nu vedem de ce ne-am bate capul pentru niște lucruri atît de perisabile." Unul din cei doi lideri a replicat spunînd că sînt anume detalii nelămurite. Unele dintre ele sînt acestea. Cînd trec prin apropierea oglinzilor, le opacizează pentru totdeauna. Se-ncurcă în blana animalelor domestice iar acestea refuză orice hrană, în schimb beau toată ziua apă. Dacă nimeresc între paginile unei cărți, acele pagini devin ilizibile, literele se amalgamează, se nasc cuvinte fără nici-un sens, totul devine o glumă năroadă a unui tipograf bețiv. Celor ce le ating cu buzele, le lasă în gură un gust de creițari, și multă vreme după aceea îi chinuie gîndul că undeva prin ungherele casei părintești trebuie să fie ascunsă vreo casetă cu galbeni de pe vremea Eteriei și a Carbonarilor. Un caz singular e acesta : o bătrînă își rupsese piciorul dar un segment colorat, atingîndu-i-l întîmplător, i l-a sudat la loc. De asemeni, mulți pescari au văzut segmente colorate furîndu-le bărcile de la mal, lopătînd liniștit vreme de cîteva ore, apoi revenind și trăgînd bărcile la locul lor. Un pădurar a fost martor la o bătălie dintre segmentele colorate și ciupercile otrăvitoare. O profesoară de științe naturale a declarat că jeturi colorate au trasat pe carapacea broaștei sale țestoase cercuri perfecte. Doi șahiști care-și făcuseră o provizie de segmente colorate au întreprins fiecare cîte 193 mutări fără să reușească să-și captureze nici o piesă. Ei atestă că jocul nu s-ar fi sfîrșit niciodată dacă nu s-ar fi terminat rezervele de segmente colorate. Specificăm că fiecare dintre ei, înainte de a executa o mutare, atingea un segment colorat, care după cum se știe se dezintegra, lăsînd însă — după cum vedeți — o anume invulnerabilitate. Tot așa, un cascador care a dezintegrat 72 de segmente colorate, a putut apoi realiza cele mai nebunești performanțe. Eu însumi — declară liderul opoziției —

am în această mapă o dovadă de netăgăduit, dar nu am vrut să apelez la ea atîta timp cît am crezut că voi convinge onoratul auditoriu cu mijloace clasice. Liderul apucă mapa de unul din colțuri și o răsturnă, scuturînd-o grijuliu. Pe pupitru alunecară două segmente colorate care se zbenguiră puțin între ele înainte de a se alinia unul lîngă altul. Liderul întinse mîna asupra unuia și acesta i se topi în palmă. Reprezentanții Parlamentului rămaseră o clipă descumpăniți. Apoi, ca la o comandă, se sculară cu toții în picioare și bolta multiseculară a edificiului fu zguduită de corul unanim care scanda: „Trăiască Ministerul Culorilor Zburătoare!" După ce uralele se potoliră, liderul atinse cel de al doilea segment colorat și după ce acesta i se topi în palme, întreaga sală scandă „Trăiască Ministrul Culorilor Zburătoare!", iar liderul fu ridicat pe brațe și purtat în triumf, în timp ce fața lui lua rînd pe rînd toate culorile curcubeului.

PAMIR

UN LOC PREVESTITOR

Pe un platou din Pamir aflat la altitudinea de 6.375 de metri există un loc unde nu plouă niciodată. Cîțiva membri ai unei recente expediții britanice (care ne-au rugat să nu le divulgăm numele pentru a nu avea neplăceri) aduc noi vești despre locul acesta: de formă circulară, în suprafață de 3 metri pătrați, și avînd proprietatea de a prevesti viitorul. Unul din martorii oculari povestește: „Dacă lași acolo timp de cîteva minute o carte la care ții și de care te-ai legat prin vremi, și după acest interval o ridici și începi s-o frunzărești, te sperii de-a binelea. Cartea are filele complet albe. Excepție fac cîteva rînduri sau cuvinte răzlețe parcă uitate acolo din greșeală. De-abia mai tîrziu îți vine ideea să citești cap la cap acele cuvinte. Copleșit îți dai seama că toate foile, toate rîndurile netrebuincioase au fost înlăturate dinadins ca să apară în lumină viața ta. Viitorul tău ridicîndu-se din acea carte ca o statuie din blocul inform de piatră al acelui platou pustiu."

Nu înțelegem de ce comunicatul oficial publicat la încheierea expediției nu menționează un cuvînt despre aceste lucruri. Se teme oare guvernul Marii Britanii că va începe exodul în masă spre Pamir, și uzinele de armament vor fi lăsate fără brațe de lucru?

PARIS

GULLIVER ȘI ELECTRICITATEA

Stai pe strada Mareșal Berthelot, lipsești mult de acasă, între timp vine la citirea luminii, nu te găsește și-ți lasă un bilet pe care scrie data și un interval de timp de opt ore, probabil cînd poți plăti la întreprinderea de electricitate, te duci acolo și nu te găsește în registre, spui că ai mai plătit și altă dată dar uite, îți și arată, nu figurezi nicăieri pe strada Mareșal Berthelot, liste alfabetice nu au, îți cer contractul dar tu l-ai pierdut, pleci pe sub frunzele scuturate de vîntul de pe Champs Elisée, cumperi cîteva castane aburind, acasă te uiți lung la numărul de pe poartă, te-ntorci și bați la vecin, îl întrebi ce stradă e asta, vecinul e cam surd și spune că n-a cumpărat gazeta, îi mulțumești și te duci să te întinzi pe pat, apoi te scoli și aprinzi unul cîte unul toate becurile din casă, dai drumul la cele două radiatoare electrice și la ventilatorul de la bucătărie, aprinzi aragazul, pui în priză fierul de călcat și aparatul de prăjit pîine, deschizi radioul, televizorul, conectezi trenul electric al lui Yves și cîntăreața cheală a lui Marie, uscătorul și convertizorul foto-

grafic, arteziana de apartament, robotul manichiurist, coroboratorul filatelic, laserul cu lapte distilat, te uiți la ceas și observi că a trecut o oră de cînd lucrezi pentru întreprinderea de electricitate, o exclamație de uimire și revoltă îți scapă printre dinți, tii, dai fuga și-ți cumperi de la magazinul cel mai apropiat obiectul ce-ți lipsea, un ceas electric care bate după impulsurile orologiului din turnul Eiffel, dar, în drum spre casă, un buldog furios îți taie calea, te sperii și cazi, îți rupi cîteva coaste, oamenii se strîng în jurul tău, ești dus la spital și operat de urgență, în timp ce-n urma unui scurtcircuit casa ta de pe strada Mareșal Berthelot ia foc și arde pînă-n temelii, soția cu cei doi copii vin din vacanță și găsesc un loc gol, proaspăt transformat în parc de către municipalitatea grijulie cu estetica străzilor, la întretăierea celor două alei principale stai tu, bandajat în alb de sus și pînă jos, doar antebrațele tale sînt negre și se rotesc încet prin impulsuri dirijate de marele orologiu al turnului Eiffel, cînd trec pe lîngă tine Yves îi spune Mariei ia uite cum se mișcă limba mare, iar mama le explică : la fiecare minut un impuls, la fiecare minut un impuls. Un impuls electric, spune mama.

FILM DE CINEMATECĂ

O femeie în aceeași casă, în aceeași cameră, mereu. Fără vîrstă, între aragaz și oglindă, între șifonier și pat, între fereastra ploioasă și lampa-mprăfoșată. Mișcările ei lente, prelinse, ascuțișul bărbiei în semiîntuneric, poșeta neagră, răsuflînd într-un colț. Afară haimanalele tinere rătăcind, întîlnindu-se, rîzînd de soldatul adormit pe-o bancă, strecurîndu-se printre hățișuri, căutînd. Poveștile lungi, sacadate, obsedante, istorisite la poliție. Întretăieri, umbre și pași, galenți prin iarba udă. O mînă zvîcnește. Într-o rîpă ziarele rupte aleargă, aleargă. Sub pod omul în haine albe. A adormit. Fluieratul trenului îl culcă la pămînt. Femeia în aceeași cameră, mereu. Își piaptănă părul. Aprinde aragazul. Se fardează. Se apropie de fereastra ploioasă. Povești lungi, obsedante, la poliție. Galenții prin iarba udă. Strecurîndu-se pe lîngă zid. Apoi perechile. Dansînd. Pe o terasă. Omul trece țeapăn printre ele. Le privește atent. Clipește spre cel cu galenți. Poliția se repede. Țipete. Lumina se-aprinde. Oamenii se ridică. Scaune scîrțiind. Trec înfrigurați unii pe lîngă alții. Se salută vag. Schimbă cîteva vorbe. Se-ndreaptă spre garderobă. Cîțiva își aprind țigări. O voce subțire strigă pe cineva. O dată. Încă o dată. Zgomotul orașului răzbate prin ușile deschise.

INSULA PAȘTELUI

IPOTEZĂ ÎNDRĂZNEAȚĂ

Un corp străin dintr-o substanță necunoscută a fost descoperit la baza uneia din giganticele statui răsturnate de pe Insula Paștelui.

Încastrat drept în mijlocul bazei ovoidale, nu mai mare decît un vîrf de deget, el s-a dovedit a fi o copie incredibil de perfectă a statuii respective, de parcă statuia însăși s-ar fi zămislit dintr-însul.

PRAGA

UN ANUNȚ

La Praga, pe strada pe care altădată golemul se ducea la rîu, trăiește un om pe nume Trnka.

Într-o zi Trnka și-a uitat pardesiul acasă.

Întîlnește pe stradă un fost magistrat.

Îi spune că şi-a uitat pardesiul acasă.

De cîţiva ani ieşise la pensie — magistratul — şi nu mai vrea să se ocupe cu astfel de probleme. Văzînd însă cît de amărît este Trnka, îi spune că o să încerce ceva. Duce mîna la pălărie şi se-ndepărtează.

Trnka nu are nici o îndoială : şi l-a uitat acasă.

E totuşi prea devreme ca să-şi facă griji.

Ar fi mai bine să intre într-un bar şi să comande o cafea. Pînă cînd vine cafeaua Trnka desface ziarul pe care-l cumpărase chiar în dimineaţa aceea. La mica publicitate găseşte un anunţ care-i sare în ochi. Nu-şi poate lua privirile de la el. Cu o mînă învîrte maşinal linguriţa în ceaşca de cafea. Cu cealaltă ţine ziarul. Şi citeşte, citeşte anunţul.

În bar intră un cunoscut.

Se-aşează la masa lui Trnka.

Trnka îi arată anunţul.

Cunoscutul dă din cap, se scoală repede şi pleacă fără să mai aştepte cele comandate.

Trnka se opreşte din mestecatul cafelei. Linguriţa îi cade din mînă. Sună, răsună pe dalele barului. Toţi clienţii se întorc spre masa lui. Îl privesc. Trnka îşi scufundă faţa în ziar şi citeşte, citeşte anunţul. Cheamă fata şi-i achită consumaţia.

A plecat. Cafeaua a rămas nebăută.

Merge pe lîngă zidurile unor blocuri, se strecoară printre oamenii adormiţi care ies dintr-un cinematograf. Trece de biserică, o coteşte la dreapta pe o străduţă îngustă care dă spre chei. Coboară. A început să alerge. S-a întors o singură dată şi a aruncat o privire largă în jur. A ajuns pe chei. S-a oprit din alergat. A luat un pas de plimbare. Într-o mînă strînge ziarul. Cîteva perechi se plimbă de-a lungul cheiului. În umbra unui copac mare se opreşte. Dintr-un salt sare micul parapet de metal, coboară în fugă panta abruptă a malului. A plonjat. O clipă capul lui se mai vede deasupra apei.

Ziarul, prin ce întîmplare, a rămas pe mal.

Un pescar îl găseşte şi-şi face din el un coif să-l apere de soare. Pe borul lui — anunţul.

Îi cheamă şi pe ceilalţi pescari din apropiere.

Şi rîd. Şi rîd.

Q

QUERETARO

VALENŢE NEBĂNUITE ALE APEI

La Queretaro, într-un cartier periferic, există o fîntînă arteziană cu doi banali amoraşi ce-şi întind braţele după un peşte zburător cu buzele ciobite şi solzii cocliţi. Într-o anumită zi a anului, socotită cea mai friguroasă, bătrînii care şi-au spart ochelarii scufundă ramele rămase în apa acestui bazin. Peste noapte apa îngheaţă tun, iar a doua zi în zori cînd începe să se dezgheţe, în ramele tuturor ochelarilor au crescut lentile noi, de cea mai bună calitate, cu dioptrii pe potriva vederii slăbite a fiecăruia dintre bătrînii jerpeliţi care-şi aşteaptă, încolonaţi, rîndul la minunea aceasta umilă, copilărească.

QUIMPER

VICTORIE ASUPRA NATURII SAU DELICT ONOMASTIC ?

Un bătrîn horticultor din Quimper anunţă lumii întregi victoria deplină asupra naturii : roşiile cubice. Un detaliu esenţial : ele pot fi oprite din (sau stimulate în) creştere după dorinţă. Pentru început el a oferit spre contractare sortimente între 0 şi 1 kilogram, cu creşteri din 100 în 100 de grame, şi de la 1 kg la 10 kg, cu creşteri din kilogram în kilogram. Avantajele sînt multiple : roşiile nu mai au nevoie să fie cîntărite ; mai degrabă ele însele pot fi folosite ca greutăţi de cîntar. Ambalarea pe

bucăţi se poate face în condiţii excelente, în poleială sau în folii de plastic. Economia de spaţiu la depozitat şi transportat creşte cu 50%. De asemeni, horticultorul are în vedere comenzile speciale prilejuite de regiunile guvernamentale, banchetele şi cocteilurile ambasadelor, ca şi de petrecerile marilor potentaţi ai vremii. Dînsul speră că în asemenea ocazii va putea produce roşii de zeci şi chiar sute de kilograme, şi se gîndeşte de pe acum la asocierea cu un tînăr sculptor care ar putea să le modeleze în forme îndrăzneţe, ceea ce ar mări şi mai mult apetitul. O singură notă discordantă vine să umbrească apoteoza horticolă. E vorba de normele legale în vigoare pe piaţa legumelor, norme care interzic concurenţa atunci cînd ea capătă valori mai mari de 150%, procent evident mult depăşit de performanţele bătrînului. Cu toate protestele presei şi ale Parlamentului, Ministerul Agriculturii rămîne neclintit în hotărîrea sa de a nu acorda nici o dispensă, susţinînd că în felul acesta s-ar crea un precedent periculos care ar putea duce la încurajarea cine ştie căror altor născociri perturbatorii precum : castraveţii spiralici ori pepenii bidimensionali. Bătrînul a replicat pe dată, declarînd că renunţă cu totul la orice pretenţii financiare, în schimbul difuzării nestînjenite a cubolegumelor sale. Nici această nouă formulă n-a fost aprobată, aşa că victoria asupra naturii va rămîne doar o piesă de muzeu.

La închiderea ediţiei aflăm că bătrînul horticultor a recurs la o acţiune neprevăzută : şi-a schimbat numele în acela de Fernando Paz. Agenţia Silver relatează că, după cum se ştie, gestul acesta l-a transferat pe dată în celebra „Zonă a liniştii", pe teritoriul mexican. Lipsa totală de ştiri în privinţa celor ce se petrec acolo şi imposibilitatea de a se lua contact cu coloniştii, aduce regretul tardiv al Ministerului Agriculturii. Vai, ca şi cum nimic nu s-ar fi întîmplat, roşiile cubice vor rămîne mai departe visul irealizabil al americanilor. Oricum, nici invidia la adresa mexicanilor n-ar fi justificată, întrucît „Colonia liniştii" a devenit mai degrabă o provincie galactică decît una mexicană. Cu această frază menită a perpetua bunele relaţii americano-mexicane, îşi încheie relatarea Agenţia Silver. Nu credem necesar a sublinia faptul că rudele bătrînului horticultor încearcă zadarnic să convingă autorităţile să le aprobe şi lor schimbarea numelor în acela de Fernando Paz, fapt reprobabil, după părerea noastră.

QUITO

ÎNTÎLNIRI

Glumind, am ajuns la capătul unui vis. O femeie tînără ieşea pe poartă, ţinea în mînă o valiză dintr-un material cadrilat. Mergea cu pas lent pe sub arţarii despuiaţi. O urmam. Cineva ar putea spune că o urmăream, dar asta ar include intenţia. Pentru asta ar fi trebuit să ştiu cine este, s-o mai fi văzut vreodată. Sau măcar să fi aflat de la alţii diferite lucruri. De pildă că are patru degete la piciorul drept sau că nu se piaptănă niciodată sau că, în sfîrşit, în casa ei era văzut deseori un bărbat între două vîrste cu pălărie violetă ori poate bleumarin şi imediat ce acesta pleca femeia începea să plîngă dezlănţuit fără să-i pese că vecinii o pot auzi (şi aceste rînduri stau mărturie că aşa se şi întîmpla) şi nu contenea multă vreme, ba uneori zgomot de veselă spartă acompania hohotele şi scurte icneli guturale făceau să ţi se-ncreţească pielea pe tine. Ar fi trebuit să cunoşti toate astea ca să se poată cumva spune că o urmăreşti. Dealtfel, nici nu ştii cum ţi-ai îndemnat paşii pe urmele ei. Mîinile îţi tremură şi-acum şi-n coşul pieptului simţi un gol mare şi apăsător ca atunci cînd te scoală în miezul nopţii un telefon la care nu răspunde nimeni, farsă, ce farsă idioată îţi zici întîi, dar apoi, în tăcerea încordată care se lasă, celălalt neînchizînd nici el, ţi se pare că desluşeşti o răsuflare neputincioasă, un ţipăt de-abia înăbuşit, o chemare în ajutor pe care în ultimul moment, din cine ştie ce motiv

sau poate din nici unul anume, omul nu mai îndrăznește s-o lanseze, da, o nesfîrșită lamentație mută îți inundă timpanele, ceva nevăzut ca o lamă de gheață îți trece pe lîngă urechi și multă vreme de-acum înainte fața ta asudată, lipită de receptorul de ebonită, va pîlpîi în întuneric ca o lumînare. Celălalt nu va rosti de fapt nici un cuvînt, îl înțelegi, e prea mîndru s-o facă, sau prea timid, sau se teme că n-o să fie înțeles, iar tu de asemeni după primul *alo* n-ai mai rostit nici unul, ți-e frică să nu-l intimidezi și mai rău, să nu-l sperii și să-l faci să închidă aparatul fără să fi apucat să spună nimic, adică fără să fi apucat să tacă în felul acesta grăitor pentru tine, destăinuindu-se fără jena obișnuită și fără nesiguranța provenită din îndelunga alegere și potrivire a cuvintelor. Așa și acum, mergi în urma acestei tinere femei care nu pare deloc grăbită, valiza ei de pînză cadrilată te face s-o distingi repede printre ceilalți trecători, nu mulți la ora asta, te ții la oarecare distanță, n-ai vrea să te observe, poate că știe c-o urmărești, dar, dacă întoarce capul, nu trebuie în nici un caz să dea de tine, dealtfel pînă acum nu l-a întors niciodată, dar asta nu poate însemna nimic, ai patruzeci de ani și nici asta nu îndreptățește și nu justifică ceva, ți se poate spune oricînd că ai greșit și că tot ce ai făcut sau ai gîndit pînă acum n-are nici măcar dreptul la compătimire, dar ea, ea, întrebi, ce-ar putea crede și de-abia atunci observi c-a grăbit pasul și că a și cotit-o pe o stradă lăturalnică. Totul a fost atît de fulgerător încît nici n-ai apucat să te dezmeticești. Nu, e sigur, n-o mai zărești în fața ta, a cotit-o pe acea străduță care dă spre chei, acea străduță lungă și pustie mai întotdeauna, trebuie să alergi puțin, o vei zări numaidecît, nu poate fi departe. Și-ntr-adevăr alergi, alergi, de unde oare-au apărut toți oamenii aceștia care-ți stau în drum, n-ai alergat de mult și alergarea ți se pare ceva nou, te înviorează, ajungi în colț și-ar trebui s-o zărești, cauți cu privirea valiza cadrilată, nu, nu se poate să fi iuțit atît de mult pasul, n-avea cum să ajungă pînă pe chei, pînă acolo chiar alergînd ți-ar trebui mult mai mult timp, inspectezi cu privirea trotuarele, casele, alergi puțin, în silă, zărești ceva mai încolo o mogîldeață ghemuită, e

o măturătoare bătrînă care mănîncă așezată pe bordură, ai vrea s-o întrebi ceva dar renunți, cînd treci pe lîngă tomberon încetinești pasul și arunci o privire furișă înăuntru, alergi doi-trei pași și iar încetinești, apoi te oprești brusc, te rezemi de peretele unei case, cele două ferestre zidite miros încă a tencuială, deci nimeni nu te poate privi de-acolo, ce bine, îți tragi răsuflarea, îți lipești palmele de tencuiala rece, închizi ochii, unde-o fi intrat, în ce casă, poate chiar în asta, de ce nu, n-ar fi exclus, chiar ea o fi pus să se zidească ferestrele spre stradă, moda asta s-a răspîndit îngrijorător în oraș, în curînd oamenii nu vor mai privi ziua întreagă decît iarăși și iarăși în propria lor curte, mai bine zis în ceea ce-a mai rămas din ea, pe coridoarele dintre magazie și garaj ori bucătărie, în spațiul strîmt unde lîngă un liliac sau cîteva firave ramuri de viță stau lăzile de gunoi și micul trapez din bare ruginite pe care se bat covoarele duminica. Zidul e rece, mă trezește din amorțeală, cum am ajuns aici, ce stradă e asta, ce sînt aceste ferestre zidite mirosind încă a tencuială proaspătă, și cine m-a condus pînă aici, urmăream o femeie, posibil, ar fi o justificare, cu toate că mă îndoiesc, asta ar include intenția, iar eu mă simt liber de orice fel de intenție, uite, liber ca această măturătoare bătrînă ce-și împinge încet tomberonul și care trecînd prin fața mea îmi zîmbește cu gura-i știrbă și-mi face un semn neînțeles cu mîna, chemîndu-mă parcă.

(Sesto Nicéphore : „Prin capitala Eduadorului")

RAAL

TĂCERE DE IMPORT

O tăcere prelungită a fost înregistrată la ultimul Congres spațial al R.I.A.N-ului, cauzele neputînd fi încă determinate. Fapt e că imensul amfiteatru a rămas vreme de trei ore și șaptesprezece minute pradă unei liniști fantomatice, iar multora li s-a părut că amfilada kriptonică vălurea și arunca scîntei, în timp ce trenul auricular elimina vapori perfect sferici. Casetele pe care a fost înregistrată această stranie tăcere au devenit pe dată material ultrasecret. Nu se poate ști dacă R.I.A.N-ul va deschide o anchetă, dar persoane care au luat parte la acest Congres spun că au fost chestionate asupra tăcerii lor. Depozițiile tuturor participanților se aseamănă ca două picături de apă : au început să vorbească, dar nu se auzea nimic ; au continuat să vorbească, dar nu se auzea nimic ; atunci au tăcut căci le era rușine să-și rostogolească buzele fără nici un folos. Cum fuseseră invitați specialiști din toată lumea și mulți nici nu se cunoșteau între ei, este exclusă ipoteza concertării. Concluzia ce se impune ar fi aceea că tăcerea venea din afară. Savantul Lyall Ferguson susține că acest fenomen neobișnuit n-ar fi decît un reflex cauzat de brusca, dar trecătoarea îmbolnăvire a simetronului. După cum se știe, simetronii sînt punctele (respectiv zonele) de pe Planeta Simetrică ce corespund punctelor (respectiv zonelor) de pe Terra. Curbarea neașteptată a spectrului acustic, datorită apropierii temporare de un corp cu o densitate acustică anormal de mare ar putea sili simetronul să apeleze la rezervele sonore ale geamănului său pămîntean.

Au existat desigur și cîțiva răuvoitori care au pretins că, în cazul acesta, depozițiile martorilor sînt false cel

puțin într-un punct. Indiferent că se auzeau sau nu unii pe alții, participanții la Congres au continuat să vorbească — pretind acești neaveniți — căci altfel simetronul n-ar fi avut cu ce să se hrănească și i-ar fi lăsat în pace ; și dacă ei ar fi tăcut într-adevăr și simetronul i-ar fi lăsat în pace, s-ar fi auzit în amfiteatru un zgomot oarecare cît de mic, un scîrțîit, o respirație, sau poate lătratul unui cîine de prin vecini sau căderea unui pieptene ori a unei agrafe — la Congres participau și femei — ori în sfîrșit ce-o fi fost să fie ca să semene a întîlnire omenească și nu a vid cosmic.

RAMBOUILLET

UN ARTIST

Pe prietenul meu îl cunoașteți. Adună apă într-un pahar. Paharul îl lasă pe pervaz, în bătaia luminii de martie. Între orele 11 și 12 îl soarbe strop cu strop, cu ajutorul unei pipete. Între orele 17 și 18 îl soarbe cu lingurița. Verifică ușile dacă se-nchid. Clanțele dacă se lasă în sus și în jos. Adică : cei de afară să stea afară, și cei dinăuntru, înăuntru. Să poată face oricînd schimb între ei (orice procent e admis : 1/1, 1/2, 1/3 etc.), dar numai dacă au motive bine întemeiate. În general el nu ia în seamă nici unul, căci știe din proprie experiență cît de dificil și cît de periculos e să traversezi strada, ca să nu mai vorbim de un bulevard cu tramvaie și troleibuze. Temerile macină sănătatea, mai bine stai pe loc. Adică : poți să iei cîteva teuri, un echer, un distanțier, ehei, dacă ai face rost și de un pantograf ! Normele legale îți arată dimensiunile planșelor, așa că poți începe. Rigla de calcul lucește ca o floretă bine ascuțită. Mașina de scris își reglează tirul de la un metru pînă la infinit. Tu-

burile cu ulei zac pe duşumea chircite, zemuind indecent. N-ai nici un motiv să te opreşti. Bătăile care se aud prin pereţi, apa picurînd în baia vecinului, glasul cîlţos al convorbirilor telefonice ale cuplajului, ramura teiului ce-ţi bate în geam, proptelele magaziei de peste drum ori scîrţîitul ierbii crescute în gura burlanului sînt tot atîtea simetrii pulverizate vara pe un cîmp secetos. În ce priveşte planşele, ştii dinainte : nu se vor ridica nici un fel de obiecţii dacă nu vor fi completate la timp. Principalul e că ele se întocmesc, după criterii ştiinţifice, procentual dinamitarde, ca norii care aleargă peste fruntariile odihnei volatile, acolo în spaţiul judicios imaginat de Colonia 504 GEMINI din Circuitul Mavrocordat.

(Felix Fleurville — „Altercations de mon père")

SALONIC

ORGANISME CORELATE
(după schema alb-negru)

Un bătrîn vînzător de stafide din Salonic are un şoarece alb de care nu se desparte nici o clipă. Cînd bătrînul doarme, şoarecele veghează — şi invers. Dealtfel, sforăitul subţirel al şoarecelui a devenit pentru bătrîn singura dovadă că el însuşi este treaz. Fuga neaşteptată a şoarecelui — chiar de s-ar petrece pe cînd umple unui muşteriu cornetul cu stafide şi acesta îi întinde banii, metal sau hîrtie, la care trebuie să dea restul, deci în cea mai evidentă postură a activităţii sale de vînzător — l-ar convinge pe dată, şi fără drept de apel, că visează. Pentru că doar în vis el vede şoarecele alergînd şi, cînd însuşi se scoală, şoarecele sforăie din nou liniştit pe poliţa lui în ungherul de lîngă geam.

SANTERRO

FLAGEL ÎN SANTERRO

În insula Santerro din arhipelagul Melidelor a fost înregistrat un puternic cutremur de pămînt în urma căruia un ciudat flagel ar bîntui în rîndul populaţiei. Circulă zvonuri după care din faliile adînci lăsate de cutremur, o specie necunoscută de rozătoare a năvălit pe insulă, proliferînd impetuos. Aceste rozătoare au reuşit să pătrundă în incinta trezoreriei naţionale, unde, într-o singură noapte, au ros toate bancnotele şi monezile, apoi s-au

răspîndit prin casele locuitorilor punînd în pericol și micile rezerve cu atîta trudă strînse de aceștia. În urma lipsei de bani lichizi pe piață, populația indigenă a început să recurgă la schimbul în natură, sfidînd întrutotul avertismentele guvernamentale care interzic cu desăvîrșire acest lucru. Populația albă a insulei refuză încă acest mijloc primitiv de trai, în schimb mulți dintre ei au fost zăriți zile întregi pe plajă căutînd și sortînd cu grijă pietrele rotunde și străvezii numite „cailloux", activitate pe care reprezentanții oficialității nu au cum să o împiedice cu toate că nu o socotesc de bun augur. Se semnalează de asemenea tendința unor membri ai familiilor înstărite și a unor personalități marcante ale vieții publice, de a emigra pe insulele învecinate. Pentru a pune capăt anarhiei, Guvernatorul insulei, amiralul George Lemorro, a inițiat tipărirea de urgență a unui nou set de bancnote. Nu se știe însă de ce acestea întîrzie să apară pe piață, în timp ce coloniile de rozătoare patrulează la tot pasul iar cei mai mulți dintre trecători se fac că nu le zăresc. Dealtfel, cum acestea nu se hrănesc cu nimic altceva decît cu monezi și bancnote, populația indigenă a început să le considere mai degrabă ca o binefacere decît ca un flagel. La închiderea ediției aflăm că din cauza neachitării soldei pe ultimele trei luni, garda personală a Guvernatorului a dezertat, și în aceeași zi cei 300 de soldați au fondat A.O.R.P. — Asociația de Ocrotire a Rozătoarelor Pașnice.

SAO-TOMÉ

UN TIMBRU ISTORIC

În 1893 Guvernatorul insulei Sao-Tomé a tipărit un timbru care te face nevăzut. E de ajuns să iei în mînă acest timbru, că privirile oamenilor trec prin tine ca

prin văzduhul cel mai pur. Din tirajul original de o sută de bucăți nu s-au mai păstrat decît șapte, trei dintre ele fiind adăpostite de Trezoreria Națională.

E interesant modul cum stabilește istoricul contemporan Ero Loyola momentul apariției proprietății atît de stranii a timbrului, căci este dovedit cu prisosință că n-a fost investit cu ea de la început. Timbrul reprezintă bătălia de la Felippe — spune Loyola — înfruntare în care armiile portugheze au fost pentru prima oară înfrînte de îndîrjirea disperată a insurgenților; însă în cursul aceluiași an Portugalia a trimis forțe sporite, așa că victoria băștinașilor a fost de scurtă durată. La tipărirea timbrului, respectiv cu ocazia aniversării de 100 de ani de la istoricul eveniment, puțini mai știau că de fapt fuseseră două bătălii, dintre care doar prima își merita numele, cea de a doua fiind mai degrabă un masacru.

Trebuie să fie limpede că, dincolo de ambiguitatea acestui jubileu — continuă Loyola — drasticele indicații guvernatoriale au făcut ca răspîndirea ediției filatelice să fie făcută pe tăcute, iar cel puțin o jumătate dintr-însa se crede că a fost distrusă într-un incendiu înscenat al poștalionului care o transporta către locul de comercializare. Dealtfel, cum la acea vreme timbrele se vindeau încă în piețe, la tarabe, nu e de mirare dacă și din jumătatea rămasă una sau două duzini să fi fost subtilizate de samsari veroși care, pentru a le spori nemăsurat prețul, să fi ars în văzul înnebunit al colecționarilor cel puțin cîte o dublură a exemplarului licitat. Remorcată astfel de diferite „incidente", printre care se numără și misteriosul stop cardiac al misionarului olandez ce participa la premiera teatrului de marionete „Pampanna", problema difuzării setului de timbre jubiliare nu pare clarificată nici pînă azi.

Pe de altă parte, calitatea inferioară a lacului folosit și iregularitatea dinților dovedesc că respectivei emisiuni filatelice i s-a acordat inițial o palidă importanță. Cu toate că mai apoi, pe măsură ce șansele sale de supraviețuire scădeau, gestul făcut de Trezoreria Națională care luă sub protecția sa trei exemplare, uimi pînă la lacrimi pe

toţi cei ce-l aflară. Posesorii particulari ai celorlalte exemplare, la acea vreme cincisprezece bătrîni, fii sau nepoţi ai insurgenţilor de la Felippe fură mişcaţi de valoarea inestimabilă ce se profila astfel la orizont. În acelaşi timp o teamă nelămurită puse stăpînire pe ei. Cu ocazia vreunor „incidente“, Marele Vistier nu va încerca oare să pună sub protecţia sa şi exemplarele lor? Acesta e momentul — precizează istoricul — în care frămîntările celor cincisprezece au fost atît de puternice încît, mutatis mutandis, au reeditat îndîrjirea eroică a strămoşilor, legitimînd în felul acesta adevărata faţă a jubileului. Loyola conchide: din acea clipă cei cincisprezece nu s-au mai despărţit de timbrele lor; iar timbrele, la rîndul lor, în virtutea unor efluvii simetricompensatorii, i-au făcut străvezii ca văzduhul cel mai pur.

Trebuie remarcat că cele şapte exemplare păstrate pînă azi (în afară de cele trei ale Trezoreriei, patru fiind în colecţiile unor Muzee Cetăţeneşti) oferă la fiecare şase ore doar două minute de invizibilitate, ceea ce denotă decăderea şi deruta spectrului în care vieţuim.

PEN. SCANDINAVICĂ

AŞTEPTAREA NUMELUI

În tradiţia anumitor popoare există obiceiul ca, odată ajunşi la maturitate, oamenii să-şi schimbe numele. Noul nume revine aproape automat femeilor căci acestea, îndeosebi ca mame, şi-au găsit menirea. Bărbaţii însă trebuie să şi-l cucerească. Ba chiar, de multe ori, să şi-l aştepte. Pentru a grăbi acest proces se spune că este bine să faci dese şi prelungite alergări, în toiul cărora muşchii se înteţesc, arderile se accelerează iar memoria se limpezeşte tot mai mult. Cînd suprafaţa memoriei este perfect

transparentă, numele se zăreşte cu uşurinţă, şi îl afli spontan, ca într-un vis.

Aceasta este tema ultimului roman al prozatorului scandinavian U. Kabaalt intitulat *Aşteptarea numelui*. Acţiunea se petrece cu cîţiva ani în urmă, adică prin 1989, iar eroul Unid — numit tot timpul după vechiul nume — este un descendent tipic al întregii serii de inadaptaţi de la Kafka pînă la Regenhauser. Cum numele de Unid nu-l mai reprezintă şi cum eroul, de profesie medic, nu-şi poate renega ideile de probitate morală pe care părinţii săi, ţărani dintr-un sat pierdut pe valea Lippei, i le-au insuflat încă din copilărie — nu-i mai rămîne altceva de făcut decît să-şi aştepte noul nume. Însă neîncrederea pernicioasă a sfîrşitului de mileniu pune stăpînire pe el şi, în felul acesta, aşteptarea nu e rodnică, numele se-ndepărtează în loc să se apropie.

Nu ne putem abţine să nu cităm un fragment din magistralul capitol al treilea, în care eroul, bătut la cap de soţie, se înscrie la o federaţie sportivă şi se pregăteşte pentru marea cursă de alergări pe traseul de 25 de kilometri:

„Alergătorii ajunseseră în dreptul primei cabane şi erau deja obosiţi. Deşi, toamnă, soarele era destul de puternic şi cîţiva începuseră să asude. La geamul cabanei ieşiseră cei doi arbitri desemnaţi de federaţie, ţinînd în mînă steguleţele. Pe şosea, în dreapta şi în stînga, se strînseră cîteva grupuri de curioşi. Se apropia de amiază. Unid sufla din greu şi cînd trecu pe lîngă o fîntînă nu se putu abţine: se opri şi bău pe nerăsuflate cîteva căni din găleata plină pe care o ţărancă tocmai o scosese. Avea destul avans faţă de ceilalţi, nu-l vor ajunge ei aşa de uşor. Mulţumi ţărăncii, ridică de jos o piatră pe care o ochise în timp ce bea apă şi o zvîrli înaintea lui pe şosea, apoi fugi s-o ajungă. Lăsînd în urmă piatra căzută, fugind mai departe, avu senzaţia că între el şi ceilalţi concurenţi s-a lăsat deodată o barieră de netrecut. Ar fi vrut să-l zărească măcar pe unul dintre ei, întorcea mereu capul, dar în urma lui şoseaua era pustie. În afara celor cîteva grupuri întîmplătoare de curioşi, pe care de altfel îi văzuse îndeaproape atunci cînd trecuse pe lîngă ei, nu mai era nimeni. Nu trecea

nici măcar vreo mașină, vreo mașină de-a federației sau alta, oricare alta. Nu adia nici o pală de vînt, frunzele copacilor erau nemișcate. Prin șanțuri doar bîzîiau gîze mărunte și cîte-un fluture dădea roată în jurul vreunui loc mai întunecat. Lui Unid începu să-i fie frică și se opri de cîteva ori scrutînd în urmă șoseaua, încordat, cu palma streașină la ochi. Nimeni. Nici chiar grupurile de curioși nu se mai vedeau. Liniștea era atît de mare încît nici nu-și dădu seama că s-a oprit din alergat. Stătea așa în mijlocul șoselei, cu palma streașină la ochi, privind în direcția de unde ar fi trebuit să se vadă venind ceilalți alergători, dar continua să creadă că aleargă înainte pe traseul stabilit, uite, obosise, asudase iarăși și nici o fîntînă nu se mai zărea, ar fi trebuit să ajungă la cea de-a doua cabană, dar lui îi era frică și pielea i se făcuse ca de găină și-și aduse deodată aminte de tatăl său în seara aceea de iarnă în bucătăria din bîrne de lemn cioplite grosolan unde își făcea un ceai din ierburi de leac să-i mai aline durerile de burtă pe care le avea din ce în ce mai des, poate de la alimentele înghețate, spunea el, dar fapt este că în tăcerea imensă ca o pînză rărită ce atîrna deasupra plitei la uscat, copilul de opt ani se ascundea strîngîndu-și mîinile pe lîngă corp, îmbrățișîndu-se pe sine însuși ca să fie cît mai puțin voluminos și să nu dea naștere la nici o dojană la nici un cuvînt, căci în asemenea clipe taică-său îl amenința mereu cu asta, un cuvînt rostit oricare ar fi el capătă pe dată proporții neobișnuite pe care mai tîrziu le putem regreta, spunea bătrînul că *orice cuvînt rostit în asemenea seri se gravează neștiut în memorie și, la maturitate, va deveni numele tău,* e lesne de înțeles că nimeni n-ar vrea ca viitorul său nume să fie o vorbă rostită într-o doară la cine știe ce prilej de supărare sau în toiul unei mai mici sau mai mari prefăcătorii sau minciuni. Așa se face că, după ce amintirea se șterse din mintea lui, și după ce toți ceilalți alergători îl ajunseră și-l întrecură, iar una din mașinile federației îl luă cu ea și-l transportă la spital, Unid se reținu cu grijă să mai scoată vreun cuvînt. Chiar cînd veni soția sa, chiar cînd ea începu să plîngă și-și strivi fața udă de fața lui iar el o îmbrățișă

în neștire, nici cea mai mică silabă nu ieși de pe buzele sale. De acum înainte, dacă tot nu reușește să-și găsească un nume pe potrivă, tăcerea e singura forță în lume care îl asigură că nu va fi silit să-și ia un altul care să-l facă de rîs.“

Jalonăm pe scurt desfășurarea acțiunii romanului : După epuizarea fără folos a tuturor virtuților medicinii moderne, este adus la căpătîiul bolnavului unul dintre puținii specialiști în folclorul acelor meleaguri îndepărtate, un bătrîn de vîrstă matusalemică, trăind el însuși prin acele locuri astăzi aproape depopulate. Verdictul bătrînului cade necruțător : tăcerea este primul semn dintr-un proces ireversibil și în același timp dovada că Unid este *Alesul,* cel care, negăsindu-și numele printre semeni, se îndepărtează cu totul și cu totul de aceștia, părăsind regnul. Bătrînul are acum prilejul să vadă pentru prima dată cu ochii lui realitatea fenomenului care trebuie să fi stat la baza tradiționalei și înnegurатei *Coborîri,* dans tăcut executat fără întrerupere timp de douăsprezece ore de întreg satul împrejurul *Alesului,* adică în jurul unui copac, și reluat apoi douăsprezece zile mai încolo, împrejurul *Noului Ales,* adică în jurul unui bolovan. Într-adevăr, soția și prietenii lui Unid, însoțiți de lămuririle, sfaturile, pretențiile rituale ale bătrînului, urmăresc îngroziți treptata coborîre a acestuia înspre regnul vegetal. Singura lor ușurare rămîne gîndul că după ispășirea vieții vegetale, și pe urmă și a celei minerale, sufletul lui va atinge viața cea eternă : cuvîntul. La acel ceas, cel ce fusese soțul și prietenul lor își va fi găsit în sfîrșit numele său adevărat, cel după care tînjise atît. Și poate cîndva, pe o altă Planetă, în mreaja simetriilor posibile, se va-ntrupa din nou din cuvînt și va fi una cu el așa cum nu reușise pe Terra.

De fapt, în viziunea autorului, Unid nu este altceva decît un orologiu al universului. Eroul înțeles ca o confluență a virtuților cosmice. Întregul roman și-ar putea lua drept motto poezia scrisă acum trei decenii de poetul român Geo Bogza, și pe care credem că dl Kabaalt ar fi putut s-o cunoască în versiunea franceză a Ilenei Vulpescu. Iată poezia :

Dacă îl ascult cu urechea dreaptă
Ceasul meu bate clipele vieții mele.

Dacă îl ascult cu urechea stîngă
Ceasul meu bate clipele vieții tale.

Dacă îl ascult cu osul frunții
Ceasul meu măsoară durata universului.

Dacă îl arunc în apă
Dau înapoi ca un regn și devin copac.

Dacă îl arunc în foc
Dau înapoi cu două regnuri și devin piatră.

Dacă îl arunc în neant
Și îl ascult cu memoria morților
Dau înapoi cu trei regnuri
Și devin cuvînt.

SPANIA

TURNUL

În tramvai, spre casă. Omul de dinaintea mea coboară după mine. Trece pe sub umbrele copacilor din parc și parcă salută.

Liftul e stricat, urc douăsprezece etaje, Linda nu e acasă iar eu nu am cheia la mine. Pe palier, cu coatele rezemate de balustradă, privesc în jos prin golul scării.

Fîșii tot mai înguste din palierele etajelor, suprafețe de beton inegal luminate (de ce oare ?), vîrtejul unor mîini care urcă.

Balustrada vibrează. Tot mai tare, tot mai.

O mînă mică de copil și, la întoarceri, se zărește cîte o manșetă încrețită, albastră, poate a uniformei. După etajul trei sau patru mîna dispare și, timp de cîteva minute, balustrada rămîne neclintită.

Îmi las capul pe mîini și închid o clipă ochii.

Iar o tremurătură.

O mînă dolofană care se sprijină o singură dată la fiecare pachet de trepte. Două degete poartă inele, și unghiile sînt date cu ojă de culoare închisă. Imediat după ea, alunecînd încontinuu pe balustradă încă o mînă mică prinsă în horbote albastre. Mîna aceasta zvîcnește la fiecare treaptă, degetele tremură strîngînd crusta verde de plastic și cutele albastre despică aerul ca un evantai mînuit fără nici o tragere de inimă însă necontenit. La unele întoarceri mîna se desprinde totuși de pe balustradă și atunci, de n-ar fi o ușoară întunecare a fîșiei de palier, ai putea crede că mîna și-a încheiat drumul lăsîndu-se pe-o clanță oarecare a unui apartament. Dar nu, mîna apare din nou la un etaj superior, vibrațiile balustradei îmi zguduie tot mai tare antebrațele și sînt silit chiar să-mi ridic bărbia ca să nu-mi clănțăne dinții.

Mă întreb dacă celelalte mîini (invizibile mie) ale copilului și ale femeii or fi strînse una în alta. În acest caz e clar că puștiul e tîrît aproape cu sila, deoarece distanța dintre cele două mîini vizibile este nespus de mare, încît adesea ai impresia că asiști la o înceată încordare a unei praștii. Pleoapele-mi tresar, ce naiba. Doar n-o să dorm aici cu capul pe balustradă ! Și copilul, elevul, ar fi trebuit să ajungă pînă acum sus. Iar femeia, mama lui, cred că a trecut de mine căci simt în nări un parfum șfichiuitor. Mai am timp să gîndesc că mă voi duce direct în hol să caut cartea pierdută acum o săptămînă. Asta înseamnă că o să trec din nou prin fața oglinzii care-mi lungește nasul din ce în ce mai mult.

(Fabert Eizaguirre : „Turnul de pe malul mării")

T

TADJIKISTAN

COVOR MIRACULOS

La un tîrg de covoare din Tadjikistan a fost pus la licitaţie un covor cu o suprafaţă de 100 mp. pe care erau figuraţi 10.000 de peştişori înotînd în apele liniştite ale unui lac. După o luptă încordată care a debutat cu miza de 5.000 dolari, cardiologul de renume dr. Henry Jekill l-a achiziţionat contra sumei de 2.165.000 dolari. El a expus acest covor în cabinetul său din New York. Domnia sa susţine că pacienţii suferinzi de tahicardie paroxistică se vindecă definitiv la simpla contemplare a celor 10.000 de peştişori.

TAMATAVE

VULTURUL TROIAN

La Tamatave, în Madagascar, este o clopotniţă cu un clopot larg de cincisprezece picioare întotdeauna plin cu păsări. Păsări de toate soiurile, uneori şi răpitoare, stau pur şi simplu suspendate în aer, deoarece clopotul este perfect lustruit şi ghearele lor nu găsesc nici un reazem. În zilele de sărbătoare, atunci cînd clopotarul trage de frînghie, ciudatul magnetism se dispersează şi păsările sînt azvîrlite în văzduh unde se rotesc mult timp împreună cu ecourile bronzului.

Odată cu stingerea ultimului sunet, păsările revin în clopot ca într-o ţară paşnică, ocrotitoare. În zilele în care, fără ca nimeni să se fi atins de frînghie, vreo pasăre cade moartă la pămînt, se spune că o mare nenorocire se va abate peste oraş. Asta deoarece un fir subţire din pulberea de stele căzătoare a dereglat o clipă magnetismul imensului vultur troian care patronează sufletul clopotului, şi numai printr-o ispăşire colectivă, adesea cu aparenţe de gratuitate, Marile Forţe pot uita ofensa care li s-a adus fie şi numai din întîmplare.

TANZANIA

CARACTERE UNDUITOARE

Se duse în vizită la Fernando. Pînă acum îl invitase de mai multe ori dar nu avusese timp, şi n-ar fi vrut să se creadă că îl ocoleşte. Fernando mai era cu un prieten pe care i-l prezentă şi discutară toţi trei vreme de cîteva ore. Le arătă nişte covoare vechi, îi trată cu oranjadă, le povesti amintiri din călătoriile lui. La plecare îl rugă pe Fernando să-i împrumute nişte cărţi pe care le ochise în bibliotecă. Acesta i le dădu. Nu, nu avea nevoie de ele un timp, căci pleca într-o călătorie. Cînd ajunse acasă puse cărţile într-unul din rafturile bibliotecii şi le uită acolo. Într-o zi, tocmai era la masă, cizmarul Santirima trimise de urgenţă după el. Crezînd că i-a reparat pantofii, se sculă cu greu de la masă şi se duse. De cum intră în prăvălie, Santirima închise repede uşile după el, îl invită să stea pe un scaun de cizmărie într-unul din colţurile cele mai întunecoase ale atelierului şi-i spuse cu vocea lui răguşită : „Dumneata ţii în bibliotecă nişte cărţi străine, sînt bine informat, nu tăgădui. Se vede treaba că ai uitat că-ţi pingelesc pantofii de-atîţia ani şi crezi poate şi-acum că mă poţi înşela. Dar ia aminte, ia aminte...“ După ce spuse toate acestea, Santirima se sculă, deschise uşile atelierului şi-l pofti afară iar el ieşi buimăcit şi alergă într-un suflet acasă. Dar ce văzu aicea îl îngrozi şi mai mult. Pe casa lui, pe faţada principală, sus, agăţată de streaşină se lăfăia o firmă imensă pe care scria cu litere negre CIZMĂRIE, iar înăuntru soţia şi copiii lui roboteau de zor să pingelească grămezile de pantofi

care se înșiruiau pe rafturile bibliotecii. Văzîndu-l, soția îi zîmbi afectuos și-i puse în brațe propriii lui pantofi cu pingelele rupte (cei pe care-i dăduse mai demult lui Santirima), apoi îl împinse pe-un scăunel în fața unei măsuțe de cizmărie și el se puse să-și pingelească proprii pantofi, și fiindcă deveniseră prea largi le puse o pereche de branțuri pe care le tăie neglijent din coperțile unei cărți ce i se păru cunoscută. Parcă văzuse undeva cartea asta, poate...

(José Perralta : „Anamorfoze liberiene")

TAPAE

TRANSFER

Știați că o veche oglindă înnegrită
lăsată treizeci și șase de ore într-un turn
făcut din 36 de andrele de argint îmbinate după modelul Marelui Turn din Tapae
își va regăsi după acest răstimp strălucirea de odinioară ?

TEHUANTEPEC

O PANTĂ NESPUS DE DULCE

După plecarea musafirilor scaunul meu a rămas dat cu un metru și ceva mai încolo. Ar fi trebuit să-mi pun ochelarii și să iau ruleta în mînă ca să văd exact cu cît. Mi-a fost lene să fac asta. Și mi-a fost și mai lene să-l readuc pe locul său de-odinioară, cu toate că mă stînjenea noua lui poziție în spațiu. Între lene și vechiul loc s-a deschis un miracol. Am stat treaz toată noaptea și am privit. Efluvii zideau o piramidă gîlgîitoare.

(Arnim Betsileo : „Pulberării la Tehuantepec")

TOKIO

NU SE AFLA PE RING

Boxerul Onoka, fostul campion mondial, a mărturisit următoarele : „În ziua în care am repurtat victoria asupra englezului Thompson, mai exact în timpul celor două minute legendare în care, după cum atestă calculatorul electronic, am administrat adversarului meu nici mai mult nici mai puțin de 635 de lovituri valabile, eu nu mă aflam pe ring. Nu mă aflam nici măcar în orașul în care se desfășura întîlnirea, adică în orașul Tokio." Dealtfel, un bun prieten al lui Onoka susține că a stat de vorbă cu acesta în fața vitrinelor unui mare magazin de bijuterii londonez exact în timpul celor două minute ce i-au adus victoria. Ceea ce este însă și mai curios e că în același imobil, chiar deasupra magazinului, se află apartamentul familiei Thompson.

TURCIA

MESAGERUL

Într-un sat din Turcia
într-o casă înjghebată primitiv și pe jumătate îngropată în pămînt
este o pisică în formă de semilună
lucrată din cel mai scump abanos.
În noaptea-n care moare cineva de-al casei
această pisică se face albă ca fildeșul.

U

UBERABA

INTERFERENŢE

La Uberaba, în Brazilia, a fost descoperită o importantă afacere cu lingouri de aur false. O peliculă de 11 grame de aur acoperea o masă de wolfram de 300 de grame, şi lingoul era atît de bine imitat încît se presupune existenţa unei bande ce dispune de posibilităţi tehnice absolut remarcabile. De aceea nu pare deloc curios faptul că dl Lyall Ferguson, cunoscutul specialist în laminare kriptonică, s-a sinucis în seara zilei de 13 aprilie a.c. la reşedinţa sa de vară din Alabama. La ora de faţă Poliţia Federală a preluat cazul şi impunătoarea vilă din Alabama este atent cercetată în vederea găsirii unor indicii care să-l implice pe recentul sinucigaş în afacerea lingourilor false.

*
* *

În numărul trecut al ziarului „Financial Times", la rubrica de ştiri diverse, numele popularului savant Lyall Ferguson apărea într-un regizat con de umbră, cititorii fiind îndemnaţi să creadă balivernele referitoare la implicarea sa într-o ...afacere cu lingouri de aur falsificate. Nu se pomenea în schimb nici un cuvînt despre implicarea sa într-o periculoasă experienţă simetricosmotelepatică, prima de acest gen în lume, pe care Societatea R.I.A.N. o întreprinde de cîtva timp încoace şi la care ar fi aderat şi fratele său geamăn, preţuitul portretist Athanase Ferguson, de care nimeni n-a mai auzit nimic în ultimul timp.

Iar în ce priveşte pretinsa sinucidere : în momentul în care vom avea posibilitatea să vedem cadavrul vom putea aprecia cauzele morţii. Ne îndoim însă că vom obţine ceea ce nici ziariştilor guvernamentali nu le-a fost

permis. Nu vrem să facem afirmaţii hazardate, credem însă că un sinucigaş, chiar de talia savantului Ferguson, nu se poate nici o clipă gîndi să-şi proiecteze *singur* trupul în spaţiu. Dealtfel, unul din ziarele de seară precizează următoarele : „Se ştie că dl. Ferguson era atît de avansat în studiile sale de laminare kriptonică încît putem presupune că ajunsese să dezintegreze un trup uman — altul decît al său, avînd în vedere bipolaritatea obligatorie a acestor experienţe. De aceea, în cazul în care savantul ar fi fost dezintegrat, e clar că nu poate fi vorba de o sinucidere, ci de acţiunea la distanţă (voită sau întîmplătoare, crimă sau neglijenţă ştiinţifică ?) a unui alt experimentator aflat în acele momente pe aceeaşi lungime kriptonică cu L.F. Ceea ce complică însă şi mai mult cazul este o descoperire de ultimă oră : într-una din încăperile situate la subsolul vilei din Alabama a fost găsit un disc de mărimea unui cap omenesc şi care emitea încontinuu aceleaşi semnale. Înainte ca discul să fie confiscat de Poliţia Federală, semnalele au fost imprimate de un reporter al nostru. Specialiştii la care am apelat spun că în codul yaba semnalele respective traduc un grup de nouă litere, respectiv un nume, repetat la nesfîrşit, cu mici variaţii ce ţin de imperfecta aderenţă fonică la atmosfera pămîntului — discul fiind considerat de provenienţă extraterestră. Numele codificat astfel este : *A Ferguson,* fratele savantului recent decedat."

În aceste condiţii este evident că rolul lingourilor false nu e decît acela de a camufla acest dezastru spaţial ; încă o încercare nereuşită a R.I.A.N.-ului de a şterge urmele periculosului său joc cu vieţi omeneşti.

URUGUAY

ASCUŢITUL BRICELOR

Veninul unui şarpe care trăieşte în Uruguay este folosit la ascuţitul bricelor. Se procedează în felul următor : se toarnă pe o oglindă o picătură de venin. Apoi se clatină uşor oglinda în toate direcţiile pînă cînd pe supra-

fața ei se întinde o peliculă fină de venin. Dacă oglinda este curată și veninul bine întins, un băț de chibrit apropiat la cîțiva centimetri se aprinde și arde cu flacără puternică.

Dacă încercarea cu chibritul vă reușește, nu aveți de făcut altceva decît să treceți briciul tocit prin raza oglinzii, la o distanță de un lat de palmă.

Briciul astfel ascuțit nu se va toci niciodată, ceea ce explică prețul ridicat al veninului, respectiv 30 de pesos. După folosire, veninul se îndepărtează cu un jet de apă rece proiectat în centrul oglinzii atunci cînd aveți în vizită un musafir pe care ați fi fericit să nu-l mai vedeți niciodată, iar oglinda se șterge cu cîlți de Trapezunt în timp ce se cîntă încetișor, dacă se poate mai mult pe nas, o melopee despre un loc cu verdeață, un loc luminat, un loc de odihnă pregătit anume pentru cei drepți și săraci.

V

VARÈSE

NORI DE PE VREMEA ETRUSCILOR

Într-un sarcofag etrusc au fost descoperiți doi nori cumulus în perfectă stare de conservare. Analizele efectuate atestă că ei sînt cu o jumătate de secol mai tineri decît defunctul. Nu se întrevăd decît două ipoteze plauzibile :

1) Din diverse motive, la cincizeci de ani după moarte s-ar fi produs o deshumare și mutarea mumiei într-un alt sarcofag. Cei ce conduceau această operație ar fi introdus în noul sarcofag — pricinile nu le cunoaștem — și doi nori cumulus.

2) Din cauza unor condiții naturale vitrege, norii s-ar fi ascuns aici fără a cere voie nimănui.

Din păcate, datorită neglijenței unui proaspăt angajat al șantierului arheologic, care l-a confundat cu o pisică, unul din nori a scăpat, mai bine zis a fost pus pe fugă.

Facem apel la toți oamenii de bună credință ai districtului, și asigurăm că aducătorul va fi bine recompensat. Semnalmentele se pot obține în fiecare zi cu soare de la dispeceratul Observatorului Astronomic de pe muntele Palomir, iar în zilele ploioase sau noaptea — de al Intendentul șef al cimitirului franciscan, un omuleț mărunt cu barbă mare și albă care foșnește neîncetat alunecînd pe aleile largi de marmoră neagră brodate cu impunătoarele capele ale venerabililor părinți.

STUDIU DE MIŞCARE

Miraculoasă dimineaţă la Valparaiso, anul 1993, luna Ciclonului, zi neştiută.

Pătrunzi într-o casă. Aidoma vîntului urci scările şi te opreşti în hol. O bobiţă maronie şi gelatinoasă îţi tremură pe gît aşa cum zvîcneşte asul în mîna unui pocherist ageamiu. „Menţinerea frunzelor verzi deasupra Pacificului“ e titlul noii tale cărţi. Din durerile unora uşile au fost smulse din ţîţîni. Din dragostea puţinilor pluteşte un fir prin unghere. Să faci încă un pas şi să stai pe scaunul de paie — asta vrei. Dar gazda îţi iese în întîmpinare, cu farmece alese, ceremonia umbrelor ilustre te îndatorează. Gazda, zic, unde ai mai văzut-o ? Buzele ei se deschid prea mult, parcă ar cînta în cor. Mîinile i se frîng, sîngele e gata să i se verse prin pupilele dilatate. Ale tale dintru ale tale, şi-ţi consfinţeşte găzduirea cît vei avea nevoie. Să te aşezi pe scaunul de paie din hol, asta vrei. Să poţi sta aşa, şi frunzele să plutească pe deasupra apelor Pacificului luminînd scurt gesturi ciobite, citate glorioase. Şi casa asta întreagă să ţi se pară a ta.

(Rustav Krigo : „Oval ascendent“)

X

XERTIGNY

CITAT DIN MEMORIE

Pieptenul pierdut la moartea mamei a ieşit într-o bună zi la iveală pe cînd scuturam servieta : fundul acesteia avea o dublură pe care nu o observasem. Vreme de un an şi jumătate pieptenul meu strînsese tot praful, scamele şi firimiturile ce aterizaseră acolo cu diferite prilejuri. De fapt, la început l-am confundat cu pieptenul meu de acum. Fiind acelaşi model, eroarea era posibilă. Da, dar ce să caute pieptenul în fundul servietei ? Ştiam bine că de-abia acum cîteva ore, după ce îi exploatasem la maximum virtuţile, îl strecurasem grijuliu în buzunarul de la piept al hainei. Iată însă că scamele şi resturile minuscule strînse între dinţii săi m-au luminat pe dată. Aşa era, aveam de-a face cu celălalt pieptene, cu pieptenul pe care cîteva luni de zile după moartea mamei îl tot căutasem zadarnic.

Primul gînd care mi-a venit cînd am priceput acest lucru a fost acela că bucata neagră de plastic ştanţată cu 24 dinţi rari şi 36 dinţi deşi şi uşor rotunjită la capete este, neîndoielnic, un avertisment. Moartea mamei n-a putut (sau n-a vrut !) să-l scufunde în neant — vorbesc de pieptene. Doar că l-a ţinut ascuns o vreme, şi l-a ridicat (de ce ?) tocmai acum, de parcă ar fi fost un fruct ce nu trebuia în nici un caz cules înainte de-a fi dat în pîrg.

Stau întins pe pat şi privesc printre degetele mîinilor mele întinse în dreptul luminii. De ce fac asta, şi de ce o fac tocmai acum ? La urma urmei pieptenul căzut din

servietă este identic cu cel din buzunarul hainei. Şi nimeni nu mă poate-mpiedica să am doi piepteni. Numai că — ciudată stare — nu-mi vine să mă apropii de cuier şi să scotocesc în buzunarul hainei. Aş putea spune chiar că mi-e frică, frică să nu cumva să constat că pieptenul de-acolo a dispărut. Cu toate că, ce naiba, am dreptul să ştiu dacă sînt posesorul a doi piepteni sau numai al unuia singur. Şi dacă mă voi încredinţa că posed un singur pieptene, cine-mi va spune *care* este acest pieptene ; cel pierdut la moartea mamei, sau celălalt (identic !) cumpărat de-abia după multe luni de căutare zadarnică, năucitoare, luni în care părul meu se înfruptase exclusiv din mila bărbierilor şi-a prietenilor întîlniţi ocazional ?

(Guillaume Navez : „Xertigny-ubiquité")

Y

YPRES

IMAGINEA : VIAŢĂ ÎNTÎMPLĂTOARE ?

Pe butelia metalică a unui compot de mandarine, între imaginea fructului pictată roşcovan de-ai zice că e o roşie şi miezul său desfăcut în felii şi oferit într-un castronaş transparent, se află, plasat ceva mai sus către marginea superioară a banderolei, un medalion cu imaginea minusculă a unui bătrîn cu barba albă şi ţuguiată ca un morcov. Capul şi umerii bătrînului sînt complet înveliţi de o disproporţionat de mare căciulă flocoasă, de culoare verde, care se rotunjeşte mult în sus fluturîndu-şi laţele parcă ar fi coroana bogată a unui sequoia multisecular. Medalionul nu e mai mare ca buricul palicarului. Ba, de-abia acum îţi dai seama : modul în care e lucrată imaginea — poate gravura — cu un fel de striuri fine în toate direcţiile, iar în centrul căciulii bătrînului (sau în centrul coroanei copacului secular !) majoritatea striurilor devin radiale şi încă mai fine, te face chiar să te gîndeşti la o amprentă. Dacă fixezi mult timp acest medalion, îţi dai seama că imaginea e împărţită în două prin ceea ce ar putea fi considerată o linie de orizont. Deasupra liniei, o tentă albăstrie uşor degradată către marginile coroanei multiseculare de pe capul bătrînului închipuie cerul. Dedesubt, nuanţe uluitor de străvezii de verde şi albastru — acelaşi albastru al cerului — închipuie apa liniştită a unui iaz. Această apă se întunecă atunci cînd vine înspre bustul bătrînului şi, avînd în vedere dimensiunile miniaturale ale imaginii, ea constituie chiar bustul bătrînului. Dacă privim lucrurile în felul acesta, atunci ne sare imediat în ochi că barba bătrînului nu e altceva decît reflexul în apă al unei spărturi rotunde

în frunzişul multisecular care, el însuşi, pluteşte pe unde ca o insulă hirsută, antediluviană. Mai mult încă, observăm că în această ipostază capul bătrînului dispare, cu excepţia cazului că sîntem înclinaţi să-l confundăm cu acel gol în frunziş, ceea ce n-ar fi de mirare avînd în vedere că golul respectiv este de fapt un tunel de-o adîncime oarecare ce se traduce în imagine printr-o umbră de asemeni rotundă care ar putea, la urma urmei, să treacă drept podoaba capilară a moşneagului.

Plutirea lentă, în derivă, a medalionului este asigurată de aceste schimbări neaşteptate ale imaginii ; astfel că după ce am mîncat conţinutul, în speţă compotul de mandarine, am păstrat butelia şi am pus-o pe noptieră spre a o avea mereu în faţa ochilor.

Dimineaţa cînd mă scol din somn, probabil prea impregnat de visele din timpul nopţii pe care nici nu le mai ţin minte, nu zăresc adesea decît o amprentă neagră pe fond verzui. Degeaba tot sucesc în mîini butelia, şi mă duc la fereastră sau o examinez sub lumina veiozei : nu e altceva decît o amprentă. Dealtfel, în asemenea momente îmi sare în ochi lipsa de legătură a acestui, hai să-i zicem medalion, cu restul banderolei care, cum e şi firesc, prezintă în cuvinte şi imagini conţinutul buteliei. Dar la ce-ar servi o astfel de amprentă ? Evident, la nimic. Sînt sigur că ea este ulterioară tipăririi banderolei. E amprenta vreunui tipograf murdar pe mîini care transporta mormanele de etichete. Eticheta mea trebuie să fi fost deasupra celorlalte şi s-a murdărit. Sau poate să fie amprenta oricui altcuiva, căci cine ştie prin cîte mîini nu trece o butelie cu compot de mandarine !

Bineînţeles că gîndesc aşa *doar* în dimineţile de care am vorbit. Pentru că peste cîteva ore imaginea începe să apară ochilor mei. Striurile ce aduc vag a amprentă sînt şi acum vizibile, însă e clar că medalionul prezintă un cap de bătrîn cu barbă albă şi ţuguiată ca un morcov, şi că bătrînul poartă pe cap o imensă căciulă hirsută care-i frunzişul...

Noptiera mea este lipită de sobă. Soba-i cu gaze aşa că toată iarna am domnit. Se-ncingea de mai mare dragul. Observasem eu că din cauza căldurii banderola se cam dezlipise, dar nu credeam că are să se-ntîmple una ca asta. Azi, cînd am venit de la serviciu, banderola nu mai era înfăşurată pe butelie. O fi căzut, mi-am zis. Am căutat-o prin toată casa. Nu era nicăieri. Am telefonat femeii care îmi făcea curat. A trebuit să suport tiradele ei nesfîrşite. În cele din urmă am reuşit s-o întreb de banderolă. „Era pe jos o zgaibă colorată." O zvîrlise în foc.

M-am aşezat uşor pe pat. Frunzişul multisecular al unui sequoia gigantic îmi apăsa capul şi umerii. Barba mea albă şi ţuguiată ca un morcov plutea pe apele uluitor de străvezii, cu striuri verzi şi albăstrui care fugeau în depărtare şi-apoi se întorceau zvîcnind prin golul acela brusc apărut în frunziş, prin tunelul acela la capătul căruia doi ochi neliniştiţi ardeau.

(Jacques Quarenguillère : „L'image, don aléatoire ?")

Z

ZANZIBAR

FETE, PACHIDERME, LIMBAJ UNIVERSAL

De cinci ani de zile nouă fete de școală din Zanzibar continuă să rîdă fără posibilitatea de a se putea controla. Evident că în preajma lor nu este absolut nimic de rîs, așa că hohotele sînt cît se poate de deplasate.

Boala aceasta — spune medicul curat — era cunoscută pînă acum numai la marile pachiderme ce trăiesc pe malul unor lacuri termale supraîncălzite. Prin analogie, doctorul încearcă să convingă municipalitatea să scadă măcar cu cîteva grade temperatura apei calde din conductele orașului, susținînd că acesta este singurul mijloc spre a curma hohotele nestăvilite ale celor nouă fete.

La închiderea ediției aflăm că tatăl uneia din fetele hohotitoare a pus la punct o metodă prin care se poate înțelege cu acestea. Dînsul afirmă că, de fapt, rîsul fetelor nu este ceva anormal, ci el constituie un alt limbaj, deloc mai puțin nuanțat ca vorbirea curentă. Dealtfel — conchide dînsul — ăsta nu este decît un timid început : spre deosebire de prevederile clasice, epoca zborurilor cosmice va da un avînt nebănuit nu doar codurilor artificiale ci și *altor limbaje naturale pînă acum mai mult sau mai puțin ignorate.*

Tatăl se arată deosebit de mîndru că fata lui este unul din pionierii *rîsului ca limbaj universal,* și trîntește de fiecare dată ușa în nas medicului curant pe care-l taxează de zevzec și șarlatan.

ZÜRICH

DUBLUL ONOMATOPEIC

„Doi oameni merg pe stradă, pe unul din ei îl cheamă Neru. Pervazul unei ferestre e plin de praf și apa joacă în broboane unsuroase. Pomii se scutură. Plouă. Eu vin de departe. Am un balon cenușiu și apa se scurge pe mîneci, pe guler. Se văd urme de cauciucuri noroioase pe mijlocul străzii. Neru e posomorît și cîntă încet un cîntec de lume. Merge și el prin ploaia sticloasă. Nu e adevărat că nu ar vrea să mă mai vadă. Gurile rele spun ceea ce vor. Se cască groapa unei viitoare case. Cei doi ocolesc. Pe buza ei mai sînt cîțiva arbuști cu crengile lovite, cu frunzele stropite de var și de ciment. Un excavator îi va-nălța curînd în aerul înnegurat. De ce am mai venit cu el nici eu nu știu. Îmi tot spuseseră să nu uit forma ușii. De ea depinde totul. Neru n-o știa. A plouat. Doi oameni merg pe stradă. Ei iau șoarecii morți și-i zvîrlu dintre grinzi. Eu întorc fețele de masă pînă cad toate firimiturile. Neru astupă burlanele cu palmele lui mari. Nu mai e chip să-l îndrept pe alt drum. Îi aud respirația în dreapta mea. Un copil scrie pe geam cu degetul. Prin literele strîmbe se vede în odaie. Mă apropii și mă uit prin ele ca printr-un ochean. Copilul bate în geam și mie îmi place aceasta. E singur acasă și se sperie de Neru care se uită și el prin literele lui. Atunci scriu și eu ceva pe geam și las copilul să se uite prin literele mele. Să vadă ploaia și cerul pustiit de nori. Să vadă acoperișurile caselor lucind. Și să mă vadă și pe mine și să nu-l mai vadă pe Neru. Plouă. Doi oameni au trecut pe străzi."

În paginile sale beletristice, „Symmetrical Revue" a publicat acum un an bucata de mai sus. Ea era semnată de binecunoscutul pictor Athanase Ferguson care se crede că nu cu mult timp înainte fusese cooptat într-unul din colectivele R.I.A.N., în vederea unor experiențe spațiale. Începînd cu acel număr, *Dublul onomatopeic* a devenit

titlul unei rubrici care din păcate a durat nouă numere și care a publicat bucățile următoare : *Atîtea căi în jurul meu ; Cu cît vor fi mai mulți ; Un atac deghizat ; Nesfîrșita, fulgerătoarea întîlnire ; Urgia vizibilului ; O cameră cu formă curioasă ; Vizitatorul simetric ; Străinul eram eu ; Cum devine cineva o amintire*. De data asta bucățile sînt semnate U. F. Grenso, un nume nou pentru publicul american, dar imediat după apariția primei proze tirajul revistei a crescut cu 44,3%. Specialistul rebusist al săptămînalului nostru face supoziția după care U. F. Grenso n-ar fi altul decît pictorul Ferguson, și aduce în sprijin faptul că cele două nume sînt anagrame ale șirului E, F, G, N, O, R, S, U. Reușind să citească cele nouă mesaje (transcrise în versuri libere) obținute prin filtrarea semnalelor emise de discul din Alabama, dînsul atestă că toate cele nouă „poezii" conțin pasaje din cele nouă proze semnate U. F. Grenso. Trebuie reamintit că fratele pictorului Athanase Ferguson, savantul Lyall Ferguson, a fost găsit mort (sinucidere ?) în vila sa din Alabama, și într-o încăpere a subsolului a fost descoperit un disc de mărimea unui cap uman, însă de proveniență extraterestră, care emitea încontinuu aceleași semnale. În primele zile ale cercetării au fost extrase semnalele de suprafață, care erau A, F, E, R, G, U, S, O, N, toată lumea declarîndu-se mulțumită că a aflat semnatarul mesajului. Dar mai apoi, aplicîndu-se o grilă alkar-beckett morfologiei sonore adînc nonapartite, mesajul „poeziilor" a putut fi ușor descifrat prin metodele curente.

Specialistul nostru pretinde că, supuse unui ordinator kriptonic, cele nouă „poezii" cît și bucata de proză semnată de pictor în „Symmetrical Revue" s-au dovedit a fi concepute de aceeași persoană. Cu toate că la cele nouă proze ordinatorul a dat un verdict net alteritar, el a mai specificat că în fiecare proză se află inclusă, cu toate ideile ei, ba chiar cu cîteva fraze identice, cîte o „poezie". Un amănunt : spațiul pe care „poezia" îl ocupă în bucata de proză ar fi de cca. 20%, restul de 80% fiind redundanță curată. Concluzia ce se impune e următoarea : cineva a dislocat „poeziile", le-a prozaizat, și le-a adăugat, după gustul său, tot felul de detalii redundante.

Și cine putea să fie acest altcineva dacă nu fratele geamăn al pictorului, savantul Lyall Ferguson ? Se știe că majoritatea oamenilor de știință neaserviți sînt convinși că în ultima vreme gemenii A. și L. Ferguson întreprind pentru R.I.A.N. o riscantă experiență simetricosmotelepatică, dl. Athanase (Thano) fiind primul om ajuns pe Planeta Simetrică, iar dl. Lyal — receptorul său pămîntean. Dealtfel, s-a aflat de la „Symmetrical Revue" că dl. Athanase Ferguson s-a prezentat personal la redacție doar pentru a depune bucata *Dublul onomatopeic*, iar manuscrisele (dactilo !) ale celorlalte bucăți au fost trimise prin poștă, făcîndu-se și mențiunea de a fi publicate sub pseudonimul de U. F. Grenso. Se crede că vizita la redacție a fost ultima oară cînd pictorul a mai fost văzut de vreun pămîntean.

Acum despre cele nouă „poezii", mai bine zis mesaje, fiindcă ele transmit fiorul unor meleaguri necunoscute, tensiunea unor așteptări, a unei dorite sau inevitabile confruntări cu creaturi irecognoscibile, chiar dacă umanoide. Aceste texte sînt tot atîtea etape ale înstrăinării de condiția pămînteană, și tot atîtea speranțe zadarnice că în locul ei se va ivi *altceva*. Fulgerătoarea, nesfîrșita întîlnire s-a petrecut, se petrece, se va petrece oare ? Simțurile omului pot s-o sesizeze ? Creierul o poate analiza ? Memoria — reține ? Amorf sau cristalin, micronic, interstițial, pulverulent, traiul îndumnezeiește ? Firea însăși este un mesaj zeiesc — chiar dacă pe unde tăinuite nouă ? Întrebări majore, cărora doar moartea le dă un răspuns: Un răspuns de apă clară, ca un bocet neutral. O sfărîmare a oricăror simetrii posibile, a oricărei dublete onomatopeice.

(În continuare, revista „Eboches" din Zürich reproduce atît cele nouă mesaje cît și cele nouă proze, lucru cît se poate de nimerit și pe care îl vom face și noi în paginile următoare.)

MESAJ A

Sînt într-o pădure mişcătoare, o pădure care înaintează.
Oricum mi-aş îndrepta paşii
nu coincid cu ai ei. Lanuri de apă vuiesc prin
spărturi. Atîtea căi în jurul meu, aş vrea măcar pe una
să o salvez
de la alte întrebuinţări. Dar pămîntul
de care dau e lipsit de puls
ca şi ceasul meu care nu are nimic
dar nu merge. Mă concentrez
asupra unor bucăţi de gheaţă
rupte şi orientate în sus ca nişte
stîlpi invers bărboşi. Resturile anuale
ale deplasărilor fac umbră obrazului meu stîng.
Simt cum de peste tot
sînt năclăit de priviri neutrale, nempămîntenite.
Auzul mi-e perpetuu spulberat — să fie
mesagii de zei transmise pe unde
tăinuite mie? Nodulii de mangan din zonele centrale
ale unor oceane mult depărtate
vin şi mi se ascund sub pleoape. Metalurgia
privirii
e un fapt dovedit, pe asta
puteam conta. Şi atunci cînd lăcrimez la adăpostul
ştiutelor rezerve pămîntene

nu fac altceva decît să sporesc viteza
de deplasare a pădurii mobile
ai cărei paşi oricum
nu vor coincide niciodată cu ai mei.

ATÎTEA CĂI ÎN JURUL MEU

LÎNGĂ SOBA ROŞCAT-MARONIE, PE PAT, ÎN PAT, UNDE STĂTEAM. Fără timp, dacă se poate spune, dacă lucrurile dau dintr-unul într-altul şi se clatină arborii. Dar soarele-i puternic şi nu mă lasă să ies afară, găinile cotcodăcesc, ţiglele acoperă fereastra mai roşii ca niciodată, o roată de bicicletă îşi împarte spiţele printre pomii firavi ai grădiniţei, bucăţi de tablă clipesc pe lîngă coşuri, lăsaţi-mă superbe vietăţi cu un picior, mese de pe vremea bunicii, să vă doresc pielea atît de fină, pistruiată de ani, tumefiată şi calmă ca o suflare eliberată în somn.

Veştede veşti în dimineaţa asta. Cum îmi întorc mîna, dar ce umbră să-mi calce paşii cînd o iau pe poteca abruptă pe deal, lăsînd în urmă pîrîul din care beam altădată fără gînduri, şi ea nu mă ruga niciodată altfel, curgerea lui o liniştea şi-şi întindea braţele rugîndu-mă parcă să-i spun că nu poate fi aşa, că poate fi altfel, ca un vechi ban ruginit găsit sub o piatră pe mal, după ce scrisesem scrisoarea acasă, minutarele pentru părinţi, căldura păturii concentrată-n umeri noaptea sub cetinile spăimoase.

Ca o lumină, vor zice ei, parcă-i aud spunînd, şi lacrimi de bunăvoie vor spăla treptele de lemn, putrezindu-le încet, dar aşa cum umblă un om în şură, printre dungi nesfîrşite şi încrucişîndu-se la nesfîrşit cu umbra şi lu-

mina, părtaş aproape depărtării şi pulverizării, ştiindu-se mai degrabă covîrşit şi căutînd calea supusă braţelor înlănţuite, devotat pînă la sînge unor şiraguri de întîmplări lărmuitoare în năduşeala veşnică a zilei. Da, pe un trunchi în curte, lîngă şopronul cu lemne ce-şi dezveleau măduva albă ca ceafa fetelor, cufundat în mine, unde stăteam.

Pieziş răsăreau pentru mine culmile munţilor, îmi strîngeam firul privirii în fumul tandru al văilor, culcuşul faptelor pure mă cerea cîteodată, dar parcă-n vis, cum puteam şti făptui astfel, de la cine să-nveţi, beznă ca-n cocoaşa ciupercilor, pămînt moale afînat în care poţi pătrunde cu totul mai nainte să apuci s-o ştii, iar legat de catarg cum spunea bătrînul îţi trebuie valuri, şi cît de cît o corabie, o barcă pricăjită, o vîslă cît de mică. Cheagul aşadar, în care să te simţi, găoacea, carapacea, scorbura, lăsaţi-mă cu gînduri printre pietre, în vremuiala slobodă a vîntului şi-a apei, năclăit de priviri neutrale, nempămîntenite.

Părăginite luminări, dar straşnică flacără, apucasem să spun, sub streaşină unde stăteam. În viaţă, în firidele colţuroase, în vrăjmăşia cărămizilor ciobite de gesturi măreţe, poate eroice lupte de odinioară, cîrji din care mă-nvăţaseră de mic să fac, din resturi de copaci, cojite încet cu briceagul, pe ele-mi săpam numele şi puneam şi data, bătălia va să zică, culeasă din multe altele şi lărgită într-atît ca să cuprindă şi fiinţa mea, pe care părea de-atunci că mi-o presimt închegîndu-se răbduriu în golul oaselor sau în miezul secret al unghiilor, în paloarea noiţelor, în nodurile fragile ale degetelor.

Recunoşteam căile salvate de la alte întrebuinţări şi ştiam că nu le voi putea întoarce decît pătîndu-mi numele, aşa cum ai intra în negură cu mîinile întinse, chipurile ca să nu mă rătăcesc, ca şi cînd nu tocmai ăsta

ar fi fost ţelul, atît de bine ştiut, măcar acum atît de bine ştiut, rămăşag fără răspuns şi călcam mai departe nisipul jilav, pietrişul, bolovănişul mai degrabă, de pe malurile şi zăgazurile rîului. Apa ducea alte-nchipuiri în undele sale, descoperisem asta mai demult, cerga cu care mă-nveleam nopţile era găurită în mai multe locuri, arsă de ţigări ziceau, dar eu nu credeam nici o clipă, trebuie să întoarcem spatele celor mai calde asigurări ziceam, lăcrimînd parcă la adăpostul ştiutelor rezerve pămîntene (vai dacă aş fi ştiut...), lăbărţare a spectrului în zona menită celor puternici, leagăn al salciei bătută de-amiază, sonoritate a palmei întinsă la soare. Nu mă veţi uita niciodată, spuneaţi, parcă spuneaţi, clipocind cuvintele, şi răsăreau ciudate speriate-alcătuiri.

MESAJ F

Ceea ce voi spune acum, rostogolire
a punctelor zarului.
Presimt un cub intact
înăuntru sau înafara mea. Ramuri
de salcie trec razant, boltirea
aerului e perfectă.
Locuitorii acestor meleaguri pot apărea
din clipă în clipă, cu cît vor fi mai mulți cu atît
privirile mele vor fi mai goale. Puncte
îmi curg pe mîini, pe piept.
Mă zguduie lovituri nedureroase, salturi
eoliene. Printre solstiții voi
aduce laude. Un cub
care cîntă ca o goarnă. Un zid
care se prăbușește ca un cub. Un imens
cub transparent
care se-nalță
părtaș din ce în ce mai subțiat la tot
ce spun, la tot
ce fac. Falii tremurătoare,
cine strînge în palme lumina unui astru
fără s-o pîngărească ?

CU CÎT VOR FI MAI MULȚI

ÎN INSULĂ DUPĂ DOUĂZECI ȘI PATRU DE ORE BRAZII VOR CONTINUA SĂ FIE VERZI și cerul să se boltească mai negru ca niciodată. Mă vedeam pășind din nou pe vechea potecă și ramurile joase ale copacilor îmi zgîriau pînă la sînge brațele goale. Mă gîndeam că e prea mult, dar nu se poate ști niciodată de unde sare iepurele. Nu. N-ar fi fost deloc exclus. Din cînd în cînd, în dreapta sau în stînga mea, rămurișul foșnea brusc spărgîndu-se și prin ochiurile deschise puteam să văd pînă departe pajiștile întunecate măturate de-un vînt fără odihnă, dealurile, văile brăzdate de șuvoaiele sclipitoare, toate apărînd și dispărînd tot atît de brusc ca figurile iscate într-un caleidoscop printr-o simplă clătinare sau, și mai mult, printr-un tremur involuntar al mîinii care-l ține.

O să-mi reproșeze poate că am venit prea tîrziu, dacă o să catadicsească (eu oricum îmi reproșam de pe acum). Va fi cineva și o să-mi reproșeze, trebuie să fie cineva. Nu o să-i răspund nimic, nici n-aș avea ce să-i răspund, nici eu nu știu mai mult, adică, vreau să spun, nu știu nimic mai mult decît că sînt aici, că m-am trezit aici. O să-i spun însă altceva, mă gîndesc că totuși ar fi bine să-i spun cîte ceva despre mine, să-i povestesc cîteva întîmplări din viața mea, cine știe poate în felul acesta îl voi îndemna și pe el la vorbă, sigur că da, în felul ăsta se va lăsa antrenat, încet-încet va începe și el să povestească, liber, fără să se teamă de nimic, și poate că în curînd nici mie nu-mi va mai fi teamă, și cele pe care le voi spune vor fi într-adevăr întîmplări de-ale mele, dar povestite de data asta ca întîmplări de-ale mele, ba nu, mi-e frică, de pe-acum mi-e frică, nu o să pot. O să trebuiască să le istorisesc tot așa, tot așa cum mă gîndisem înainte, da, trebuie să fiu mereu mai grijuliu, trebuie să am grijă să le istorisesc în așa fel încît ei să nu bănuiască, spun *ei* căci sînt convins că sînt mai mulți care m-așteaptă.

Vedeți, nu-i așa de simplu, cu cît vor fi mai mulți cu atît privirile mele trebuie să fie mai goale, și mărturisirile să se limiteze doar la prezentarea cît mai neutră a faptelor, înlăturînd cu totul și cu totul interpretările și trecînd categoric sub tăcere urmările ce le-au avut acestea pentru viața mea. Asta ar însemna că trebuie să povestesc toate aceste întîmplări ca și cînd li s-ar fi petrecut altora nu mie, și chiar și așa e, chiar așa va trebui să fac, în ciuda obstacolelor pe care însuși faptul că mă aflu încă în viață, în viața mea, le pune. Dar nici precauțiile astea nu-s de ajuns. Căci ei vor pretinde imediat că toate cele spuse de mine nu s-au petrecut în acest spațiu, altfel desigur le-ar fi cunoscut, și-atunci va trebui să schimb și spațiul povestirii, și cum să fac să nu mă pierd pe mine și mai mult, părtaș din ce în ce mai subțiat la tot ce spun, la tot ce fac, și-n drumul meu mereu mai fără vlagă.

În drumul meu voi întîlni o piatră, e singura salvare vor spune, și eu voi continua să alerg pe sub arbori. Numele lor mă va stîrni, mă va învălui ca o boare, voi alerga pe sub arbori și nu voi mai sta pe gînduri, voi recunoaște tot ce este de recunoscut cu privire la timpuri și la spații, precum și la multe altele, la acele multe altele care se vor ivi între noi. Voi recunoaște și voi trece mai departe, unde, par să spună ei, începutul e ca o greblă uriașă printre dinții căreia oricum treci, însă treci într-un fel anume, printr-un loc anume, printr-un timp anume, hărăziri despicate ca limba de șarpe și prin asta nu mai puțin tămăduitoare, ba undeva în stare chiar să îți ofere cît de cît imunitate, cu grijă slobozită-n fiecare dintre noi, dacă mai cred că este așa, dacă mai strîng în palme lumina unui astru fără s-o pîngăresc, subtil aliaj din care mai pot oare închega vehiculele năstrușnice visate în copilărie, zmeiele, baloanele înălțîndu-se dincolo de cei mai mari copaci, în hăituiala grozavă a norilor, printre sfărîmăturile tomnaticelor ploi, într-o blîndă neștire de totdeauna și de niciodată a timpului.

MESAJ E

Deasupra unor gesturi ale mele sînt alte
gesturi nevăzute. Simt asta.
Cercuri dau într-o pădure sincopată.
De ce să-mi obosesc buzele cînd totul
poate fi ajuns într-altfel ?
Perdele de foc, țărmuri
comunicante.
Ei știu să aștepte, fărîmițați,
fără steag.
Atacul lor deghizat, prea subtil,
va fi ca un ulei mirositor
care mult timp îmi va îmbăia trupul
aici pe culmi unde mă găsesc. Și nici
nu va mai fi nevoie să cobor
în vale, să văd scheletele albite,
să-mi iau o amuletă, să-mi
usuc ochii în noima
altor lumi.

UN ATAC DEGHIZAT

ZI SENINĂ. FIRUL PEISAJULUI DEPARTE. Ca o unealtă de scos epoleții un soare te vinde depărtărilor. Nici nu vrei mai mult, nici palmele nu-ți încap între arbori, dar cum ai vrea. Solemn un scîncet de ramură. Să fii pe-aproape dar nu întotdeauna, așa îți apare. Stindardele fărîmițate curg pe vînt. Se muncește mult în jurul golurilor. Vetrele martore pîrjolite. Și cum să nu te uiți, cum să nu-ți descojești pleoapele lîngă maluri. Vor trece atîtea, vor întemeia, se va vorbi, vor plînge, ce palme tocite, ce umbră, cum să mai strigi și de ce, un-doi și luni-marți și septembrie-octombrie și nouăzeci-nouăzeci și cinci și chipurile, chipurile vor vrea să te urmeze, să-ți folosească, să te asculte, să te îngîne, sinistră poleială. Deci ca să spunem un cuvînt va fi nevoie de zece, deci pentru o rază de lună vom scormoni pămîntul, și încă e bine. Cu funii atît de albe, atît de transparente cum n-a mai fost legat decît Mîntuitorul. Dar carnea ta e deja uscată, carnea ta îți oferă doar posibilitatea surpării, și vrejurile și ghemurile de sînge te vor trage la fund. Hei, zănaticilor, unde vă sînt degetele. Cine vi le-a cules, hei. De ce așa și acum, de ce. Pe sîrmă e totul, pe sîrmă. Adierile se vînd dintotdeauna și din sensuri opuse vin altele — și acestea, vîndute cuiva sau nu încă ? Să bați cuie îți mai rămîne. Să hotărnicești punctele unei himere. Să umfli zborurile unor îngeri de țiplă, unor diavoli de mucava. Harnică îndeletnicire. Văduvire înceată pe deasupra brazilor, în serile pline de pulberi australe. Venin vorace.

Și cum spuneam, într-o dimineață... Nu va fi nevoie să strigi, de ce să-ți obosești buzele cînd totul poate fi ajuns într-altfel. De ce să-ți mai hîrîi plămînii cînd degetele sînt de ajuns ? E bine, nu e bine, lasă-i pe alții s-o spună, s-o facă. Dacă dai drumul la gaze în soba cea mică de teracotă se face numaidecît cald în odaie. Tot trebuie să deschizi fereastra, așa că lași să se încălzească

mai mult decît trebuie și absorbit în cine știe ce amintiri cînți ușor. De fapt, cînți undeva înlăuntrul tău, pentru că uite ai avut ocazia să observi că nimeni nu te aude cîntînd, ba chiar multora lucrul acesta li s-a părut a fi un semn de pretimpurie îmbătrînire, de uscăciune sufletească. Dar eu cînt, cînt mai frumos decît voi toți, erai gata să spui, dar ceva te oprea la momentul oportun. E mai bine așa, să nu le răspunzi nimic, poate te-ar fi crezut nebun. Cum să cînte cînd nu-l auzim ? Să cînte înlăuntrul lui ? Bine, dar asta o poate face oricine, sau poate să spună c-o face oricine. Ca și cînd toți brazii au crengi pînă la pămînt. Ca și cînd în orice munte zace cîte-un iezer. Hai, dați-i nainte cu-ale voastre, eu cînt încet fără să-mi pese, cînt pentru toate cele pe care le am sau nu le am, dar pe care știu că le am sau nu le am, suportînd greutatea luminii pe strunele mele ascunse. Altfel e o hăituială nețărmurită. Un ghem rostogolit de-a lungul unui țărm întunecat. Secundele trec înspre nirvana. O apoteoză bifurcată mă scoate din pădure și mă lasă printre bolovanii unei stîne părăsite. Parcă latră un cîine și-ar trebui să mă sperii. Mă gîndesc că trebuie să aflu dacă într-adevăr m-aș putea întîlni cu un cîine. Să fiu gata pregătit, să nu mă ia prin surprindere. Dar apoi îmi este silă și rușine de aceste precauții, îmi vine să-mi îngrop fața în mușchiul unui brad și să stau așa ca mort. Întîmplă-se ce s-o întîmpla. Mușca-m-ar toți cîinii din lume. Să-mi sară în spinare hulpavi, să-mi țină între dinți beregata fragilă, nu m-aș împotrivi. Doar dacă ceva m-ar deranja în comportarea lor, doar dacă atacul lor mi se va părea deghizat, prea subtil. Doar dacă.

*

Eu într-o cameră. Și vîntul. Vîntul care bate mii de leghe ca să se culce sub dărăpănatele maluri ale unui fluviu fără nume. Cîrpe zac pe-aproape și gaițele își fac din ele pestrițe cuiburi. Zvon de apă umple iarba. O dimineață argiloasă îmi îngheață mîinile și trebuie să țip tare de tot și să mă las pe vine pînă ating cu fruntea smocurile pajiștei. E tare frig pe aici, e frig și tăcere,

frig şi memorie. Scîrba te ia de umeri, e gheaţă amară pe culmi. Zisesem că voi coborî în vale să văd scheletele albite, să-mi iau o amuletă, să-mi usuc ochii în noima altor lumi. Vroiam însă ca toate astea să vină la mine fără ca eu să mă mişc, nu, nu-mi era lene, dar mă covîrşea frica de nu ştiu ce duhuri, de nu ştiu ce făpturi ale drumului. Şi rămîneam în camera mea, rămîneam hărăzit tuturor schimbărilor adiacente vînturilor de seară. Era un risc să nu mai deschid uşile, risc era şi fumul ce ieşea pe coş. O mălură albă se depunea între ferestre, hornurile ţiuiau. Veneau drumeţi necunoscuţi şi-mi cereau lămuriri. Nu le puteam răspunde, nici eu nu ştiam prea multe. Gîndurile mă duceau departe, dar uite mă găseam în aceeaşi odaie, lîngă soba cu gaze, între uşă şi dulap, între perete şi pat, cu coatele pe masă, cu chipul în oglindă, cu picioarele răsucite pe după picioarele scaunului, cu ochii fixaţi pe clanţă, cu ochii evadaţi prin gaura cheii, cu ochii. Şi pe lîngă ziduri, baghetele parchetului scîrţîiau de zor de parcă cineva nevăzut ar fi umblat pe ele. În fereastră acoperişurile roşii ale celor cîteva cabane şi brazii şi culmile şi norii răsfiraţi, peste toate vîntul cîrcotaş şi pus pe palavre milenare. Singur.

MESAJ R

Ceasul meu a început să meargă.
După atîtea locuri pe care le-am colindat,
locul acesta pare să-i priască.
Îmi pare că retrăiesc o întîlnire
pe care nu mi-am propus-o. Ei sînt
destul de cadrilaţi, dar asta
poate însemna
că-ntr-adevăr vor fi văzut ceva din mine ?
Oricum,
ceasul care ticăie iar
îmi dă speranţe.
Exuberanţa reliefului prooroceşte.
Picuri mari de verde,
amprente,
clorofilie. Un sunet, o vocală.
A lor, a
mea.

NESFÎRŞITA, FULGERĂTOAREA ÎNTÎLNIRE

ÎN SEMN DE PROTEST MĂ ÎNTORSESEM PE PARTEA CEALALTĂ. NU MAI VOIAM NIMIC. Pietrele rupte din temelie continuau să mă îngrijoreze. Rivalii mă ajutau fără să vrea. Ducă-se. Aşa spuneam şi aşa gîndeam. Repede mai treceau zilele, şi era ca o lumină fix deasupra capului. Lăsaţi-i să vină la mine, oricum, îi voi recunoaşte. Nu-mi spuneţi că e de prisos, nu mă îndepărtaţi. Scrieţi mai bine pe o bucată de hîrtie numele unui vechi coleg, sau o firmă din oraşul natal. Marca unei lame de ras sau o frază adesea auzită la radio. Lăsaţi-mi această hîrtie, lăsaţi-mi-o undeva şi fugiţi cît mai repede. Nu trebuie să vă văd la faţă, cu atît mai mult să vă aud vorbind. Vă voi ţine la curent cu cele ce se vor întîmpla. Cu cele pe care le veţi stîrni-mprejurul meu. Recunosc că ăsta nu-i mijlocul cel mai adecvat, dar cum nu-l veţi refuza, înseamnă că este totuşi un mijloc. Certificîndu-l astfel, mă veţi face să gîndesc de două ori mai bine. Resursele mele se vor îmbogăţi cînd voi descoperi că nici nu-mi eraţi atît de îndepărtaţi. Vreau să spun că un copac de o mie de ani nu e mai vrednic de a avea urmaşi decît unul de un an. Şi nici nu trebuie să rupem stăvilarele înainte ca apa să le rupă. Suport eu restul, oricare ar fi. Luaţi deci seama, virgulele care nu se pun vă obligă la tăcere îndelungată. Lacrima bufniţei e respectuoasă deasupra mormîntului eroului căzut pentru o cauză necunoscută. Dar nici un stimul pe mai departe, căci mai departe *faţă de ce?* Reperul e asigurat, într-o lume fără eroi, dintr-un anonimat malefic. Cascadele se-aud mai repede decît se văd, căci nici lumina nici umbra nu priesc mişcării bruşte. Fidelitatea unui timpan poate sta veşnică mărturie. Adaug la asta neputinţa mea de a fi altfel. Refuzul meu de a vă primi în timp ce vă asigur că vă voi primi şi chiar vă primesc. Urmele pe care le mătur din curte ca să apară după uşa garajului sau în pivniţă sau chiar în camera mea, între pat şi sobă, acolo unde obişnuiesc să ţin de obicei o pereche de papuci pe care nu i-am încălţat niciodată. Mă opresc însă la timp,

mă fac că nu le văd, îmi caut de lucru cu altceva. Nu vreau să spun că nu le dau atenţie, nu, asta n-ar fi adevărat. Dar mînjesc la rîndul meu curtea, mozaicul garajului, baia, cămara şi chiar dulapul de rufe cu nişte urme, cu alte urme, şi asta-i de ajuns. Asta mă mai linişteşte, pot să mai stau nemişcat un timp, într-un loc, în locul în care mă gîndesc dintr-odată cînd mă gîndesc la asta. Pot să respir pînă cînd ramele tablourilor se golesc de chipurile prea cunoscute şi devin un fel de ferestre prin care poţi privi undeva dincolo. N-am încercat niciodată. M-am mulţumit să respir şi să nu părăsesc locul, acel loc pe care mă găseam şi pe care-l descoperisem brusc cînd mă gîndesc la asta. Şi dacă totuşi îl părăseam (trebuia să-l părăsesc într-un fel sau altul, din proprie iniţiativă sau împins din greşeală de cineva, sau silit cu bună ştiinţă de altcineva), ramele tablourilor pulsau dintr-odată la loc aceleaşi figuri ultramarine, aceleaşi siluete răşchirate. Limba mea se golea de aer, şuvoaie străvezii îmi cuprindeau braţele.

Cu un singur călcîi rămăsesem în urmă. În urma broaştei-ţestoase, desigur, căci puterea de a strînge din dinţi e specific umană. Îndîrjit pînă la a denunţa trufia valului strigam. Voi nu mă auzeaţi, aveaţi palmele ca nişte antene obosite. Retrăiaţi o întîlnire pe care nu vi-o propusesem. Nu vă mai aduceaţi aminte că-mi scriseseţi şi credeaţi în schimb că m-aţi văzut. Pe-atunci, spuneţi voi, eram destul de cadrilat, şi asta vă dă siguranţa că-ntr-adevăr trebuie să fi văzut ceva din mine. Dacă o luaţi aşa, mă rog. Cu toate că modul ăsta de a vedea seamănă mai mult cu o croazieră printr-o sută de locuri diferite, însă pe timp de ceaţă. Dar vă voi scrie şi eu ceva. Vă voi spune, de pildă, în micul bilet pe care vi-l voi lăsa (nu vi-l voi trimite!), că nu am nume şi că toţi cei care mă numesc într-un fel sînt nişte calomniatori ordinari sau, în cel mai bun caz, au fost greşit informaţi. Vă voi spune că eu sînt cineva *anume*, dar că în schimb n-am nume. La ce-mi trebuie nume? Mama mă cunoaşte după lumina pe care-o ocup într-un singur mod : *anume.*

În modul acesta n-o mai poate ocupa nimeni pe lume. Permisul acesta pe care ea mi l-a dat e valabil pe viață, orice s-ar întîmpla. Nimeni nu mi-l mai poate confisca. Așa voi spune. Sau poate altfel. Sau poate altceva. Asta pentru a evita să vă văd. Nu pentru că nu aș vrea, nu, căci nu poți să nu vrei ceva pentru care știi că ești făcut. Dar întîrzii asta cît poți mai mult, nu potrivit unui plan oarecare, ci doar așa, ca să mai cîștigi timp. Ca să mai mărești distanța, să mai extinzi spațiul pînă la ei. Să-ți mai poți acorda ție însuți încă o dată mînă liberă, să-ți mai dai încă o serie de pagini albe, încă două-trei fraze, cîteva cuvinte, măcar un sunet, o vocală, al tău, a ta.

Nu știu dacă asta vi se-ntîmplă și vouă. Voi spuneți că m-ați văzut, că v-ați întîlnit cu mine, știu eu ce să mai zic. Eu știu că pe atunci nici nu vă scrisesem, necum să vă primesc. În fine, dacă mă voi întinde sub un arbore voi auzi cum mă pîndiți. Iar voi n-aveți de ce să nu luați această bruscă poftă a mea de a mă întinde sub arbore drept pînda mea. Și veți crede că și eu vă pîndesc. Ceea ce, la urma urmelor, ne este mai de folos amîndurora. O vreme. Iar după aceea, cînd vom pricepe că nu ne pîndeam nici unii nici alții, va fi prea tîrziu. Va fi trecut prin noi același timp și umbrele noastre se vor fi scurtat puțin. Și nu vom mai avea tăria să spunem că nu ne pîndim, să ne comportăm nețiinînd seama de asta. Ne vom fi obișnuit să simulăm gesturile pîndei. Pofta mea de a mă întinde sub arbore va fi trecut de mult, dar eu voi continua să mă întind. Spunînd că astfel vă pîndesc și că numai așa pot fi fericit. Spunînd și iar spunînd că v-am văzut. Uitînd că v-am scris. Uitînd că *voi* mi-ați scris. Uitînd că altădată nu uitasem astea și-mi făceam chiar un titlu de glorie din ele. Cutezînd să cred că și voi m-ați văzut, așa cum altădată nu cutezam și chiar susținusem contrariul. În fine, în felul acesta, după ce vom fi căzut de acord că nimic nu ne mai este de folos, vom spune fiecare că ne-am întîlnit. Vom spune că ne-am întîlnit. Vom spune.

MESAJ G

Ocupațiile mele
sînt multiple. Combinații
de zar, huruit de
pietre.
Pietre cît unghia, cît
pumnul, cît capul, sau pietre cît mine
de mari,
cît casele,
cît plopii, cît un deal.
E meritul lor, al acestor
pietre
că sînt aici. Eu
invizibil, ele
prezente.
Memorie în salturi.
Se circulă printre tente
degradate lent, acupunctural. Locuitori
ca puncte de fosfor într-un focar.
Vizibilitatea căptușește peisajul. Vizibilitatea
e o urgie fals simetrică pe care
o
urăsc. Zarul
huruie.

URGIA VIZIBILULUI

DOUĂZECI DE ANI MAI TÎRZIU PIETRELE-ŞI VOR FI GĂSIT ALT LOC. Se vor fi grupat într-alt fel fără ca nimeni să bage de seamă. Nu-i ceva nemaivăzut, localnicii spun că e un fenomen destul de obişnuit. Spun asta şi apoi tac stînjeniţi de parcă ar regreta cele spuse sau de parcă le-ar fi frică să nu fie interpretate cine ştie cum. Nu-mi rămîne decît să văd pietrele. Să le caut seara pe malul rîului şi la poalele celor cîteva dealuri pustiite care mărginesc satul. Am fost avertizat că e posibil să nu le găsesc prea uşor, iar o dată găsite să mă dezamăgească. Se pare că nu sînt altfel decît cele obişnuite, cele mai obişnuite. Dar fiecare din ele are o poziţie anume, a ei pentru ea ; precum şi alte nenumărate poziţii, ale ei pentru fiecare piatră în parte dintre cele ce-o înconjoară.

Să le găseşti, mi s-a spus, e aproape un ritual. Nu poţi să dai buzna pe cîmp, să fugi spre rîu, s-apuci pe drumul cel mai scurt. De asemeni nu e eficace nici să te tîrăşti chipurile nepăsător, trăgînd mereu cu coada ochiului în jos, printre tufişurile răşchirate. În felul ăsta nu vei găsi nici o piatră. Ochii tăi vor năluci pe faţa rîului şi urechile-ţi vor măcina la nesfîrşit foşnetul bălăriilor prăfuite. Şi nu e cu putinţă chiar în nici un fel ? Ce-ar trebui să fac ? De unde să încep ? Ar trebui să-ncepi de-acum douăzeci de ani, aşa parcă mi-au spus. Adică să fi început să le caut de-acum douăzeci de ani, spuneţi, dacă înţeleg eu bine ? Să mă fi obişnuit pe parcurs cu toanele lor, cu capriciile lor lunatice. Să fi observat, să fi cules şi reţinut fiecare aspect de care volens-nolens m-aş fi lovit. Să fi făcut un clasament, statistici ; să mă fi lăsat astfel purtat prin tot felul de locuri şi întîmplări care, cine ştie, mi-ar fi adus dovezi mult mai apropiate ?

Se poate. Nu zic nu. Ar fi fost o cale. Numai că eu n-am apucat pe ea, ce să fac.

De ce vă uitaţi aşa la mine ? Am spus ceva neadevărat ? Ha, mustăciţi ! Vreţi să mă faceţi să cred că nu ştiu prea bine ce spun. Să mă faceţi să cred că aş fi uitat. Ce dracu, doar ştiu bine cu ce mă ocupam acum douăzeci de ani ! Nici să nu vă treacă prin minte că aş fi putut să mă gîndesc la pietre. Ar fi însă nespus de amuzant dacă m-aş preface că-s gata să cred asta. Cu alte cuvinte, dacă aş începe să cred că încă de pe-atunci începusem să le caut. Da, nu m-am exprimat adecvat ; se spune altfel. Nu ştiu cum, dar altfel. Nu-ţi poţi îngădui brutalul „caut". Şi într-un fel şi ele te caută pe tine, cred.

Voi să nu mi-o luaţi în nume de rău, poate că asta mă ajută să am încă încredere în această întîlnire. Căci îmi zic că şansele se dublează astfel. Chiar dacă n-ar fi aşa, asta mă face să nu-mi pierd încrederea în mine şi să continuu această investigaţie. Cîţiva localnici îmi mai furnizează din timp în timp cîte-o informaţie şi totul pare să meargă pe cel mai bun drum. Se pare că am găsit cîteva raporturi generale care guvernează aşezarea unora faţă de altele, atunci cînd sînt mai puţine de trei. Am umplut cîteva caiete cu schiţe complicate ilustrînd principalele ipoteze ale deplasării lor în timp şi în spaţiu — toate bineînţeles după o serie de mărturii ale localnicilor mai bătrîni. Ceea ce constituie încă un mare semn de întrebare este scara acestor desene. Aici informaţiile se contrazic flagrant, sursele cele mai demne de încredere devin sibilinice, parcă temătoare. Mi se recomandă să nu mai insist, cel puţin deocamdată. În fond, oricare ar fi scara, raporturile rămîn tot aceleaşi şi atunci de ce să mă mai chinuiesc atît. Da, dar gîndiţi-vă, îmi este totuşi greu să nu pot stabili nici măcar cu aproximaţie : pietre cît unghia, cît pum-

nul, cît capul, sau pietre cît mine de mari, cît casele sau chiar, de ce nu (un bătrîn care locuieşte într-o colibă pe malul rîului, spune că pe malul celălalt cînd era el tînăr era una), cît nişte plopi, cît un deal. Nu e mai puţin adevărat că aprecierea mărimii este una dintre cele mai dificile operaţii şi că aici putem fi atît de subiectivi încît mărturiile noastre să nu mai valoreze prea mult.

M-am hotărît ca, oricît mi-ar părea de rău, să las deoparte problema asta. Mă voi ocupa în schimb de culorile şi de formele lor. De striurile, desenele şi semnele lăsate pe ele de cine ştie ce calamităţi sau izvorîte chiar din ele însele. E plăcut să răsfoiesc cataloagele pline de imagini colorate, de reconstituiri ale fiinţei lor făcute în decursul anilor, datate precis, însoţite de fotografii ale locului sau locurilor unde se presupune că se vor fi găsit. Pe spatele planşei se află scrise numele şi adresa de atunci ale celui de la care am cules toate aceste pietre imaginare. Zic imaginare referindu-mă la cele care mi-au fost încredinţate, căci în cataloagele mele ele au căpătat realitate. Eu le-am redat această realitate, descoperindu-le toate resursele vieţii lor interioare, precum şi ale legăturilor dintre ele, a legilor care le guvernează. Nu mai rămîne decît să le găsesc ordinul de mărime, scara, cea care le face să poată fi percepute de simţul cel mai ascuţit al omului : văzul. În momentul în care voi rezolva această problemă deosebit de complicată şi de complexă căci le include pe toate celelalte, sînt sigur că voi găsi pietrele. Mai mult : ele mă vor găsi pe mine. Vor apărea în faţa mea pe nepusă masă, peste tot pe unde mă voi găsi. Nu vor conteni să mi se arate, răscumpărînd cei douăzeci de ani în care refuzul lor încăpăţînat m-a torturat zi şi noapte. Chiar aşa e normal să se întîmple. Lucrul este inevitabil din moment ce eu le-am găsit şi ultimul şi cel mai de seamă element, cel care le certifică însăşi personalitatea. Aproape un nume, nu-i aşa ? Piatra aceea cît unghia, sau piatra aceea cît pumnul, nu ? Şi chiar în clipa aceea ele intră în lungimea de undă a privirii mele, se fac vizibile în spectrul meu, şi în spectrul meu.

Sigur că da, ele au fost acolo, de mult. De nu-s greşite calculele mele, ele se află chiar pe locul acela, numai că eu nu pot să le percep. Deocamdată.

Într-o zi o să plouă. O să fie mohorît. Crengile ude ale copacilor vor sfîşia aerul întunecat şi mie-mi va veni un dor de ducă. Mă voi duce pe malul rîului. Mă voi aşeza pe mal, undeva în spatele unui boschet şi voi aştepta. Undele repezi ale rîului îmi vor lărgi privirea. Pe aici nu trece nimeni. Zvonul vîntului prin tufişurile dezgolite. Pămîntul pietros scrîşnind, cîte-o piatră rostogolindu-se şi eu privind-o deodată încercat de-o teamă nelămurită. O fi din acelea ? De unde pot şti ? Ce copilărie ! Parcă n-aş fi studiat de douăzeci de ani numai asta. Parcă n-aş şti într-adevăr cum arată ele. Aşa e cîteodată, uiţi totul sau totul ţi se pare zadarnic. Regretam că oasele nu mă mai ajutau. Cum puteam să mă înşel sau mai bine zis cum ar fi putut fi din acelea. Nu, nici vorbă, nu era la mijloc decît o asemănare aşa cum bine ştiam. Aşa cum toţi îmi spuseseră şi mă avertizaseră. Şi-apoi nici n-aveam cum să le găsesc, căci nu puteam în nici un fel să le bănuiesc cît de cît ordinul de mărime, scara.

Cum stam pe malul lacului mi se făcea somn. Culesesem totuşi cîteva pietre pe care le tot jucam în palmă. Fără să fie din acelea, ele semănau totuşi cu ele şi asta era ceva. Şi nu era nimica în acelaşi timp. Strîngeam palma şi le jucam ca pe zaruri. Le amestecam între ele pînă cînd scoteau un ţiuit uşor. Apoi le puneam pe pămînt, lîngă mine, la îndemînă şi cred că adormeam. Eram îmbrăcat într-o scurtă groasă cu glugă şi nu simţeam frigul. Vîntul îmi vuia în urechi şi cred că adormeam. Nu ştiu cum, dar mă trezeam iar cu pietrele în palmă, agitîndu-le ca pe zaruri dar fără să le arunc, agitîndu-le doar. Suprafaţa linsă de vînturi pe care stăteam începea să se clatine. Sau să se înmoaie. Şi se întunecase grozav. Mă sculam şi plecam încet după ce îmi spălasem

bine palmele. Aş fi putut să mai rămîn, dar mi-era teamă că va trece cineva. Cum m-ar fi văzut ar fi început să-mi povestească iarăşi despre pietre. Cunoşteam acum toate poveştile lor, le clasasem, le catalogasem şi nu mai suportam să le aud din nou. Căutam acum altele noi, dar pe acestea nu le puteam afla decît de la oameni noi şi din aceştia se găseau greu, din ce în ce mai greu. Ba chiar pot spune că nu se găseau deloc, că nu se mai găseau deloc pe aceste meleaguri, iar pe altele ce paşi să mă ducă ? Într-adevăr, pietrele, seara, singure îmi stăruiau în palmă cu asemănarea lor înşelătoare, în timp ce adormeam pe mal sau mă trezeam, şi din lipsa de oameni noi nu le-am putut găsi.

MESAJ U

Camera avea o formă curioasă.
Formă de cochilie, de umbrelă, de aerolit.
Aici am locuit o vreme
şi ei nu mă puteau opri. Uşa
e un obiect desuet,
zodii apar printr-un timpan magnetic.
Întindeam degetele.
Uneori simţeam alte degete
dincolo de extremităţile lor. Valuri
ermetice,
oceane luciate.
Pipăitul îndîrjea pirosfera. Un
peristil săgetat. Un cor
ca un fruct din care muşc muşc
pînă cînd nu se mai
aude nimic.

O CAMERĂ CU FORMĂ CURIOASĂ

SPUNEAI CĂ NU VEI DA DRUMUL LA UŞĂ, OARE AI SPUS ACEASTA. Nu voiam să te plictisesc, nu voiam, mai ales acum, mai mult ca oricînd, să nu cumva să-ţi închipui cine ştie ce. Oricum, după cît ştiu eu, spuneai doar că vei da drumul la uşă, nu ştiu dacă mai spui acum, şi în orice caz n-am de unde să ştiu dacă vreodată ai şi trecut de la vorbă la faptă, de-adevăratelea, în aşa fel încît să-ţi simţi expuse carnea şi sîngele, fără a mai vorbi de imaginile minţii.

De acestea din urmă ar fi fost mai bine să nu mai pomenesc, ele sînt atît de incompatibile cu expozeul exterior, pier atît de uşor cînd se încearcă să fie comunicate. Aşa că m-aş şti mai liniştit dacă tu nu vei fi încercat niciodată să faci contrabandă cu ele, sau măcar dacă nu vei fi izbutit (neizbînda în cazul acesta se traduce prin opusul ei). Stau totuşi şi mă-ntreb, dacă tu ai spus că vei deschide uşa sau, mai exact, că vei da drumul la uşă (s-ar putea ca această formulare să includă în ea lipsa ta de voinţă) şi dacă spunînd aceasta te-ai gîndit la urmări. La acele lucruri care vor fi declanşate de simpla rostire a ta. Poate că pentru tine, atunci cînd ai rostit uşă, obiectul ca atare nici nu exista pe-aproape. Şi ţi-era atît de greu să ţi-l închipui încît nici nu ţi l-ai mai închipuit. Ai vorbit fără să ţi-l mai închipui. Şi atunci ceva în mod fatal ţi-a scăpat, nu ştiu ce, poate nici tu nu ştii ce, dar ceva neapărat trebuie să fi fost. Şi oricît de mic, de neînsemnat ar fi fost acel ceva, uite că el te-a împiedicat să fii sinceră în primul rînd cu tine. Ai spus anumite lucruri care nu erau anumite lucruri şi, fără să-ţi dai seama de această mică eroare, ai crezut şi crezi pînă acum că acele lucruri erau acele lucruri. Şi de aici, din vîrful acesta imperceptibil, cochilia melcului a început să se desfăşoare. Spiralele ei tot mai mari, mai ameninţătoare silesc aerul să se dea la o parte şi, în bătaia soarelui,

sclipesc ca nişte oglinzi. Un singur lucru e dezagreabil, nu lasă umbră. Dar parcă cine poate vedea acest lucru şi încă mai mult, cine poate vedea înseşi spiralele ?

Camera avea o formă curioasă. Nu-mi dădeam prea bine seama, dar avea o formă curioasă. Stăteam pe un scaun. Scaunul avea patru picioare, lucioase. Stăteam pe el. S-a deschis o uşă. Gîndeam, dar nu se deschisese. De fapt nici nu voiam să se deschidă. Am pipăit scaunul. Îmi trecui încet degetele pe bara spetezei. Era lemn. Rotund. Îmi aluneca sub degete. Făcui acelaşi lucru cu cele patru picioare, pe rînd, cu degetele tremurînd de nerăbdare. Acelaşi rezultat. M-am sculat deodată în picioare. Lumina mă orbea. Am întors scaunul pe dos. Am stat din nou jos, pe el, în această poziţie. Era incomod. Am suflat uşor către vîrful pantofului drept, în timp ce pipăiam din nou picioarele scaunului, care de astă dată îmi deveniseră un fel de spătare. Vîrful pantofului drept sclipea, dar parcă avea o pată rotundă. Încercai s-o curăţ cu unghia, dar nu se lua. Da, era o pată perfect rotundă, cît urma unui picior de scaun. Dar nu se poate, nu, nu, nu se poate, scaunul are picioarele în sus, eu mă reazem de ele, ele sînt de fapt spătare. E clar că sînt spătare, şi nici nu trebuie să mă consum pentru asta, gîndeam, şi mi-am întins braţele spre uşa care tocmai se deschidea, gîndeam, şi le-am ţinut aşa. Le-am ţinut în aer un timp şi apoi altul, degetele. Şi vîrfurile lor îmi amorţeau uneori, uneori simţeam alte degete dincolo de extremităţile lor. Erau celelalte degete. Desigur. Şi m-am sculat, gîndeam, şi-am reuşit să-mi rîcîi urma rotundă de pe pantof, şi celelalte degete mă urmau, şi picioarele scaunului şi ele. Iar altă dată căutai cu un deget unul din picioarele scaunului. Lucios. Degetul. Şi celălalt deget, şi scaun, gîndeam. Şi mă ridicai. Gîndeam. Şi-am mers aşa. Cînd pe scaun, cînd pe celelalte degete. Am mersul neregulat. De aceea se năşteau nişte sunete care-mi loveau din cînd în cînd mîneca dreaptă, probabil. Neregulat. Ca şi cum aş fi deschis cu ea o uşă şi aerul mi-ar fi intrat pînă la umăr, îngheţîndu-mă. Celelalte degete mă aşteptau de cum

întindeam mîna într-un fel anume. Nu într-o direcție, într-un fel anume. Am tras scaunul în apropierea lor. Scaunul nu mai avea un picior. Degetele poate că n-o să-l pipăie, gîndeam. Pe pantoful meu drept urma scaunului fără un picior se adîncea, dacă mișcam piciorul. Într-un fel anume, nu într-o direcție, dacă-l mișcam. Și-am stat pe scaun, așa fără un picior cum era. Am stat pe el, ușor într-o parte, cu grijă. Nici nu se cunoștea. I-am pipăit cele trei picioare. Trei. Lemn. Lucioase. Camera avea o formă. Am făcut pașii mai departe. Dreptul mișcat, piciorul scaunului se adîncea, mereu, pînă cînd va ieși prin dușumea. Dar mergeam mai departe, gîndeam. Stăteam pe scaun. Mi-am rotit o mînă. Ușa se deschidea. La perete se deschidea. Piciorul drept, piciorul. Gata să treacă pragul. În timp ce piciorul scaunului, piciorul. Lucios, gîndeam, și mîna mi-o roteam. Mîna tot mi-o roteam. Am pipăit-o lucioasă. Gîndeam. Am întors-o pe dos și-am stat pe ea. Incomod. Suflam încet spre pantofi, spre pantoful drept, spre piciorul scaunului. Lucios. Și-am stat pe el. Dar el mergea, cu pantoful. Voia să treacă pragul, voia. Celelalte degete și-au tras scaunul mai aproape. Cu cele două degete rămase nu stăteam prea comod, și mi-am tras scaunul mai aproape, dar ele nu observaseră, celelalte degete. Și camera avea, gîndeam. Și ușă. Rotundă. Lucioasă. Și un singur deget, să stau pe el. Incomod. Și piciorul, scaunului, gata să treacă pragul. Doar dacă întindeam mîna, dacă rîcîiam cu degetele. Piciorul, nu, urma lui pe pantoful drept. Gîndeam. Doar dacă. Și mai erau și celelalte degete.

MESAJ S

Am avut un vizitator. A venit
în camera mea cu formă curioasă.
N-a mai plecat de aici.
Uneori cred că sînt pe pămînt. Alteori mă distrag
prea multele simetrii și legănatul
geamurilor crește.
Aș fi tentat să spun că aceasta e
singura întîlnire reală,
dacă n-aș ști că invizibilitatea e încă
mai reală.
Dacă te legi la ochi cu o batistă nu
devii invizibil. Păcat.
O pată de lumină e o țară destul de largă
pentru milioane de suflete.
Un pachet oarecare, nedeschis
niciodată de nimeni, e
un ocean multiform pe care cutezătorii
călătoresc. Un pai despicat
consimte să spațializeze
veninul stelelor.

VIZITATORUL SIMETRIC

NU INTRASE ÎNCĂ ÎN CASĂ. NORII PE CARE-I VEDEA îi visase demult pe cînd era copil. Ii recunoștea. Se înghițeau unii pe alții. Deveneau din ce în ce mai mari. Se colorau în culori din ce în ce mai întunecate, mai fără asemănare. Se lăsau din ce în ce mai jos. Îi treceau aproape pe deasupra capului. Cu o mînă strîngea clanța ușii iar cu cealaltă căuta să-i îndepărteze. Sau se ferea de ei trăgînd repede capul într-o parte. Pivotînd pe piciorul drept, cel care se afla pe ultima treaptă.

Treceau din ce în ce mai mulți. La început marginile lor se atingeau doar în cîteva puncte. După puțin timp cerul era acela care abia mai reușea să-și insinueze culoarea senină prin cîteva strangulate trecători. În curînd nu se mai vedea deloc. Trebuie să se folosească de ultimele zone de lumină. Puse și celălalt picior pe ultima treaptă. Descuie. Împinse ușa. Se așeză în primul fotoliu pe care-l găsi. Își aprinse o țigară. Își trase telefonul mai aproape. Formă un număr. În timp ce aștepta să-i răspundă observă în fotoliul de cealaltă parte a mesei un om. Un om care-l privea. Care s-a ridicat. I-a smuls din mînă receptorul. L-a legat la ochi cu propria-i batistă. Și a început să-i șoptească în ureche ceva șubred, șovăitor.

A vorbit apoi la telefon în locul lui. Îi auzea glasul cum se apropie și se îndepărtează ca într-o pîlnie de pîslă. A vrut să-i spună ceva dar a uitat. Ceva pe care atunci în copilărie îl spusese. Asta știe precis, atunci îl spusese. Poate că i-ar fi folosit. Măcar de ar fi apucat să vorbească la telefon. El. Nu celălalt. Poate ar fi aranjat ceva. Sau dacă nu l-ar fi observat așa de repede pe celălalt. Dacă ar mai fi întîrziat să ridice privirea. El îl privise întîi, e sigur. Poate că-l supărase privirea lui. Sau, de ce nu, poate că nici nu-l privise. Îl zărise doar, asta e altceva. Cu totul altceva. Sigur că da, îl zărise numai.

Uite, nici nu-și poate aduce aminte chipul lui. Nici măcar ochii. Asta înseamnă că nici nu-l văzuse. Îl înregistrase așa, doar în treacăt, îl zărise, îi observase vag silueta ghemuită undeva în fața lui. Așa cum ar fi observat un lucru (chiar așa, un lucru) pe care cineva l-ar fi lăsat în camera lui, l-ar fi uitat acolo, fără să vrea, desigur, fără să vrea. Un pachet oarecare, inofensiv. Dacă sta să se gîndească mai bine, totul îi apărea limpede. Nici n-ar fi trebuit să se complice atîta. Era mai mult decît simplu.

De mulțumire își frecă mîinile. Dar se trezi cu un pumn îngrozitor în burtă, iar mîinile îi fură pe dată legate cu o curea. Chiar cu cureaua lui, pe care celălalt i-o scosese de la brîu cu un singur gest de expert. Și totuși, de ce să nu recunoască, gestul nu era atît de brutal pe pe cît ar părea din afară. Ba chiar, numai el singur își poate da seama, cine contestă asta, a avut cîteva faze pline de-o nespusă gingășie. Întîi modul în care i-a scos cureaua, sau și mai mult, chiar faptul în sine : că i-a scos cureaua. Cureaua *lui*.Propria lui curea. Nu alta. Cu atît mai mult, nu cureaua sa (a celuilalt). Acesta din urmă ar fi fost (e inutil s-o mai spunem dar totuși nu ne putem abține gîndindu-ne că s-ar putea să apară pe nepusă masă din aceia care ar susține contrariul) cu adevărat un gest grosolan. Un gest prin care s-ar fi discreditat pentru totdeauna în ochii mei. Da, în ochii mei, ce dacă sînt acoperiți. Pe cine îl stînjenește asta. Pe mine nu. Să nu se amestece nimeni în treburile mele. De fapt, acoperiți e un fel de a spune. Un fel urît de a spune. Aflați, dacă totuși vă interesează. Batista cu care sînt încoronat e batista mea, *a mea* (observați, alt semn de politețe din partea lui), or, batista mea e albă, îmi dați voie să știu asta. N-a fost întotdeauna, ba mai bine zis, pînă de curînd era murdară și pătată de toate scursorile.

Dar, cum vă spuneam, ce bucurie pe mine, de atunci am fost parcă alt om, într-adevăr alt om. Am găsit o soluție minunată. Cu ea mi-am spălat batista și s-a făcut

albă, albă. Tot cu ea m-am tratat și am scăpat de boala aceea înfiorătoare care-mi perforase complet sinusul. Toți vecinii de bloc observaseră transformarea mea. Batista albă strălucea de departe. De multe ori, acum nu mai aveam nevoie, o scoteam din buzunar și mă prefăceam că o întrebuințez. Doar ca să o vadă vecinii cît e de curată. Asta în timp ce urcam scările, știind că ei se uită la mine și mă studiază, chiar dacă n-o arătau. Ce să mai spun, toți știau acum că batista mea e albă, strălucitoare, încît nu văd de ce a mai trebuit să pledez atîta. Deci cu această batistă m-a încoronat. Înseamnă că am în fața ochilor un peisaj alb, spălat de orice murdărie, purificat. În timp ce afară, nu uitați, norii cei întunecați au acoperit întreg cerul. Trebuie să fii legat la ochi să nu vezi lucrurile astea. De-abia intrat în casă, la adăpost, încoronat pe dată cu această batistă albă, în mîini cu sceptrul acesta original, din piele, cu o cataramă de metal încrustată cu o splendidă piatră prețioasă — ce-mi pot dori mai mult. Trebuie să fiu mulțumit. Să fiu mulțumit.

Sînt foarte mulțumit. Ba chiar, sigur, desigur, preabine, cum să nu, sînt fericit. Și trebuie să mulțumesc. Trebuie să-i mulțumesc desigur. Dar nu știu cum. Dacă ridic sceptrul, cu toate că e destul de greu, să-l binecuvîntez, să nu creadă că vreau să-l sfidez cu bogăția mea. V-am spus, e un sceptru cu o splendidă piatră prețioasă. Mai bine nu. Am impresia că e foarte susceptibil. Cred și eu, n-are de unde să aibă o astfel de piatră prețioasă, oricît s-ar strădui. Pe cînd eu, n-ar fi exclus să știe și asta, mai am cîteva. Moștenire de familie. Neridicînd sceptrul, nu-mi mai rămîn decît cîteva alternative minore. Să-i adresez cîteva cuvinte. O formulă oarecare pe care să o compun pe loc din cele cîteva pe care le întrebuințez în mod obișnuit. Mai bine zis, din cele pe care le întrebuințam mai demult și pe care din păcate le-am uitat aproape în întregime. Sau și mai simplu, să-i fac o plecăciune, îndoindu-mă din mijloc cît mai mult. Mi-e frică

însă că, așa cum stau în fotoliu, va părea ca și cum mi s-ar face deodată rău de la stomac, ceea ce nu e cazul. Și atunci ar putea să mă trateze ca pe-un bolnav și să mă oblige să iau cine știe ce curățenie îngrozitor de amară.

Cred că tot mai bună e soluția cealaltă. Dar fiindcă am uitat toate formulele, mă gîndesc că un singur cuvînt ar fi de ajuns. Desigur, un cuvînt bine ales, bine cumpănit, și care să nu mă trădeze în nici un fel. Să nu-mi umbrească nici o clipă coroana albă pe care o port. Un cuvînt cam greu de găsit. Dar tot mai necesar. Căci a trecut destulă vreme și el ar putea să se neliniștească. Să creadă că sînt mut. Și atunci, cine știe, ar începe să vorbească pentru mine. Cu vocea aceea a lui, șubredă, șovăitoare — atît de deosebită de a mea care este limpede și puternică. Și dacă l-ar auzi cineva de afară, și ar crede că sînt eu, drept să spun nu mi-ar conveni, dar, nu-i așa, fiecare își stăpînește propria voce, nu se amestecă în vocea altuia. Altfel n-am mai ști niciodată cine e unul și cine e altul. Cine e eu și cine e celălalt.

Cred că am și găsit cuvîntul, sau deocamdată doar grupul mare din care face parte. Un grup e întotdeauna o ciudată alianță între indivizi care se aseamănă într-un fel. Din anumite puncte de vedere. Din alte puncte de vedere ei nu se mai aseamănă deloc, dar se aseamănă cu alții. Cu care fac sau pot să facă un alt grup. Relativitatea asta în formarea grupurilor face ca și cuvîntul meu să sufere de toate defectele și să se bucure de toate calitățile pe care ea le face astfel posibile. Închipuiți-vă, de exemplu, că aș fi ales cuvîntul cîine. Să zicem. Cîine. Din punct de vedere al morfologiei sonore, el ar fi făcut parte din grupul de cuvinte pîine-mîine, și s-ar fi adunat laolaltă cu ele. Ceea ce ar fi dus la o înfrățire ce nu cred c-ar fi putut scăpa nimănui. Orice cîine în ziua de mîine va avea pîine. Sau altfel. Sau altfel. Sau altfel. Ceea ce dovedește că orice permutare a locurilor pe care membrii le ocupă înlăuntrul grupului duce în mod inevitabil

la stringerea relaţiilor între ei, la cît mai profunda lor contopire. Dar ia să analizăm şi altfel : cuvîntul ciine face parte în acelaşi timp din grupul de cuvinte animalier şi se înrudeşte astfel cu iepure-lup-potîrniche etc. Deci se întîlneşte şi cu ele, îşi dă pe rînd mîna cu fiecare şi îşi schimbă locurile. Ca mai înainte. Dar de data asta avem cu totul alte fraze, vă daţi seama. Iepurele fuge de ciine, mănîncă potîrnichea, blana lui are culoarea lupului. Sau. Potîrnichea a văzut un lup care domolea un iepure prea grăbit să ajungă ciine. Sau. Sau. Sau. Dar mai sînt încă atîtea şi atîtea grupuri din care cuvîntul ciine mai face parte încît îmi este imposibil să le epuizez pe toate. Voi enumera doar cîteva. Grupul de cuvinte al sinei sale cuprinzînd cuvinte ca blană-labe-grădină-sluj-os-dresaj-botniţă-muşte şi, observaţi aici, prin cuvîntul din urmă, insinuarea animalierelor. Grupul de cuvinte cunoscut îndeobşte prin denumirea de inofensive, cuprinzînd cuvinte ca muşcătură-turbare-venin-bale. Grupul de...

Din pricina pumnului zdravăn primit în burtă îşi curmă firul. Îl durea tare, totuşi nu îndrăzni nici să geamă şi nici să se aplece puţin în faţă într-o poziţie care l-ar fi uşurat de-o parte din durere. Nu va avea motiv să-l trateze ca pe un bolnav. Să nu-i ofere nici un pretext. Se simte chiar un pic mai bine. Lovitura asta bruscă, citise de mult că indienii o foloseau cu rezultate neaşteptate, trebuie că-i pusese la loc cine ştie ce încurcături interioare pe care nici doctorii nu aveau cum să le vadă. Da, se simţea mai bine, mai bine ca niciodată. Dar se simţea şi puţin vinovat. De ce dăduse tocmai exemplul ăla. Auzi, cîine. Prin ce se justifica alegerea lui chiar ca exemplu. Sigur, nu-l putuse auzi, nici nu-l rostise, dar e o greşeală, o greşeală de neiertat chiar să-l gîndeşti. De ce o făcuse. De ce. Cînd putea să ia oricare alt exemplu. Chiar dacă ar fi fost mai prost, mai puţin adecvat, sînt sigur că nimeni n-ar fi prins de veste. Deci va trebui să reiau totul de la început şi să fiu mai atent, mult mai

atent. Să nu-mi scape nici o posibilitate. Atenţia e mama tuturor posibilităţilor.

Încă un pumn bine plasat pe care îl primi şi se întrerupse din nou şi chiar, fără să se mai poată controla, se aplecă uşor înainte gemînd uşor. Totuşi reluă. Atenţia... mama... posibilităţilor... Nu se putu abţine, îi veni rău, totul se învîrtea cu el şi, cu voce tare :

— Mamă... mamă...

De cînd căuta cuvîntul ăsta. I se învîrtea prin creier ca o morişcă, fără să poată ieşi. Printre atîtea exemple oarecare, unele de-a dreptul idioate, cum era acela de cîine. Îl găsise în sfîrşit. Nu era deloc exclus ca simpla lui rostire, rostirea lui cu acea voce caldă şi uşor voalată de emoţia momentului, să însemne foarte mult. Să aducă o ieşire din această situaţie — care situaţie ? — în care se găsea. Da, nu era deloc exclus ca procedînd cum a procedat, e drept mai mult instinctual, dar cu atît mai meritoriu, să se rezolve totul. Deocamdată mi se pare că simt miros de biscuiţi, biscuiţi cu cacao, îi ţin în micul bar din colţ, lîngă fereastră. Sigur, e miros de biscuiţi. Şi aud un ronţăit sîrguincios, tenace, care vine din faţa mea. Ba, e lucru sigur, mănînc şi eu, uite cum mănînc, am o poftă, o poftă care nu-mi trece niciodată. Trebuie deci să mă înfrînez, nu te poţi pune cu pofta, şi nici nu e bine. Ronţăitul se-aude totuşi mereu. De ce să nu mănînce şi el, o fi înfometat. Mie tot nu-mi mai trebuie. Mi-a ajuns unul. Am treburi acum. Ghemuit cum stau, cu capul atîrnînd peste braţul drept al fotoliului, s-ar putea crede că nu mă simt prea bine, că sînt bolnav. Recunosc. Asta pentru cei ce privesc din afară şi superficial. Din cauza norilor groşi de acolo, prin ferestrele întunecate, totul apare altfel decît este. Căci afară, nu-i aşa, sînt norii aceia pe care-i visam în copilărie. Norii aceia care se înghiţeau unii pe alţii.

Un nou pumn în burtă, strecurat de data asta neglijent, încît i-a atins şi faţa aplecată mult înainte, l-a făcut

să se chircească și capul i-a căzut între picioare. Din buze, o șuviță caldă de sînge i se scurgea pe față de-a lungul nasului, în jos spre ochi. Îi îmbibă batista cu care este legat, o înroșește. O răbufnire de vînt zgîlțîie ferestrele. Omul se uită într-acolo. Dar nu părăsește fotoliul.

Nu așa... de data asta... posibilitățile... cine mă împiedică să cred că... mamă... cuvîntul care arată prețuirea... pios... te reculegi... o bucurie nereținută... sîngerează puțin... după gust... coroana mi-a căzut, nu... mă strînge puțin... am gîndit prea mult... în ultimul timp... păcat că doar în ultimul timp... Păcat Împărat... grupul de cuvinte... întoarcerile... de pe o parte pe alta. Ca întotdeauna... nu mă mișc că nu vreau... dacă aș vrea... mamă... Sceptrul mă strînge. Și coroana... Mă ajută și el cum poate... Dar eu, sigur, eu și nimeni altul i-am dat biscuiții. Ba cred că l-am servit și cu gin... Dacă-i place... Doar nu era să-l las să plece așa... Să plece ?, dar ce spun eu ?... cine-a mai pomenit. Să plece ? Nicidecum. Va rămîne. Eu nu sînt bolnav. Știu ce fac. Ia nu-mi mai purtați de grijă. Nu vă pricepeți. Pe cine ați mai vindecat înaintea mea ? Tăceți ? Nu răspundeți... Cred și eu, limba mincinoasă se-ncleiază în propriile minciuni. I-ați îmbolnăvit și mai rău. Cum vă apropiați de ei boala parcă simțea și vă făcea în necaz. Dar de cele mai multe ori nici nu vă sinchiseați. Erați prea ocupați să dovediți că *voi* sînteți sănătoși. Ha ! Sănătoși... ! Cu mutrele alea... Mă tem că oglinzile voastre sînt făcute din cine știe ce material nou descoperit. Care este atît de compatibil corpului omenesc încît lucrează împreună cu el, niciodată n-o ia înainte și nu rămîne mai în urmă, păstrînd neschimbat raportul dintre ele. Mutrele voastre par desigur frumoase față de corpurile voastre. Raportul, fracția care îl definește, este întotdeauna supraunitară. Fie la voi. În boala pe care mi-o atribuiți mie, mă simt destul de bine. Și nici nu mă simt privat de ceea ce voi denumiți, tendențios, într-un anume fel. Cu un anume cuvînt. Îl știam eu în copilărie. Care face parte din atît de multe grupuri, încît e mereu rupt în mii de bucăți.

Se află peste tot și în nici un loc. Cum să-i ceri totuși să stea pe loc. Într-un loc. Grupuri de cuvinte. Părerea, părerile, împărțite. Să sufli ca în fața unui foc. Stins. Aprins. Aprins. Stins. Să-ți încordezi plămînii. Unu-doi-trei-patru-lansareaaa... Suflul îți mătură fața. Cald. Fierbinte. Fumul îți năclăiește părul. Flacăra. Flacăra. Pielea ți se cojește de pe degete. Se ia în fîșii subțiri și lungi ca de pe bananele bine coapte. Aduse din țările calde. E cald. Te sufoci. Capul ți se scutură deodată-ntre genunchi fără voia ta. Gîtul îți trosnește. Rumenite bine, castanele. Te frig. Îți frig degetele. Îți scuturi încă o dată capul. Batista îți alunecă puțin mai jos pe frunte. Poate zărești ceva. Cît de puțin.

MESAJ O

Străinul eram eu,
somnul e o numărătoare.
Înstrăinarea, un ac şi-un fir subţire
care face fiţe printre stînci invizibile.
Forme de zăpadă cu nume de oameni
au timp să se dezgheţe
şi să picure lin pe limba musonului.
Văd.
Văd lucruri care îmi crestează buzele
cu faldurile lor fantomatice. Bătrîna urbe
a sîngelui îşi tîrăşte plăgile
scînteietoare. Numerele sînt oglinzi
pentru fiinţele din interior.
Mîinile sînt orificii micronice
în învelişul Planetei.

STRĂINUL ERAM EU

DESTUL SPUSESEM ASTA-I DESTUL. DAR ASTA NU ERA DESTUL, nu putea să fie destul. După cum nu mai putea să fie nici puţin, sau după cum, e simplu, nici nu mai putea fi. Deloc. Rugăminţile părinţilor, ale celor care-şi lăsaseră copiii, ale celor care nici nu şi-i născuseră nu mă puteau înduioşa. Nu era nimic în mine care să poată fi înduioşat. Rumegam lumina unor ceruri atît de străine şi-atît de la-ndemînă totodată. Voiam să mă culc şi eram culcat. Voiam să mă văd şi eram văzut. Străinul eram eu iar ei îmi erau cei apropiaţi, la îndemînă. Şi îi înţelegeam cu preţul propriului meu eu. Răbdare. Socotiţi pe degete valurile mării, socotiţi-i şi pe ei în acelaşi timp, eu voi sta deoparte. Cum mă veţi putea socoti ? Nu refuzam nimic, să spunem, sau refuzam, totuna, din moment ce nu puteam fi numărat. Înstrăinarea mea ţinea de la primul pîn' la ultimul om, ea însoţea numărătoarea de la primul la ultimul om. Şi lucrurile, tot ea le număra, dar se ferea pe cît putea. Lucrurile au o fire uşuratică şi faldurile lor ne pot cresta buzele pentru totdeauna. Buzele noastre pline de cuvinte, de sunete, de silabe, cuvintele se vor sufoca, sîngele le va acoperi, cîteva ultime gîlgîituri şi hait, duhoarea tăcerii, izul scîrbos al aerului nemişcat. Va fi de-ajuns o singură greşeală, un singur număr greşit, masa, sau oglinda, sau cine ştie ce agrafă, nasture, poate chiar un fir de păr, un singur fir de păr scăpat, şi numărătoarea astfel schingiuită se va răzbuna. Mă gîndesc că asta trebuie oricum să se întîmple din clipă în clipă, nimeni n-o poate împiedica. Bătrînii care mă înconjoară nici nu bănuiesc măcar cît de greu îmi vine să continuu, cîte primejdii mă pîndesc odată cu rostirea fiecărui număr, cu încordarea vederii departe, aproape, cu ridicarea mîinii în jos, în sus, cu rotirea capului la dreapta, la stînga, şi, trebuie s-o spun, îndeosebi cu urnirea trupului, a ceea ce ei spun că-i trupul meu, înainte, şi înapoi, înapoi înainte, înainte înapoi, şi ceea ce-i de groază, toate în acelaşi timp. Cum să mă mai stăpînesc, vreau să spun cum să-l mai stăpînesc, pe-acest străin, care nu-

mără, care vorbește, care are un cap, două mîini, și care le are pe toate, și care le face pe toate, dintr-odată, concomitent. N-ar fi mai multă stăpînire dacă nici nu aș încerca să-l stăpînesc? Cine știe, eu spun cine știe și-n aceeași clipă mișc mîna spre dreapta, asta ce înseamnă, cine știe. Dar dacă mîna, în timp ce se deplasează spre dreapta, întîlnește speteaza scaunului, gîndul meu se schimbă cum, sau rămîne oare tot același, sau pur și simplu încetează, cine știe. Iar bătrînii neștiind nici ei, și chiar neștiind că nu știu, îmi dau curaj, un pic de curaj, de-ajuns ca să pot continua, de-ajuns ca să-mi dau seama că ei nu mă pot socoti, și să mă simt în felul ăsta liber, și îndrăzneț, în numărătoarea mea, îndrăzneț chiar față de inevitabila greșeală pe care oricum o voi face, dar pe care ei n-au cum s-o știe, și asta-i minunat, și asta-mi dă curaj, și asta mă face să trăiesc, cine știe. Iar copiii, hîrjonindu-se printre picioarele bătrînilor, se uită la mine din cînd în cînd, nu știu dacă mă văd, dar se uită la mine, și-n jocurile lor încearcă să mă numere. Copiii. Pe marginea mării, mă fac din nisip și mă pun de pază lîngă castele și cetăți de nisip. Iarna, mă fac din zăpadă, în vîrful derdelușului, și mă pun să le veghez, nepărtinitor, naiva lor întrecere de săniuțe. Într-adevăr, instinctiv, și-au dat seama, nepărtinitor. Căci pe cine poate părtini un străin? Iar pe el însuși părtinindu-se, dezînstrăinîndu-se, nu, nu, nu trebuie nici să-mi închipui, căci zăpada din care-i făcut s-ar topi, nisipul s-ar spulbera, s-ar retrage în mare, asta-i. Totuși copiii mi-au făcut un mare bine, m-au ușurat de-o parte din povară, mi-au pus două mîini, și picioare deloc, sau uneori doar o singură mînă, sau m-au lipsit complet și de ea, iar capul mi l-au făcut fără urechi și cam tot atît de mare cît trupul. Și nu mai trebuie să le port atîta de grijă membrelor, nu mai trebuie să le feresc atîta, căci ele aproape nu există, sînt în întregime un singur bloc, și pot și eu să fiu un pic distrat, neatent, și poate că asta-mi prinde bine. Nici numărătoarea nu mă mai obsedează atît, nu mă mai gîndesc că nu pot fi numărat, și poate chiar că mă numără, copiii, desigur ei pot face aceasta, fără să se înstrăineze, dar poate că astfel, dezînstrăinîndu-mă,

nu nu, asta nu poate dura mult, o să mă topesc, o să mă topească, de ce mă numără, nu vreau să fiu numărat, nu pot fi numărat, doar au spus-o, mi-au spus-o, mi-au spus-o ei bătrînii în timp ce-i număram, pe cînd îi număram, nu, nu, îi număr și acum, uite îi număr, ei stau de jur împrejurul meu, liniștiți, nemișcați, să-i pot număra, de ei nu mi-e frică așa cum îmi e frică de lucruri, ei nu mă vor face să greșesc, și chiar, vai, dacă aș greși, înseamnă că eram în plină numărătoare, ce dovadă mai bună, că nu m-am dezînstrăinat, da.

Gravurile acestea rod pereții, Corset-Bastille, sau repetarea durerii sufletești, după unii, și după alții altfel, o văd și acum, un fel de corset de piatră, mulat pe un trup inexistent, care nu poate fi numărat, nu fiindcă nu există, pare să spună artistul, ci fiindcă e atît de înafară, de străin, și numărătoarea doar el o poate face, e obligat s-o facă, de dincolo de-acest corset, care nu pe el îl încorsetează, care-l face doar vizibil. Și rosturile, atît de multe, nenumărate, dar nu nenumerabile, rosturi la jumătate, prelungite parcă pe cer, de jur împrejur pe aer, oglindite sau chiar scrijelate pe suprafața lacurilor, a fluviilor, iscate de crestele-nspumate ale valurilor, și de ce nu, se spune, de înseși urmele pașilor noștri, nu știu. Dar e un semn anume, dac-ar fi un semn anume, aș ști. E mai mult o delăsare, o panică liniștită, întind mîinile cuiva, le întind cît pot, de parcă aș vrea să i le dăruiesc de tot, să scap pe totdeauna de ele. Și asta se cheamă altruism. Și cineva le primește, oricum, mîinile mele, de care are nevoie, de care n-am nevoie, dar pe care le-ar primi în lipsa alor lui, pe care le-ar dărui și el altcuiva, sau poate mie, ba nu, căci nu mă poate număra. Surorile lui, dacă are cîteva, îl vor sfătui să mai aștepte, dar poți aștepta, poți aștepta să aibă cineva nevoie de mîinile tale, și-abia atunci să i le dăruiești? E prea greu că ți le știi, dar să ți le știi cumva dăruite, nu-i același lucru, ca dacă nu le-ai avea deloc, ca dacă nu le-ai fi avut nicicînd. Și aceste rosturi, aceste despărțituri pe

care le simţi în aer, într-un fel te ajută iar într-altul te îngreunează, ba chiar îţi stau împotrivă. Căci, da, îţi poţi trece mîinile din mînă în mînă, pe rînd, prin fiecare despărţitură, prin fiecare compartiment, fără să ai brusc senzaţia că nu mai sînt ale tale, că le-ai şi dăruit, că au şi început să aparţină altcuiva. Le mai zăreşti pe ziduri, pe ape, în frunzele căzute, mai ştii că sînt ale tale, fără însă să te mai oblige la atîtea mişcări, coordonate cu cele ale capului, ale picioarelor etc., într-un cuvînt, poţi să mai respiri un pic. Dar răul e altul, răul este, este şi aici, este chiar aici, fiindcă le mai zăreşti un pic, le urmăreşti cum se îndepărtează mereu, trec din mînă în mînă, se subţiază tot mai mult, şi ştii că-s ale tale, ştii că încă-s ale tale, da, ba nu, căci nu mai trebuie să le porţi grija, s-au despărţit de tine, şi încă le vezi, încă, de ce nu-s ale tale, de ce le-ai dăruit, curios, parcă ţi-ar fi fost smulse, te dor, cum te dor, dacă nu le-ai mai vedea ţi-ai putea închipui că nici nu le-ai avut, pe cînd aşa. Pot să mai continuu aşa ? Blestemat corset. Blestemată pavăză. Şi tu care te afli dincolo de ea, sau dincoace de ea, tu care te afli numai în funcţie de ea, care eşti numai o funcţie a ei, poate una dintre cele mai banale, mai puţin importante. Ei bine, ai ajuns s-o spui şi pe asta. Ai ajuns să spui că eşti o proiecţie. Că rolul tău aici nu este mai mare (poate doar mai puţin nuanţat) decît al copacului, sau al umilei pietre de rîu. Dar copacul, piatra de rîu, sînt oare proiecţii ale cui ? Ale naturii ? Să spunem, dar sînt în acelaşi timp şi elemente componente ale ei. Aşa am şi spus, că faţă de ele, tu eşti mai nenuanţat, căci tu eşti *numai* o proiecţie, nimic mai mult. Asta e diferenţa.

Să-ţi aminteşti că fără voie tremuri pe malul rîului, în seara în care se ridicaseră nori groşi peste cîmpiile din jur, da, e şi ăsta un semn că ţi-ai priceput simplitatea. Şi fără prea multe vorbe, ai decis să ţi-o asumi. Nu puteai să-ţi azvîrli palmele pe rîu, şi nici nu puteai să-l opreşti. Braţele nu puteai să ţi le-afunzi în nori, şi nici pe ei nu puteai să-i goneşti. Şi-atunci ai spus că palmele şi braţele tale sînt dincolo de fluviu şi de nori, acolo, într-un

spaţiu străin, care sînt eu. Şi astfel m-am născut, astfel m-ai născut, dintr-un lucru simplu, din marea ta simplitate. Eu, străinul, duc peste tot această simplitate a ta, şi cu ea număr totul în jur, tremurînd de teamă că voi putea greşi, că lucrurile mă vor trăda, mă vor zăpăci cu diversitatea şi frivolitatea lor, bătrînii oricum mă ajută, ei nu se mişcă, nu clipesc, sînt gata pregătiţi să-i număr, şi chiar de-i scap ei nu mai spun nimic, eu nu mai ştiu nimic, număr şi număr şi număr, şi număr, număr şi număr. Număr, număr. Şi număr. Număr.

MESAJ N

Îmi amintesc tot timpul,
parcă nu mai sînt eu.
Memoria, provizii impersonale.
Iubirea, fir
fără sfîrșit. Locuitorii
acestor meleaguri, ca punctele pe-un zar.
Eu, invizibil
pentru că sînt finit.
Simetriile, vîrfuri de ac
ce nu-se-ntîlnesc niciodată. Splendoarea
volatilă a orașelor, levitațiile
arborilor.
Odăile cu sunet.
Semnale, limbaj, picuri
într-un lighean.
Interstițiile lentei scufundări.
Luciul apei rîului prin deschizătură...

. . . .

. . . .

(urmează zgomotul unei explozii, sau poate un mesaj încă nedescifrat)

CUM DEVINE CINEVA O AMINTIRE

EI DA, EI MĂ IUBEAU. CUM POATE IUBI CINEVA cînd pata lunii nu-i prea mare și nu-ți tremură buzele și ochii privesc încă destul de ferm. Dar ajunge atîta ? Ajunge să murmuri la nesfîrșit aceleași invocări în care să cuprinzi pe cineva, prin care să-l atingi neatingîndu-l, să-l zărești nezărindu-l ?

Lumile-s mici pe-aici, două-trei așezări răzlețite în susul rîului de-o parte și de alta a lui, și locuitorii cumpănindu-și fiecare pas pe care-l fac prin foșnitoarele vîlcele. Nu de frică, nu, căci n-au să se teamă de nimic în sărăcia lor, vezi bine, și mîinile lor sînt mari c-ajung în altă săptămînă, dar tocmai de aceea, sînt sfioși, rumegă cuvintele ca pe ierburi amare, fără să tacă, dar nici vorbind.

I-am văzut arareori, dar i-am văzut, nu se-ascundeau, veneau la rîu, umpleau găleți, ciubere, sau se lăsau în el pîn' la genunchi, mergeau încet pe fund, fluierau sau murmurau ceva, de apa mai adîncă se fereau, se întorceau, ieșeau sub cerul scund și apucau gălețile de toartele metalice pe care și le potriveau cît mai bine în palmă, apoi se-ndepărtau cu pasul larg, pășeau spre altă săptămînă.

Mi-i amintesc așa, fără să pot desluși bine cuvintele pe care le-am scufundat împreună cu ei, căci bolboroseau ca rătăcite într-un sorb nemilos, gemeau, se îngroșau și se subțiau prin aer, nălucind deasupra apei ca o ceață deasă și dispărînd fulgerător la cotul rîului. Și cîteva păsări coborau din văzduh, fîlfîind se-așezau pe pămînt, în locuri descoperite, își strîngeau aripile și rămîneau nemișcate, privindu-ne.

Trei-patru, cîți eram, ne opream, ei îmi arătau păsările, îmi amintesc cu precizie, mi le arătau cu degetul o clipă, o clipă erau cu fața spre ele, brusc apoi se întorceau în altă

parte, se strîngeau unul lîngă altul, începeau să şoptească ceva nedesluşit, cîntau poate, aşa cred, mă ignorau cu desăvîrşire, mă lăsau să privesc numai eu păsările, ei îşi făcuseră datoria, mi le arătaseră, şi-acum cîntau sau şuierau, înghesuiţi unul într-altul, neclintiţi, în vîntul serii.

Şi priveam păsările, neclintite şi ele, priveam păsările, nu-mi puteam dezlipi privirea dintr-acolo, ca nişte ruguri reci ele găureau pămîntul cu neclintirea lor, doamne, de ce mi-ai dat acest semn, de ce l-ai lăsat privirilor mele, şi amintirii mele, şi de ce mi l-ai lăsat numai mie, mie singur, şi lor nu ? Căci ei erau ghemuiţi unul într-altul, priveau în altă parte, sau nu priveau niciunde, cîntau ceva de-al lor, un fel de cîntec care le-astupa privirea în afară, şi-i învelea în mantia lui ruginită, acolo, în răcoarea rîului şi-a serii, în cîmpia mie rătăcită.

Ei mă iubeau, spuneam, spusesem cîndva, rigoarea pe care mi-o impuneam era să-mi repet din cînd în cînd lucrul acesta, că ei mă iubeau, asta mă ajuta să nu-mi împrăştii memoria, să nu-mi risipesc sclipirile scurte ale ochilor, ale unghiilor, să nu-mi pierd încă firele subţiri ale auzului, firele acestea plutindu-mi în preajmă ca o maree gigantică, să nu mi le pierd.

Roşesc sau îngălbenesc, mi se face frică, mă doare, rostesc, sau mă bucur, daţi-mi un pahar, am văzut două furnici, acolo, pe pervaz, nu ştiu, de ce mă obligaţi la toate astea, de ce trebuie să le fac întocmai, să le execut fără greşeală, la stînga, pe faleză copacul tăiat, îmi sîngeră mîna, la dreapta, o doamnă în negru, ard, ochelarii, la stînga-mprejur, să roşesc, să îngălbenesc, un cîine fără zgardă, liber prin parcuri, nu se poate, ajunge, întoarce-te, rosteşte, dormi, vei avea copii, întinde mîna, nu prea mult, ninge, sau plouă, ajunge.

Sigur, sigur că da, iubire, iubire grijulie, cine să o tăgăduiască, cine să o pună la-ndoială. Ei fac toate astea, ei spun toate astea, desigur, căci ei îmi poartă de grijă, mă învaţă să privesc, să vorbesc, să nu privesc, să nu vorbesc, cînd e cazul, cînd plouă, ba nu, cînd ninge, şi cînd se cîştigă, cînd se cheamă că s-a cîştigat, ce, ce s-a cîştigat, orice, oricum, oriunde, niciunde. Şi omul care trece pe stradă cu baston şi cu umbrelă de ploaie, dacă plouă, ei mi-l arată şi-mi spun : Ăsta este un om. Bine, dar ploaia, bastonul, umbrela unde rămîn ? E un om, îmi spun. Un om. Şi-aproape c-aş ieşi şi eu în ploaie, cu o umbrelă, cu un baston, să trec grăbit şi zgribulit prin faţa lor, să fiu şi eu un om, dar nu mă lasă, ei nu mă lasă. Nu v-am spus, ei mă iubesc, şi de-aia !

Întoarcerile astea pe toate feţele n-au nici un rost aici, aici unde totul e clar, unde totul e clarificat înainte de a fi fost altfel (difuz de exemplu, sau chiar, dacă n-ar fi cu totul de ne-nchipuit, confuz), asta e. Şi lacrimile n-au nici o utilitate, nici nu mă gîndesc la lacrimi. De pe-acoperişurile caselor cad frunzele, grămezi de frunze uscate, înmuiate de apă, macerate, e toamnă, şi nu ştiu pentru mine a cîta. Ghemotoacele de frunze cad bufnind pe caldarîm, pe caldarîm. Rezervele mele de amintiri, proviziile pe care le-am tot strîns fără să-mi dau seama cînd şi cum, dovezile acestea ale dragostei lor, şi-a celorlalţi, dovezi însă ale unor fapte pierdute, uitate, ale *altor* fapte, păstrate poate în memoria altora, cu care memoria mea nu se va întîlni niciodată, să le poată utiliza, aceste dovezi.

Dar le utilizez ca provizii, le scot din cînd în cînd la lumină, le depăn pe îndelete, ei nu ştiu şi nu văd, ei nu au putere decît asupra prezentului, şi-acolo numai asupra clipei, asupra vîrfului de ac. Le depăn deci, domol, sau chiar rapid, unele se cer aşa, altfel şi-ar pierde farmecul, n-ar mai fi ele, s-ar volatiliza, le-aş pierde pentru totdeauna.

Căci uite, nu am spus-o încă, ăsta-i secretul meu, amintirile odată depănate nu se pierd ci se întorc la locul lor,

în ascunzătoarea lor, să-şi doarmă din nou somnul, să se pregătească pentru o nouă ieşire la lumină, cînd va fi nevoie, dacă va mai fi nevoie. Trebuie doar să fiu atent, cînd le depăn, să nu greşesc, să nu le bruschez, să le las în voia lor, în pasul lor, să spună ce au de spus, exact ce au de spus, chiar dacă nu-mi convine, să spunem, chiar dacă mă irită, mă fac să plîng, mă tortureazӑ, ele nu-s vinovate cu nimic, asta e ființa lor, şi nu alta ; la unele nu m-am putut stăpîni, nu mi-am putut înfrînge sila sau mînia, şi le-am trunchiat le-am silit să facă nişte pauze, să sară unele pasaje, unele amănunte care nu mi se păreau esenţiale (în fond, ziceam, n-am nevoie de ele, eu mă ştiu cum sînt şi fără ele, fără ajutorul nici uneia din ele). Deabia acum văd, am greşit, cum de nu mi-am dat seama, de ce nu mi-a spus nimeni, nu, nu, nu pot invoca nici o scuză, şi ele n-au mai apărut de-atunci, le-am pierdut pentru totdeauna.

Dar puterea de a-mi aminti nu-i luată la socoteală ? Căci trebuie să existe o astfel de putere, din moment ce nu-mi pot aminti întotdeauna. Uneori nu pot. Da, uneori nu pot. Dacă stau să mă gîndesc mi se pare că tot acum pot mai des, înainte îmi aminteam mai rar. Chiar aşa, pe vremea cînd am cules unele din aceste amintiri, unele dintre cele mai vechi şi mai îndepărtate, nici nu-mi dau seama dacă-mi aminteam la rîndul meu cîte ceva, alte amintiri şi mai vechi vreau să spun, însă vor fi fost atît de mici şi de rare, atît de neînsemnate, că le-am pierdut la marile răspîntii. Da, tot acum îmi amintesc mai des, parcă din ce în ce mai des, mă supără însă faptul că uneori nu-mi amintesc, n-am această putere, sînt vlăguit ; tocmai de aceea mă supără, fiindcă acum îmi amintesc mereu mai des, şi mi se pare că e o sfidare să nu-mi pot aminti tot timpul. Cu toate că atunci, dacă mi-aş aminti tot timpul, poate că nu mi-aş mai da seama că-mi amintesc, aş crede că retrăiesc din nou acele fapte, ba nu, căci asta ar include cunoaşterea, aş crede doar că le trăiesc prima dată, şi încă nici atît, ci pur şi simplu că le trăiesc. Neavînd pauze, nedîndu-mi seama că respir aici,

acum, că port în cîrcă dragostea, lor, că văd pe geam un om, să spunem un om cu baston, cu umbrelă, trecînd grăbit prin ploaie, un om care aş vrea să fiu eu, aş putea crede că eu sînt acolo, printre amintirile acelea, în lumile acelea mici, printre aşezările răzleţite-n susul rîului, de-o parte şi de alta a lui, şi locuitorii cumpănindu-şi fiecare pas pe care-l fac prin foşnitoarele vîlcele, nu, nu de frică, căci n-au să se teamă de nimic în sărăcia lor, vezi bine, şi mîinile lor sînt mari c-ajung în altă săptămînă, dar tocmai de aceea, sînt sfioşi, rumegă cuvintele ca pe ierburi amare, fără să tacă, dar nici vorbind ; îi vedeam, nu se-ascundeau, veneau la rîu, umpleau găleţi, ciubere, sau se lăsau în el pîn' la genunchi, mergeau încet pe fund, fluierau sau murmurau ceva, se-apropiau de mine, apa era mai adîncă, mă ridicau în braţe, le vedeam ochii nemişcaţi, mă purtau încet spre mal, îmi sprijineau capul de-o piatră, se închinau în tăcere, unul din ei îmi lăsa în jos pleoapele, mi le închidea, dar pe una n-a închis-o bine, şi prin deschizătură mă orbea luciul apei, şi le auzeam paşii îndepărtîndu-se, apoi oprindu-se, şi-apoi toartele găleţilor zdrăngănind, şi apa clipocind, şi paşii fără zvon, vîntul învelindu-mi picioarele, luciul apei rîului, prin deschizătură, luciul, apa...

CĂLĂTORIE ÎNTR-O CĂLĂTORIE

„Călătorie într-o călătorie :
Biletul rătăcit sau pierdut, poarta
Inaccesibilă luntrea depărtîndu-se pururi
De rahiticul debarcader de lemn,
Copiii făcînd semne cu mîna.“

THEODORE ROETHKE

PENTRU PRIETENI

Se va scula cineva şi va spune : Pantofii aceştia-s mai albi. Dar nu ajung atît de repede pe insulă. Nu trebuie să-i porţi decît în zile însorite, altfel ar fi de prisos. E sigur că nu-i va primi nici un cizmar. Şi nici n-are de ce să-i primească. Nu cred să mă-nşel, dar tălpile lor le vin bine şi copiilor. Cu toate că ei, desigur, îi pun numai în joacă şi nu-i prea iau în serios. Ce poţi să le faci ! Nu-ţi vine să-i cerţi. Automat maşinile se opresc şi şoferii scot capul pe fereastră, făcîndu-ţi semn să traversezi. E mai mult ca sigur că bunica n-o să te mai certe ca de obicei, sînt lustruiţi ca oglinda. Şi şireturile sînt înnodate aşa cum trebuie, cu două funde mici, să nu atîrne pe jos. Se prea poate însă să calci cu ei prin nisip şi să-ţi intre cîteva fire înăuntru, nu multe, dar îndeajuns. Nu vrei să recunoşti, dar îţi fac răni, îţi deformează mersul, te fac de nerecunoscut. Cei mai buni prieteni încep să te ocolească. Observi asta, dar taci. Taci. Şi ceea ce e mai rău e că nici nu-ţi trece prin gînd să renunţi la ei. Îi aşezi sub dulap şi nu-i slăbeşti din ochi. Sună telefonul. E vreun vechi coleg, şi-a adus aminte într-o doară. Nu vrei să te laşi antrenat în discuţie, doar ai atîta treabă, dar nu e uşor să-l întrerupi. Pantofii lucesc ciudat de sub dulap şi trebuie să-ţi muţi privirea de pe ei. Afara se întunecă încet. Începe să bată vîntul. Din

cînd în cînd îndepărtezi de la ureche receptorul și parcă ai vrea să-l pui în furcă. Ceva te oprește și-l duci din nou la ureche. Colegul îți tot spune de-ale lui, e foarte încîntat de nu știu ce lucrare, e foarte amărît din altă pricină, își amintește că... Afară vîntul bate din ce în ce mai tare, nici nu mai încerci să te uiți la pantofi. După o oră te lasă și te duci să te așezi pe pat, epuizat. Vei încălța pantofii și vei face o plimbare. Afară vîntul parcă s-a mai potolit și trebuie să te dezmorțești puțin pe ziua de azi. Îi iei de sub dulap, îi lustruiești ușor cu plușul, petreci la locul lui un șiret care scăpase. Ba nu, căci nu mai sînt sub dulap, n-ai cum să-i iei de-acolo. Chiar, unde-or fi ? I-ai pus în altă parte. Cauți de zor prin toată camera. E ridicol doar nu pot fi între geamuri. Te uiți totuși și acolo, penibil, cum să fie ! S-a întunecat de-a binelea. Vei aprinde lumina și vei căuta din nou. Sub dulap, după bibliotecă, în sobă. Te vei opri deodată și te vei gîndi că în felul acesta nu este exclus ca prietenii să-și aducă aminte de tine. Și cred că te-ai bucura. Îți vei încheia probabil căutările, gîndul ăsta te va opri la timp. A doua zi îți vei cumpăra de la magazin alți pantofi. Ce naiba, atîta lucru poți face pentru prieteni.

MIC TRATAT DESPRE VITEZA LUCRURILOR

Omul traversează strada uitîndu-se în dreapta și în stînga să nu vină vreo mașină, vreun troleibuz, vreun vehicul oarecare, traversează strada grăbit, așa face întotdeauna, știe că pe-aproape nu sînt întretăieri și nici garaje sau instituții de unde ar putea apărea pe nepusă masă mașinile, știe că nici măcar cele cîteva curți mai arătoase nu adăpostesc altceva decît magazii, cotețe, șoproane, chioșcuri de vară, bolți de viță sau ronduri de flori, știe și totuși se uită grijuliu în toate părțile să preîntîmpine orice eventuală apariție a vreunei mașini, da, cine știe, în secolul nostru te poți aștepta la orice, și se mai uită o dată în sus spre tutungerie și în jos spre turcu, scutură din cap, bălăngăne mîinile nerăbdător, încheieturile pocnesc ca niște păstăi uscate vara la soare, un picior coboară în rigolă, vîrful lui atinge pietrele înverzite de spuma abia mijită a mușchiului, călcîiul rămîne încă în sus, prevăzător, apoi și el coboară încet, talpa întreagă se relaxează, ca apoi celălalt picior să se pregătească fremătînd, să-și ia avînt, să-și joace mușchii unul cîte unul și toți deodată, și în sfîrșit să-nfăptuiască minunea, simplă și bună, ca în prima zi a creațiunii. Da, omul să meargă, să traverseze strada, domnul Undu să coboare de pe trotuar, din fața casei sale și să traverseze pe trotuarul vecin, la soare.

Acolo, rezemat de gardul de lemn al lui Arpad sau uneori așezat pe micul scăunel pe care tot uită să-l ia cu sine, domnul Undu se simte bine. Se simte bine și în siguranță. Știe că nimeni nu îi poate face nici un rău. Simte că se poate bizui pe tot și pe toate. Căldura soarelui îl pătrunde, mîinile i se odihnesc pe genunchi, degetele se ridică în aer unul cîte unul și apoi se lasă în jos, apăsînd puțin stofa aspră a pantalonului, făcînd cu ea un schimb de amprente, mai ușor sau mai profund după cum forța izbiturii este mai mare sau mai mică sau contactul mai rapid ori mai îndelungat, reducîndu-se la zero dacă degetele rămîn nemișcate, cum se întîmplă uneori, fără ca nimeni să știe cît timp vor mai rămîne așa sau dacă vor începe iarăși jocul lor nemărginit.

Cîteodată umbra stîlpului electric care se află în imediata apropiere, lungindu-se treptat-treptat, începe să urce pe trupul lui Undu. Vălurește, alunecă, se-nfundă în cutele hainei, risipește firele de păr alburiu îngrămădite pe rever, urcă încet pe gît, pe față, subțiază buzele, șfichiuie ochii, secționează capricios și hazliu nasul proeminent, coroiat, se întinde pașnică, într-un gest decisiv pe frunte și pe creștetul pleșuv al capului și de aici, fără a mai întîmpina nici un obstacol, urcă pe gardul de lemn al lui Arpad, coboară pe pămîntul grădinii, urcă din nou pe zidul decolorat al casei. Să tot fi fost ora unsprezece, unsprezece și jumătate, cam pe-acolo, soarele de-abia începuse să prindă putere, era primăvară timpurie, pe stradă erau mai mulți copii, fără prea mare chef de nebunii. Unul de vreo cinci-șase ani, pe care ceilalți îl strigau Relu, alerga între doi stîlpi electrici, de mai multe ori la rînd, întîi mai încet, apoi din ce în ce mai repede. Ceilalți, ceva mai mari, însă nedepășind zece ani, îl urmăreau încordați, în tăcere, încercînd parcă să ghicească dinainte cît de repede va alerga. După ce Relu termina cursa, ei îl înconjurau de-ndată, vocile lor se-ntretăiau grăbite, îl întrebau fiecare cîte ceva, nu-i lăsau timpul să-i răspundă și-l întrebau din nou, fiecare altceva, sau poate tot același lucru dar altfel formulat, unul mai mare, Gicu, îl lua de guler și credeai că acuș-acuș îl va pălmui sau îi va strecura un pumn pe sub bărbie, dar nu, cel

mult îi îndesa șapca pe ochi în hazul celorlalți care conteneau brusc cu întrebările, ce, ce să-l mai întrebi oare pe caraghiosul ăsta, care nu știe nimic, care nu vede nimic, ha ha ha, și care țipă acum, care vrea să vorbească, să răspundă, prea tîrziu, de ce n-a făcut-o pînă acum, și reveneau cu toții la locul lor, parcă împăcați, destinși, liniștiți.

Relu rămînea lîngă stîlp, bolborosind ceva ininteligibil, fără să plîngă. Își trăgea încet șapca de pe ochi, un timp nu îndrăznea să privească decît în jos, își scotea șapca din cap, își trecea o mînă prin păr, o punea la loc, se vedea că întîrzie cît poate mai mult clipa în care va trebui să privească spre ceilalți, nu tremura însă, nu părea să-i fie frică, doar un fel de stînjeneală, un fel de neputință, o lipsă de voință, pe care în cele din urmă și-o învingea, *trebuia să-i privească*. Și îi privea, erau tovarășii lui de joacă totuși, părea că uitase cele petrecute cu o clipă înainte, lua totul de la început, se așeza iarăși cu spatele lipit de stîlp, își lua avînt, arunca o scurtă privire către Gicu, acesta făcea un semn ușor cu mîna, Relu țîșnea ca fulgerul. Ceilalți îl urmăreau încordați, în tăcere, își strîngeau buzele, puneau palma streașină la ochi să vadă mai bine, distanța era scurtă, și fazele erau rapide, strînse una într-alta ca burduful unui acordeon, trebuia să fii foarte atent, să nu-ți scape vreuna, căci nu se mai repeta, nu mai avea timp să se repete, era pe totdeauna pierdută, și nu mai puteai înțelege întregul, nu mai puteai aprecia frumusețea și măreția lui, și asta te tulbura, te supăra, nu-ți dădea pace, și asta nu trebuia să se întîmple cu nici un preț. Nu, asta nu se întîmpla, toți erau cum nu se poate mai atenți, aproape că nu mai respirau, cîte-o mașină ce trecea din cînd în cînd încetinea de tot și-i ocolea cu grijă, văzîndu-i așa împietriți șoferul nu catadicsea să țipe la ei, fără să-și dea seama se trezea și el încetinind ba chiar oprind pentru scurt timp și urmărindu-l pe Relu în fuga lui hipnotică, într-adevăr Relu fugea nemaipomenit, inspirat, ca un virtuoz, fără nici o oprire, fără nici o greșeală, fără să se poticnească sau să facă vreo mișcare nepotrivită, cu un aer de beatitudine pe față, cu o concentrare adîncă, se-

meață, fugea, zbura, îndeplinea un străvechi ritual, o doar de el cunoscută jertfă.

Relu fugea între cei doi stîlpi.

Ceilalți copii priveau.

Domnul Undu stătea pe scăunelul lui și bătea darabana cu degetele pe genunchi. Cu toate că stîlpul de la care Relu-și lua startul era la doi pași de el, domnul Undu nu părea că asistă la ciudatele întreceri ale puștilor. Dealtfel, soarele nu se urcase încă prea sus și umbra stîlpului mai avea o vreme pînă să-l cuprindă. Atunci poate s-ar fi trezit puțin, dacă într-adevăr acum o fi adormit, mai curînd amorțit, și poate că le-ar fi aruncat o scurtă privire copiilor. Dealtfel, nici ei nu păreau că-l observă, sau poate îl ignorau cu bună știință, cu toate că doar un stîlp îi despărțea.

Între timp soarele se înălțase mai mult pe boltă, Arpad ieșise să dea mîncare la iepurii de casă, moașa alerga de zor după pisici, le căuta, le striga, le momea, încet-încet, apoi haț punea mîna pe ele, le lua în brațe, le mustra și le ducea în casă, fiecare la locul ei, pisicile păreau prostite de această grijă excesivă, se lăsau duse, așezate, mîngîiate, rareori întîrziau prin curte, iepurii le speriau, micile păsări ce zburătăceau prin preajmă le lăsau indiferente, dealtfel erau întotdeauna atît de sătule că nu mai aveau chef de nimic. La unul din strigătele guturale ale moașei, Undu păru că se trezește, ridică un pic capul, se uită în jur, făcu un semn cu mîna, către copii oare, către el însuși, sau poate era o mișcare involuntară, un simplu tic, ca și cînd ar fi vrut să spună că i-e lehamite de tot, că toți îl sîcîie, că nimeni nu-l lasă în pace, auzi, ce ocupație și asta, să alergi toată ziua după pisici, bah. Alți vecini ieșiseră și ei pe la porți, schimbaseră cîteva cuvinte între ei, apoi intraseră la loc sau își văzuseră de drumul lor. Copiii își jucau mai departe jocul. Relu alerga de data asta și mai repede, distanța însăși se mărise, se dublase, cîștigase încă un stîlp, se alerga între stîlpul unu și trei, făcîndu-se abstracție de stîlpul doi, suporterii erau acum răspîndiți de-a lungul traseului, fiecare după atribuțiile lui, către start, către mijlocul traseului, adică în dreptul stîlpului condamnat, sau către linia de sosire. Atenția cu care urmăreau cursa sporise și ea, dacă se poate închipui așa ceva, iar faptul că erau răzlețiți dădea întregului joc un aspect încă mai straniu. Relu părea astfel că aleargă de mai multe ori în același timp, o dată pentru fiecare din ei în parte, căci fiecare urmărea cursa într-un fel singular, dintr-un punct numai al lui, cu o optică proprie, fiecare se simțea impregnat numai și numai de această *singularitate*, față de care era dator vîndut, pentru care trebuia să fie nespus de atent în timpul cursei și deosebit de perspicace și de insistent după, atunci cînd se punea problema să afle de la Relu diferite amănunte ce nu erau vizibile cu ochiul liber, dar care erau cu atît mai importante, și care după cum s-a văzut erau atît de greu de smuls de la acest dealtfel meritoriu executant însă atît de zăpăcit și-mprăștiat cînd era vorba de cea mai simplă întrebare. Cu toate acestea ei continuau să-l întrebe, imediat după terminarea cursei, nelăsîndu-l măcar să răsufle, îi țipau în urechi, îl zgîlțîiau, Gicu îl ironiza, îi făcea plecăciuni sofisticate, altul îl imita cu o voce plîngăreață, apoi din nou deveneau serioși, îl lăsau să se sprijine cu spatele de stîlpul startului, să se liniștească puțin, și tăbărau iarăși cu întrebările, cu toții în același timp, căutînd să-l facă să înțeleagă că întrebarea lui e cea mai importantă, că asupra ei trebuie să se concentreze întîi, că numai și numai datorită ei, adică acelor lucruri neștiute care o făcuseră posibilă, el putuse alerga atît de bine, și că deci era dator o explicație, un simplu detaliu, să spună ce simțise în cutare sau cutare clipă, cum acționase ca lucrurile să iasă așa, de ce nu făcuse altfel, măcar un cuvînt, să rostească măcar un cuvînt, să-și descleșteze odată fălcile acelea, să iasă odată din muțenia rebelă în care se închisese. De la o vreme oboseau cu întrebările, și neprimind nici un răspuns se lăsau păgubași, se îndepărtau înciudați, bombănind, se îndreptau spre locurile lor, se așezau acolo, pe jos, în mijlocul străzii, cu picioarele încrucișate sub ei, și așteptau. Relu se odihnea un timp, își ștergea cu palmele sudoarea care-i curgea din abundență pe frunte, pe ceafă, își potrivea mai bine șapca pe cap, buzele, își umezea buzele, făcea cîteva inspirații și expirații, cîteva exer-

ciţii cu braţele şi torsul, se înălţa în vîrful picioarelor ca parcă pentru a privi undeva dincolo, şi rămînea aşa, sprijinindu-se cu palmele de stîlp, aşteptînd.

Gicu făcea cunoscutul semn şi Relu pornea, îşi desprindea palmele de stîlp, îşi rupea trupul din trupul mai vechi, căuta cu privirile o altă lumină, mai aprinsă, mai necunoscută, îşi potrivea respiraţia după abia presimţitele ritmuri, totul în jur devenea sclipitor, transparent, lumea se risipea într-o pulbere uşoară.

Relu alerga pustiitor, fără nădejde, dar şi fără nevoia ei, părînd că nu se va opri vreodată, sau asta se va întîmpla fără voia lui, dacă cineva i-ar ieşi în cale, sau dacă pămîntul însuşi s-ar ridica scuturîndu-se de această minusculă şi perseverentă apăsare. Relu alerga.

MESAGERUL

Aseară s-a ivit în camera mea.

A venit de cine ştie unde, a răzbătut de prin cine ştie ce cotloane ascunse.

L-am auzit cum se strecura uşurel pe sub bibliotecă, apoi o vreme nu l-am mai auzit. Nu cred că mi s-a părut. Dealtfel, ceva mai tîrziu, ai casei pretind că l-au văzut. Nu poţi pune însă mare preţ pe spusele lor căci sînt bătrîni şi simţurile nu-i mai ajută.

O vreme am uitat de el, mi-am văzut de ale mele. Aşezat la birou, corectam un manuscris voluminos, lucru ce nu-mi făcea absolut nici o plăcere. Mă opream din cînd în cînd şi lăsam gîndul să zboare aiurea. Vreau să spun că mă surprindeam adesea destul de departe de locul în care mă aflam şi de lucrul pe care tocmai îl înfăptuiam. Îmi veneau în minte scene petrecute demult cînd eram tînăr. Case şi străzi întregi, parcuri şi magazine din oraşele prin care-mi dusesem viaţa mi se înfăţişau iarăşi ca altădată. Culorile erau vii, soarele era puternic ca vara, umbrele tăioase, totuşi ceva nu-mi plăcea : toate aceste imagini erau golite de oameni. Nici un glas, nici un zgomot cît de mic, o uşă trîntită, un pahar răsturnat, nimic, nimic.

Şi-n tăcerea aceasta am auzit din nou un ronţăit uşor. Fără îndoială, era el, nu visasem. Am dat manuscrisul

deoparte, mai poate aştepta, şi am mai ascultat o vreme. Ronţăitul nu s-a mai repetat, în schimb cîteva mici zgomote şi chiţăituri venite de sub pat mă înştiinţară că îşi schimbase locul. Într-adevăr, cotrobăia printre pantofii strînşi acolo. Dacă băteam cu piciorul în duşumea, zgomotele încetau şi nu se mai auzeau multă vreme. M-am străduit să mi-l închipui, hăituit din casă în casă, obosit şi înfometat, bătrîn poate sau îmbătrînit înainte de vreme.

Nu ştiu de ce, dar nu mă simţeam în largul meu. L-am strigat pe tatăl meu care citea în cealaltă cameră. Ca de obicei, n-a auzit şi n-a răspuns. Îmi venea greu să-l mai strig încă o dată şi, gîndindu-mă bine, nici n-aş fi avut ce să-i spun. Ar fi fost poate mai bine să-i scriu cîteva cuvinte pe-un colţ de ziar, aşa cum făceam atunci cînd plecam de acasă în lipsa lui. Odată formulat, acest gînd mă enervă. Auzi, să-i scriu. Ce să-i scriu, şi de ce ? Ce prostie !

Mă ridicai brusc de la birou, făcui cîţiva paşi prin cameră, lumina mă stînjenea. Uşile de cristal ale bibliotecii sclipeau şi ele, ochii îmi lăcrimau, fără să vreau am întins o mînă în aer ca spre a mă apăra de ceva nevăzut.

Am rămas nemişcat cu mîna întinsă.

Parcă se întuneca.

Între vîrfurile degetelor şi cristal, aerul se răci deodată, mîna întreagă începu încet-încet să-nghețe. Nu-mi mai simţeam trupul. Auzeam zgomote puternice într-un flux regulat. O uriaşă respiraţie care mă împietrea şi mai mult şi care-şi arunca talazurile spre bietul meu trup chircit, înnegrit, hăituit.

ÎN CAMERA MEA, AŞTEPTÎND

În cameră e linişte deplină. Ai casei au plecat la nişte rude, la televizor, unde vor întîrzia multă vreme. Pe ecranul alburiu figurile se-nchează şi se şterg în ritmuri mereu necunoscute şi asta-ţi dă o ameţeală plăcută şi te face să uiţi toate grijile mărunte ale vieţii. Nu te mai gîndeşti la medicamentele care nu prea se găsesc, la îmbrăcămintea care s-a subţiat îngrijorător. Serialul compătimitor îţi înmoaie inima, ţi-o umflă ca pe-un balon de plastic şi te simţi zburînd departe, printre norii argintii ai unui cer primăvăratic. Mîinile-ţi sînt atît de uşoare că e de-ajuns să faci cea mai mică mişcare şi ele se înalţă fîlfîind ca nişte steaguri bătute de-un vînt nevăzut.

Te-au invitat şi pe tine dar n-ai vrut să te duci. Ai rămas în camera ta, ai lăsat jaluzelele, s-a făcut un semiîntuneric plăcut, ai aprins radioul, ai căutat un post. Ai vrut să dai cîteva telefoane unor amici, dar te-ai gîndit că e prea tîrziu şi nu-i vei găsi acasă şi va trebui să-ţi declini iar numele celor de la celălalt capăt al firului, spunînd că nu e nimic deosebit, că ai vrut doar să ştii ce mai fac, că desigur vei reveni mai tîrziu sau mîine, la ce oră, să nu vă deranjez, poate să-mi dea şi el un telefon, o voi căuta la servici, cum, a şi născut, să vă trăiască, şi nu vei şti cum să termini mai repede.

Te-ai gîndit că ți-ar place să vorbești la telefon cu cineva pe care să nu-l cunoști și să nu-ți pună nici o întrebare prin care să caute să te ghicească sau să te predispună la mărturisiri. Și care de asemeni să nu-ți împuie capul cu persoana lui, să nu se vaite și să nu te silească la compătimire. Asta ți-ar satisface setea ta de autentic, de necontrafăcut, persoana fiind reală prin însuși faptul că tu însuți ai ales-o din mulțimea de ființe identice, fără a face vreun efort deosebit, simplu, așa cum ai da drumul unui pumn de ace pe dușumea și din ele, după regulile probabilității, cîteva ar cădea grupat, iar din acestea, poate, două își vor apropia destul de mult gămăliile. Dar nu e mai puțin adevărat că în semiîntunericul plăcut vocea aceea ideală, cu modulațiile ei, cu întreruperile și cu ritmul ei neprevăzut de la o clipă la alta, nu va fi altceva decît tot un fel de televizor (mai corect : un audio), adică ceva fictiv, greșeală, căutați în altă parte, nu, nu locuiește aici, și îți piere cheful unor astfel de convorbiri.

Dar tot vei da telefon cuiva în seara asta, uite, în rafturile superioare ale bibliotecii cărțile nu se mai disting, rămîne ca tu să ți le închipui pe rînd de la dreapta la stînga sau invers, să te gîndești pe care din ele o vei scoate și să guști cu o clipă mai înainte știuta și mereu neprevăzuta desfătare, așa nemișcat cum stai întins de-a curmezișul patului, rezemat cu capul de cîteva perne colorate și cu picioarele în unghi drept peste marginea lui, cu tălpile înfundate comod în fotoliul moale, acest joc pe care îl încerci întotdeauna cînd se înserează și stai singur în camera ta și ai vrea să recitești o carte din bibliotecă, dar nu te hotărăști care, și-n fond nimeni nu te obligă să o citești musai în seara asta, și uite așa amîni de fiecare dată și în schimb, aproape fără să vrei, dai în sfîrșit telefon prietenului care de obicei nu e acasă, mai bine, și cu asta totul e rezolvat.

Se întîmplă cîteodată să sune cineva din oraș, căutîndu-l pe el sau pe ea, nu-i acasă, da, sînt la televizor, aproape, strada paralelă, același număr, care, nu-l știați ?, cu plăcere, nu, n-a murit, cine v-a spus, nu cred, eu mă ocup cu altceva, după-amiezile, în zilele de vară mai

ales, și trebuie să suporți întîmplările tuturor cunoștințelor comune, cunoscute sau necunoscute, lasă altă dată vei spune că ești un văr de la țară și că nu știi cînd vin și nici unde sînt duși. Hei, acestea sînt atît de frumoase încît și mamei i-ar fi plăcut, unde-ai mai auzit versul ăsta, cine l-a scris, și de ce îți vine în minte tocmai acum, nu poți să știi, și de aceea nu mai încerci, renunți, destul ca să-l simți ca pe ceva al tău, să-ți umble pe tot corpul ca o mînă familiară, răcoroasă, da, te trezește ușor din amorțeală, te înviorează, îți îndulcește privirile, îți calmează obrajii, îți umezește buzele crăpate. Nu are nici un fel de importanță dacă în timpul ăsta niște oameni se plimbă departe de plăjile oceanului, sub marele vînt, încercuiți de insinuările largi ale valurilor, și dacă viețile lor își răspund acolo în acel tumult asurzitor, și dacă sîngele lor prelins în taină pe nisip primejduiește aripile păsărilor ce vor face cîndva popas pe-acele locuri, tu stai în această cameră, camera ta, ai în sfîrșit o cameră a ta, ușa cu glasvand mai dă încă spre camera părinților, dar ei sînt liniștiți de obicei, nu te deranjează, doar cînd vor să asculte cîte-o piesă la radio e mai greu, își iau radioul portativ, se mai aude cîte ceva dar te retragi în dreptul sobei, către celălalt capăt al patului, și îi auzi mult mai slab, mai atenuat, din ce în ce mai slab, da, din ce în ce.

ATÎT

Noaptea mă reîntorc tîrziu.
Văd casa fără ferestre.
Calc pe cimentul rece din hol.
Greşesc numărul cel mai cunoscut.
Înnod lumina crudă a lunii.
Mă văd pe mine cu anii mei.
Atît.

TRECERI

Mă scol din somn ; încheieturile mîinilor mă dor. Cînd eram mic aveam un penar pe care-l umplusem cu pietricele colorate. La cea mai mică mişcare pe care-o fac acum oamenii mă privesc într-un fel anume, clatină din cap şi parcă spun : vezi...

ÎNTRETĂIERI

Mă urcam pentru prima dată în tren. Îmi amintesc, eram un copil cu ochi speriați.
Acum, în camera în care stau ploaia se infiltrează prin tavan și udă un întreg perete.
Port același nume, am o soție tînără. De-abia am venit de la mare, ea stă într-un colț și toate lucrurile îi par străine. Eu
nu o privesc.

SEARA

Seara cînd merg să pun zăvorul la ușă, tăcerea din hol îmi trece peste cap și cad ; mă duc la fund.
Scaunul de paie îmi oferă salvare, și rămîn acolo mult timp fără să pot să mă mai gîndesc la nimic.
Mă strigă soția, am treizeci de ani. Mă ridic încet, îmi simt palmele, țip.

O ZI DE TOAMNĂ

Ziua de toamnă de-afară. Acoperişurile şterse, luminate de soare, terasele cu flori uscate, cu vrejuri de frunze roşietice. Norii întîmplători ce ung cerul în risipă tîrzie.

De ce mă aflam acolo.

Nimic nu-mi putea fi spus.

Înţelegeam dar nu reacţionam, aşa că cei ce vrură să-mi vorbească renunţară curînd. Şi parcă stam, da, cred că nu era nici un obstacol în calea mea. Veneau de departe şiruri grăbite de frunze. Mi se aşezau pe faţă. Simţeam asta cu toate că ei nu-mi spuneau, renunţaseră să-mi mai spună. Umbra unui lucru, un lucru cunoscut parcă de undeva dintr-o casă anume, dintr-o cameră în care rămăsesem mulţi ani sau pe care nici n-o văzusem vreodată, această umbră de care ceilalţi nici nu-şi dau seama. Îmi acoperea încetul cu încetul pieptul, apoi se răspîndea în tot corpul, aşa cum stam şi făptuiam ceva anume, desigur ceva de care ei nu-şi dădeau seama.

De ce nu mă lăsau.

Era tîrziu. Trebuia să plec iarăşi.

Dar nu voiam să mă scol.

Îmi trebuiră multe ocoluri de timp pînă reuşii să le spun aceasta.

Feţele lor erau cenuşii dar lucioase de parcă erau luminate dinlăuntru.

Vorbeau dar eu nu-i auzeam. S-au sculat dintr-odată, îşi alungiră mîinile. Palmele lor erau albe ca nişte cotoare de stearină. Mi-i amintesc mereu aşa.

Un animal greoi îmi suflă deasupra.

Sînt singurul în stare să nu-i răspund.

Se ghemuieşte lîngă mine.

Şi parcă ziua aceasta de toamnă, ziua aceasta în care mi-amintii de ceilalţi, nu poate fi din nou uitată. Uitată ca un cui pe marginea mesei, după ce ai vrut zadarnic să-l baţi în perete. Ai vrut să agăţi un tablou. Dar tabloul era făcut de altcineva şi în cele din urmă nu ţi-a mai plăcut. Sau ceilalţi ar fi trebuit să-ţi spună că nu-i făcut de ei, de nici unul din ei. Atunci l-ai fi agăţat şi ai fi încercat să-ţi aminteşti, poate îl săvîrşiseşi chiar tu. Dar nu în culorile acestea, şi atunci cum era al tău ?

Cuiul continua să rămînă pe masă.

Însă uitat.

Desigur, dacă n-ar fi acest animal lîngă mine, n-aş putea să cred că a existat această zi de toamnă. Blana lui este atît de moale încît soarele, cînd trece spre asfinţit, scrijelează pe ea diferite semne care rămîn vizibile mult timp după aceea. Mă uit la ele pînă cînd se înserează. El nu se mişcă niciodată. Cred că stînd lîngă mine şi lingîndu-mă din cînd în cînd pe frunte îşi dă seama că există. Eu mă feresc însă să fac vreo mişcare.

CERCURI

Fac cercuri în văzduh cu mîna stîngă, pe malul rîului atîtea pietre mă așteaptă.
Într-o odaie întunecoasă tu îți strîngi părul în tăcere ; te culci și nimeni nu-ți poate spune nici un cuvînt.

GÎNGAV ÎN SOARE

O foaie de hîrtie se bate între fereastra deschisă și masă.
Vîntul o joacă așa cum vrea el.
Îmi place să astup cu degetele stropii de soare de pe dușumea. Asta acum, căci mai tîrziu nu o să se mai poată ; soarele va invada toată dușumeaua și parcă mă văd lungindu-mi acolo picioarele, gîngăvind ceva nedeslușit, uitînd pentru totdeauna că sînt așa cum sînt sau că am fost așa cum am fost ; gîngăvind însă, gîngăvind în soare ceva nedeslușit.

PLOAIE PE STADION

Întrecerea sportivă s-a terminat. Steaguri sfîşiate, resturi de mîncare, ghirlande de hîrtie colorată.
Sportivii aleargă în dezordine către casele lor, tremură în maieurile subţiri. A-nceput vîntul, anunţă ploaie. O masă a mai rămas în colţul unei străzi, lîngă un bufet; pe piciorul ei urcă încet o furnică, ajunsă sus un copil o striveşte cu un capac de bere. Vîntul fluieră iar. Înainte să ajung în faţa tribunii centrale mi-am pierdut prietenii. Acum stau pe una din cele două bănci ale micului parc şi privesc. Pe cealaltă stă o bătrînă căznindu-se să roadă un porumb. Cîţiva picuri mi-au căzut pe frunte şi pe braţe.

LOCUL ACELA

În două după-amiezi, după ce-mi terminasem lucrul, am mîncat pîine şi m-am gîndit că trebuie să-mi găsesc un loc unde să stau, să pot întinde mîna şi să am ce-mi trebuie. Degeaba întrebasem toţi prietenii, nu cunoşteau un astfel de loc. Ba mulţi mă sfătuiră să renunţ. Eram tînăr şi ar fi fost păcat. Mă oprisem în dreptul unei sălcii şi priveam printre pletele ei în lac. Dar nu aş fi vrut să se creadă că sînt atît de naiv încît să nu-mi dau seama de situaţie. De aceea nici nu m-am gîndit să închiriez vreo barcă, deşi plimbarea pe lac mă tenta. Continuam însă să scriu scrisori cu destinaţii imprecise, ca să nu pot fi acuzat în nici un fel că urmăresc doar propriu-mi interes. E drept, le trimeteam la intervale regulate şi asta poate că bătea la ochi. Însă conţinutul lor era întotdeauna atît de simplu încît dezarma pe oricine, oricît ar fi fost el de pornit. De multe ori nu erau decît două-trei cuvinte, o mică propoziţiune infantilă de genul „copacul are frunze verzi“ sau „i-am împrumutat o carte cu animale“. Şi toamna, după ce se coceau fructele, mîncam cu plăcere fructe, rupte de-a dreptul din pom. Mă gîndeam chiar să consult un grădinar, tare aş fi vrut să plantez un copac. Dar uite, m-am trezit prea tîrziu, am găsit locul acela pe care-l căutam şi am uitat cu totul cele două după-amiezi în care, după ce am terminat lucrul, am mîncat pîine. Am mîncat pîine şi m-am gîndit că trebuie...

O PĂLĂRIE

În holul întunecos al unui teatru de provincie, în cuierul ruginit de lîngă bufet, o pălărie desenează mișcări abia perceptibile.

Cinstite și superstițioase, femeile de serviciu nu se ating de ea.

Spectacolele sînt rare, așa că singura lor grijă e paza acestei pălării pe care acum douăzeci de ani Ana, cea mai bătrînă dintre ele, a descoperit-o acolo. De atunci pînă acum nimeni n-a întrebat de ea, dar ele tot mai speră că într-o zi...

Cu toate că, într-un fel, fără să știe, nici nu mai doresc lucrul acesta : fără pălărie s-ar simți stinghere, de prisos.

Bătrîna Ana crede chiar că stăpînul ei trebuie să fi murit ; dar atunci pentru cine o mai păzim atît, se întreabă ele.

În holul întunecos al acelui teatru de provincie nu-i nimeni care să le răspundă, așa că ele se potolesc singure : Ana e desigur atît de ramolită că nu mai știe ce spune.

Cum ar putea muri omul acela cînd pălăria lui e-n grija lor și, teafără și neatinsă, îl așteaptă de-atîta amar de ani.

LARGO

Nimic nu mă reține, stau pe o bancă în înserare, în dreapta și în stînga șirul de plopi, în spatele meu calcanul unei case înalte. Cînd vin de departe, plopii se văd țîșnind alburii pe cerul serii, deasupra acoperișului, zidul îi absoarbe în întunericul lui, le suge trupurile și ei cresc numai de la acoperiș în sus, pe cerul nopții, lustruind cu clătinarea lor luna.

M-am obișnuit să vin mereu pe-această bancă și să stau așa, în întuneric, departe de toți și de toate. Cînd cineva mă-ntreabă ce mai fac nu știu ce să-i răspund, ce fac, într-adevăr, nu pot sta pe o bancă toată viața, parcă s-ar trage la țintă și mărul ar fi deasupra capului meu, trebuie să fii mort ca să nu te clintești chiar în clipa asta, ferestrele care se deschid să nu le atingi cu mîna ta și lemnul lor cariat să nu-ți rămînă pe degete, banca are cel puțin meritul că există, mă scol de pe ea tîrziu în noapte și pornesc spre casă, dar pașii mă duc pe alte străzi și deseori mă trezesc în cîte un cartier complet necunoscut. Nu știu dacă asta am vrut, adică să ajung în acel cartier, dar dacă tot sînt acolo n-am ce regreta. Merg încet pe lîngă casele vechi, nu mă grăbesc, dar nici nu întîrzii în dreptul vreuneia, altădată multe mi se păreau cunoscute, acum nici nu încerc să le recunosc, în fond ce mi-ar folosi, unghiile-mi foșnesc de-un vînt ne-

văzut, mă las în voia lor, ele mă duc unde vor, iată că se poate și așa, spun, iată că nimic nu este altfel, viermii pot sta zile întregi la soare, pămîntul poate putrezi ca o cireașă, să vină cerșetorul acela bătrîn să-mi stingă unghiile-nflăcărate, să-mi strîngă în palme degetele arse, zgîrcite, și cu o singură răsuflare să-mi dezvolte în creier un ocean de miresme înalte. Luna să țiuie departe peste plopii acelei iubiri răvășite iar eu, dacă mai pot fi numit așa, să-ncerc să amăgesc nisipul cu unghia care mi-a mai rămas. Nerisipită sămînță.

STRĂZI AURIFERE

Birt noaptea luminat cu lacăt la ușă și mesele pătrate prinse într-o boare albăstruie în care absența oamenilor îngrozește ca un asasinat în masă mijlocit de semnele de circulație răstîlmăcite pînă-n zori de cei ce-și astupă ferestrele cu hîrtie și le-nfundă cu cocoloașe de pîine fără să fie nevoie căci raza acestor ferestre e mult deasupra celorlalte case din mahala și arcul privirilor nu are cîmp deschis.

și desigur asta pentru că nu pot suporta bănuiala că altcineva s-ar putea orienta mai bine ca ei și fără să trișeze ar alege o străduță mai liniștită care lor nu le-a spus nimic pînă acum și care dintr-odată se dovedește în cel mai înalt grad auriferă.

purtătoare a unor virtuți vizionare, coșuri, acoperișuri, balcoane cu balustrade și ștucaturi stîlcite, scări metalice șerpuind pe dinafară, trepte adăpostind pisici cu blana umedă și cenușie ca a șobolanilor

reguli de luminat prin curţi printre frunze ori sub butonul soneriei în dreptul numelor pe jumătate şterse ale căror posesori apar la diferite semnale electrice sau doar la bătăi în geam şi capetele lor smulse din somn se clatină la dreapta şi la stînga aidoma figurilor de tablă din bărăcile de tras la ţintă

te poţi bizui pe-acest hazard şi poţi înjgheba cu ei o conversaţie la nimereală chipurile trimis de cineva din provincie şi greşeşti înadins numărul casei însă numele îl pronunţi respectuos cu convingere parcă într-adevăr ţi-ar fi fost cunoscut de mai nainte şi nu eşti stînjenit să-i spui că-ţi este unchi, în fine o rudă oarecare, poate să se mire, va încerca să vadă de nu eşti beat, gata să-i dai buletinul, nu, nu-i nevoie, uşa s-a închis şi nimeni nu e supărat

o boltă strîmbă, prelungeşte zumzetul unui contor de gaz metan şi îţi aduci aminte că poţi rămîne acolo cu urechea lipită de zid pînă cînd cerul se mai luminează şi strada se sfîrşeşte cu o bruscă răsucire de comutator.

MENAJERIE

După ani de zile în care nimic nu se schimbase, în casa noastră a fost adus deodată un fotoliu ; mare, încăpător, comod, cu două braţe de lemn curbat.

Maică-mea stînd în el bătea încet cu degetele în braţele de lemn.

Mă trezeam ascultînd : n-o fi vreun şoarece ?

Mult timp nu m-am putut obişnui cu acest zgomot, şi mă tot întrebam pe unde o fi şoarecele.

Cu toate că zgomote mult mai mari, cu toate că plînsete mult mai somptuoase, cu toate că multe respiraţii înăbuşite se perindaseră nu o dată şi pulsul întunecat al pereţilor mă ducea atît de departe că de-abia puteam să-mi reîncălzesc degetele.

La urma urmelor, ce urmăreşte acest şoarece fictiv ?

Şi cine spune că trebuie să-l adaug menajeriei imaginare pe care, fără voia mea, am strîns-o între pereţii acestei case de-o vîrstă cu mine ?

Dacă-l primesc, va trebui să-mi restrîng şi mai mult spaţiul şi-aşa destul de mărunţit între atîtea suflete de care m-am lăsat înduioşat prin vremi.

Totuşi, neacceptîndu-l, nu risc oare să devin un rege fără supuşi ?

Tîrîndu-mi paşii printre scheletele albite şi frumos aliniate care de-abia mai amintesc pe turbulenţii mei de-odinioară ?

RESURSE

De sub draperiile bogate urma să apară.

Aburi se-mbulzeau pe geam.

Am luat foarfeca şi am tăiat de cîteva ori aerul.

Era o mărturisire ?

Resurse din vechile visuri îmi întreţineau încă privirea.

Mama era departe pe puntea unei corăbii, ştiam că nu-mi mai poate da ajutor.

Omul care ne spărgea lemne se oprea cînd da de-o buturugă sau chiar numai de-un nod mai tare şi-ntreba : unde-i doamna.

Vecinul meşterea întruna, strungul de lemn nu sta o clipă.

Cum magazia era adosată odăii mele, după gama întreagă de zgomote, rîcîieli şi ţiuituri încercam să ghicesc lucrurile ce ieşeau din mîinile sale.

Cîteodată, înainte să adorm, îmi şi reuşea.

Vreau să spun că vedeam aievea forme plutitoare acordate cu zgomotele ce ieşeau din zid.

A doua zi în zori, îl auzeam pe vecin strigînd nemulţumit către nevastă : ce dracu făcui io aseară ? că iote ce-a ieşit !

PRIETEN

Era o zi pecetluită. Priveam pe fereastră către copacul drag.

Mişcările cerului se regăseau în frunze.

Nu aşteptam pe nimeni şi totuşi am clipit cînd zării pe acoperişul casei de peste drum un amic care-mi făcea semne.

Voiam să deschid fereastra. Am făcut o mişcare bruscă.

Amicul a căzut de pe casă şi de-abia am mai avut timp să-i strig că nu sînt de acord.

Dar el se şi scufundase în pămînt.

Pe locul unde dispăruse izbucniră flăcări, peste care vecina presăra frunze.

În mijlocul frunţii îmi crescuse un neg care nu-mi mai dădea voie să mi-o lipesc de geam.

CĂLĂTORIE ÎNTR-O CĂLĂTORIE

I

Precum că dacă e seară de iarnă și vii acasă de la niște prieteni după ce ai stat aproape o oră în tramvaiul înghețat care nu mai pornea pentru că erau atîtea alte tramvaie înghețate înaintea lui și macazurile erau și ele înghețate și nu mai funcționau iar vatmanii se-adunaseră cu toții împrejurul unui foc făcut de nu se știe cine din cîteva bîrne putrezite ce se găseau peste tot de cînd cu cutremurul iar călătorii plecau pe jos în șiruri zgribulite punînd fiecare pasul în urma lăsată de celălalt prin zăpada înaltă de două palme sau rămîneau în hardughiile de metal înjghebînd conversații plicticoase sau așa cum se întîmpla în spatele meu o tînără pereche se certa pe șoptite ea plîngînd văicărindu-se și reproșîndu-i iar el apostrofînd-o că măcar în tramvai să se abțină iar un tînăr licean cu blugînși făcea curse de la un capăt la altul ca să relateze unui om în vîrstă ce scuipa mereu pe jos în fața bocancilor săi murați ce se mai petrece cu celelalte tramvaie dacă a venit de la depanare și ce mai cîntă în jurul focului vatmanul acela cherchelit care dacă stau să mă gîndesc nici nu era mai cherchelit decît directorul itebeului care de ani întregi asigură că în urma hotărîrilor nu știu cărui for colectiv s-au luat măsuri ca în sezonul friguros să fie concentrate etc. etc. și cine spune că trebuie să ai răbdare e clar că trebuie premiat

de sus-menționata întreprindere întrucît pe asemenea calități se bazează întreg acest șir de vehicule pașnice și de tramvaiști rebegiți și de controlori inoportuni care stau și ei ciuciți pe cîte un scaun ca orice simplu călător căci ei nu-și pot face meseria decît în timpul mersului iar sutele de lei amendă pentru lipsa unui simplu bilet te-ar duce acum cu gîndul la perfecționarea înmormîntării într-o piramidă, și dacă vine cineva tot atît de aproape de tine să-ți ceară un foc spui că n-ai ceea ce e purul adevăr căci nu ești fumător dar cel care te-a rugat se uită mai bine la tine și te bate prietenește pe umăr ce insolență dar îl lași în plata domnului nu te simți în stare să-ncepi o bătaie, ești prea amorțit și indolența provenind din faptul că mîine e duminică și nu trebuie să te scoli dimineață te minează și de-abia acum îți dai seama că ea te expune nepermis de mult, să-i dai o palmă măgarului dar ca să faci asta te uiți în jur să-l recunoști, o fi domnul care stă în picioare chiar în fața scaunului gol de pe partea cealaltă, sau altul ce stă cu spatele și se uită pe fereastră, cum dracu nu-l mai ții minte și dacă faci o gafă, și în fond dacă nu l-ai atins atunci pe loc înseamnă că nu te-a supărat prea rău, hei dar ce-i asta, cine mă zgîlțîie din somn, ce-i gălăgia asta, ce v-a găsit să tropăiți și să vă agățați de barele tramvaiului, hei, e-adevărat, chiar a pornit și vei ajunge acasă neîntîrziat, ne-în-tîr-zi-at îți vei face o felie de pîine cu unt că-ți ghiorăie stomacul de parcă ai vizita o menajerie și-n cameră o fi sloi și lemnele ioc dar bine că merge tramvaiul

II

Telefonul și de ce să nu răspundă mama. E în bucătărie și eu aud întîi și răspund și-o s-o fac și acum. Dar iată că e Puși prieten atunci cînd trebuie. Ca-ntotdeauna a picat la țanc și-i spun să ne-ntîlnim și da spune și

fixăm. Las telefonul și mă uit la ceas e tot atît. Adică el e prietenul meu de secundă. Mai pierd timpul prin casă întorc butonul radioului în ambele sensuri un mic răgaz în care aud frînturi de muzică sau fraze trunchiate de la buletinul de știri. Apoi trec în baie unde mă bărbieresc ba nu asta am făcut-o ieri acum fac alte lucruri poate scriu o poezie poate vorbesc cu tanti-mea care e zilnic la noi deci și azi.

Să mă-ntîlnesc cu Pușí și plec iau tramvaiul. Și-n tramvai n-are abonament dar eu îmi pregătisem cei șase lei așa că-i dau și scot un bilet obișnuit de treizeci de bani. Primesc restul taxatoarea e frumușică îl bag cu greu în buzunarul pantalonilor moderni lipiți pe coapse și privesc pe fereastră. Stau în spate aici e mai puțină înghesuială.

Hei trebuie să cobor linia lui 31 e acum cu o stație mai înainte.

În stația lui 31 văd o cunoștință o fată corectoare la „Viața Românească" sau la „Luceafărul". Mă uit la ea ea se uită la mine. Nu ne salutăm. Dacă am vorbit de două ori e mult. Seamănă cu Lenți dar e mult mai înaltă.

Vine 31. Se vede de departe că e aglomerat. Sînt și pe scară. Nu-l iau aștept altul. La fel și fata. Mă uit la ceas am vreme. Și Pușí mă va aștepta vizavi de casa lui așa că pot să și întîrzii. Și dă-o-ncolo vine al doilea 31 tot ciorchine. Mă plimb de colo-colo. Mă uit la două fete cu planșete sub braț. Îmi aduc aminte c-am terminat Arhitectura demult cum a trecut.

Și alte cîteva mașini aglomerate și mă duc la un telefon și-l sun pe Pușí. Fixăm o întîlnire pentru mai tîrziu în Piața Victoriei la Muzeul Antipa. Și după ce ne-ntîlnim și ne plimbăm puțin stăm pe o bancă și forfecăm teatrul și literatura lumii el îmi spune că se duce acasă că așteaptă un telefon. Îl conduc spre tramvai și dau să plec. Mă gîndesc unde să mă mai duc acum căci n-aș vrea să mă înapoiez acasă așa devreme. Rostesc chiar cu voce tare în dodii unde să mă mai duc acum. La care Pușí îmi spune că la el acasă că așteaptă un telefon dar

că n-are altă treabă. Și a făcut o nouă scenografie a camerei și ar fi bucuros să o văd. Nimic nu-i de complezență în ce spune așa că luăm tramvaiul 3 și facem blatul. Nu mergem decît trei stații. Ne-am urcat prin față la vagonul doi și ne-am tras într-o parte. O doamnă vrea să coboare și-l întreabă pe-un țigan care stă în dreptul ușii dacă se dă jos la prima. Țiganul îi răspunde păi doar d-aia stau în ușă și se vede că e grozav de încîntat de cele spuse.

La Pușí acasă scenografia din trestie e grozavă. Reflectorul ce luminează un colț al camerei așijderea. Mă așez într-un fotoliu hîrbuit în timp ce el se duce să aducă ceva o scrumieră sau un pachet de țigări. Mă simt bine în cameră e răcoare. Fereastra e deschisă și vîntul ondulează cele cîteva fîșii de hîrtie colorată ce acoperă abajurul. Pușí întîrzie și eu mă gîndesc că aș putea să plec. De fapt ăsta e un gînd nesăbuit și neadevărat căci nu vreau să plec dar uite că mi-a venit. Mă uit la firele de trestii ce striază pereții biblioteca

III

Îl căutau pe Gioni vezi bine și n-ar fi trebuit să-mi sară inima la fiecare semnal al soneriei. N-aveam nici în clin nici în mînecă cu nimeni din bloc darmite cu el. Cu toate acestea în fața domnilor care veneau singuri sau în grup dar întotdeauna cu o răceală sublunară pe umeri cu o tăcere mezozoică întinsă pe gulerele bine apretate ale cămășilor albe mă fîstîceam. Un clopot începea să-mi guverneze stomacul iar ecourile alergau de zor prin bietul meu trup care se străduia zadarnic să se opună. Tot ce se putea face era să vorbesc cît mai rar sau din contră să turui la nesfîrșit adică să forțez de la început impresia de autentic. Uneori eram însă prea surprins de apariția domnilor de ora matinală nocturnă sau în sfîrșit

sucit mediană pe care şi-o alegeau pentru vizită. Căci într-adevăr devenise o vizită. Repetarea neregulată cu care veneau îi dădea acest caracter. Eram surprins şi nu mai apucam să-mi pun acea mască a autenticului şi teamă mi-e că în felul acesta arătam exact cum sînt adică un om temător nesigur pe el însuşi şi gata oricînd să facă pe placul oricui cu toate că asta ar fi cea din urmă dorinţă a sa.

Fir-ai al dracului îi spuneam eu în gînd lui Gioni fir-ai al dracului să fii cu apucăturile tale. Treci pe acasă ca fulgerul te schimbi laşi ce ai de lăsat uneori îţi mai potriveşti mustaţa apoi cobori scările sărind cîte două-trei trepte o dată şi demarajul maşinii îmi înfige cuţite în gingii. Uneori lipseşti cîteva zile alteori cîteva săptămîni. E greu să apreciezi temeinic absenţele lui. Corect ar fi aşa : să ţin socoteala timpului în care văd pe fereastra din dormitor opelul gri culoarea şobolanului parcat lîngă arţarul pipernicit şi cu frunzele înnegrite de fumul crematoriului. Uneori şi fac lucrul acesta dar alteori uit sau mă plictisesc şi atunci mă apuc de altceva. În fond nu-s servitorul lui să ştiu cînd vine şi cînd pleacă şi pe unde şi cu ce treburi umblă. Ia să mă mai slăbească domnii ăştia cu pretenţiile lor desigur voalate dar pretenţii. Sînt şi eu un simplu locatar locatarul de la parter cel a cărui cameră de baie seamănă cu interiorul maşinii de tocat carne. Asta pentru că proprietarul acestui bloc de speculă a înghesuit sub scara în spirală o cadă şi un scaun de WC a mai lăsat un spaţiu de 30 de centimetri prin care să te strecori pieziş atunci cînd simţi că nu se mai poate altfel şi a scris pe contractul de închiriere cu litere mari BAIE — 3 mp uitînd să specifice că la înălţimea brîului această suprafaţă se înjumătăţeşte iar şi mai sus ea devine o simplă fişie îngustă ondulată spiralată dinţată în fine cum spuneam interiorul unei maşini pe bază de şnec. Domnii n-au cum să ştie asta căci nu i-am invitat niciodată în baie dar parcă intuiesc ei că eu ar trebui să fiu cel mai bine informat asupra lui Gioni sau măcar asupra apucăturilor lui uzuale şi de aceea

IV

Pentru că apa s-a uscat iar în tăvile de tablă de pe calorifer şi mirosul de-ncins mă face să sar din pat, gîtul mă doare, o durere precis delimitată de parcă aş fi primit o lovitură de karate, şi mă gîndesc la plecarea ta bruscă, la disperarea cu care caut numărul de telefon al uneia dintre prietenele tale pe care înainte de-abia dacă o băgam de seamă, e drept că-ntrebasem cîndva dacă e nimerit să-i fac curte, eu n-o luasem în serios pentru că nu prea mă-ncînta faţa ei spăşită şi buza de sus cam mustăcioasă, dar tu te-ncinseseşi şi-ncepuseşi să-mi arăţi cum respinsese ea pe unii mai dihai decît mine, tipi care făceau yoga, skyau, creşteau salamandre sau mai ştiu eu ce alte lucruri din astea, era fata unui director de clinică şi ar fi fost o partidă bună numai că, şi aicea ştiu că m-ai luat pe după gît cu un braţ moale, exagerat de moale care trebuia să-mi dea să înţeleg, ce să înţeleg, că voi fi singur toată viaţa, ce să pricep că şi tu vei pleca în curînd de lîngă mine, nu ţi-aş fi dat voie să te joci astfel cu ficţiunile mele dacă n-ai fi fost în fond una dintre ele, poate cea mai tăcută şi mai încăpăţînată, dar şi cea mai volatilă, cum se împăcau aceste contrarii nimeni nu ştie, şi uneori în vîrful de-ntoarcere, în punctul de graniţă eu mă simţeam neajutorat cu simţurile mele greoaie şi mă-ntrebam dacă nu cumva sînt eu însumi o ficţiune barbară, un fel de tablou de afişaj pe care poate expune oricine ce vrea.

Aici şi acum, o studiată erezie. Care ne face părtaşi la nimic. O cale de a spune : nu vă grăbiţi, ştergeţi-vă ridurile de pe frunte, totul e asigurat, nu poate fi altfel, letargia e suprema virtute.

Ca să fii cîrn trebuie să fi avut o mie de nasuri.

Zorii zilei în care am sperat să te mai pot întîlni, să mă suni așa cum îmi ziseseși (nu, nu-mi promiseseși nimic, însă...), ceaiul băut pe nerăsuflate, arzîndu-mi buzele și gîtlejul, obsesia de-a fi gata înainte de primul sunet al telefonului, știam că tu vii mai repede decît mine, mașina 99 oprește în fața blocului, glumeam spunînd că o vezi de la fereastră și că atunci cobori în fugă scările sau, și mai bine, că ai înțelegere cu șoferii să vină să te ia la oră fixă, uneori chiar tu repetai bancurile astea cu atîta obstinație și dădeai detalii, cum i-ai făcut cu ochiul șoferului ăla gras și mustăcios, cum ați intrat în vorbă și el s-a oferit să te plimbe după-amiaza cu dacia personală la săftica sau în altă parte, avea un văr chelner și ați fi fost serviți a-ntîia, și îți făcea și el cu ochiul, nu știam ce să mai cred, doar eu inventasem bancurile astea și acum ele căpătau o aură de realitate prin simplul fapt că erau înflorite de gura ta, misterul unor întîmplări iluzorii, muchia lor tăioasă ca un brici în care mă aruncam de bunăvoie ca un sinucigaș începător care descoperă că metodele lui sînt fructificate de alții cu un succes mult mai răsunător și cu o superioară nonșalanță, masa la care mă așez să-ți scriu, după ce am căutat zile întregi prin oraș o carte poștală ilustrată mai de doamne ajută, dacă nu impecabilă măcar

V

Orientarea fără precedent a mirosurilor pe străzile orașului aceluia de munte te face să te oprești lîngă o dugheană cu firmă din care picură stropi de lichid colorat zicîndu-ți : pe aici trebuie să fie o femeie pe care n-am văzut-o de mult timp și care s-ar putea să nu mă mai recunoască. Bați la ușa dughenei, e momentul să pășești înăuntru chiar dacă nimeni nu vine să-ți deschidă, și știi că acum pe o insulă la nord-vest de focarul pinguinilor o mînă va ricoșa încercînd să prindă pe oglinda apei conturul unui nor, știi că mîna aceea nu va mai încerca încă o dată pentru că tu ai și ajuns în camera în care un

glas de femeie te-ntreabă prevenitor și se oferă să-ți dea toate explicațiile în schimbul unei singure monezi pe care te și grăbești s-o pui pe masă, zimții taie lumina împîclită și femeia zice că semeni cu cineva iar tu că toți semănăm cu cineva și-n timpul ăsta lichidul de afară își schimbă culoarea și picăturile capătă un alt ritm și tu nu vrei să te mai uiți la femeie de parcă ți-ar fi frică de ceva, ridurile pot povesti mai bine decît glasul, cămașa e largă, mîinile osoase, pieptul supt, părul învîrtejit cîlțos, asemănările se urnesc greoi

VI

Nu ieșisem din casă de mai multe zile. În tot acest interval un singur prieten mi-a dat telefon. Afară era o căldură înăbușitoare dar la mine în casă era răcoare. Mai ales dacă mă lipeam cu spatele de zidul dinspre curtea vecinului și ascultam foșnind teiul cel mare. Stam așa mult timp nu aveam altceva de făcut lumina filtrată prin lamelele jaluzelelor se așternea domoală pe mobile pe pereți pe picioarele mele întinse înadins în calea ei. Capul doar mi-l țineam în umbră lipit de perete cum spuneam și cu o mînă ridicată în sus încercam să ajung rama tabloului de deasupra. Mă străduiam din răsputeri mă întindeam îmi luam avînt și făceam cîte un mic salt dar nu reușeam niciodată. Tabloul îl înfățișa pe tatăl meu cînd era tînăr și era lucrat probabil după o fotografie de către unul din acei desenatori-fotografi ce fac furori în micile orașe. Desenul propriu-zis era încadrat într-un paspartu oval din carton crem granulat iar rama lată din bronz aurit prea puțin complicată față de gustul epocii îmi plăcea tare mult. Cred că mult mai mult decît însuși tabloul pe care îl găseam prea mult retușat prea idealizat în consecință parcă lipsit de viață de micile accidente și asimetrii care-i sînt proprii. Rama însă îmi plăcea. Aș fi vrut s-o ajung cu

mîna să-i pipăi reliefurile simple și odihnitoare să-mi mînjesc buricele degetelor cu praful auriu al bronzului. Toate încercările mele au fost zadarnice. Tabloul era așezat prea sus și cu timpul a devenit deosebit de clar că nu-mi rămîne nici o speranță. Iar ca să mă urc pe un scaun ar fi fost o adevărată lașitate. Nici nu-mi vine să mă gîndesc că s-ar putea concepe așa ceva. Nu e mai puțin adevărat că ar fi și foarte greu deoarece în casă la mine nu se găsește nici un scaun. Vreau să spun că nu am nici un scaun și în afara patului pe care dorm și a cîtorva perne care puse una peste alta ar putea constitui o atare tentație nu mai găsești nimic pe care să te poți urca

VII

Vecinii se mută asta înseamnă că nu mai au lemne în pivniță. I-am dat un telefon Dianei și am momit-o să-i dau o carte. Prostii nu-i trebuie ei cartea mea dar a fost amabilă ca de obicei și mi-a zis s-o sun pe vineri. Nu mai am chef să scriu poezii prea trag greu cu această nouă metodă. Mă uit la dicționarele înșirate pe măsuță scorojite de-atîta umblat în ele cine m-o fi pus să inventez această nouă metodă. Eh dacă nu citeam cartea aia... Dar soarele de afară mă atrage cu toate că nu vreau să ies din casă de teama frigului. Ce-am realizat deci ? Cîteva cărți și încă alte multe nimicuri ăsta ar fi răspunsul. Adică plus sau minus dar cine gîndește așa ? și-mi mut privirea pe un sul ars la un capăt pe care l-am primit de ziua mea de la niște rude. Un fel de imitație de papirus pe care scrie ceva care ar trebui să aibă de-a face și cu ziua mea și cu meseria de mîzgălitor. Apoi mă uit la cărțile din bibliotecă la cele patru desene expuse după cristalurile ei. Ceasul ticăie prea tare nu mă enervează dar nici nu îmi trebuie. În curtea de vizavi domnul Ioniță legat pe sub fălci cu un șervet stă pe un

scaun și sparge conștiincios niște lemne. De obicei umbla după pisici dar acum sparge lemne ehehei se schimbă vremurile. Și moașa a fost bolnavă iar acum nu prea se mai vede prin curte. Soare-soare pe casă e brumă și sîntem în decembrie nu uita. Mai șterg o dată masa cu pensula aia lată praful ăsta.

Se-aude o bătaie în ușă mai mult un rîcîit. Poate că n-a apăsat cum trebuie pe sonerie și de-asta bate. Oricum înseamnă că e cineva străin. În fine. Cînd trec prin hol pulpana halatului mi se agață de scaunul biroului mă-mpiedic și sînt gata să cad. Cel de-afară încurajat de zgomotul produs mai rîcîie o dată. Stai stai că vin și mă uit pe vizor dar nu văd decît o șapcă ponosită. Omul ăsta mic nici n-ajunge pîn'la sonerie rîd în sinea mea. Știu eu ăsta e un truc încerc să-l micșorez ca să nu-mi mai pară așa străin. Ei și ce-mi pasă mie dacă e străin potolește-te și-ntreb Cine e ?. Omul răspunde. Nu vă supărați să vedeți am să vă spun ceva. Tace apoi. Eu sînt puțin nervos și-mi dreg glasul fornăi într-un fel ca el să înțeleagă și să termine odată ce are de spus. Dar el tace.

Nimic nu e mai urît decît trecerea ploii pe lume.

ÎN ZID

Stau în întuneric într-o cameră aproape goală.

Mă gîndesc că s-ar putea să nu îmi mai aduc aminte niciodată de seara asta și gîndul acesta îmi displace. De parcă nu aș fi uitat atîtea seri încă mai demne de ținut minte. De parcă nu aș fi fost silit să acopăr cu cenușă atîtea flăcări arzînde încă.

Dacă-mi încordez auzul, îmi pare că umblă cineva pe scară. Urcă sau coboară și eu îl pîndesc să văd la ușa cui o să se oprească. Deasupra mea stă un cofetar la care vin toată ziua tot felul de persoane simandicoase. Au nunți, botezuri sau sindrofii și își comandă torturi cît mai speciale. Cîteodată vin pînă noaptea tîrziu și bîjbîie pe scări sunînd din greșeală la ușa mea. O fi și acum tot vreunul din aceștia. M-am obișnuit cu ei, nu mă mai supără. Mă gîndesc că ar fi trebuit de mult să fiu în altă parte. Nu știu unde, dar sînt sigur că pereții acestei odăi aproape goale ar fi arătat cu totul altfel. Vreau să spun că ei ar fi dat atunci spre alte încăperi, spre alte peisaje, spre alți oameni și asta ar fi fost exact ceea ce-mi trebuia. Nu știu cine-mi spunea că întîlnise un bătrînel care locuise ani de zile în coliba unui pescar. Se trezea în zorii zilei odată cu pescarul și-l auzea cum își pregătește uneltele într-un colț al odăii, apoi adormea din nou. Nu se gîndise niciodată de ce făcuse aceasta luni și luni în șir, de ce con-

tinuase să trăiască alături de acel pescar căruia nu îi era de nici un folos și care nu-l învrednicea cu multe atenții. Pescarul nu mai veni luni întregi la colibă, iar bătrînelul plecă și el și își găsi o cameră-n oraș. Cel ce-mi spusese toate acestea o fi fost tot un pescar sau poate un prieten al bătrînelului, ba poate chiar vreun vizitator nepoftit ce rămăsese cîtva timp la mine în odaie cu vreun prilej sau altul. Poate se gîndea pe unde-o întîrzîia cofetarul acela la care venise și, în așteptare, îmi spunea și el vrute și nevrute. Sau, de ce nu, era doar o veche poveste pe care o știam din copilărie și care-mi răsărise acum în memorie fără să-mi pot da seama cum. Oricum ar fi, un lucru este sigur : bătrînelul acela mă face să cred că îndărătul acestor pereți ai mei se află ceva.

Cum stau așa în întuneric cu ochii țintă într-un punct nevăzut, îi simt cum se înalță drepți și lunecoși și mă împrejmuie. Ating cu mîna răceala lor și aud zgomote îndepărtate care îmi zgîrie pielea. Unghiile-mi sînt înghețate și luminează scurt în odaie. Mă aplec încet din mijloc pînă ating cu ele partea de jos a peretelui la îmbinarea lui cu podeaua. Luminile lor dispar înlăuntrul zidului, ca supte de-o forță ciudată.

Îmi este din ce în ce mai frig.

Unghiile mi-au dispărut cu totul în zid și degetele se înfundă și ele încetul cu încetul.

Vîntul urlă undeva. Mi-e frică să spun afară și mă uit împrejur, dar în odaie totul e liniștit.

În întuneric nu se-aude decît respirația mea regulată de om în floarea vîrstei care nu mai are nimic de pierdut și nu-și face griji din orice.

După degete vine rîndul podului palmei și al brațului care încet, fără nici un motiv anume dar și fără vreo spaimă prea mare acum cînd m-am obișnuit cît de cît, intră în zid.

Mă gîndesc doar că zidul acesta trebuie să fie tare gros dacă nici măcar brațele mele intrate acum pînă la omoplați în el, nu-l pot străpunge. Într-adevăr, mîinile mele și-ncet încet tot trupul mi se-nfundă în zid fără ca nimic să se clintească în el și fără ca să se deschidă vreo altă

priveliște, vreun alt spațiu. Acum sînt în întregime în zid și e-ntuneric, dar un vînt puternic mă scutură și-mi învălmășește hainele. Mă uit la unghii și le văd sclipindu-și luminile dar nu mai sînt în stare să deslușesc nimic. Și parcă le văd totuși, parcă-ar fi luminile schimbătoare ale unui far, în depărtare, prin ceața mării. Ascult liniștea rămasă în odaie, îmi apropii obrazul de marginea zidului și privesc înlăuntru. Întunericul este compact, dar luciul puținelor mobile care se găsesc acolo îmi arată că totul a rămas neschimbat. Deodată ochii mi se sparg în lumină. Prin ușa scundă intră încet bătrînelul și se așează obosit pe scaunul și la masa mea. Dau din mîini, vreau să țip, poate și fac toate acestea. El nu mă aude. Are o haină jerpelită îmbrăcată peste o veche bluză de marinar. Se uită neîncrezător în jur, își șterge cu colțul mînecii o pată de pe pulpana hainei. Nu știu cum să-l fac atent, să-i dau de știre că mă aflu aici, în apropierea lui. N-aș vrea să-l văd atît de abătut, așa de singur. Aș vrea să-i spun că eu sînt marinarul și că nu l-am părăsit, că am fost tot timpul aici, lîngă el. Mai greu ar fi să-i explic de ce nu mă vede, căci într-adevăr se pare că eu nu mă mai văd din interiorul odăii. Dar lumina este atît de puternică și el este atît de abătut încît eu, din zidul gros în care stau, nu mai reușesc să mă mai gîndesc la nimic. Vîntul se întețește. Ochii încep să-mi lăcrimeze. Poate nu-mi voi mai aduce niciodată aminte de seara asta. Poate bătrînelul nu-și va aduce niciodată aminte de pescarul care-a dormit ani de zile alături de el. În odaia mea el va continua să trăiască, încăpățînîndu-se printre puținele mele mobile să-și tîrîie picioarele obosite. De-un singur lucru doar îmi pare rău : vechile mele unghii nu mai luminează deloc, este sigur, și nu o să-l pot atrage niciodată în zid. Mă voi mulțumi doar din cînd în cînd să păcălesc cîte-un client de-al cofetarului, și asta îmi va fi de-ajuns.

ALEGERE

Îl întîlneam în fiecare dimineață. Turnul bisericii se înălța pieziș la întretăierea celor două străzi. Una din laturi era pe strada dughenelor, iar cealaltă te oprea, înnegrită și rece, dacă veneai de pe bulevard. Și eu veneam pe bulevard, în fiecare dimineață, la servici. Atunci îl întîlneam. Mă trezeam deodată că apare de după colțul bisericii. Era un bărbat potrivit de statură sau chiar ceva mai înalt. Nu-i rețin figura. Îl recunosc mai mult după faptul că apare atunci cînd eu mă aflu la un metru sau doi de turn. De-abia am vreme să mă feresc. Întotdeauna, chiar atunci cînd întîrzii, el apare de după colț atunci cînd sînt la un metru sau doi.

Într-o zi m-am oprit intenționat cu vreo sută de metri înainte. Priveam în jur ca și cînd aș fi căutat pe cineva. Oamenii treceau și dintr-un sens și din celălalt, grăbiți, lovindu-mă și uitîndu-se urît la mine. Acolo-mi găsisem să aștept, în mijlocul străzii ! Îi studiam pe cei care veneau din față, dar el nu trecea. A trebuit să pornesc, altfel aș fi întîrziat la servici. Cînd am ajuns în dreptul magazinului de ciorapi m-am gîndit să mă mai opresc puțin, dar înghesuiala era așa de mare că fără voia mea torentul mă tîra înainte. Am traversat strada din colțul căreia începea biserica, am luat-o pe lîngă zidul bisericii cu toate că umbra era încă mică și de-abia-mi

acoperea genunchii. Fațada turnului închidea drumul, greoaie și posomorîtă, la numai cîțiva metri în fața mea. Strîngeam atît de tare în mînă servieta de plastic încît simțeam cum desenul abia perceptibil al materialului îmi rănea carnea. De după colț apăreau brusc trecătorii, ca împinși de resortul unui joc automat din acelea cum avea baraca italianului ăla. Mai aveam de făcut numai cîțiva pași pînă la turn. În pantof îmi intrase o pietricică și călcam în așa fel încît să o fac să intre în scobitura piciorului. Am schițat un gest involuntar de aplecare în față, dar știam că e inutil. Lumea nu-mi va permite să ocup trotuarul și așa destul de strîmt. M-am ridicat în aceeași clipă, și de-abia am mai avut timp să nu mă ciocnesc nas în nas cu el. Era grăbit ca întotdeauna și nu părea să mă observe. De fapt, dacă stau să mă gîndesc, nici eu nu îl observam. Pare curios, știu, dar ăsta e adevărul. De-abia în urmă, după cele întîmplate, mi-am amintit că îl întîlneam mereu. Sau poate că îl observam, dar imediat după aceea, odată ajuns la serviciu, luat de atîtea treburi, îl uitam cu totul. În orice caz, diminețile ființa lui mă însoțea nevăzută tot drumul. Și după ce îl întîlneam, drumul spre servici îmi apărea lipsit de orice atracție și de aceea îl făceam cu pași mai grăbiți. În felul acesta ajungeam mai devreme și trebuia să deschid eu ferestrele. În birou era o lipsă de aer grozavă iar femeile de serviciu nu erau de găsit. Îmi scoteam dosarele, le răsfiram pe masă și așteptam să vină și ceilalți. Apăreau cîte unul și își ocupau locurile lor. Începeau ca de obicei să discute cele întîmplate în ziua precedentă, iar eu îi auzeam ca prin ceață. O toropeală mă împiedica să iau parte la discuțiile lor. Priveam pe fereastră la vîrfurile copacilor din curtea vecină. Un luminator în patru ape sclipea în soare și cîteodată o dungă subțire din lumina lui cădea pe masă la cîteva palme de cotul meu. Se alungea și pe masa colegului care era mai totdeauna goală. Mă gîndeam la lumina pe care o filtrează acest luminator în camera de dedesubt. Sau poate era o scară interioară, din lemn de stejar sculptat, cu ornamente în bronz. Mi-ar fi plăcut să urc această scară sau numai să stau cîteva minute în răcoarea ei primitoare.

Și mai era un lucru pe care cu timpul îl observasem la el. Avea ceva care îmi semăna mie, poate mersul grăbit, sau altceva, nu știu ce, dar în orice caz un lucru important care ne apropia. Dacă m-aș fi uitat bine poate că aș fi observat, dar eu treceam fără să ridic ochii și nu rămîneam decît cu impresia vagă a prezenței lui. Nu căutam nici măcar să aflu pe unde o apucă după ce trece de mine. Nici nu mă uitam vreodată cum este îmbrăcat, dar era îmbrăcat corect, pot să vă spun, și asta era de ajuns.

În ziua aceea avusesem mult de lucru la servici. Veniseră beneficiarii să-și ridice machetele. Doar una era gata. Celelalte două mai aveau încă de montat cîteva piese ; ambalarea care lua și ea o groază de timp. Lucram într-un ritm infernal. Eu curățam piesele. Le desfăceam, cîte una, din benzile de hîrtie gumată în care fuseseră învelite pentru vopsit. Le spălam apoi cu apă călduță și le ștergeam cu o cîrpă. Am terminat și am trecut la montat. Nu mai montasem niciodată piese și credeam că nu este cine știe ce. M-am înșelat. Le așezam după cîteva planuri ferfenițite, și cum acestea de-abia se mai distingeau, mă ajutam cu imaginația. Așa făceau și ceilalți. Am observat că cele trei machete începeau să semene una cu alta. Observară și ceilalți. Fiecare s-a uitat pe furiș la planuri. Nu semănau deloc între ele. Lucram tăcuți încercînd să respectăm planurile, dar pe măsură ce montam piesele, machetele semănau tot mai mult între ele. Ne uitam unii la alții cu ochii obosiți de-o vină neștiută. Unul scăpă pe jos cîteva piese care se sparseră cu un țiuit subțire. O clipă nimeni nu mai lucră, toți se ridicară în picioare și omul cu pricina se ghemui după strung și rămase nemișcat. Colegul meu se rățoi la vopsitor. Îi ceru nota de culori. Alți doi muncitori rupseră un plan în două și unul fugi cu bucata lui în altă încăpere. Șeful nu mai contenea să le explice celor trei beneficiari că avantajele machetelor din material plastic sînt nemăsurate. Nea Grigore se găsise să măture tîrșîindu-și mătura lui galbenă pe lîngă pereți, și ocolindu-ne

picioarele cînta încet. Colegului meu îi veni o idee. Nu știu de unde găsise nevastă-sa în dimineața aceea o bucată de celofan vișiniu în care îi învelise mîncarea. Cînd i se făcu foame se retrase în camera alăturată, dezveli încet hîrtia roșie de celofan, scoase sanviciul și mușcă din el cu poftă, mototolind între timp celofanul și căutînd din ochi un loc unde să-l arunce. Nu găsi nici unul. Se spune că în clipa aceea colegul meu s-a ridicat brusc de la masă și a ieșit fugind din cameră. După o jumătate de oră s-a întors ținînd la subțioară un sul învelit într-un ziar. S-a dus direct la macheta lui, le-a șoptit ceva la ureche celor ce finisau blatul, aceștia s-au tras înapoi cu cîțiva pași, și în golul rămas colegul meu s-a insinuat modest și arogant totodată. A despachetat tacticos ziarul și privirile toate s-au oprit pe sulul de celofan vișiniu care se afla înăuntru. Colegul meu a luat o foaie de celofan și a întins-o pe o porțiune a machetei, în centru, deasupra complexului de magazine, a prins cu cîteva pioneze una din laturi pe dedesubtul blatului și a făcut o muchie, o îndoitură în așa fel încît celofanul apărea ca un capac transparent. De sub el macheta se zărea ca printr-un amurg pe malul unui lac. Asta a impresionat mult pe toată lumea. Ceilalți de la celelalte două machete priveau pieziș, dar se vedea că nu pot fi indiferenți, ceea ce-l făcea pe colegul meu să tremure de mulțumire.

În ziua aceea am ajuns acasă întors pe dos. Am mîncat în silă și tocmai mă pregăteam să mă culc, cînd a venit maică-mea și mi-a spus că trebuie să mă duc imediat la croitoreasă. La lenjereasă, de fapt, pentru o cămașă, dar așa îi spuneam eu : croitoreasă. Asta îmi mai lipsea. Mi-a explicat că acum este liberă croitoreasa, mi-a amintit că dacă nu mă voi duce acum cînd a vorbit ea, nu mă voi duce niciodată. Mă cunoaște și știe că iar nu voi mai avea nici o cămașă colorată, și că voi arunca vina pe croitoreasă care nu poate fi găsită niciodată. În sfîrșit, m-a făcut să mă duc.

În camera croitoresei era răcoare. M-am așezat pe un scaun și nu-mi venea să mă mai scol. Dînsa m-a ajutat să trag pe mîini cămașa așa plină de ace cum era și m-a tot întors în fața oglinzii întrebîndu-mă de fiecare dată

cîte ceva. Nu prea știu ce i-am răspuns dar presupun că cele spuse de mine nu prea se legau una cu alta. Înfigea de zor ace și eu mă temeam că o să mă înțepe. Mi-am văzut în oglindă ochii obosiți plutind deasupra gulerului colorat. Culoarea puternică m-a obosit și mai rău. Mi-am adus aminte de inovația de celofan a colegului meu. Voiam să plec, dar croitoreasa mă tot întreba cîte ceva. Cînd credeam că am scăpat, se apucă să-mi povestească despre clienții ei, ale căror cămăși desigur că le văzusem în jur. Îmi povesti în special de unul căruia îi plăceau ca și mie cămășile colorate. Eu dădeam mereu din cap, căci învățasem încă de pe băncile școlii că asta înseamnă că ești atent la ceea ce se spune. De fapt, începuse să mă intereseze tipul acela care-și comanda cîte patru-cinci cămăși colorate deodată, și toate de aceeași culoare. Asta semăna cu o beție organizată și-mi zisei că e un tip interesant. Exact ceea ce spunea și croitoreasa, și unde mai pui că plătea și bine.

Afară se înserase și din grădină răzbătea tot mai persistent un zgomot multiform pe care îl făceau albinele întorcîndu-se la stupii din fața casei. Cîteva albine se izbiră de geam și eu uitîndu-mă la ele auzii ca prin vis croitoreasa spunînd că în curînd îi va aduce un material negru, de astă dată pentru o singură cămașe. Îmi dădui seama că e vorba tot de clientul acela. Îi va aduce un material negru. Ăsta nu mi se părea lucrul cel mai nimerit. Nici eu nu pot să spun de ce, dar nu mi se părea un lucru nimerit. Cred că aș fi adormit dacă atunci nu ar fi intrat în cameră cumnatul croitoresei, un băiat tînăr pe care îl cunoscusem mai demult. A venit la mine și mi-a întins mîna în chip de salut. M-am sculat de pe scaun, am zis un bună seara cu voce sfîrșită și am plecat.

Afară era noapte de-a binelea. M-am împiedicat de cîteva pietroaie ce stăteau în drum. Am deschis poarta de fier, care a scîrțîit lung și m-am trezit în stradă cu ochii orbiți de strălucirea șinelor de tramvai. Am luat-o încet pe lîngă case îndreptîndu-mă spre stație. Cînd am ajuns acasă nu-mi ieșea din minte cămașa neagră a clientului aceluia. Cred că maică-mea a observat că nu

sînt în apele mele şi nu m-a mai întrebat nimic. Nici nu aş fi avut ce să-i spun.

A doua zi de dimineaţă o presimţire îmi umbla pe sub piele. O uşoară nelinişte a muşchilor bine odihniţi. Am coborît din tramvai, am trecut pe lîngă magazinul de ciorapi şi am traversat strada din colţul căreia începea curtea bisericii. Cînd mai aveam cîţiva paşi pînă la turn, de după zid s-a arătat brusc el. Am înţeles pe dată care era acel lucru care ne unea. Trebuie că îşi făcea cămăşile la aceeaşi croitoreasă. El era clientul cu cămăşile colorate. Nu m-am uitat la cămaşa lui dar am fost sigur că el este. O maşină încărcată cu lemne trecu în viteză foarte aproape de bordura trotuarului. Deasupra grămezii de lemne un om dormea şi haina îi flutura în vînt. Nu mai îmi venea să mă duc la servici. Îmi privii mînecile cămăşii. Erau uşor rotunjite şi nasturele era încheiat deasupra ca un buton. Mă oprii la chioşc să iau un ziar şi cît vînzătorul îşi căuta mărunţiş, mă uitai la blocurile noi de pe trotuarul de vizavi şi, peste ele, în zare, la siluetele celorlalte clădiri înalte ale oraşului. Nori alburii se îmbulzeau printre ele şi se spărgeau repede ca baloanele de săpun din paharul unui copil. Simţii în palmă răceala a două monede.

În după-amiaza aceleiaşi zile m-am dus din nou la croitoreasă ca să-i duc un model de guler care îmi plăcea mie. M-am scuzat pentru cele întîmplate în ziua precedentă, eram foarte obosit şi probabil spusesem multe lucruri nelalocul lor. Dar astăzi croitoresei nu îi mai ardea de vorbă, căci nu zise nimic la scuzele mele destul de insistente. Aş fi vrut să-mi răspundă, ca să o pot la rîndul meu întreba cîte ceva, aşa, într-o doară. De fapt, urmăream să aduc vorba despre clientul ei, şi să încerc să aflu cîte ceva despre el. Nu că aş fi fost curios, dar simţeam că această întîmplare aparţinea vieţii mele. Voiam să o privesc pe toate părţile cum ai întoarce între degete un cristal de birou rămas de la părinţi. Unul din acele cristale prespapier cu care în mod precis că s-au jucat cunoscuţi şi necunoscuţi ce aşteptau în biroul tatălui meu, şi care acum zac nevăzuţi undeva în sclipirile lui ce-mi umblă pe haine şi pe faţă. Omul meu,

îmi ziceam, aşteaptă la această croitoreasă şi desigur că a adus şi el cîndva un model de guler care îi plăcea. Sau dacă nu a adus încă, va aduce în curînd. Îi spusei croitoresei că desigur şi alţi clienţi i-au adus gulere după modelul preferat, dar ea îmi răspunse că nu îşi aminteşte. Ieşi puţin din cameră şi eu putui să văd că dincolo în vestibul, întors cu spatele spre uşă, se afla un om. După ce ea închise uşa, mă apropiai încet şi mă uitai prin gaura cheii. Nu se vedea nimic dar se putea auzi un glas bărbătesc vorbind în şoaptă. Mă ridicai şi pusei urechea chiar pe lemnul uşii. Dar glasul tăcuse. Dintr-un pas am fost la locul meu. Într-adevăr, croitoreasa se înapoie avînd în mînă un tipar după gulerul meu. Ochii îi luceau şi parcă ar fi vrut să spună ceva. Eu ridicai de jos un petic colorat şi zării în clipa aceea, pe sub uşă, o lumină scurtă de parcă cineva ar fi ieşit pe uşa de afară. Nu cred să mi se fi părut. Nu m-am făcut că observ. Dar imediat o întrebai dacă clientul ei i-a adus materialul negru. Ea se uită la mine de parcă nu ar fi înţeles şi clătină capul. Îmi dădu înapoi gulerul şi-mi spuse cînd va fi gata cămaşa. Toate acestea tranşant şi fără nici o posibilitate de a adăuga ceva. Mi-am dat seama că trebuie să plec. În vestibul nu mai era nimeni. Poarta curţii nu era închisă bine, semn că fusese cineva străin.

Mă găsii iar în faţa şinelor de tramvai şi lucrul acesta nu ştiu de ce mă irită. Am ieşit cît am putut mai repede de pe această stradă şi m-am dus pe jos acasă. Cămaşa pe care trebuia să mi-o fac nu mă mai entuziasma deloc. O şi vedeam atîrnînd fără vlagă în cuier, aşteptînd alături de hainele pentru pivniţă (aveam încălzire cu lemne şi un rînd de haine asigura totdeauna expediţia în subsolurile împăienjenite ale casei, printre rămăşiţe ale mobilelor de la bunica şi printre cărămizile căzute din zidurile umede). Vreau să spun că această cămaşă încă înainte de a fi gata se îndepărtase de mine.

Cele cîteva zile ce mă despărţeau de termenul la care trebuia să o scot trecură foarte greu. Nu mai reuşeam să mă adun pentru nici o lucrare. Cei de la servici ob-

servară aceasta, dar nu se prea formalizară. Erau ocupaţi acum cu extinderea inovaţiei colegului meu. Se foiau cu toţii purtînd în mîini celofan în toate culorile, îl întindeau pe planşete, îl mulau pe tot felul de schelete de sîrmă. Întreg atelierul devenise a ciudată expoziţie de carapace străvezii ale unor animale fabuloase, dar mie nu reuşeau să-mi producă decît un zîmbet îngăduitor ca faţă de jocul unor copii pe malul unui rîu. Totuşi nu puteam să-mi ascund că de sub fiecare din ele mă privea chipul omului meu, închegat dintr-o ceaţă uşoară ce plutea deasupra blocurilor minuscule de plexiglas. În toate aceste zile, dimineţile, omul meu sări la timp de după zidul bisericii împins de resorturile mecanice ale italianului, dar de fiecare dată parcă era mai palid, mai străveziu, mai pierdut. Spun aceasta poate influenţat de uşoara repulsie ce mi se strecura în tot trupul faţă de viitoarea mea cămaşe. Gîndul că şi el îşi făcea cămăşi la aceeaşi croitoreasă mă lega şi acum de el, dar în felul acesta ciudat.

În ziua cuvenită m-am dus la croitoreasă. Era o seară răcoroasă şi în cameră era frig. Cînd bătusem la uşă mi se păruse că o aud pe croitoreasă ţipînd la cineva, iar apoi un glas slab de bărbat văitîndu-se Am mai bătut încă o dată şi totul s-a liniştit, croitoreasa mi-a deschis şi m-a poftit înăuntru. Coborînd treptele m-am uitat spre camera unde bănuiam că ar fi bărbatul acela. Uşa era întredeschisă şi mi s-a părut că fumul subţire de la o ţigară se strecura pînă la mine. Dar croitoreasa m-a invitat în camera de lucru şi n-am mai putut să mă uit. Se scuză că trebuie să ia ceva de pe aragaz şi mă lăsă singur. La plecare închise bine uşa care scîrţîi. E inutil să spun că acesta putea să fie tot atît de bine un semn că nu voi putea ieşi din cameră în lipsa ei.

Mă gîndeam la omul meu. De unde o fi cunoscut-o pe croitoreasă ? De dincolo se auzi o uşă deschizîndu-se şi un miros puternic de aragaz năvăli pînă la mine. Doamnă, doamnă, strigai, dar înainte să apuc să deschid uşa croitoreasa năvăli roşie la faţă, ştergîndu-se pe mîini, şi-mi astupă drumul. Trebuii să dau îndărăt. Îmi spuse că nu-i nimic, răsuflă butelia. Pe şorţul ei văzui urme

de roşii strivite şi un miros de rîntaş se amestecă cu cel al aragazului ameţindu-mă. Mă aşezai din nou pe scaun şi nici nu-mi dădui seama cînd ea ieşi încă o dată. Se înapoie aducîndu-mi cămaşa. Era acum albă la faţă şi ochii ei se uitară deodată la mine ca şi cum ar fi privit un obiect neînsufleţit. Nu îndrăzneam să mă ridic. Spusei că nu mai probez cămaşa. Precis că îmi vine bine. Dădu din cap fără să-şi ia ochii de la mine. Trăsei încet cămaşa de pe masă şi o luai la subţioară. Cu cealaltă mînă scosei banii dinainte pregătiţi din buzunarul pantalonului şi îi pusei pe masă în locul unde fusese cămaşa. Croitoreasa se uita la mine fără să spună nici un cuvînt. Albinele loveau uşor în geamuri şi zumzăitul lor creştea şi descreştea în odaie ca un flux straniu. Aş fi vrut să vină cumnatul croitoresei şi să-mi spună bună seara. Atunci aş fi putut pleca.

Se auzi o bufnitură înfundată. Dincolo. Croitoreasa se însufleţi. Lumini sticloase începură să-i umble pe tot corpul de parcă atunci ar fi fost scoasă dintr-un lac îngheţat. Deschise brusc uşa şi se postă în ea acoperind vederea spre celelalte două uşi, probabil de la bucătărie şi de la cealaltă cameră. Nu mă slăbea din ochi. Am ieşit dezlipindu-mi cu greu tălpile picioarelor din podele. Am schiţat cu mîna dreaptă un semn de despărţire, dar sînt sigur că semăna cu orice altceva. Hainele de pe mine mi se păreau făcute din iască. Mă mişcam cu grijă să nu plesnească pe la cusături. M-am împiedicat de un bolovan din curte. M-am întors. Croitoreasa mă privea întruna, ieşită în pragul uşii. Am tras după mine poarta de fier, şi tabla prinsă în mijlocul ei cu sîrmă acoperi privirile sfredelitoare ale croitoresei. În faţa mea şinele tramvaiului sclipeau în noapte. M-am întors cu faţa la peretele casei vecine şi am stat aşa mai mult timp.

În dimineaţa următoare nu l-am mai întîlnit. Cînd am ieşit de la serviciu m-am dus glonţ la croitoreasă. Poarta era zăvorîtă şi legată cu o sîrmă groasă. Am bătut dar n-a răspuns nimeni. Maică-mea mi-a spus că a plecat în provincie. Eu eram sigur că fugise. La mijloc era

ceva necurat. Omul meu n-a mai venit de atunci niciodată. Mă gîndesc adesea la cămaşa neagră pe care croitoreasa spunea că urma să şi-o comande. Cred că minţea. Omul nu se gîndise la nici o cămaşe neagră.

De atunci drumul spre serviciu este searbăd de tot. Nimeni din cei care trec mereu prin aceleaşi puncte la aceeaşi oră nu îl poate înlocui. Asta şi pentru că mi-e o frică grozavă să mai aleg pe cineva. Nu vreau să mi-l mai omoare nimeni, căci s-ar găsi o croitoreasă, un frizer, în sfîrşit cineva, care l-ar omorî pentru totdeauna. Şi nu mai vreau aceasta. Cînd mă duc la pivniţă să iau lemne îmi aduc aminte de el. Căci îmbrac cămaşa colorată, dacă se-ntîmplă să-mi cadă mai repede în mînă.

UN OBIECT

Conduceam uşor pe o străduţă îngustă pe unde apucasem ca să scurtez drumul sau aşa îmi închipuiam eu. Nu mai trecusem pe acolo niciodată şi se vede treaba că nici alte maşini căci vreo două-trei siluete care se aflau la geamuri sau pe la porţi se precipitară deodată spre mine. Una din ele, poate un copil, mă arătă cu degetul şi apoi rămase în poziţia aceasta pînă cînd oglinda retrovizoare îl pierdu din apele ei.

Cerul se înnora din ce în ce mai mult şi se stîrnise un vînt pe care ferestrele din partea dreaptă îl primeau razant, sticlindu-şi suprafeţele şi aruncînd înăuntru ciudate imagini ectoplasmatice.

Nu mai înalt decît statura unui om, apăru în capătul străzii un bordei părăsit, acoperit cu stuf, cu ochiul strîmb al unui geam întunecat, cu o uşă scundă dată la perete prin care vîntul şuiera ca printr-un horn.

Am oprit uşor lîngă bordura grosolană din piatră cubică printre rosturile căreia iarba creştea în voie. M-am uitat înapoi, dar oamenii aceia care mă priviseră atît de curios cu cîteva clipe înainte nu păreau că se mai află în porţi. Dintr-un singur salt am trecut trotuarul şi am coborît pe pămîntul moale al curţii. Am înaintat prin ceea ce fusese altădată o potecă iar acum era un şanţ desfundat şi plin de bălării. Nici nu apucasem să fac cîţiva paşi cînd un

trăsnet lung coborî din norii negri din spatele bordeiului, sclipi o clipă pe zarea vineţie a amurgului şi se stinse într-un uruit puternic de pietre rostogolite.

Cînd intrai în bordei, cîteva picături de ploaie îşi şi făcuseră apariţia. Apoi timp de o oră încheiată ascultai ropotul lor înfundat pe acoperişul de stuf al bordeiului, cuibărindu-mă pe-o laviţă mucedă care rămăsese într-unul din colţuri şi învelindu-mă cu haina pe care o scosesem de pe mîneci şi mi-o pusesem în cap, apărîndu-mă astfel de picăturile de ploaie care pătrundeau mai peste tot. Între timp mă ridicai şi mă uitai la Fiatul pe care îl lăsasem în stradă. Îl văzui învăluit într-o perdea fină alcătuită din stropii ricoşaţi, acolo, lîngă bordură, cu violetul înserării scurgîndu-i-se pe parbriz.

Nu e decît o întîmplare faptul că atunci cînd tocmai amorţisem şi ploaia mă pătrunsese, am zărit în colţ, în spaţiul îngust dintre laviţă şi perete, un obiect luminos, sclipitor. Am crezut la început că mi se pare, nu e decît o peliculă subţire de apă care s-a adunat într-o adîncitură. Îmi venea greu să mă dau jos de pe laviţă şi să cotrobăi cu mîna. Nu venisem aici să caut nimic şi orice-o fi fost, nu mă interesa. Vîntul zgîlţîi deodată atît de tare coliba încît de sus căzură cîteva bucăţi mari de tencuială. Una dintre ele căzu în colţ, lîngă obiectul lucitor, care scoase un sunet subţire metalic, curat ca un glas de copil.

Nu este adevărat că m-am speriat, dar mi-a trebuit mult timp pînă cînd să mă dezmeticesc. Nu mai încape nici o îndoială, obiectul acela nu era o iluzie, existenţa lui în acest bordei fiind tot atît de sigură pe cît era de surprinzătoare. Căci trebuie să vă spun că încă înainte de a întinde mîna spre a-l ridica, am fost convins că este un obiect a cărui prezenţă aici este tot atît de stranie ca şi a mea. Nu ştiu de ce dar mi l-am închipuit ca pe unul din acele străvechi obiecte de cult, ale căror forme şi culori au slujit nemijlocit unui scop precis, cu toate că acum oricît ne-am strădui nu ne mai putem da seama. Acea înrudire spirituală dispărînd, şi odată cu ea, legile care o guvernaseră, obiectul rămîne inert, neînsufleţit în abstracţiunea lui. Ochiului nostru nu-i rămîne decît să scruteze atent surpafeţele, să calculeze unghiurile, să mă-

soare curburile, să împletească şi să explice culorile şi nuanţele lui, să-i divulge defectele ascunse, iar apoi, în virtutea obişnuinţei, să-l încredinţeze memoriei ca pe o relicvă nefolositoare.

Acest presupus proces îmi stîrnea o stare tristă, apăsătoare. Ocoleam cu privirea colţul acela unde se afla obiectul şi mi se părea că-mi fur singur căciula, mai exact că nu mă pot hotărî cărei părţi să-i dau victoria la o partidă de şah pe care o joc de unul singur.

Între timp ploaia parcă se mai liniştise şi amurgul sîngeriu se scurgea prin fereastra spartă pe podeaua de lut a colibei, îndulcind umbrele groase care domniseră pînă atunci. În aerul acela învăpăiat nu mi-a mai venit greu să mă ridic de pe laviţă, mi-aduc aminte, ploaia stătuse de tot şi mi-am putut îmbrăca haina, mi-am dezmorţit puţin membrele, am făcut cîţiva paşi şi m-am găsit în mijlocul încăperii. Dintr-un salt m-am repezit în colţ, după laviţă, şi am ridicat obiectul fără să mă uit, iar apoi am ieşit cît am putut de repede din colibă, am luat-o la fugă prin şanţul desfundat, m-am împiedicat într-o rădăcină, glezna mă durea, şchiopătam puţin, tălpile începuseră să mi se înfunde în pămîntul cleios după ploaie, iar obiectul se făcea din ce în ce mai greu în mîna mea stîngă, totuşi oprirea n-a durat decît o clipă, iar odată ajuns la maşină uşa portbagajului nu voia deloc să se deschidă.

A trebuit să depun obiectul sub bancheta din spate, era noapte de-a-binelea şi nu mai aveam timp de pierdut.

Am trecut la volan şi am dat drumul motorului să se încălzească un pic, după care aprinzînd luminile de poziţie şi, cu mare greutate pe strada atît de îngustă, am reuşit să întorc. Mă aşteptam ca locuitorii curioşi ai acestei străzi să mă urmărească şi de data aceasta, dar ferestrele caselor erau cufundate într-o beznă perfectă. Să se fi culcat oare cu toţii sau să fi rămas aşa cu luminile stinse, pîndindu-mă din spatele ferestrelor ca pe un hoţ ? Parcă s-au înţeles, nicăieri nu sclipeşte vreo lumină cît

de mică, doar vîntul care a început din nou să bată face să strălucească parbrizul şi geamurile micului meu Fiat 600 care a prins viteză bună şi iată a ieşit de pe străduţa aceasta neprimitoare şi acum s-a înscris pe traseul cunoscut al străzilor largi care-l vor duce şi acum ca de atîtea ori la garajul cu uşile argintii de tablă ondulată unde-şi va petrece noaptea în timp ce stăpînul său, nu se ştie de ce, nu va putea închide o clipă ochii.

ZIDUL

Cum aş fi venit acasă dacă n-aş fi luat cele două volume de la librărie, asta e o întrebare bună pentru început. Două volume identice din ultima carte, publicată postum, a Virginiei Woolf ; unul dintre ele îl voi dărui unui prieten. Coperta de culoare gri are pe ea un desen maroniu, cîteva chipuri de femei şi bărbaţi într-un clar-obscur bine regizat. Adică ceva cum nu se poate mai bun pentru cînd vii acasă şi ai de făcut faţă întrebărilor grijulii-plicticoase ale tatălui tău care, între două felii de măr pescuite din paharul cu vin, găseşte cu cale că nu se cade să nu-ţi aducă aminte de îndatoririle filiale, dintre care prima este desigur... Vacanţa bate la uşă, toţi mă vor invidia că am trei luni libere, degeaba le spun eu că asta e doar pe hîrtie, că meditaţii, corijenţe, tabere pioniereşti, muncă voluntară etc. Sttt, un deget la gură, lasă că ştim noi că voi profesorii...

Mă aşez pe pat şi încep să citesc cartea nou cumpărată. Tatăl meu mă întreabă diverse lucruri dar eu nu-l mai aud. E interesant cum se face tăcere între filele unei cărţi. Mai bine zis cum filele unei cărţi emană tăcere. Dacă în lună se va constata că este într-adevăr tăcere, să fim siguri că se vor găsi în curînd şi cărţi. Nu, nu spun că întreaga tăcere este generată de cărţi, dar sînt anume locuri unde... Dealtfel nivelul mai ridicat sau mai

scăzut de tăcere s-a încetățenit ca un parametru important în calculele ecologice.

Pagina cincizeci, ajunge. În camera de alături, dincolo de glasvand, tata a adormit. Mă ridic și fac cîteva ture împrejurul mesei. Simt tălpile picioarelor arcuindu-se plăcut, mersul însuși e o bucurie. Ajung la fereastră și-un val de aer cald îmi biciuie violent pleoapele — vara e în toi. Ca un resort mîna mi se declanșează din umăr și fereastra se trezește închisă. Totul s-a petrecut fulgerător, fereastra a scos un pocnet înfundat și-o bătrînică ce tocmai trecea pe stradă s-a speriat și-a ridicat în sus capul dar eu deja nu mai eram la fereastră. Stau după perdea și privesc la bătrînica ce s-a oprit și se uită prostită în sus, parcă nu-i vine să creadă că s-a înșelat, buzele murmură ceva, poate se dojenește blînd, ce făcui, maică, unde-mi fuse capul, că dacă de dimineață o iau așa... Mi se face milă de ea, aș putea să apar iar la fereastră sau măcar să mișc puțin perdeaua, să-i dau ceva de care să se agațe și să-i mai vină inima la loc : o mișcare, e o mișcare, mișcarea perdelei, mișcarea ferestrei înseamnă că zgomotul n-a venit din senin și, încă mai presus, că zgomotul a existat aievea. Însă oricine știe că atunci cînd gîndești prea mult nu poți să te mai miști. Fraza asta pare valabilă atît pentru mine cît și pentru bătrînică. Ea explică de ce am rămas amîndoi nemișcați pe locurile noastre.

Dacă fereastra n-ar fi așezată așa de sus poate că razele de soare mi-ar trăda prezența acolo în spatele perdelei, și fără a avea nevoie să mă clintesc sau să fac cel mai mic gest bătrînica ar recunoaște în mine pe autorul zgomotului inițial.

Un telefon care sună încet e o binefacere, dar unul care sună tare e o necesitate. Așa că m-am precipitat înspre cascada lucrurilor necesare, uitînd-o complet pe bătrînică. Domnule profesor, spunea o voce complet necunoscută mie, vă rog să mă scuzați că vă deranjez la ora asta. Bun, pînă aici nota zece. Să nu vi se pară curios și să nu vă grăbiți să mă-ntrerupeți sau să mă mustrați — continuă vocea — și nici să nu vă faceți cine știe ce griji (pe dracu, dar ce am voie să fac ?), dorința noastră, veți vedea, nu este neîntemeiată și pentru dumneavoastră care ați studiat obiceiurile atîtor popoare nici nu poate să fie ceva complet necunoscut, adică vreau să spun că șansa de a atribui un arhetip-proteguitor cercetărilor noastre... I-am închis telefonul nebunului și am reluat cartea citind încă o dată pagina cincizeci. Sună soneria, doamne dumnezeule ! Ce s-a întîmplat, doamnă Gligor, cine-a murit ? Cuvintele nu le-am spus, dar ele se citeau pe mutra mea. Vecina, de obicei arțăgoasă, e uneori timidă ca o potîrniche (potîrnichea o fi timidă ?). Și-a aprins două beculețe roșii în obraji și mi-a spus că ruda mea e prea bătrînă ca să poată sta atîta în picioare. Apoi a făcut o plecăciune caraghioasă și s-a îndepărtat pe coridorul întunecos. Ruda mea, care rudă a mea ? Cea care stă în picioare, dar unde ? Enigma celor care pleacă, în si diez, peste ocean. Tu babilon plutitor !

Am revenit furios în cameră. Am făcut cîteva ocoluri în jurul mesei. Am ajuns lîngă fereastră. De-abia atunci mi-am dat seama care e ruda mea. Bătrînica stătea în același loc și se uita în sus spre fereastra camerei mele. Chipul ei exprima o neliniște pe care oricine era firesc s-o pună în legătură cu fereastra la care se uita, respectiv cu locatarul de după. Adică eu. Adică eu cel care dau acum din umeri, dar dau din umeri după perdea și bătrînica nu zărește nimic așa că nedumerirea de pe chipul ei nu diminuează cîtuși de puțin. Acum însă, după ce ea mi-a devenit rudă, prin bunăvoința lui madam Gligor, și-a lui madam Areta, și-a lui madam Buterez, și-a lui madam Cobianu (cu fiecare minut ce trece încă o madam se-nseriază) îmi dau seama că trebuie neapărat să fac ceva ca acea nedumerire, spaimă, neliniște sau cum vreți s-o numiți, să înceteze. Nu sînt un conformist, dar știu că a te pune de-a curmezișul pentru orice fleac (dar ăsta e un fleac ? nu știu ! nu știu încă ?) e cel mai idiot neconformism, ca să nu mai vorbim de faptul că procedînd așa poți transforma peste noapte cea mai solidă viață de om într-un morman de așchii.

Tîțț-tîțț, și-am dat perdeaua la o parte. Am deschis și fereastra.

Bătrînica s-a speriat şi-o clipă am crezut că o va lua la fugă. Îşi lăsase privirile în jos şi mîinile smochinite ce ieşeau dintr-o rochie cu mîneci scurte se bălăngăneau, primejdios echilibrate între ele. Din loc însă nu s-a mişcat.

Să nu vă fie frică, am zis eu pentru că tot trebuia să încep într-un fel. Eram aplecat peste parapetul ferestrei şi dacă aş fi întins o mînă aş fi atins creştetul ei, aş fi putut s-o mîngîi pe părul aproape alb prins la spate într-un mic coc demodat. Atunci ea şi-a înălţat din nou privirile spre mine şi am putut observa că ochii îi erau deosebit de vioi şi de expresivi, ai zice ai unei persoane mult mai tînără. Dealtfel dialogul care urmă avu un caracter spontan şi — fără a fi frivol — de-a dreptul tineresc.

Să nu vă fie frică, reluai, într-un fel ca să-mi adun gîndurile — ce poţi vorbi cu o persoană necunoscută care s-a oprit tam-nesam sub fereastra ta şi care stă acolo de mai bine de o oră fără să rostească un cuvînt.

Ei bine, iată. Bătrînica căscă ochii mari : Da' de unde frică, că doar nu mi-o fi de dumneata !

Gata, mă desfiinţase. Eram un zero barat în ochii ei.

M-am oprit şi eu să mă mai odihnesc şi să văd de unde vine zgomotul ăla, şi bătrînica făcu cu mîna în sus prin aer, apoi pocni cu toată palma în parapetul ferestrei, drept lîngă cotul meu. Instinctiv m-am tras puţin înapoi şi rîsul ei m-a împroşcat ca un duş rece.

Hi hi hi ha ha hihi. Păi bine domnule, mata te sperii de-o palmă care izbeşte într-o piatră.

Începea să mă enerveze. Cum de îşi permitea. Şi în fond, avea ceva de împărţit cu mine ? Parcă ghicindu-mi gîndul ea îşi curmă brusc rîsul şi luă o mină atît de serioasă încît îmi propusei ca faţă de asemenea mobilitate (oare n-o fi bolnavă de nervi ?) să-mi cumpănesc bine cuvintele şi atitudinile.

Păi uite ce-am avea noi doi de împărţit, reluă bătrînica, vocea ei un pic cîntată, nazală. Dar să nu te sperii şi nici să nu-ţi zici că sînt nebună. Ultimele cuvinte le lungi exagerat de mult şi apoi tăcu. Clipea repede din pleoape şi se uita la mine. Dădu de cîteva ori din umeri

de parcă ar fi spus : Ei, ce aştepţi, răspunde-mi, nu te sperii, îmi promiţi ?

Nu o să mă sperii, zisei eu prudent, şi-mi propusei într-adevăr să mă ţin tare în faţa oricărei eventualităţi. Bun, zise bătrînica şi-şi coborî privirile din ochii mei în jos pe zid, ajunse la parapet, şi le urcă mai sus pe fereastră, mai sus, pînă la marginea de sus a ferestrei. Deodată izbi cu piciorul în zid, în timp ce cu mîna izbea în parapet, lîngă cotul meu, exact în locul în care mai izbise adineaori.

Acum înţelegi ? zise ea, înţelegi ce avem de-mpărţit ? şi fără să-mi lase timp să-i răspund, mai bătu o dată cu piciorul în zid şi cu palma în parapet.

*

Adevărul clipei pe umerii mei. N-am să mă străduiesc să răspund nimănui. Am plecat de la fereastră chit că asta putea să pară o laşitate. M-am aşezat pe pat şi am început să citesc. Dacă ar fi fost aşa ar fi fost bine. Aiurea, nu-nţelegeam nici un rînd. Toate simţurile-mi erau încordate să capteze ceea ce se petrece dincolo de fereastră, dincolo de zid. Dar oricît mă străduiam nu reuşeam să-mi dau seama de nimic. Dacă bătrînica a plecat sau dacă este tot acolo cu aerul acela buimăcit pe care brusca mea dispariţie trebuie să i-l fi readus. Mă bucuram în secret că — dacă nu plecase — o silisem să arboreze din nou acel aer ce parcă solicita o consolare (consolarea mea, desigur, sinistru egoism, fanfaronule !).

Cred că am dormit o bună bucată de vreme. M-au sculat zăpuşeala din cameră şi glasurile stridente ale copiilor. Fereastra era deschisă larg şi soarele de mai zvîrlea în ea cuţite aprinse. Capul buimac, ce să-i faci, dom' profesor. Vertiginosul gînd despre o bătrînică, „o rudă-ndepărtată, madam Gligor !" Hai, să mă scol, poate o fi vis.

Nu era nici un vis : bătrînica stătea tot acolo şi cînd m-a văzut apărînd a scos un ţipăt uşor.

PLICUL

De cîteva zile domnul Voita era neliniştit. Cel mai bun prieten al său, doctorul Telcu, nu răspundea la telefon. Îl sunase la orele cele mai diferite, dar nimic. Să fi plecat din localitate era exclus : întotdeauna îl anunța cînd avea intenția s-o facă. Se oferea să-i caute lucrurile de care avea nevoie, în special cărțile epuizate în capitală. Dealtfel tot aşa proceda şi domnul Voita cînd pleca în deplasare.

Pentru a înlătura şi ipoteza ca telefonul să fie deranjat şi în realitate să nu sune acasă la doctor, domnul Voita apelă de mai multe ori la serviciul *Deranjamente*. Din centrală e bun, din centrală nu e deranjat — îi răspunseră cel puțin trei telefoniste perforîndu-i urechile cu glasul lor pițigăiat.

Nemulțumit de aceste răspunsuri, într-o luni după-amiază, imediat după ce terminase masa în familie, adică în jurul orei şase, domnul Voita plecă spre locuința doctorului. Se împlinea exact o săptămînă de cînd încerca în zadar să ia legătura cu prietenul său, şi aproape două de cînd nu-l mai văzuse. Cu cît se gîndea mai bine, lucrul acesta îi părea mai puțin firesc.

Luă troleibuzul, înotă prin îmbulzeala celor ce voiau să coboare, un tip corpolent cu două sacoşe um-

flate îl călcă pe picior, dar el surîse absent de parcă nu ar fi fost vorba de pantofii şi de picioarele sale.

Doctorul Telcu sta într-o mică vilă, mai bine zis într-o locuință tip parter şi etaj, cu o grădiniță de flori în fața şi o curte cu un cireş mare pe una din laturi. Era unul din vechile cartiere de „locuințe ieftine“ cum continuau să le numească cei mai în vîrstă. Domnului Voita nu-i trebuiră decît cîțiva paşi ca să ajungă la poarta cu numărul 73 şi, fără să mai aştepte nici o clipă, să-şi înfunde buricul arătătorului în căsuța soneriei. Era o sonerie montată într-o mică nişă săpată în stîlpul porții, pentru ca ploaia să n-o poată ajunge, detaliu care spune multe despre firea meticuloasă a doctorului. În timp ce aştepta, domnul Voita studie pe rînd cele trei ferestre, două la stradă şi una spre curte. Dincolo de perdele nu se zărea nici o umbră, nici o mişcare. Se uită şi prin curte şi ceva îi atrase luarea-aminte. Ceva — nici el nu ştia ce — nu era în regulă. Nu, nu-i vorba de maşină, îşi spuse el — căci ea ar putea să fie în garaj. Cîteodată doctorul, altfel deosebit de calm, se înfurie pe toată lumea, şi pe el însuşi în primul rînd. Spune că asta nu e viață, benzină, ulei, acumulator, accidente, viteză, să nu bei, să-i conduci pe colegii care merg în aceeaşi direcție, să-ți tremure mîinile etc., etc. Îşi bagă maşina în garaj şi zile sau chiar săptămîni întregi n-o mai vede nimeni. Nu, nu-i vorba de maşină. E altceva, un lucru mai mic, poate un accesoriu de grădinărie pe care se obişnuise să-l vadă prin curte. Degeaba îşi suci mintea domnul Voita, degeaba se tot uită printre ulucile gardului, studie masa şi cele două bănci de lemn unde stătuse de nenumărate ori la taclale cu doctorul încă de pe cînd acesta mai era însurat. Ce tînăr era atunci, îşi zise, apoi se corectă : eram. Şi soția lui cu care părea că se înțelege atît de bine... Domnul Voita evita întotdeauna să gîndească pe această temă, pe care-o dezbătuse fără nici un rezultat la vremea ei. Îşi impuse şi acum voința şi-o alungă din minte. Pentru a sublinia această revenire la realitate, mai apăsă încă o dată pe butonul soneriei.

Nu-şi dădea seama cît timp trecuse de cînd sunase prima oară. Oricum, ar fi fost cazul să răspundă. Aşteptă

din nou și, în așteptare, începu să bată nervos cu unghia în fundul de lemn al căsuței. Izbea din ce în ce mai tare astfel ca unghia să-i transmită un impuls dureros. Își cultivă astfel durerea pînă cînd, degetul sărind puțin alături, se umplu de praf dîndu-i o senzație neplăcută. Își trase iute degetul și vru să-l șteargă cu batista, dar se opri brusc. Praful de pe degetul lui era alb, alb perfect, ca de cretă. Se uită cu atenție în fundul căsuței soneriei și văzu într-adevăr un semn făcut cu creta. Era ceva între un t de tipar și o cruce, nu mai mare de doi-trei centimetri. Căsuța era încă pe atît de adîncă, așa că semnul nu se vedea de prima dată, ci doar dacă te uitai mai bine. Ei, poate s-o fi jucat vreun copil, își zise domnul Voita nevrînd să-și facă griji în plus, și mai sună o dată. Dacă ar fi avut cu el umbrela ar fi putut să se întindă peste gardul scund și să bată cu ea în fereastră. În fond era un cunoscut de-al casei și nici un vecin nu s-ar fi mirat. De-abia acum își aduse aminte de vecini și se gîndi că ar putea suna la unul din ei. Pe tapițerul de vizavi îl cunoștea bine, poate el i-ar da vreo lămurire, un indiciu cît de mic. Oricît de grăbit ar fi fost doctorul (căci domnului Voita i se părea clar că acesta a plecat din capitală), tot ar fi lăsat o vorbă unui vecin. Pentru el sau pentru celălalt bun prieten, pentru Sticlaru.

Se și pregătea să traverseze și să sune la poarta tapițerului cînd auzi un zgomot de pași dincolo de ușă. Mai exact, pași care coborau scările. Lucrul acesta îl umplu de mirare pe domnul Voita căci, odată cu plecarea soției sale, doctorul declarase inexistentă camera de sus. Pe adîncimea primelor două trepte ale scării un tîmplar construise o bibliotecă înaltă pînă la tavan și doctorul se grăbise s-o umple cu tratate groase în limba latină, moștenire de la tatăl său care fusese președintele baroului de avocați al capitalei. Era stranie această bibliotecă direct din vestibul, alături de cuierul cu galoși și umbrele. Trebuie să ne gîndim însă că în felul acesta brutal doctorul își relegase amintirile într-un loc inaccesibil, sperînd că ele se vor sufoca prin nefrecventare. Și se pare că așa a fost căci, încet-încet, doctorul și-a revenit. A continuat însă să se dezintereseze de camera de la etaj,

la parter avînd absolut tot ce-i trebuia unui burlac. Se obișnuise cu biblioteca din vestibul, zicea că spiritul tatălui său îi tutelează casa. Aluzia, pentru cei ce știau, părea mult mai complexă. Se spunea că și bătrînul Telcu se despărțise mult prea timpuriu de soția sa, fapt de care doctorul evita să vorbească vreodată.

Așa se explică de ce pașii coborînd scara îl umplură de stupefacție și îl îngrijorară în același timp pe domnul Voita. Ce bruscă transformare sufletească să fi intervenit în viața doctorului încît să-i întoarcă decizia respectată cu sfințenie aproape două decenii ? Să-l facă să se retragă într-atît în el însuși încît să nu mai răspundă la nici un apel telefonic și, iată, să pregete chiar a-i deschide ușa bunului său prieten. Căci era evident că doctorul trebuie să-l fi văzut pe fereastra de la etaj și întîrzierea nu se datora decît îndoielii care pusese stăpînire pe sine. Să-i deschidă sau să nu-i deschidă ? Domnului Voita îi venea greu să gîndească așa despre prietenul său, dar n-avea încotro, altă explicație nu exista.

Între timp ușa s-a crăpat ușor și un tip înalt și uscățiv, la vreo patruzeci de ani, s-a strecurat afară și a venit să descuie poarta. Domnul Voita a rămas interzis, n-a apucat să zică nici un cuvînt și să facă nici o mișcare. Necunoscutul — căci era un necunoscut — a mormăit ceva ce aducea cu un *bună seara* și, luînd-o greoi înainte (șchiopăta de piciorul drept) a mai adăugat *poftiți, intrați* cu o voce monotonă, guturală.

Necunoscutul a luat-o înainte pe scări. S-a oprit și s-a așezat jos undeva pe a șasea sau a șaptea treaptă, întinzîndu-și neglijent piciorul beteag iar pe celălalt strîngîndu-l cu ajutorul celor două mîini lungi și slabe ca niște fuioare de cînepă. Domnul Voita rămăsese în picioare în mijlocul vestibulului uimit de ceea ce vedea. Căci nu era vorba numai de apariția nonșalantă a șontorogului, ci și de schimbările insolite ce interveniseră în interiorul atît de cunoscut lui. Astfel, nu era de ajuns că fusese redată circulației scara care ducea la etaj — dar, pe fiecare treaptă, spre peretele din exterior, erau stivuiți cu multă îndemînare zeci și zeci de pantofi de toate mărimile, formele și culorile : bărbătești și de damă, de la sandale de copii și cizme soldățești pînă la pantofi

de lac, balerini sau papuci de casă. Iar în spatele necunoscutului, undeva pe deasupra căciulii lui negre pe care n-o scosese din cap, se zărea — nu era nici o iluzie — o măsuță de cizmărie luminată de un bec coborît din tavan. Pe a doua sau a treia treaptă în spatele măsuței domnul Voita văzu înălțîndu-se rafturile bibliotecii, de astă dată pline nu cu masivele volume legate în piele maronie și încrustate cu litere aurii ci, la unison cu cele din jur, aceleași și aceleași perechi din cea mai diversă încălțăminte.

Cît timp domnul Voita făcu aceste constatări, șontorogul nu scoase nici un cuvînt, parcă înadins să nu-l stînjenească, să-l lase să se acomodeze. Continua în schimb să-și încolăcească mîinile filiforme în jurul piciorului strîns la piept de parcă și l-ar fi apărat de un dușman invizibil. Fiind singurul său picior bun, atitudinea sa putea fi explicată. Era însă puțin cam deplasat s-o faci față de un străin, în timp ce te afli în casa altui străin. Aducea chiar a neobrăzare. De aceea, domnul Voita se decise să vorbească el primul. Văzînd ceea ce văzuse și nepricepînd absolut nimic, crezu totuși că e mai bine să-l ia pe departe pe șontorog, pentru a-l face să-și dea drumul limbii. Evident, doctorul nu era acasă, iar nenorocitul acesta pătrunsese aici (cînd și cum ?!) cu toate troacele lui. Ba poate că nu-i întreg la minte, și cu cei de felul...

— Nu vă faceți griji cu mine, răsună deodată vocea gîjîită a celui cu căciulă. Că uite, am din ce trăi, și arătă împrejur la grămezile de pantofi grămădite pe trepte pînă la picioarele lui Voita. Luat prin surprindere, domnul Voita clipi iute din pleoape ca pentru a îndepărta o muscă sîcîitoare. Șontorogul continuă fără să-l ia în seamă, strîngîndu-și și mai tare genunchiul la piept : Se întîmplă să n-ai nimic de reparat, pantofii să-ți fie încă buni și atunci... Lungi vorba și dădu de cîteva ori din cap, iar umbra căciulii lui se lungi pînă pe cea mai de jos treaptă a scării. Reluă : Ce să-i faci, se întîmplă și asta. În același timp își desprinse cu nespus regret una din mîinile slăbănoage din jurul genunchiului și-o lăsă să cadă plescăind alături, pe treapta pe care

sta. Domnul Voita luă acest gest ca un gest de lehamite, și se simți cumva dator să-l contrazică, să-l îmbărbăteze. Nu apucă s-o facă pentru că omul continuă, parcă ghicindu-i gîndul : Vorbeam așa, în general... Nu de dumneavoastră, căci dumneavoastră veniți prima dată.

Domnul Voita dădu instinctiv din cap. Iar slăbănogul :

— Dealtfel, așa fac toți la început, și zicînd acestea își desprinse mîna de pe treaptă, și și-o încolăci iar peste cealaltă, împrejurul genunchiului. Atît rotunjimea și dulceața gestului, cît și siguranța lui tindeau să dea afirmației de mai sus o aură de postulat. De aceea capul lunguieț și descărnat se lăsă adînc în piept, și-n această aplecare bruscă, concluzivă, căciula neagră căzu rostogolindu-se pe trepte pînă jos, antrenînd în căderea ei și cîteva perechi de pantofi. Toate aceste obiecte aterizară în mijlocul vestibulului, oprindu-se de-abia la picioarele domnului Voita care, vrînd să facă un pas înapoi, se izbi cu spatele de ușa de intrare. Ușa bubui și vreme de cîteva secunde firimituri de tencuială căzură din tavan și-un țiuit pătrunzător (al clanței sau al balamalelor) se răspîndi în aerul lînced.

În ciuda zgomotului, slăbănogul nu se clinti. Chelia lui în formă de semilună continuă să stea adîncită în piept, iar bustul se aplecase încet în afară în așa fel că bărbia se sprijinea de genunchi. Poziția fătului, de n-ar fi fost celălalt picior întins de-a curmezișul treptelor ca o vîslă atîrnînd în afara bărcii.

Domnul Voita își zise că totul nu e decît o mascaradă, iar el unul nu se grăbește, este dispus să aștepte pînă la terminarea ei. Se așeză deci pe scăunelul cu trei picioare de care se împiedicase adineauri — era sigur că nu făcea în nici un caz parte din mobilierul doctorului. Era un scăunel cizmăresc, după toate aparențele.

Iată, gîndi domnul Voita, că scara blocată atîția ani își reface viața într-un mod cu totul neașteptat. Treptele și biblioteca au devenit polițe de cizmărie, iar casa scării însăși — un atelier clandestin. Nu lipsește mult să-l văd pe domnul doctor că vine în chip de comisionar, în propria sa casă, și-i înmînează șontorogului o pereche de

cizme uzate, propriile sale cizme din timpul războiului, iar acesta îi spune cu glasul lui cavernos *patruşcinci de lei*, iar domnul doctor se execută, scoate din buzunar cinci bancnote de cîte zece lei pe care i le dă şontorogului şi pleacă fără a mai aştepta restul. Domnul Voita duce cam prea departe ironia aceasta grotescă, dar asta îi face bine, este o terapeutică adecvată momentului, căci iată, se aude vorbind :

— În orice caz, zice el, puteţi fi sigur că nu aş fi venit dacă ştiam dinainte, şi lasă înadins fraza suspendată ca să vadă ce efect are asupra slăbănogului, însă cum acesta nu dă nici un semn că a auzit, domnul Voita continuă : Dealtfel, şi acum, odată venit, nu-mi vine să-mi cred ochilor. Totul e atît de nou pentru mine. Parcă aş fi luat un medicament care nu mi se potriveşte, pe care organismul meu nu-l poate suporta. Un medic neatent mi l-a prescris, ce ţi-e şi cu doctorii ăştia...

La auzul cuvîntului *doctor* capul slăbănogului se zgîlţîi ca hurducat de tren. Apoi încet-încet se ridică în sus şi ochii lui spălăciţi priviră pentru prima dată ţintă la domnul Voita. Buzele articulară :

— Păi, da' bine, domnule, de ce nu spui aşa ?! Oi fi vreun prieten de-al lui... şi ca străfulgerat de idee se sculă anevoie de pe treaptă şi întorcîndu-i spatele domnului Voita începu să urce scările, se strecură pe lîngă măsuţa de cizmărie, trase în lături o uşiţă glisantă tăiată de-a dreptul în placajul din care era făcut fundul bibliotecii şi dispăru în întunericul de dincolo. Domnul Voita nu mai văzuse casa scării de aproape două decenii, însă aprecie că biblioteca era montată acum în aşa fel că dincolo de ea mai rămîneau de urcat cîteva trepte. Dealtfel, bocănitul piciorului beteag părea să confirme aceasta. Nu înţelegea de ce, dacă tot îşi montase atelierul pe trepte, nu o făcuse folosind toate treptele. În fine, parcă asta ar fi fost primul lucru neînţeles.

Slăbănogul apăru după puţin timp, parcurse drumul în sens invers şi se aşeză pe treapta pe care stătuse şi mai înainte. În mîna dreaptă avea un plic pe care cu o mişcare bruscă îl făcu să aterizeze la picioarele domnului Voita.

— Citiţi-l, e pentru dumneavoastră, şi slăbănogul se aşeză din nou în poziţia fătului cu un picior de lemn, arătînd prin asta că orice fel de întrebări sînt de prisos.

Domnul Voita ridică plicul. Era un plic absolut obişnuit, de culoare albăstrie. Îl întoarse pe-o parte şi pe alta. Nu era adesat nimănui şi nu purta nici o ştampilă a poştei. Clapa era întredeschisă aşa că domnul Voita o deschise în întregime şi studie cu atenţie. Lipiciul de pe marginea interioară era neatins, plicul nu fusese lipit niciodată.

De-abia acum, după ce se convinsese că nu face nişte gesturi de care să-i pară rău mai tîrziu, domnul Voita se hotărî să scoată hîrtia din plic.

Era o foaie uşor boţită, ruptă dintr-un caiet dictando şi împăturită în două, cu scrisul înăuntru. Cerneala folosită era de un albastru spălăcit şi, evident, scrisul era cel al doctorului.

Domnul Voita citi :

„Las prin aceasta pe tot timpul cît voi lipsi de acasă îndreptăţire domnului Santirima Dumitru să-şi deschidă aici un atelier de cizmărie. Socot de cuviinţă să-i încredinţez eu însumi, pentru reparat, cîteva din vechile mele perechi de pantofi şi să-i mulţumesc dinainte pentru destoinicie.

Oct. Telcu

mai 1950

GOLFUL ASCUNS

Cred că lipsesc de trei-patru zile. Nu știu precis. Aș putea să fac socoteala, dar nu văd la ce bun. Nu am timp deloc cu toate că aparent nu fac nimic deosebit. Față de vecinii de bloc continui să mă comport în același mod, adică la fel de rezervat ca întotdeauna. Ei nici nu bănuiesc că de cîteva zile nu mă mai duc la serviciu. Am avut grijă să aranjez în așa fel lucrurile încît ei să nu afle. Nu că mi-ar păsa în vreun fel, dar cele pe care le-am descoperit nu sînt niște lucruri oarecare și ei nu trebuie să bănuiască existența lor. Mai ales că, pivnița fiind comună, ar putea avea pretenții. Pretențiile proștilor, dar pretenții. Mi i-aș face și pe ei dușmani de pomană, căci ceea ce-am descoperit e numai al meu, nedivizibil. Ba chiar și mie la început mi-a fost permis doar între anume limite. Dar asta nu mă împiedica să fiu mulțumit și să mă desfăt în voie. Să privesc pînă cînd ochii mi se împăienjeneau și pleoapele mă dureau și parcă îmi creșteau și mi se îngroșau acoperindu-mi toată fața. Pînă cînd acoperișurile celor trei căsuțe se acopereau cu mici broboane de rouă și sclipeau orbitor în amurgul care se lăsa brusc.

Dar trebuie s-o iau de la capăt. De la singurul capăt care mi s-a dat.

Tocmai mă întorceam de la serviciu unde avusesem o zi grea. Aproape că nici nu mă ridicasem de la biroul meu. Picioarele mi se anchilozaseră de tot, iar degetele de la mîna dreaptă mă dureau la cea mai mică mișcare de parcă erau puse în ghips. Iar atunci cînd întorceam capul mi se părea că aud un scîrțîit metalic care se pulveriza în aer dar rămînea mult timp după aceea împrejurul meu ca un roi. Eram deci atît de obosit că nici nu-mi dau seama pe unde am apucat-o ca să ajung mai repede acasă, căci aveam mai multe posibilități pe care le foloseam alternativ. Și pe fiecare rută aveam diferite obiective la care eram atent și cărora le înregistram schimbările cele mai mici. O casă în demolare lentă sau un cămin de studenți unde de fiecare dată în afară de capetele cunoscute ieșea la ferestre mereu cîte unul nou, pe care trebuia să îl rețin dintr-o privire, pentru a nu-l trece data viitoare în rîndul celor necunoscuți. Și asta nu era o treabă foarte ușoară, căci de multe ori după ce se uitau o clipă la mine, capetele lor dispăreau cu repeziciune îndărătul perdelelor și, chiar de rămîneau mai mult timp, eu nu aveam voie să mă opresc din mers și să îi studiez cu atenție, ba chiar trebuia să mă prefac că nici nu-i observ. La început mi-a venit destul de greu, dar apoi mă învățasem cum să strecor privirea fără să întorc capul, și cum să încetinesc pasul păstrînd totuși același ritm de mai nainte al mîinilor.

Dar în ziua aceea, lucru ieșit din comun, nu am înregistrat nimic din toate acestea, iar cînd am ajuns acasă fără să-mi dau seama nici măcar pe care străzi o apucasem, faptul acesta mi-a apărut ca un semn al destinului. Într-adevăr, pe cînd urcam cele cîteva trepte care duc la ușa apartamentului meu, am auzit un zgomot ușor venind din pivniță. Eu locuiesc la parter și prin planșeele de beton orice zgomot se transmite imediat. Nu i-am dat atenție, eram prea obosit ca să iau seama la astfel de lucruri. Cînd tocmai descuiam ușa apartamentului, zgomotul s-a repetat din nou. Era ca un fîșîit prelung urmat de o lovitură bruscă și nu ținea mai mult de cîteva secunde după care se repeta iarăși de cîteva ori în șir iar apoi înceta. Putea să fie de la vreo țeavă de apă sub

presiune sau de la vîntul care pătrundea în pivniță printr-o fereastră spartă și acoperită cu o bucată de carton legat cu sîrmă. Parcă era un zgomot de carton izbit de vînt, dar parcă era și ceva cu totul nou, necunoscut. Întins pe pat, în camera mea, cu capul în pernă, zgomotul se amplifica mereu. Și somnul nu-mi venea. Mi-am luat pe umeri un halat vechi și am coborît în pivniță. Pe măsură ce coboram scările, ciudat, zgomotul descreștea, iar cînd am ajuns pe ultima treaptă el încetase cu totul. Nu aș mai fi avut nici un motiv să intru în pivniță din moment ce zgomotul nu venea de acolo. Dar tocmai asta numesc eu semn al destinului. M-am îndreptat cu pași siguri spre peretele lateral al boxei mele. Am dat lemnele la o parte. În fața mea se afla o ușă de stejar masiv cu o clanță grea de fier ruginit. O ușă care pînă acum nu existase, e sigur. Am apăsat clanța cu putere și ea a cedat de parcă ar fi fost unsă de curînd. S-a deschis aproape singură și în fața ochilor mei uimiți a apărut o sală imensă cu coloanele de marmoră neagră sclipind în bătaia unei lumini care venea dintr-un loc necunoscut. În spatele fiecărei coloane se afla cîte-o alveolă săpată în zid, în care susura un fir subțire de apă verzuie. În mijlocul sălii un bazin octogonal și-n mijlocul bazinului o fîntînă arteziană arunca spre fiecare latură un jet puternic. În centrul bazinului o zeiță din bronz își înmuia tălpile în apă și surîdea. Pe fiecare din brațele ei era încolăcit cîte un șarpe din gura căruia se scurgea aceeași apă verzuie din alveole. Din plafonul întunecat atîrnau cinci candelabre imense, de la care nu răzbătea nici un fir de lumină.

Sub unul din aceste candelabre întunecate mi-am oprit pașii. Am stat așa, fără să fac nici o mișcare, cîteva minute. În afară de susurul apei din bazin și din alveole, nimic nu tulbura încremenirea arborescentă. M-am ghemuit pe dalele de marmoră aspirînd cu tot trupul pacea lor înghețată. M-am tîrît așa spre una din coloane de care mi-am sprijinit capul și am izbucnit în plîns. Lacrimile izbucneau calde de sub pleoapele mele aproape închise și se scurgeau de-a lungul coloanei. Pînă cînd ajungeau jos erau înghețate de-a binelea și se depuneau, vegetație sticloasă, pe profilele de la baza acesteia. Mi-a fost

imposibil să rup această vegetație, parcă era săpată acolo în piatră de cînd lumea. De la un timp nici nu mai încercam să o rup, mă mulțumeam cu plînsul acesta călduț, care înfiora măcar o clipă marmora înghețată. Cred că aș fi stat acolo multă vreme, dacă o lumină mare nu ar fi năvălit în sală spălînd pereții și coloanele pînă la jumătate. Și întrerupîndu-mi brusc plînsul. O ușă deschisă undeva în capătul laturii mari a sălii lăsa să-i fie ghicită sursa. M-am ridicat în picioare lăsîndu-mi tot trupul în voia acestei lumini binefăcătoare. Socoteam că lucrul acesta nu-mi este îndeajuns și am început să înaintez încet, cu pași mici, spre ușă. În ciuda orbitoarei lumini țineam ochii deschiși, nu simțeam nevoia nici măcar să-i apăr cu palma făcută streașină. Mă gîndeam că asta nu mi se mai întîmplase niciodată și că tăria asta a privirii mele e neașteptată. Priveam drept înainte și înaintam. Nu mai rămăseseră decît cîțiva pași pînă la ușă, cînd zgomotul acela, fîșîitul acela prelung urmat de izbitura bruscă, izbucni deodată. Se repetă apoi de cîteva ori în șir și se stinse. Continuai să înaintez, cu pași voalați de data asta. Îmi simțeam vinele zvîcnind pe frunte și la gît. Lumina creștea. Ajunsesem în prag.

Camera în care am intrat era mică și aproape goală. Lumina orbitoare ocupa doar unul din colțuri. În celălalt se afla un pat înalt acoperit cu o cuvertură roșie brodată pe margini cu broderii aurii. Lîngă el, ghemuit cu picioarele la gură, stătea un om. Nu scoase nici un cuvînt la întrebarea mea. Ochii lui mă urmăreau. Pe umeri avea un fel de pled cenușiu care îi era prins pe sub bărbie cu un cordon făcut din același material. Se sculă fără veste și fluturîndu-și ciudatul costum ieși pe ușă înainte ca eu să apuc să spun ceva. Ieșind făcu cu mîna și cu pulpana dreaptă un semn curtenitor care putea să vestească că sînt binevenit.

M-am așezat pe marginea patului în așa fel încît puteam cuprinde cu privirea tot colțul luminat. Am descoperit că lumina venea de undeva de afară iar geamurile mari care se aflau pe acea latură a camerei o lăsau să pătrundă și o transmiteau la rîndul lor, prin intermediul ușii, în sala de marmoră neagră. Dar ea nu se propaga

în linie dreaptă și nici măcar nu se răspîndea în camera în care mă aflam. Părea că este destinată special numai iluminării sălii celei mari, camera aceasta fiindu-i doar loc de trecere, și de aceea nici nu se învrednicea să-l bage în seamă.

Cu cît priveam mai mult cu atît mi se părea mai de nesuportat această lumină. Trebuia să o abat din drumul ei, să o îndepărtez sau măcar să o perforez într-un fel. M-am sculat de pe pat și am făcut cîțiva pași nesiguri spre ușă. Apoi m-am repezit în conul ei de acțiune, am intrat cu tot trupul în magma ei sclipitoare, sfîșiindu-i fibrele, dislocîndu-i ființa. Nu-mi dau seama dacă în felul acesta am silit-o să-și schimbe drumul, căci de cum am intrat în ea nu am mai văzut-o, găsindu-mă într-o beznă absolută. De astă dată colțul unde se afla patul devenise locul unde ea își făcea de cap, lustruind franjurii aurii ai cuverturii pînă ajunseră de intensitatea focului. Enervat, m-am întors spre fereastră. Mi-am lipit fața de sticla rece și am privit afară. Nu mi-a venit să cred. În ciuda beznei în care mă găseam, dincolo de fereastră era un peisaj luminos. Doar că lumina lui nu pătrundea în nici un fel în cameră, și cel ce nu ar fi privit afară nici n-ar fi putut bănui existența lui. A acestui peisaj marin, liniștit, strălucitor, violet. Un cer senin pe care norii se fugăreau liberi ca-ntr-o halucinație neomenească. Un nor mare ca o limbă greoaie, cenușie, s-a izbit de colina aceea aridă, pietroasă. Cîteva tufe mai înalte au prins pentru o clipă săgetarea lui luminoasă, pe care au spart-o mai apoi în mii de jerbe mărunte împrăștiate prin bolovănișuri. Frunzele lor au foșnit mai departe posace în vîntul care le răsfoia. Alți nori mai mici nu lăsau nici o urmă a trecerii lor pe colină. În schimb colorau acoperișurile celor trei barăci în toate culorile curcubeului. Sau chiar se întindeau leneși pe frontul uneia dintre ele, a celei mai îndepărtate, și-și ondulau marginile ca niște steaguri pe care cineva, locatarii acelor căsuțe pe care nu i-am văzut niciodată, le-ar fi atîrnat acolo într-un scop anume. Marginile celui de acum sînt azurii și cojesc încet tencuiala frontului ca un brici tăios. Fereastra din partea de sus îl suge însă fără veste pînă cînd nu mai rămîne

din el decît o pată subțire spre dreapta, în dreptul cîrmei bărcii. Căci o barcă e ancorată pe malul din partea aceasta. Coaja ei lucioasă, gudronată, se arcuiește deasupra malului. Vîntul o leagănă izbind-o din cînd în cînd de cîte-un colț de stîncă. Vîslele lovesc fundul bărcii. Întîi un fîșîit prelung apoi o izbitură bruscă, repetîndu-se de cîteva ori în șir. Apoi încetează. Femeia care stă pe mal, cu spatele spre mine nici nu ridică capul. Pe corp are un jerseu cărămiziu cu mîneci scurte și o fustă de culoare închisă, atît de lungă încît nu i se văd picioarele pe care le ține probabil în apă. Malul este înalt și poate că nici nu ajunge la apă. Pe cap are un fel de basc albastru cu un ciucure mare în creștet. Nu face nici o mișcare. Stă cu capul aplecat ușor spre stînga și privește umbra pe care o lasă fundul bărcii pe suprafața liniștită a apei. Din spatele celor trei cabane, dintre copacii stufoși ai promontoriului, apare vela unei bărci. Ea plutește înaltă în lumină, aruncîndu-și reflexele pînă deasupra bărcii de pe mal. Femeia rotește încet capul parcă zărindu-le, se apleacă mult în față și caută ceva cu mîna în spatele malului. Răscolește cu mîna în apă. Se apleacă și mai mult. Umerii ei sînt două bile cărămizii care se-mprăștie pe lespedea bătută de soare. Barca aceea cu pînze a trecut de mult și femeia stă încă aplecată deasupra malului. De cealaltă parte, calcanul unei barăci în prim plan se arată sumbru, înecat în bălării, cu un geam mic și rotund ca un ochi de pisică în partea superioară. De la această baracă pînă la barcă este un spațiu de o jumătate de metru în care apare din cînd în cînd capul unui copil și dispare mai nainte ca să-l poți privi mai bine. E un cap blond, ca acela al unui copil de trei-patru ani. Dacă n-ar fi vegetația deasă din jurul barăcii, i s-ar vedea trupul pînă la mijloc. Dar așa, capul singur ridicîndu-se din stuful înalt și apoi dispărînd din nou dă impresia unui joc tainic și înfricoșător. Mai ales că în spatele lui marea, atît de liniștită pe toată întinderea ei, se ondulează ușor parcă în același ritm cu el. Acest cap de copil pe care nu pot să-l văd bine, acest fruct marin oferindu-se privirii mele speriate, culoarea violetă a micilor valuri făcîndu-se aproape neagră în jurul lui ca o aureolă. Umbre zbă-

tîndu-se în stufărişul ce mănîncă zidul cabanei. Un nor care se şterge de acoperişul ei, topindu-se apoi în culoarea transparentă a mării.

Femeia s-a ridicat între timp şi acum stă iar nemişcată în aceeaşi poziţie ca la început. Dacă nu aş fi văzut clar treptatele ei arcuiri deasupra malului, mişcarea cu care căuta în apă reflexele acelei vele care-i tulburase veghea, aş fi putut crede că ea nu s-a mişcat nici o clipă, că a rămas mereu în aceeaşi poziţie, cu capul uşor aplecat pe umărul stîng, privind umbra pe care o lasă fundul bărcii pe suprafaţa neclintită a mării. Dar am văzut clar, m-aş fi aplecat şi eu odată cu ea să strîng de pe suprafaţa apei reflexele acelea ale velei zburătoare. Dar gîndul acesta mi-a venit acum cînd vela a trecut de mult. Şi cine ştie cînd o să mai treacă alta.

Femeia s-a aşezat ca pentru multă vreme, nimic nu o va mai tulbura. Un nor roşcovan lunecă pe marea violetă. Alţi nori se rup din el incendiind marea spre orizont. Cerul se înnegreşte. Capul copilului e acum o vîlvătaie sferică, concentrată, care pulsează între cabană şi barcă, în spaţiul acela îngust în care cerul şi marea au aceeaşi culoare cenuşie. Norii aprinşi invadează treptat acoperişurile celor trei cabane de pe promontoriu. Ferestrele lor se perpelesc. Marea începe să vălurească izbind în maluri cu putere. În barcă vîslele scot sunetul acela. Un fîşîit prelung urmat de-o izbitură bruscă, repetîndu-se de cîteva ori, apoi pierind.

Femeia e tot acolo, dar nu se mai distinge prea bine. Se confundă cu cerul şi marea. Capul copilului pulsează neîncetat.

Am simţit că nu mai pot să rabd. M-am dat cu cîţiva paşi înapoi, mi-am luat avînt şi am sărit. Geamul nici nu m-a atins dar l-am auzit prăbuşindu-se în urma mea cu zgomot grozav. M-am trezit acolo, pe malul stîncos, în spatele femeii care se zărea totuşi de aici ca o pată mai întunecată pe fondul cerului şi-al mării. M-am apropiat tiptil, cu mîinile întinse înainte, bîjbîind, pînă cînd palmele mele au atins fiecare cîte o bilă rotundă, caldă şi moale, pe care s-au odihnit puţin. Au început apoi să urce în sus, împreunîndu-se în jurul acelei mici coloane

zvîcnitoare şi strîngînd, strîngîndu-se în neştire. Mi-aduc aminte că trupul mare şi greu, cald încă, l-am tîrît încet pînă în spatele barăcii, trecînd prin faţa capului de foc al copilului care n-a băgat de seamă nimic. L-am lăsat să alunece puţin cîte puţin în apă. Plescăitul ultim pe care l-a făcut capul mă înfioară şi acum. Dar capul copilului care n-a observat nimic, nimic din toate astea, mă linişteşte.Căci el nu se poate înşela niciodată.

Cum stau aşa pe mal, la cîţiva paşi de barcă, în acelaşi loc în care stătea altădată ea, privind marea liniştită, strălucitoare, violetă, simţind pe umeri umbrele norilor care se fugăresc de la o zi la alta, mai mari sau mai mici, cu marginile ca nişte steaguri fîlfîitoare, sau tăioase şi încremenite ca un brici, îmi vine cîteodată gîndul că din fereastra aceea din spatele meu priveşte poate altcineva, altcineva decît mine. Şi eu n-am voie să mă întorc să văd dacă într-adevăr aşa este. Şi asta mă înspăimîntă puţin. Dar gîndul ăsta îmi vine foarte rar şi, lucru ciudat, aproape totdeauna după ce trece barca aceea cu pînze. Sînt însă cîteva luni încheiate (poate chiar cîţiva ani) de cînd vela ei strălucitoare nu şi-a mai aruncat reflexele spre mal, lîngă picioarele mele atîrnînd deasupra apei. Nu se ştie însă cînd se poate ivi din nou şi eu trebuie, oricum, să fiu pregătit.

ÎN KAMCIATKA

I

E, ca întotdeauna, iarnă.

Zăpezile vin ca o solie a nimănui și neprivind pe nimeni. O plată neutră ni se strecoară-n buzunare. Nici nu ne-ntrebăm cine ne plătește, nici pentru ce. Trăim mai departe și-o așteptăm, și-o lăudăm, sau o înjurăm de mama focului.

Și dacă tot ne plătește cineva, ne putem și noi mînca rația de pîine zilnică. Scoatem din fundul dulapului, dintr-un ungher anume, dintr-o cutie a lor, cartelele. Niște imprimate care se distribuiau lunar și pe spatele cărora scria cu litere mari : Păstrați-le sub cheie — Păstrați-le sub cheie — Păstrațile sub cheie — Păstrați-le sub cheie, și tot așa la nesfîrșit. Asta ca nu cumva să le pierzi, că atunci rămîneai nemîncat o lună întreagă. Mă gîndeam că ar fi fost mai corect să scrie și asta pe spatele cartelei ; și tot așa, repetat la nesfîrșit : Că altfel rămîneți nemîncat — Că altfel rămîneți nemîncat — Că altfel rămîneți nemîncat — Că altfel rămîneți nemîncat etc. etc. Din moment ce ăsta era purul adevăr, nu aveau de ce să se sfiască. Dar poate nu le-a sugerat-o nimeni, și eu, oricum, eram prea mic s-o fac.

Deci, se scot din fundul dulapului cartelele și se decupează bonurile pe ziua în curs. Bonurile se pun în portmoneu sau în buzunarul de ceas sau într-un alt loc sigur. Cartelele le pui și pe ele în buzunarul din spate al

hainei, așa, pentru orice eventualitate. Nu-s rare cazurile cînd se fură bonuri și se iscă-nvălmășeală. Atunci, vînzătorul e silit să ceară la toată lumea cartelele și, uneori, dacă e nevoie, chiar buletinul. În sfîrșit, controlezi bine buzunarele paltonului să vezi dacă ai cu tine plasa de sfoară. Apoi pornești. Pleci spre centrul de pîine. Prin zăpadă, prin vînt, să cumperi cîte-o rație de pîine neagră pentru ai tăi.

Centrul de pîine nu-i departe, căci s-au înființat peste tot astfel de centre. Numai că toate centrele astea sînt zburătoare ca fulgii de nea. Azi aici, mîine dincolo. Te duci să iei pîine și găsești că acolo este acum centru de carne. Sau frizerie. Sau casă particulară.

Însă noi am avut noroc de un centru stabil. E centrul lui Zeși. Zeși e vînzătoarea. O moldoveancă ce și-a împărțit camera-n două printr-un paravan, și într-una din jumătăți vinde pîine. În fiecare zori de zi o căruță oprește în dreptul stației de tramvai. E încărcată pînă sus cu ghiulele mari negre-arămii. Omul de pe capră îndeamnă cei doi cai pricăjiți să facă un efort și să urce căruța pe trotuar. În dreptul celor trei trepte de piatră trage de hățuri și strigă cu glas hîrjîit : Hooo, Hooo, boală. La aceste cuvinte ușa se deschide automat. Zeși apare într-un capot jerpelit, clătinîndu-și capul încărcat de moațe de hîrtie. Imediat după acest salut frugal, ea se apleacă peste oblonul căruței și-și încarcă brațele cu ghiulelele întunecate. Le duce înăuntru, și eu cred că le depozitează direct în pat. Se întoarce și mai încarcă un braț, și, în trecere, îi aruncă o privire chiorîșă căruțașului. Acesta nu s-a dat jos de pe capră, și nici nu dă semn că ar vrea s-o facă. Se caută tacticos prin buzunare, de unde scoate cîte-un ghemotoc de hîrtie pe care îl netezește îndelung și-l rupe după cum știe el. Își răscolește apoi din nou buzunarele, de unde scoate de data asta o tabacheră de metal înnegrit. Deschide tabachera, așează bucata de ziar pe partea dinăuntru a capacului și ia cu două degete tutun pe care-l presară pe mijlocul hîrtiei, în lung, de la un cap la altul.

Căruțașul trage de zor din țigară, și-ntre timp fluieră așa în dodii. Nu aduce cu nici un fel de melodie, cu

toate că pentru el s-ar putea să fie una anume. Zeși cară de zor pîinile-ghiulele. Îl tot fulgeră cu privirea, lucru care pe el nu-l stînjenește. Se vede că-i un sărăntoc și-un mitocan, și dacă i-au dat pe mînă hodoroaga asta de căruță, ce-și zice : mi-a pus dumnezeu mîna-n cap, acum să te ții. Face pe domnul, și nici nu-i pasă de caii ce se balegă întruna pe trotuar. Una dintre baligi se stropșește chiar de treptele lui Zeși. Asta-i culmea, și asta Zeși n-o mai îngăduie. Se oprește așa cum e, cu brațele încărcate, și-i trage mitocanului o praftură s-o țină minte. Împrejurul căruței s-au strîns cei cîțiva mușterii ce se-așezaseră la coadă ceva mai încolo. Stau și cască gura, clătinînd din cap în semn de aprobare. „Treși și rînești, mîrlane, că di nu oi ști io și-oi fași... și ti crăzi la mumă-ta-n ogradă, ori ți s-o suit în bagdadie" țipă Zeși dintre grămezile de pîini ce-i trec dincolo de bărbie.

Din cauza avîntului ce și l-a luat, una dintre pîinile de sus alunecă pe crusta-i lucioasă și e cît pe-aci să cadă. Zeși se apleca repede pe spate și reuși s-o mențină într-un echilibru instabil undeva către margine. Asta o sili să-și întrerupă discursul și, așa aplecată pe spate cum era, să se întoarcă și să intre cu pași mici în casă. Căruțașul profită de pauză. Dintr-o despărțitură de sub capră scoase un mic făraș, cu care luă cele trei-patru baligi și le azvîrli în rigolă. Ca și cînd nimic nu s-ar fi întîmplat, puse fărașul la locul lui, mîngîie și bătu ușor crupele celor doi cai și se urcă înapoi pe capră. Odată sus, descoperi cutia de chibrite uitată ceva mai încolo pe pernă. O luă și-ncepu să se joace cu ea, întîi sunîndu-i bețele, apoi zvîrlind-o în sus și prinzînd-o în palmă.

Zeși revenise, se uita la el și bodogănea ceva cu voce scăzută. Oamenii se-ndepărtaseră și se-așezaseră iarăși la coadă ceva mai încolo, începînd din dreptul curții colonelului. Nu erau prea mulți la vremea asta — să tot fi fost orele cinci, cinci jumătate — nu puteau veni decît pensionarii. Dar cele cîteva persoane aveau atîtea bonuri (ale rudelor, prietenilor sau doar ale vecinilor) că pîinea dispărea ca prin farmec din rafturile mucegăite ale lui Zeși. Și alta, în caz că se mai aducea, sosea de-abia după-amiază spre seară. Acesta poate părea un amănunt deloc folositor, și-așa ar fi de n-ar fi cunoscute următoarele.

II

Într-o seară Zeși stătea în pat și încă mai dormea. Se trezise ceva mai nainte, se uitase la ceas și văzînd că-i aproape șapte, ce-și zisese. Nu mai trimit ei marfă după ora asta. Cum era obosită, nici nu-și dădu seama cînd adormi la loc.

Fu sculată de-o bătaie în ușă. Țipă din pat, punîndu-și mîinile la gură în chip de pîlnie : Azi nu mai vini pîine, și-și lăsă din nou capul pe pernă. Cine știe ce nărod, gîndi ea, care nu știe citi că e închis ; ce, n-a văzut că nu-nchid niciodată cît mai am pîine, zău așa !

Adevărat, parcă nepricepînd, cel de-afară bătu încă o dată. Și imediat după aceea se auzi și-un glas : Pîinea, pîinea, doamnă !

Ce pîine, nenorocitule, îl bruftului Zeși în gînd. Ridicîndu-și capul de pe pernă mai strigă o dată tare : Nu mai vini pîine azi ! Nu mai avem pîine ! Parcă-i dat cu chinoroz pe creier, de nu pricepe, își zise pentru sine, și se-ntoarse mulțumită-n așternut.

Cel de afară bătea mereu. Și striga. De data asta explica, și, fiindcă tot nu mai putea adormi, Zeși își spuse s-asculte ce spune smucitul. Numai că de ce asculta, pe-atîta nu-i convenea. Începu să se foiască în așternut, să bombăne : situația nu-i era favorabilă. Ce situație, mai încercă în sinea ei o ultimă împotrivire, ce situație, că uite asta-i situația. Și arătă cu mîna împrejur pereții afumați, tavanul, dușumeaua putredă, cu scîndurile roase și-ncovoiate ca niște bărci, printre care noaptea coclăiau gîndacii. Apoi își retrase mîna la piept, poate de frig, dar parcă arătîndu-se pe sine : o femeie slabă și-ngălată, cu țîțe uscate și-nțesate de peri lungi și tari ; cu pulpe fleșcăite înainte de vreme, care nu mai reușeau măcar un căruțaș să stîrnească, cu toate că de multe ori ea-și căra dinadins pîinile în poala ridicată ca-ntr-un coș, sau se suia pe scară cît mai sus, cocoșîndu-se apoi, chipurile să umble la rîndul din spate. Așa că, rezumă ea în gînd, ce mi se poate pretinde ? Uite, pînă și camera mi-am înjumătățit-o, și-am rămas într-o

despărțitură mică și întunecoasă ca o chilie, în care deabia încap, în afară de pat, un dulap bun la toate și o noptieră, e drept cu placă de marmoră.

Degeaba își aducea Zeși tot mai multe argumente, căci bătăile în ușă se-ntețeau și, odată cu ele, neliniștea și teama puneau stăpînire pe ea. Oricît și-ar fi demonstrat că are dreptate, sau că, în orice caz, putea fi scuzată — un gînd punea tot mai insistent stăpînire pe ea : ce-o să se facă de-acum înainte fără amărîta aia de leafă : cum o să facă față măcar iernii acesteia atît de crîncene, și să ajungă pînă-n primăvară unde, de-o fi nevoie de sufletul ei, și l-ar da mult mai împăcată.

În toiul acestor frămîntări, nu se știe cum, ceasul de masă zbîrnîi de cîteva ori, mai rar ca de obicei. Cum era așezat pe placa de marmoră a noptierei, cele cîteva sunete răzlețe reverberară ciudat în spațiul îngust dintre paravanul de lemn și perete. Zeși tresări și carnea ei fleșcăită fu scuturată de-un fior. Se ridică brusc din pat, își aruncă pe umeri capotul, îndreptîndu-se spre ușă.

Cel de afară explica într-una, și bătea din timp în timp, tare însă potolit, uniform, parcă fără să se enerveze cîtuși de puțin că nu i se deschide. Așa e, aveți dreptate, spunea, e tare tîrziu, și cred că nu vă mai așteptați. Bătea iarăși în ușă cu coada biciuștii. Continua. Vă rog să mă iertați, doamnă, însă eu n-am nici o vină ; ca și dumneavoastră am așteptat și eu acolo, la fabrică ; nu știu ce li se-ntîmplase că întîrziau livrarea, din timp în timp trimiteau pe cineva la mine să-mi spună să mai stau, că o să mai întîrzie numai puțin ; așa că, vedeți, credeți-mă, fiți înțelegătoare : eu mai aștept un timp, pînă cînd sînteți gata, îmi dau seama, nu mă grăbesc, mai aștept, dar promiteți-mi în schimb că veți deschide, asigurați-mă într-un fel ; pîinea n-o mai pot duce înapoi, și peste o oră trebuie să predau brișca, fiți înțelegătoare, doamnă, vă dau cuvîntul meu c-așa a fost, că ei m-au întîrziat așa mult, și uite, vă puteți convinge, nu sînt beat, și caii, o să-i vedeți, sînt gata să plesnească de cît i-am alergat încoace, bieții de ei.

Zeși ajunsese lîngă ușă, se sprijinise într-o rînă de ea și-și lipise urechea de lemnul jilav. Cam fudulă de urechi cum era, în felul acesta auzea mai bine. În timp ce venea spre ușă pricepuse o parte din cuvinte și teama ce-o robise începuse să se risipească. Dar parcă tot nu credea îndeajuns, avea nevoie să audă încă o dată și, dacă se poate, și celelalte cuvinte. Cîte nu se pot schimba cu două cuvinte. Mai ales că prea sunau frumos cuvintele pe care le-auzise, și ei din vremi străvechi nu-i mai vorbise cineva frumos. Ori că-și bate joc de mine, gîndi ea. Ia să vedem.

Zeși stătea cu urechea lipită de ușă și asculta. Dar, străinul, căci era un străin — glasurile celor doi căruțași de pînă acum le cunoștea prea bine — nu mai spunea nici un cuvînt. Prin încheieturile ușii doar vîntul răzbea, și urechile lui Zeși înghețaseră. Străinul tăcea. de parcă ar fi știut că ea stă acolo după ușă și-l spionează. Altfel cum de s-a oprit tocmai acum, se întrebă femeia. În cazul ăsta, n-avea ce face, trebuia să deschidă ; i se făcuse și-un pic rușine că stă acolo cu urechea încordată la niște cuvinte care nu mai soseau.

Mă ascultați, doamnă ? strigă deodată cel de-afară. Femeia tresări, și-o mînă îi alunecă fără voie în jos, gata să se lovească de clanță. Asta ar mai fi trebuit, ca să se dea de gol. Mă ascultați, doamnă, continuă omul, mai pot să aștept cîteva minute, dar nu mai mult, credeți-mă, trebuie să duc birja asta înapoi, dar cu pîinea ce să fac ?, unde s-o duc ?, vedeți, nu știți ce să-mi răspundeți, că doar n-o s-o duc la mine acasă, dar unde ?, dacă nu-mi deschideți...

Zeși era emoționată : i se zisese *doamnă*, căruțașul îi zisese *doamnă*, îi zicea mereu *doamnă*. Printre cuvintele lui nu se strecurase nici o amenințare ; și cu toate că striga, tonul lui era egal, potolit. Cît despre necuviințe, nici vorbă, lipseau la apel. He, și o ruga întruna, căuta s-o înduplece să deschidă — dar glasul lui n-avea nimic umil, era un glas bărbătesc, sigur pe el. Un frison îi străbătu trupul din cap pînă-n picioare, dar ea nu se sperie cu toate că brațele și pulpele și carnea-ntreagă începuse să-i tremure. Se lipi și mai mult de ușa rece

și-și expuse întreg trupul biciuștilor de aer înghețat ce năvăleau pe la-ncheieturile lemnului. Trupul întreg îi tresălta, o viață nouă parcă se trezea într-însul. Și-n starea asta de exaltare, fără să-și dea prea bine seama, întorcînd cheia, Zeși deschise brusc ușa.

Vîntul năvăli înăuntru gata s-o trîntească. Ochii i se-mpăienjeniseră și nu mai vedea nimic. Simți doar cum cineva o apucă de mînă și-o susține.

III

Cînd se trezi era în pat. Își dădu imediat seama : era în patul ei. Ușa de-afară era deschisă și-n cadrul ei o siluetă bărbătească se mișca, făcea ceva anume. Dincolo de ea, în stradă, o namilă întunecată se legăna încoace și încolo. Bărbatul se pleca în afară, se auzea un scîrțîit ca de ușă neunsă, și namila se legăna încoace și încolo, în sus și în jos, de parcă ar fi fost pe arcuri. Apoi bărbatul se dădea mai într-o parte și se-auzeau patru-cinci bușituri înfundate. Nu trecea mult timp și bărbatul revenea pe vechiul loc, se apleca iarăși în afară, Zeși auzea iarăși scîrțîitul de ușă neunsă, și namila pornea să se legene iar ca apucată. Aceste două faze se repetară de cîteva ori fără ca femeia să priceapă cam despre ce-ar putea fi vorba. Îi era somn și se simțea obosită de parcă ar fi cărat toată ziua pîine, așa cum se-ntîmplase mai an, pe la Sîn Petru, cînd centrul ei rămăsese singurul pe-ntreaga mahala ; de ce s-or fi-nchis celelalte nici astăzi nu știe, dar fapt e că n-a trecut mai mult de-o săptămînă pînă cînd s-au deschis altele noi, că altfel ar fi deșelat-o căratul. În minte, după ce amintirea își stinse pîlpîitul, îi rămase cuvîntul acesta : căratul. Și i se păru că pricepe cam ce treabă făcea omul acela necunoscut în prăvălia ei. Numai că nu era deloc verosomil : nici un căruțaș nu descărca pîinea în prăvălie. Ziceau că nu-i asta atribuția lor ; Zeși nu se pricepea la atribuții, așa

că-i lăsase-n plata Domnului și continua să-și care singură marfa.

Își mai revenise, dar nu-nțelegea. Fu silită să constate că omul încărca într-un coș mare pîinile și-apoi îl căra înăuntru tîrîndu-l pe podele. Coșul trebuie să fi fost al lui, căci ea nu avea nici unul. Asta dovedea, fără tăgadă, un lucru care o copleși : omul venise *dinadins* cu acest coș, *anume* ca să care marfa înăuntru. Era acum trează, dar i se părea că visează. Trebuia să se scoale din pat, își zise, ca să se încredințeze ; ceea ce și făcu.

Odată în picioare, trase de cîteva ori aer în piept și, sprijinindu-se de perete, făcu cîțiva pași și ajunse lîngă tejghea. Omul tocmai venea tîrînd un coș mare de nuiele vîrfuit cu pîini. Se opri în fața ei, atît de aproape că de-ar fi întins mîna l-ar fi atins. Îi făcu un fel de plecăciune, după care se recomandă : eu sînt noul căruțaș, adăugînd : de fapt îl țin doar locul celui ce s-a îmbolnăvit. Apoi tăcu. Dacă nu i-ar fi spus că-i noul căruțaș, Zeși n-ar fi crezut. Era un domn destul de bine, între două vîrste, cu o statură impunătoare, fără să fie nici înalt și nici gras. Avea o față deschisă, oarecum zîmbitoare, cu toate că fruntea îi era brăzdată de riduri adînci și, dacă te uitai mai bine, observai pe obrazul stîng, sus, o pată, ca un fel de cicatrice, de aceeași culoare cu pielea, însă care prindea altfel lumina, de parcă fibrele ei ar fi fost orientate altfel decît cele ale întregului obraz. Imediat ce vedeai semnul acesta fața lui se schimba, devenind cu totul și cu totul alta. Nu se poate spune cum și în ce fel se schimba, dar devenea mai gravă și parcă mai închisă-n sine și cît de neașteptate erau trecerile dintre cele două fețe ale lui, dacă putem spune așa.

Stînd sprijinită de-o margine a tejghelei și urmărindu-l cum cară și descarcă pîinile, Zeși îi vedea cînd una dintre fețe, cînd pe cealaltă, și asta într-o succesiune întotdeauna imprevizibilă, din cauza mișcărilor lui și din cauza luminii pîlpîitoare a lămpii cu gaz ce-ncercăna pereții.

După unul din transporturi omul se opri să se mai odihnească. Sta rezemat de celălalt capăt al tejghelei și privea spre femeie. Zeși avu impresia că-l cunoaște de undeva, dar pe urmă își spuse că desigur s-a înșelat. Să

mai răsuflu puțin, rosti omul, parcă în chip de scuză. Vai, domnule, dar cum se poate, îl corectă femeia, eu vă rămîn îndatorată. Lampa începuse să fileze și arunca pe fața lui falduri tot mai lungi de umbră. Femeia ar fi vrut să se acuze și pentru faptul că-i deschisese ușa așa de tîrziu și că, apoi, îi leșinase în brațe, dar nu îndrăznea să înceapă. Nici să se ducă să potrivească fitilul lămpii nu-ndrăznea, de frică să nu-l supere. Asta ar fi sunat ca o mustrare la adresa lui, care și așa se chinuise destul ca să găsească lampa și, de bine de rău, s-o facă să funcționeze.

Ușa de-afară rămăsese deschisă, și-n prăvălie se făcuse frig de-a binelea. Omul tăcea. Umbra bărbiei lui, alungită, tăia în diagonală tejgheaua. Zeși își împinse mîna mai încolo, ca din întîmplare, pînă cînd palma îi pătrunse într-însa. De fapt, cum lumina lămpii cu petrol juca întruna, erau momente în care femeia o atingea doar cu două degete. Atunci umbra părea că balansează pe cele două degete ale ei ca pîrghia unei balanțe.

IV

Zeși stătuse mult timp așa, fără să spună nici un cuvînt. Omul, la celălalt capăt al tejghelei, nu spunea nici el nimic. Într-un tîrziu se desprinsese totuși și, ca purtat de palele unui vînt poruncitor, porni spre ușă. Începu să care iarăși pîinile care mai rămăseseră.

Cînd el veni tîrînd pe dușumele coșu-i greu și-ncepu să așeze pîinile în rafturi, femeia crezu că e momentul să iasă puțin la aer. Ceea ce văzu o ului. În fața ușii, pe arcuri înalte de metal se legăna o matahală întunecată cu pereții de lemn, cu acoperiș de pînză spălăcită, aducînd vag a birjă. Mică și bombată ca o felie de pepene verde, portiera era deschisă. De clanță era legată o sfoară care ducea undeva către partea din spate. Probabil că

asta era singurul sistem ca s-o țină deschisă cît timp căra pîinile. Zeși fu silită să priceapă că înăuntru erau, fără nici o îndoială, pîinile. Punîndu-și mîna la gură să-și înăbușe un țipăt și uitîndu-se în jur parcă să ceară ajutorul cuiva, întîlni ochiul mare și umed al calului. Un cal roșcovan, scund și îndesat, semănînd mai degrabă cu un măgar, rumega liniștit grăunțe dintr-un sac și-o privea. Blana numai smocuri-smocuri arăta de parcă stăpînii pe la care trecuse și-ar fi făcut din ea tot atîtea căciuli. Întinse mîna să-i mîngîie urechile golașe scuturate de-un tremur imperceptibil. În spatele ei un glas spunea : Nu-l mîngîiați, doamnă, că nu-i obișnuit, și pe urmă nu mai trage, nu mai pleacă de aici. Mîna femeii se opri în aer, nehotărîtă ; apoi se retrase și căzu pe lîngă corp, înfundîndu-se nervoasă în buzunarul capotului. Să plecați cît mai repede, tu și mîrțoaga asta, gîndea ea în neștire, dîndu-se la o parte din calea omului. Acesta puse un picior pe scara birjei, în timp ce cu celălalt rămase pe pragul lui Zeși ; se aplecă pînă cînd intră cu capul și cu mîinile înăuntru și-ncepu să cotrobăie după pîini. Cînd fu cu brațele pline, își trase înapoi capul din birjă, se răsuci spre coș vrînd să răstoarne într-însul pîinile. Simți însă o privire ațintită asupră-i și se opri. Femeia sta rezemată de canat, ținînd cu cele două mîini poalele capotului ridicate, și aștepta. Instinctiv omul își eliberă mîinile de greutate. Pîinile căzură una cîte una în covata pîsloasă pe care se mai zăreau ici și colo, sub stratul lucios de murdărie, cîteva flori cu petalele maronii. Ținîndu-și bine marginile capotului, Zeși se întoarse și intră în prăvălie cu pași mici.

V

Înnopta. Felinarul din mijlocul străzii lumina anemic o suprafață de cîțiva metri în jur. Mai încolo puterea lui devenea egală cu zero. Prin ușa deschisă a centrului de

pîine răzbătea o pîclă ușor fosforescentă. Între aceste două surse vagi birja se profila ca un țărm de catran, tainic și alunecos, pe care încă nu poți ști dacă să pășești sau nu.

Nu mai fusese mult de cărat. După ce-i răsturnă femeii în poală ultimele pîini, omul se duse să dezlege sacul cu grăunțe de la gîtul calului ; apoi se urcă pe capră. Odată sus, se mișcă puțin pe banchetă pînă-și găsi locul și, mulțumit că se găsește iar acasă, începu să vorbească nestînjenit. Ia te uită, gîndi femeia, stivuind ultimele pîini, și-a recăpătat glasul. Întîrzie înadins cu așezatul pîinilor ca să-l poată asculta fără să-l vadă, așa cum făcuse cu mult înainte atunci cînd încă nu-i deschisese și nici nu știa dacă o să-i deschidă. Glasul lui de bărbat matur curgea potolit ca un rîu larg și fără bulboane în care te poți scălda netemătoare. Zeși întîrzie cît putu mai mult lîngă rafturi, ca să se poată scălda goală și fericită în undele lui însorite.

Își lăsase capul mult pe spate, în timp ce brațele strîngeau cu putere la piept o pîine mare și rotundă din care se ridica abur cald.

Cînd Zeși apăru în sfîrșit în prag, omul îi spuse : Doamnă, vă mulțumesc încă o dată pentru ajutorul dat, dar acum trebuie să plec, și ridică încet din umeri în semn că nu avea ce face. Continuă : S-ar părea însă că-i destul de tîrziu, și nu știu dacă nu cumva vă supăr, poate aveți alte treburi, și nici n-aș vrea să credeți că... ; oricum pot să vă invit să veniți cu mine, dacă vreți, și puteți fi sigură de cele mai...

Femeia nu mai ascultă ce spune mai departe, căci el mai vorbea încă. Cuvintele ce le-auzise îi fuseseră deajuns. Fără să șovăie, sări pe scara birjei. Înclinîndu-se din mijloc intră înăuntru și se-așeză pe una din banchete, cea în sensul mersului.

Cavitatea strîmtă și boltită în care se găsea semăna cu un cuptor, atît din cauza formelor ei cît și a căldurii ce stăruia acolo. Un miros dulceag de rumeneală, o boare înecăcioasă de făină coaptă emanau parcă direct din pereți. Bancheta scotea aburi calzi, iar capitonajul avea o formă atît de bombată încît Zeși putu crede, nălucire de-o clipă, că omul nu descărcase toate pîinile, că-și mai păstrase cîteva pentru acasă ; bănuială de care se rușină mai apoi.

Bărbatul se dădu jos de pe capră și veni să-nchidă portiera. Slăbi puțin lațul de pe clanță, și dădu drumul sforii care lunecă undeva înspre spatele birjei.

Zgomotul portierei trîntite o zgîlții pe femeia care aproape adormise. Pentru o fracțiune de secundă nu-și mai dădu seama unde se afla, dar apoi, odată cu legănarea monotonă a birjei care pornise și cu luminile pîcloase ale felinarelor ce alergau în urmă, începu să nu se mai întrebe nimic și somnul puse cu adevărat stăpînire pe ea.

VI

(Ceva e totuși curios în istoria asta. Pe unchiul Benites, precum știți, Zeși îl cunoștea prea bine. Pentru că unchiul atunci cînd se ducea la pîine — neexistînd bancnote de o mie — venea întotdeauna cu o sută de lei la el. Zeși se obișnuise de-acum și, imediat ce el se așeza la rînd, ea pretindea bani exacți tuturor. Asta ca să fie sigură că, atunci cînd va ajunge-n fața ei, va avea să-i dea rest la sută. Zeși, două zeși, trii zeși, patru zeși, șinși zeși...

De ce făcea asta unchiul Benites nu se poate ști. Nimeni nu-și putea închipui că are buzunarul plin de sute. În orice caz el o făcea cu atîta degajare încît nu ar fi de mirare ca Zeși, de exemplu, să-l fi crezut. Dealtfel așa s-ar explica și grija pe care o avea să aibă-ntotdeauna mărunțiș pentru suta lui. Cine ? Tocmai femeia asta rea și obraznică, ce-ți trîntea bucata de pîine pe cîntar și, înainte ca acesta să poată arăta ceva, o smulgea și ți-o

punea în brațe, țipînd în același timp : Bani izacți, bani izacți ! Dacă ar fi să credem gurilor rele, Zeși nu schimba niciodată altă sută decît pe cea a unchiului Benites.)

VII

Zeși adormise. Birja o legăna încoace și încolo, felinarele fugeau în urmă ca duse de vînt și-un somn greu o cuprinsese. Tocmai cînd dormea mai bine se simți deodată zgîlțîită, deschise trudnic ochii, pleoapele n-o ajutau, și-l văzu pe căruțaș, mai bine zis doar capul său vîrît prin portiera întredeschisă. Îi spunea ceva cu o voce mieroasă, care parcă nu mai era a lui, de fapt o întreba ceva, asta reține Zeși. O întreba ceva fără rost, ceva ce ea n-avea cum să știe : Știți unde mergem ? Bănuiți unde mergem acum ? Știți, doamnă, unde ne călătorim ? Auzi tîmpenie, s-o întrebe pe ea unde merg ! Mă plictisea, spunea Zeși, și întrebarea repetată stăruitor, insinuant, monoton, grav și dulce în același timp, mă legăna încoace și încolo și eram din nou gata să adorm. Tocmai cînd nu mă mai așteptam, el îmi șopti scurt, și m-am speriat, și l-am recunoscut deodată pe unchiul Benites. Capul lui întunecat înaintă puțin spre mine, mîna în care se sprijinea mai făcu un pas înainte pe banchetă, ajungîndu-mi aproape de coapse, și buzele nevăzute șoptiră : Plecăm în Kamciatka. Un vînt înghețat mă străpunse. Capul se retrase imediat spre ușă, dar buzele lui parcă șopteau mereu : Plecăm în Kamciatka, plecăm în Kamciatka.

Mă simțeam rău, parcă nu mai aveam greutate, și capul mă durea cu toate că nu-l mai simțeam al meu. N-am putut să-i spun nimic, n-am putut să-i răspund, n-am putut să-i prind mîna care se găsea așa de aproape de mine, să-l zgîlții, să se trezească cumva. Muream de frică, dar nu eram eu cea care murea de frică. Eu nu mai puteam să fac nici o mișcare și să spun nici un cuvînt, eu eram foarte liniștită și adormită și moțăiam pe banchetă. Frica se răspîndea prin mine ca niște baloane de săpun și-mi umplea tot trupul, mi-l umpluse pînă sus ; eram întreagă un mare balon de săpun. Dar balonul acela nu mai eram eu, eu eram liniștită și adormită și moțăiam pe bancheta caldă a cupeului care mă ducea spre Kamciatka, în trapul vioi al calului roșcovan, învăluită în mirosul îmbătător de pîine coaptă.

CUPRINS

Ultimele știri din Planeta Simetrică

Călătorie într-o călătorie

Lector : FLORIN MUGUR
Tehnoredactor : GHEORGHE CHIRU

Apărut : 1981. Bun de tipar : 6.05.1981.
Format : 16/54×84. Coli tipo : 17,5. Coli ed. : 11,84.

Tiparul executat sub cd. 5011/981.
la Întreprinderea poligrafică Bacău,
str. Eliberării nr. 63.

Lucrarea a fost tipărită pe hîrtie
fabricată la C.C.H. Călărași

Lei 8

cartea românească